

Zagrebačka županija

**ŽUPANIJSKA RAZVOJNA STRATEGIJA
ZAGREBAČKE ŽUPANIJE 2011.-2013.**

Zagreb, ožujak 2011.

Sadržaj

I. OSNOVNA ANALIZA	14
1. POLOŽAJ I ADMINISTRATIVNA PODJELA ZAGREBAČKE ŽUPANIJE	14
1.1. Geografski i prometni položaj.....	14
1.2. Administrativna podjela.....	15
2. DEMOGRAFSKA OBILJEŽJA	16
2.1. Stanovništvo.....	16
2.2. Ljudski resursi.....	18
3. PRIRODNA OBILJEŽJA.....	20
3.1. Prirodna obilježja.....	20
3.2. Prirodni resursi.....	22
3.3. Prirodna baština	24
3.4. Kulturna baština	26
4. STANJE I ZAŠTITA OKOLIŠA U ZAGREBAČKOJ ŽUPANIJI	27
4.1. Praćenje stanja okoliša, informacijski sustav okoliša, planiranje zaštite okoliša.....	27
4.2. Stanje okoliša po segmentima: vode, tlo, zrak.....	28
4.3. Otpad, onečišćenje bukom i svjetlošću	30
5. INFRASTRUKTURA	32
5.1. Vodno gospodarstvo	32
5.2. Energetika.....	35
5.3. Promet i prometna infrastruktura.....	37
6. PROSTORNO UREĐENJE I PLANIRANJE.....	42
7. GOSPODARSTVO.....	43
7.1. Razvojni položaj Zagrebačke županije u Hrvatskoj	43
7.2. Konkurentnost.....	45
7.3. Razvijenost gradova i općina ZŽ	46
7.4. Strukturni pokazatelji razvijivosti i konkurentnosti Zagrebačke županije.....	48
7.5. Vanjska trgovina	51
7.6. Izravna strana ulaganja	52
7.7. Poduzetnička i tehnološka infrastruktura	53
7.8. Važniji gospodarski sektori Zagrebačke županije	55
8. TRŽIŠTE RADA	67
8.1. Zaposlenost.....	67
8.2. Nezaposlenost.....	68
9. DRUŠTVENE DJELATNOSTI.....	71
9.1. Obrazovanje i znanost.....	71
9.2. Kultura	74
9.3. Zdravstvo i socijalna skrb.....	76
10. RAZVOJ CIVILNOG DRUŠTVA	78
11. UPRAVLJANJE RAZVOJEM	79
11.1. Institucionalni okvir	79
11.2. Proračun Županije.....	80
11.3. Suradnja Zagrebačke županije s Gradom Zagrebom	81
11.4. Međužupanijska i međunarodna suradnja.....	82

12. POLITIKA ZAGREBAČKE ŽUPANIJE PREMA PODRUČJIMA POSEBNE DRŽAVNE SKRBI.....	84
13. REZULTATI PROVEDBE ŽUPANIJSKE RAZVOJNE STRATEGIJE ZAGREBAČKE ŽUPANIJE 2007.-2013.	86
III. SWOT ANALIZA	90
IV. VIZIJA, STRATEŠKI CILJEVI I MJERE.....	94
1. Vizija i strateški ciljevi.....	94
2. Strateški ciljevi, prioriteti i mjere ŽRS Zagrebačke županije.....	95
3. Mjere.....	98
V. PROVEDBA	148
5.1. Financijski okvir za ŽRS Zagrebačke županije.....	148
5.2. Akcijski plan ŽRS – Model za ZŽ.....	158
5.3. Institucionalni okvir.....	159
5.4. Praćenje i izvještavanje	163
PRILOG 1	
AKCIJSKI PLAN ZA ŽUPANIJSKU RAZVOJNU STRATEGIJU ZAGREBAČKE ŽUPANIJE 2011.-2013.	164
PRILOG 2	
MODEL ZA PRAĆENJE I IZVJEŠTAVANJE	178
PRILOG 3	
KOMUNIKACIJSKA STRATEGIJA.....	181
PRILOG 4	
ČLANOVI RADNE SKUPINE ZA IZRADU ŽUPANIJSKE RAZVOJNE STRATEGIJE ZAGREBAČKE ŽUPANIJE 2011 – 2013.....	186
PRILOG 5	
ČLANOVI PARTNERSKOG VIJEĆA ZA ŽUPANIJSKU RAZVOJNU STRATEGIJU ZAGREBAČKE ŽUPANIJE 2011 – 2013.....	189
PRILOG 6	
ŽUPANIJSKI TIM ZA PRIPREMU I PRAĆENJE ŽUPANIJSKE RAZVOJNE STRATEGIJE 2011-2013.....	192

SAŽETAK

Izradu Strategije razvoja Zagrebačke županije 2011.–2013. vodila je Razvojna agencija Zagrebačke županije uz konzultacije Instituta za međunarodne odnose (IMO) iz Zagreba te uz usuglašavanje sa županijskim Partnerskim vijećem.

Svrha je izrade razvojne strategije Zagrebačke županije pridonijeti uspješnom i učinkovitom upravljanju razvojem i osposobljavanju županijskih institucija i nositelja razvoja za bolje korištenje pretpripravnih fondova Europske unije i onih koji će biti na raspolaganju nakon ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju.

Glavni je cilj strategije načiniti konzistentan okvir i program s utvrđenim strateškim ciljevima, prioritetnim područjima intervencije, mjerama za konkretne razvojne projekte/aktivnosti te mehanizmima provedbe i načinima praćenja i vrednovanja.

Ovaj strateški dokument izrađen je u skladu sa smjernicama politike regionalnog razvoja Republike Hrvatske, koja glavnu premisu razvoja definira kao smanjenje razlika u razvijenosti sukladno načelima održivog razvoja i maksimiziranja konkurentskih prednosti kroz realizaciju vlastitih razvojnih potencijala.

Partnerski pristup primijenjen pri izradi ovog dokumenta definirao je ciljeve i prioritete razvoja Zagrebačke županije koji će se ostvariti implementacijom mjera razrađenih unutar svakog prioriteta. Ciljevi, prioriteti i mjere u skladu su s prioritetima razvoja statističke regije Sjeverozapadna Hrvatska, kojoj pripada Zagrebačka županija, te Nacionalnim strateškim referentnim okvirom i ujednačeni s razvojnim prioritetima navedenim u Strategiji regionalnog razvoja Republike Hrvatske. Na taj su se način u izradi Županijske razvojne strategije Zagrebačke županije zadovoljila temeljna načela izrade strateških dokumenata – načelo sukladnosti, smislenosti i održivosti.

Strategija razvoja Zagrebačke županije sastoji se od:

- osnovne analize stanja uz definirane razvojne potrebe i razvojne probleme
- SWOT analize (razvojne snage, slabosti, mogućnosti, prijetnje)
- vizije županijskog razvoja
- strateških razvojnih ciljeva, prioriteta i mjera
- financijskog okvira
- akcijskog plana
- institucionalnog okvira
- okvira za praćenje provedbe i izvještavanje
- komunikacijske strategije.

Osnovna analiza daje pregled i ocjenu stanja, trendova, problema i potreba razvoja Zagrebačke županije grupiranih u sljedeća područja:

- geoprometni položaj i administrativna podjela
- demografska obilježja/razvojni resursi
- prirodna obilježja
- stanje i zaštita okoliša
- infrastruktura
- prostorno uređenje i planiranje
- gospodarstvo
- tržište rada

- društvene djelatnosti
- razvoj civilnog društva
- upravljanje razvojem.

Kao rezultat osnovne analize i nakon toga provedene SWOT analize, utvrđeni su sljedeći razvojni potencijali Zagrebačke županije:

RAZVOJNI POTENCIJALI ŽUPANIJE (snage i mogućnosti)

SNAGE

Položaj, prirodni resursi, okoliš, infrastruktura

- Dobar geoprometni položaj ZŽ (prsten oko GZ, sjecište europskih prometnih koridora).
- Policentričnost, više gradova razmještenih u prostoru ZŽ.
- Značajni i prilično očuvani prirodni resursi (podzemne vode, geotermalni izvori vode; šume, mineralne sirovine, tla za eko poljoprivredu).
- Bogatstvo prirodne baštine.
- Bogatstvo kulturne i prirodne baštine (brojnost i očuvanost običaja), tradicijskih vrijednosti i kulturnih programa.
- Razgranatost cestovne infrastrukture (autoceste).
- Značajni prirodni resursi za proizvodnju energije.

Gospodarstvo

- Razvijena prerađivačka industrija (prehrambena, metalna, proizvodnja građevinskog materijala) i građevinarstvo.
- Kvalificirana radna snaga i menadžment u prerađivačkoj industriji.
- Razvijene pojedine usluge (prijevoz, skladištenje).
- Razvijeno obrtništvo, tradicija, fleksibilnost, održivost, brojnost.
- Dobri uvjeti (manji troškovi) za pokretanje poduzetničke djelatnosti u odnosu na Grad Zagreb.
- Očuvani resursi i blizina tržišta za razvoj poljoprivrede.
- Poticanje razvoja poljoprivredne proizvodnje (stalni novčanim poticaji).
- Kvalitetna i prepoznatljiva vinogradarska i vinarska proizvodnja; razvijeni brendovi prehrambenih proizvoda.
- Geotermalni resursi za dobivanje energije, za poljoprivrednu proizvodnju (staklenici za povrće i cvijeće i dr.).
- Prepoznatljivost turističke destinacije.

Društvene djelatnosti

- Dobra mreža srednjih škola.
- U osnovom školstvu kvalitetna briga o djeci, povezanost škole i lokalne zajednice, aktivne grupe s izbornim aktivnostima; visoko školstvo usmjereno na potrebe gospodarstva (Veleučilište i Visoka škola za upravljanje i poslovanje).
- Kvalitetne usluge primarne zdravstvene zaštite.
- Razvijeni preventivni zdravstveni programi.
- Razvijeni programi športskih aktivnosti.
- Razvijeni dodatni oblici izvaninstitucionalne skrbi o starijim osobama (obiteljski domovi i profesionalne djelatnosti za zbrinjavanje starijih osoba).

Tržište rada

- Zainteresiranost mladih nezaposlenih za nalaženje posla.
- Doseljavanje radno aktivnog stanovništva.

Upravljanje razvojem

- Dobra iskustva za međuregionalnu i prekograničnu suradnju (suradnja s Austrijom, Slovenijom i drugim zemljama) te u pripremi razvojnih projekata za financiranje sredstvima EU-a i kroz druge programe.
- Znanstvene i stručne podloge za programiranje i planiranje razvoja gospodarstva, društvenih djelatnosti, razvoj okoliša.
- Pozitivna iskustva i zajedništva u provedbi projekata u gospodarstvu (brendiranje, organiziranje u poljoprivredi) te u obrazovanju.

PRILIKE

Položaj, prirodni resursi, okoliš

- Razvitak integralnog sustava prijevoza s GZ i ZŽ.
- Uspostava kriterija za korištenje prirodnih resursa (zaliha vode, mineralnih sirovina prirode itd.) uz pomoć

nacionalnih programa i programa EU-a.

- Povećanje interesa za poslovni prostor uz prometne pravce u europskom koridoru u blizini GZ.
- Suradnja u planiranju prostora s GZ.
- Mogućnost iskorištavanja sredstava EU-a i države za povećanje iskorištavanja lokalnih obnovljivih izvora energije i povećanje energetske učinkovitosti.

Gospodarstvo

- Blizina GZ kao velikog poslodavca, snage njegovih velikih poduzeća za povezivanje županijskih srednjih i malih poduzeća, tehnološkog resursa za razvoj ZZ; tržišta za poljoprivredne proizvode, turističkog emitivnog tržišta.
- Korištenje mogućnosti nacionalnih programa, programa EU-a i drugih programa te privatnih sredstava za: jačanje konkurentnosti i rast izvozno orijentiranih proizvodnji u prerađivačkoj industriji, povezivanje gospodarskih subjekata (kalsteri), jačanje tehnološke infrastrukture.
- Mogućnosti preseljenja gospodarskih pogona i aktivnosti iz Grada Zagreba u ŽŽ.
- Unapređenje poduzetničke infrastrukture i drugih razvojnih institucija u ŽŽ i JLS kroz nacionalne i programe i programe EU-a.
- Razvoj integrirane i ekološke poljoprivredne proizvodnje kroz nacionalne programe i programe EU-a.
- Izgradnja distributivnih centara i druge tržišne infrastrukture za poljoprivredne proizvode uz podršku nacionalnih programa.
- Potpora zadugarstvu i udruživanju kroz projekte države i EU-a.
- Ruralni razvoj kroz programe EU-a (nepoljoprivrednih djelatnosti u ruralnom prostoru).
- Planiranje i programiranje gospodarske suradnje s GZ.
- Povećanje potražnje za selektivnim oblicima turizma (zdravstveni, kulturni, rekreativni, seoski i vjerski).
- Porast međužupanijske i regionalne gospodarske suradnje.

Društvene djelatnosti

- Unapređenje obrazovanja korištenjem potencijala GZ (blizina obrazovnih institucija).
- Jačanje privatnog partnerstva za unapređenje predškolskog odgoja (vrtića) i dijela školstva.
- Ujednačavanje uvjeta školovanja na području cijele ŽŽ.
- Daljnja decentralizacija zdravstva.
- Razvoj djelatnosti zbrinjavanja starijih osoba zbog blizine GZ kao emitivnog tržišta.
- Razvoj kulture kroz programe suradnje s GZ, susjednim županijama i drugim regijama.
- Razvoj i jačanje civilnog društva u području društvenih djelatnosti s pomoću nacionalnih programa i onih EU-a.

Tržište rada

- Blizina Grada Zagreba kao snažnog izvora zaposlenja.
- Usklađivanje obrazovnih programa s potrebama tržišta rada uz pomoć programa EU-a.
- Organiziranje i stalno unapređenje cjeloživotnog učenja korištenjem nacionalnih programa i susjednih županija i Grada Zagreba.
- Međuregionalna suradnja u području zapošljavanja (internetska burza rada).
- Razvoj lokalnog tržišta rada jačanjem lokalnih inicijativa i partnerstva kroz nacionalne programe i programe EU-a.
- Poticanje zapošljavanja žena, mladih, dugotrajno nezaposlenih, osoba s invaliditetom korištenjem nacionalnih programa i programa Grada Zagreba.

Upravljanje razvojem

- Korištenje potencijala GZ za jačanje županijskih kapaciteta za upravljane regionalnim razvojem (razvoj ljudskih resursa, organizacija, menadžment, planiranje i programiranje i dr.).
- Jačanje sposobnosti županije i JLS za upravljanje razvojem (ljudski resursi, edukacija i trening) kroz nacionalne programe i programe EU-a.
- Podizanje osposobljenosti za pripremu, provedbu, praćenje i vrednovanje razvojnih projekata svih aktera uključenih u pripremu i realizaciju domaćih i međunarodnih razvojnih programa i projekata kroz nacionalne programe potpore i tehničku pomoć EU-a.
- Suradnja i povezivanje s GZ u planiranju i programiranju razvoja i realizaciji zajedničkih razvojnih projekata.
- Suradnja i povezivanje sa susjednim županijama, osobito na razini NUTS 2, u planiranju i programiranju razvoja i realizaciji zajedničkih razvojnih projekata.
- Jačanje organizacija civilnog društva i njihovo uključivanje i osposobljavanje za doprinos upravljanju razvojem ŽŽ (prijenos uspješnih iskustava iz drugih županija i regija EU-a te kroz potporu nacionalnih programa, programa EU-a i drugih).
- Planiranje i korištenje prostora u suradnji s Gradom Zagrebom.

Temeljem SWOT analize utvrđena su slijedeća ograničenja u razvoju Zagrebačke županije

RAZVOJNA OGRANIČENJA ŽUPANIJE (slabosti i prijetnje)

SLABOSTI

Položaj, prirodni resursi okoliš infrastruktura

- Prometna nepovezanost među gradovima na obodu ŽŽ.
- Javni prijevoz ne zadovoljava potrebe velikog dijela stanovništva.
- Nepostojanje integralnog sustava prijevoza (nema tarifne unije – željeznica+autobus) Zagrebačke županije i Grada Zagreba.
- Nedovoljna primjena “ održivosti” u gospodarenju prirodnim resursima.
- Nedovoljno razvijeno održivo korištenje, osobito gospodarsko, prirodne i kulturne baštine.
- Nedovoljno isticanje i razvoj identiteta ŽŽ.
- Nedovoljna briga o unapređenju razine urbaniteta (kvalitete urbanog i prirodnog okružja).
- Nedovoljna primjena “održivosti” u gospodarenju otpadom.
- Nedovoljna edukacija stanovništva o zaštiti okoliša.
- Neujednačena razvijenost komunalne infrastrukture (vodovod, plin, odvodnja i otpad) i nedovoljna suradnja na razini ŽŽ.
- Loše stanje sekundarne cestovne infrastrukture (neuređeni pružni prijelazi); nedostaju mostovi preko Save.
- Nedovoljna iskorištenost lokalnih izvora za proizvodnju energije.
- Neučinkovita uporaba energije u zgradarstvu, prometu i industriji.
- Velika ovisnost o uvoznim izvorima energije.

Gospodarstvo

- Neravnomjernost gospodarske razvijenosti.
- Mali broj velikih proizvodnih firmi – lidera registriranih u ŽŽ.
- Nedovoljna poslovna i tehnološka povezanost poduzetnika (klasteri i drugi oblika povezivanja).
- Nedovoljno korištenje novih tehnologija i inovacija od strane poduzetnika i obrtnika.
- Nedovoljno razvijena poduzetnička infrastruktura (infrastrukturna opremljenost zona, poduzetnički centri, inkubatori, umrežavanje poduzetnika).
- Nedostatak cjelovitog sustava obrazovanja poduzetnika, osobito malih i srednjih.
- Nedostatni novi oblici financiranja poduzetništva
- Zatvaranje tradicionalnih obrta.
- Neučinkovito upravljanje poljoprivrednim zemljištem; rascjepkanost posjeda i mnogo neobrađenih poljoprivrednih površina; staračka poljoprivredna domaćinstva.
- Nепrimjeren razvoj integrirane i ekološke poljoprivredne proizvodnje.
- Nedovoljno učinkovit sustav potpore poljoprivredi i ruralnom razvoju.
- Nerazvijena ruralna infrastruktura.
- Nedostatna tržišna infrastruktura za poljoprivredne proizvode i otkup poljoprivrednih proizvoda.
- Nepovezanost poljoprivrednika i udruživanja u zadruge.
- Nerazvijen obrt i poduzetništvo u ruralnom prostoru.
- Nerazvijen ruralni turizam.
- Nedostatak marketinškog pristupa (strategije) za turizam.
- Nedovoljno razvijena turistička infrastruktura na turističkim lokalitetima i edukacija za potrebe turizma.

Društvene djelatnosti

- Depopulacija rubnih područja ŽŽ.
- Nedovoljna iskorištenost obrazovnih resursa Zagreba zbog duljine trajanja putovanja i visoke cijene .
- Nedovoljna usklađenost školovanja (obrazovnih programa, sadržaja) s potrebama gospodarstva.
- Nedovoljni kapaciteti za predškolski odgoj (vrtiće osnivaju JLS ovisno o njihovoj financijskoj moći).
- Dotrajalost nekih zgrada i dijela opreme u školama.
- Nепrimjerena hitna medicinska služba.
- Nedostatna sredstva za očuvanje kulturne baštine (osobito spomenika od propadanja te njihove revitalizacije).

Tržište rada

- Nedostatak odgovarajuće strategije razvoja ljudskih potencijala i njezine provedbe.
- Nerazvijeno lokalno partnerstva za zapošljavanje.
- Dugotrajna nezaposlenost (većina nezaposlenih čeka posao do 5 g.)
- Nedostatak adekvatne radne snage u pojedinim djelatnostima.
- Neusklađenost ponude i potražnje na tržištu rada s obzirom na tražene kompetencije.
- Slaba pokretljivost radne snage.

Upravljanje razvojem

- Postojanje nerazvijenih područja i JLS u ZŽ i nedostatak mjera i sredstava za njihov razvoj.
- Nedovoljno osposobljavanje zaposlenika u Županiji, poglavito u JLS za upravljanje razvojem.
- Nedostatna suradnja i koordinacija, vertikalno - država, ZŽ, JLS te horizontalno, među JLS.
- Nedostatnost zajedničkog financiranja projekata značajnih za ZŽ.
- Nedovoljna suradnja (rivalstvo) između 9 gradova unutar ZŽ.
- Nedovoljno razvijena suradnja s GZ i nepostojanje strategije suradnje.
- Velik broj registriranih udruga (civilnog društva) koje rade s malim kapacitetom te neumreženost (povezanost) s drugim udrugama.
- Nedovoljno razvijena međužupanijska i prekogranična suradnja na konkretnim razvojnim projektima od obostranog interesa.
- Nema sustavnog praćenja i vrednovanja realiziranih razvojnih projekata.

PRIJETNJE

Položaj, prirodni resursi okoliš

- Stvaranje ilegalnih odlagališta otpada koji dolazi iz Grada Zagreba.
- Pritisak na prostor iz Grada Zagreba.

Gospodarstvo

- Nedovoljna potpora poduzetništvu sa središnje državne razine.
- Preseljenja gospodarskih pogona i aktivnosti (na način koji ne odgovara ZŽ).
- Neprimjerena i nestabilna porezna politika.
- Rast konkurencije proizvođača iz EU-a i ostalih zemalja u poljoprivredi, prerađivačkoj industriji i trgovini.
- Nedovoljna i spora provedba Nacionalne politike konkurentnosti.
- Nedovoljno učinkovita provedba nacionalnog programa potpore proizvodnim investicijama i zapošljavanju.
- Jačanje odljeva iz županijskog gospodarstva stručnih i visoko obrazovanih kadrova.

Društvene djelatnosti

- Odljev kadrova, osobito mladih i visoko obrazovanih iz ZŽ.
- Stvaranje neadekvatne mreže školstva i zdravstva zbog centraliziranog razvoja ovih sustava.
- Decentralizacija zdravstva uz izostanak decentralizacije financijskih sredstava.
- Nametanje kulturnih sadržaja i kulturnih preferencija iz drugih krajeva i inozemstva i slabljenje identiteta, smanjivanje otvorenosti i sposobnosti suradnje s drugim zajednicama.

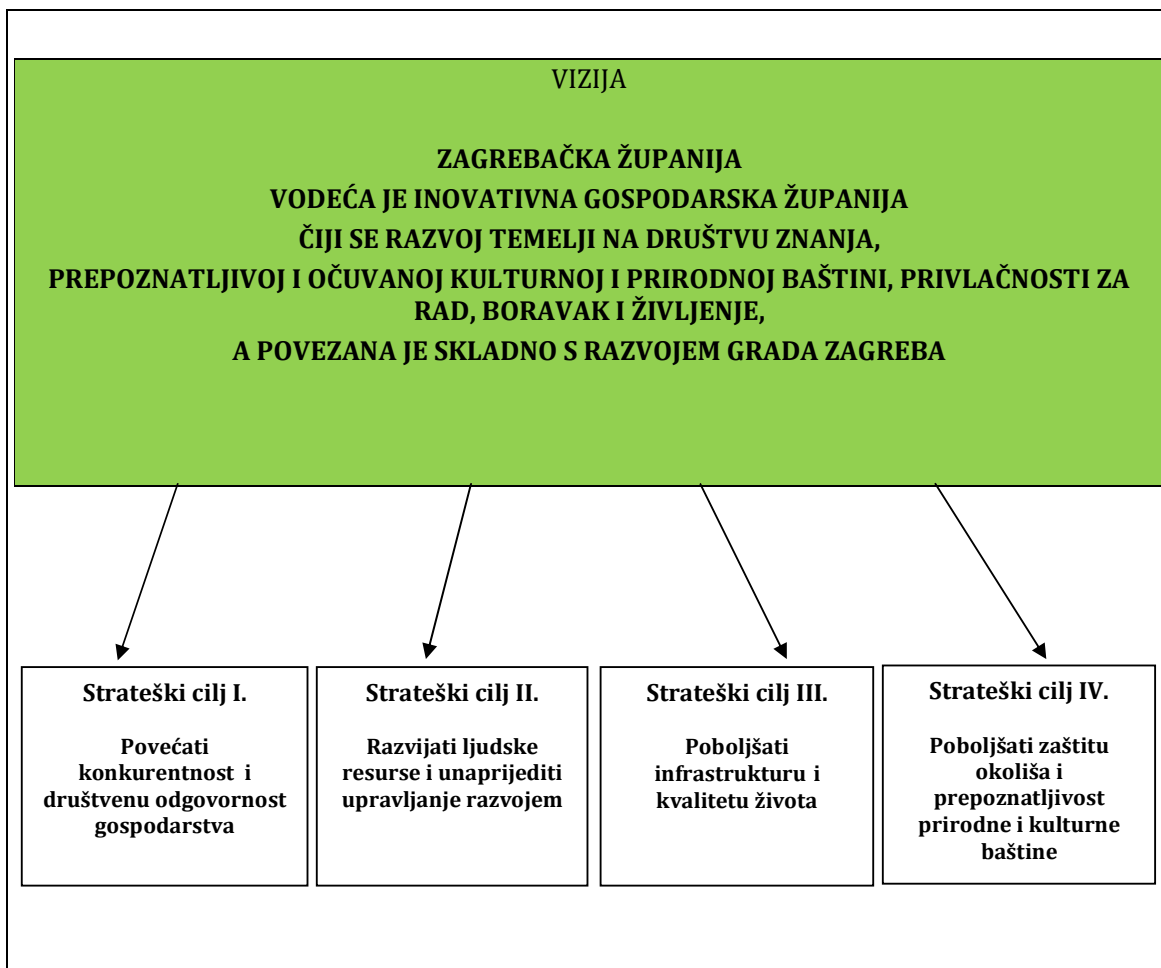
Tržište rada

- Dolazak jeftinije radne snage iz susjednih država.
- Neprimjerena nacionalna politika zapošljavanja.

Upravljanje razvojem

- Nedostatak financijskih sredstava na državnoj razini za razvojne projekte na razini ZŽ i JLS.
- Decentralizacija obaveza, ali ne i sredstava.
- Nedovoljno učinkovite javne politike za regionalni i lokalni razvoj.
- Konkurencija drugih županija i GZ u kandidiranju razvojnih projekata za financiranje sredstvima EU-a i iz drugih nacionalnih i međunarodnih izvora.

Temeljem osnovne i SWOT analize definirana je vizija Zagrebačke županije, strateški ciljevi, prioriteti i mjere.

Strategija ostvarenja vizije te ispunjenje strateških ciljeva dani su kroz postavljene prioritete unutar svakog pojedinog cilja te definiranih mjera unutar pojedinih prioriteta. Ukupno je naznačeno 19 prioriteta:

Strateški ciljevi, prioriteti i mjere ŽRS Zagrebačke županije

STRATEŠKI CILJ	PRIORITETI
I. POVEĆATI KONKURENTNOST I DRUŠTVENU ODGOVORNOST GOSPODARSTVA	1.1. Razvoj poticajnog poduzetničkog okruženja
	1.2. Primjena znanja, uvođenje i razvoj novih tehnologija i inovacija u gospodarstvo
	1.3. Ruralni razvoj i konkurentna poljoprivreda
	1.4. Konkurentan sektor turizma
	1.5. Privlačenje poželjnih investicija
	1.6. Uporaba obnovljivih izvora energije i učinkovito korištenje energije

STRATEŠKI CILJ	PRIORITETI
II. RAZVIJATI LJUDSKE RESURSE I UNAPRIJEDITI UPRAVLJANJE RAZVOJEM	2.1. Konkurentnost ljudskih resursa i uravnoteženo tržište rada
	2.2. Učinkovita županijska, lokalna samouprava i suradnja s državnim tijelima
	2.3. Učinkovita suradnja s Gradom Zagrebom i drugim županijama
	2.4. Informiranje i educiranje, jačanje aktivne uloge civilnog društva u razvoju županije

STRATEŠKI CILJ	PRIORITETI
III. POBOLJŠATI INFRASTRUKTURU I KVALITETU ŽIVOTA	3.1. Razvijena komunalna i prometna infrastruktura
	3.2. Razvijene društvene djelatnosti i prevencija za zdravlje
	3.3. Visoka kvaliteta urbanog i prirodnog okruženja

STRATEŠKI CILJ	PRIORITETI
IV. POBOLJŠATI ZAŠTITU OKOLIŠA I PREPOZNATLJIVOST PRIRODNE I KULTURNE BAŠTINE	4.1. Zaštita i održivo korištenje prirodne baštine
	4.2. Zaštita i održivo korištenje kulturne baštine
	4.3. Zaštita okoliša
	4.4. Jačanje prepoznatljivosti tradicijskih vrijednosti

Financijski okvir sadrži indikativni, okvirni pregled i alokaciju financijskih sredstava po cijevima, prioritetima odnosno mjerama. Osnovni elementi su: izvori financijskih sredstava (županijski i lokalni proračuni, državni proračun, pretpriступni fondovi EU-a i drugi inozemni izvori, privatni izvori i drugi izvori) i financijski raspored sredstava prema razdobljima (na godišnjoj razini i razini ukupnog razdoblja ŽRS).

Financijski okvir ŽRS ZŽ utvrđen je za 2011. i razdoblje 2011.–2013. kao indikativan plan financiranja provedbe mjera, a u sklopu njih i razvojnih projekata i aktivnosti.

Temeljem raspoloživih podataka vidljivo je da se za od ukupno potrebnih financijskih sredstava za realizaciju ŽRS ZŽ, odnosno za sva 4 strateška cilja ŽRS, iz županijskog proračuna može osigurati tek dio potrebnih sredstava.

Financiranje realizacije strateških ciljeva*

Ciljevi utvrđeni u ŽRS ZŽ	Sredstva za mjere prema proračunu ZŽ		Sredstva predviđena prema ŽRS 2011.-2013.
	2011.	Procjena 2011./13.	
Cilj 1: Povećati konkurentnost i društvenu odgovornost gospodarstva	30.133.390,00	91.719.000,00	260.640.000,00
Cilj 2: Razvijati ljudske resurse i unaprijediti upravljanje razvojem	3.874.000,00	21.375.000,00	34.500.000,00
Cilj 3: Poboljšati infrastrukturu i kvalitetu života	68.143.000,00	111.215.000,00	596.300.000,00
Cilj 4: Poboljšati zaštitu okoliša i prepoznatljivost kulturne i prirodne baštine	5.536.750,00	16.600.250,00	26.675.000,00
UKUPNO	107.687.140,00	240.909.250,00	918.115.000,00

*Preliminarna procjena

U izradi financijskog okvira ŽRS ZŽ sredstva za financiranje provedbe mjera u 2011. uglavnom su sredstva predviđena u odgovarajućim rashodima/izdacima proračuna ZŽ. Projekcije za razdoblje 2011.-2013. tek su približno izračunane, a ostali izvori tek su samo dijelom obuhvaćeni.

Pri izradi i dovršenju ŽRS-a, a u sklopu toga i financijskog okvira, tek su dijelom bila poznata planirana sredstva kojima JLS financira ili sufinancira razvojne projekte na svom području, dakle u ZŽ. Stoga su i ona tek djelomično iskazana u županijskom proračunu a time i financijskom okviru ŽRS. Isto vrijedi za sredstva programa državnih institucija RH, ministarstva, fondova i agencija, za razdoblje 2011.-2013.

Stoga će se financijski okvir ŽRS ZŽ naknadno uskladiti s utvrđenim sredstvima JLS i državnih institucija RH.

Akcijski plan je razrađen prema prikazanom modelu (u prilogu br. 1), a Regionalna razvojna agencija Zagrebačke županije će ga dopuniti nakon kompletiranja financijskog okvira ŽRS-a, dakle kada budu konkretizirane mogućnosti financiranja pojedinih mjera, tj. razvojnih projekata obuhvaćenih pojedinom mjerom i kada budu sistematizirani razvojni projekti u županijskoj bazi projekata.

PROCES IZRADE

Izrada Razvojne strategije Zagrebačke županije utemeljena je na propisanoj metodologiji sukladno sljedećim dokumentima:

- Zakonu o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (NN 153/09), koji je donesen na sjednici Hrvatskog sabora 11. prosinca 2009. godine – temeljem članka broj 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 i 11. Pri izradi Strategije poštivana su načela koja su navedena u istaknutim člancima, a pri planiranju i organiziranju rada na Strategiji, radni tim oslonio se na definiciju županijske razvojne strategije koja je navedena u Članku 14. – (1) *Županijska razvojna strategija je dokument jedinice područne (regionalne) samouprave u kojem se određuju ciljevi i prioriteti razvoja jedinice područne (regionalne) samouprave te (2) Županijsku razvojnu strategiju donosi jedinica područne (regionalne) samouprave u skladu s načelom Partnerstva i suradnje.*

- Pravilniku o obveznom sadržaju, metodologiji izrade i načinu vrednovanja županijskih razvojnih strategija koji propisuje način izrade i zahtjeve koji moraju biti zadovoljeni s ciljem da strategija ispuni svoj glavni cilj odnosno postane strateški dokument za planiranje razvoja.

Proces izrade Razvojne strategije Zagrebačke županije obuhvaćao je temeljnu analizu stanja, SWOT analizu, izradu vizije razvoja do 2013. godine, strateške ciljeve, razvojne prioritete i mjere uz naznaku okvirnih projekata prema horizontalnim načelima EU-a. Osim navedenog, dokument sadrži plan i principe provedbe strategije te pokazatelje mjerenja uspjeha pri postizanju zadanih ciljeva. U planu provedbe sadržani su: financijski okvir i opisi institucija uključenih u provedbu te akcijski plan i praćenje i izvještavanje. Komunikacijska strategija, koja je sastavni dio strategije, ima za cilj približiti viziju, misiju, ciljeve i prioritete definirane strategijom identificiranim ciljnim skupinama.

Pri izradi su primjenjivani sveobuhvatni kriteriji uz participaciju lokalne zajednice radi osmišljavanja županijske razvojne vizije, strateških ciljeva, prioriteta i mjera za razdoblje do 2013. godine. Pritom je postignut visok stupanj korelacije s nacionalnim smjernicama i razvojnim ciljevima i onima EU-a. Jedan od prioriteta je unapređenje baze projekata, koji su objedinjeni na jednome mjestu radi što lakšeg praćenja županijskih razvojnih projekata.

Provedena su *ex ante* vrednovanja, pri čemu je primijenjena metodologija koja je u skladu s postupkom i standardima koji se primjenjuju u EU-u.

Tijekom izrade Strategije održano je 8 radionica Radne skupine, niz sastanaka i konzultacija putem kojih su bili uključeni razni dionici u proces izrade.

Radionice za izradu strategije Zagrebačke županije:

1. radionica 29. rujna 2010. uvod u ŽRS, analiza
2. radionica 15. listopada 2010. osnovna analiza, SWOT analiza
3. radionica 27. listopada 2010. vizija, strateški ciljevi
4. radionica 4. studeni 2010. prioritete i mjere
5. radionica 23. studeni 2010. razrada mjera
6. radionica 8. prosinca 2010. razrada mjera, financijski okvir
7. radionica 27. siječnja 2011. nacrt strategije
8. radionica 4. ožujka 2011. završni nacrt strategije

Sastanak Partnerskog vijeća na kojem je raspravljena strategija Zagrebačke županije održan je 3. veljače 2011. i 9. ožujka 2011.

SUDIONICI IZRADE

Razvojnu strategiju Zagrebačke županije izradila je Radna skupina sastavljena od predstavnika upravnih odjela i drugih županijskih institucija te iz Regionalne razvojne agencije Zagrebačke županije (popis je u Prilogu 4.). Također doprinos izradi razvojne strategije dali su stručnjaci svih upravnih odjela i stručnih službi Zagrebačke županije i to: Upravni odjel za gospodarstvo, Upravni odjel za poljoprivredu, ruralni razvitak i šumarstvo, Upravni odjel za promet i komunalnu infrastrukturu, Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb, Upravni odjel za prosvjetu, kulturu, šport i tehničku kulturu, Upravni odjel za financije, Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša kao i Stručne službe Skupštine i župana. U izradi su sudjelovale i gotovo sve županijske institucije, a posebno Javna ustanova za upravljanje zaštićenim područjima i drugim zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Zagrebačke županije, Regionalna energetska agencija Sjeverozapadne Hrvatske, Dom zdravlja Zagrebačke županije, Specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju „Naftalan“, Turistička zajednica Zagrebačke županije, Vodoopskrba i odvodnja Zagrebačke županije, Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije i Županijska uprava za ceste Zagrebačke županije.

Od velike pomoći bili su i predstavnici Gospodarske komore Zagreb, Obrtničke komore Zagreb, Hrvatskog zavoda za zapošljavanje Područna služba Zagreb, Ureda državne uprave u Zagrebačkoj županiji, Zajednice športskih udruga i saveza Zagrebačke županije, Šumarskog instituta Jastrebarsko, Zavoda za povrćarstvo na Agronomskom fakultetu, Visoke škole za predavanje i upravljanje s pravom javnosti „Baltazar Adam Krčelić“, Zatrešić, Ogranak Matice hrvatske Zatrešić, Udruge građana za zaštitu okoliša „Zelena akcija“ Mičevac i drugi.

Svoj doprinos izradi Strategije dali su i gradonačelnici i načelnici sa područja Zagrebačke županije i ostali predstavnici gradova i općina.

Regionalna razvojna agencija Zagrebačke županije također je koordinirala čitavu pripremu i sam rad. Savjetničku potporu pri izradi pružio je Institut za međunarodne odnose iz Zagreba (IMO).

Sukladno postavljenim smjernicama za izradu županijskih razvojnih strategija, Zagrebačka je županija imenovala i članove Partnerskog vijeća. Vijeće je sastavljeno od stručnjaka iz različitih institucija Zagrebačke županije, predstavnika javnog i privatnog sektora te nevladinih udruga (popis članova Vijeća nalazi se u Prilogu 5.).

Za pripremu i praćenje izrade razvojne strategije Zagrebačke županije imenovan je Županijski tim (Popis članova Županijskog tima je u Prilogu 6.).

Ex ante evaluaciju razvojne strategije Zagrebačke županije provela je nezavisna konzultantica Maja Hranilović iz Zagreba.

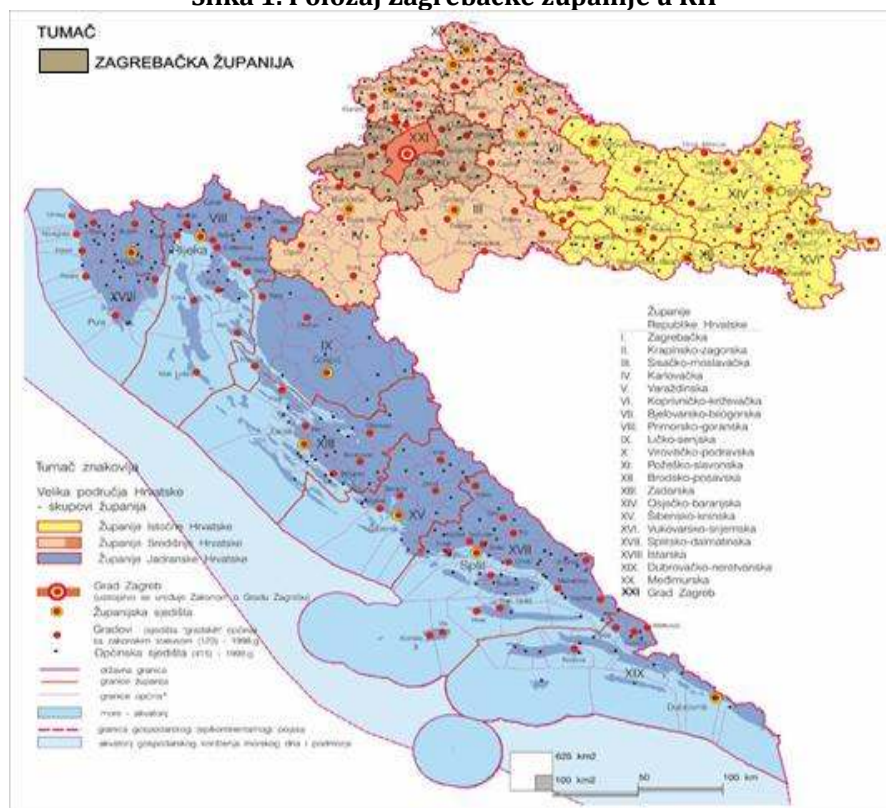
I. OSNOVNA ANALIZA

1. POLOŽAJ I ADMINISTRATIVNA PODJELA ZAGREBAČKE ŽUPANIJE

1.1. Geografski i prometni položaj

- Zagrebačka županija (ZŽ) s površinom od 3.058 km² (5,4% površine RH) i 309.696 (oko 7%) stanovnika jedna je od prostorno većih i gušće naseljenih hrvatskih županija¹.
- ZŽ je smještena u središnjem dijelu središnje Hrvatske (vidi Sliku 1). Graniči sa 6 županija (Karlovačkom i Sisačko-moslavačkom na jugu, Bjelovarsko-bilogorskom i Koprivničko-križevačkom na zapadu, Varaždinskom i Krapinsko-zagorskom na sjeveru) te s Republikom Slovenijom na zapadu, a poput prstena – prekinutog samo u malom dijelu sa sjeverne strane – okružuje glavni grad Republike Hrvatske, Zagreb.
- Prostor Županije prometno je izrazito dobro postavljen: okružuje Zagreb; na spoju je Jadranskog i Podunavskog prostora RH, sa središnjim položajem u odnosu na sekundarna hrvatska središta (Osijek, Rijeku i Split); unutar šireg europskog prostora, Zagrebački prostor i ZŽ dio su spojnice Središnje i Zapadne Europe s Jugoistočnom Europom (ogranci paneuropskog koridora X) te Središnje i Istočne Europe s jadranskim prostorom odnosno izlazom na more (ogranci paneuropskog koridora V).

Slika 1. Položaj Zagrebačke županije u RH

¹ „Prosječna“ županija RH ima površinu 2695 km² i 211.307 stanovnika.

- Najvažnije je obilježje geografskog položaja ZŽ to što je ona najbliža prostorna periferija metropole, Grada Zagreba (779.145 st. na oko 640 km²)². Posljedice su toga brojne, ponajprije: i) poticaj gospodarskim aktivnostima zbog milijunskog zagrebačkog tržišta i recentnog širenja i/ili preseljenja gospodarskih aktivnosti iz Zagreba; ii) viši društveni i gospodarski standard koji nudi blizina Zagreba (iznadprosječne mogućnosti zapošljavanja, obrazovanja i dr.) te njime uzrokovani demografski procesi (imigracijski trendovi i izražene dnevne migracije „središte – periferija“³); te iii) pojačan pritisak na okoliš i prirodne resurse zbog veće naseljenosti te intenziteta prometa i gospodarskih aktivnosti.

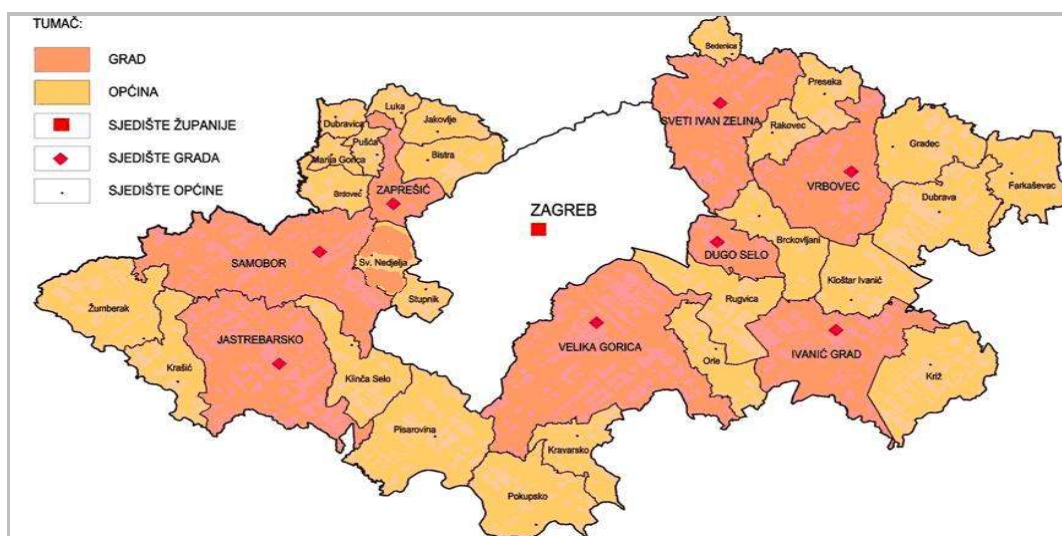
Tablica 1. Razvojni problemi i potrebe Zagrebačke županije u vezi s geografskim i prometnim položajem

RAZVOJNI PROBLEMI	RAZVOJNE POTREBE
<ul style="list-style-type: none"> - Pojačan pritisak na prirodne resurse zbog blizine velikog urbanog centra. - Nedovoljno kvalitetna suradnja s Gradom Zagrebom u rješavanju zajedničkih prometnih i razvojnih problema. 	<ul style="list-style-type: none"> - Osigurati kvalitetniju suradnju s Gradom Zagrebom u prometu i ukupnom razvoju.

1.2. Administrativna podjela

- ZŽ se administrativno dijeli na 34 jedinice lokalne samouprave (JLS), od toga 9 gradova (poredani prema naseljenosti, od najnaseljenijeg: Velika Gorica, Samobor, Zaprešić, Jastrebarsko, Vrbovec, Dugo Selo, Ivanić Grad, Sveti Ivan Zelina, Sveta Nedelja) te 25 općina (vidi Sliku 2). Ukupno je registrirano 697 naselja. Sjedište je Županije u Gradu Zagrebu – u „prostornom središtu“ Županije koje leži izvan njezinog prstenastog područja.

Slika 2. Administrativno-teritorijalna podjela prostora ZŽ na gradove i općine

² „Zagrebački prostor“ uvriježeni je naziv za prostor koji obuhvaća Grad Zagreb i Zagrebačku županiju i koji čini 6,5% površine RH i na kojem živi oko ¼ ukupnog stanovništva RH i u kojem se odvija više od 1/3 svih gospodarskih aktivnosti RH.

³ Oko ¼ stanovništva Županije radi u Zagrebu, a stanuje na području Županije.

- Posljedično, iako su prema sadašnjem ustroju Grad Zagreb i ŽŽ zasebne administrativne cjeline, nije moguće previše istaknuti činjenicu da je za kvalitetno upravljanje razvojem u bilo kojem od ta dva prostora nužna institucionalizirana, bliska i trajna suradnja preko političko-teritorijalnih granica.

Tablica 2. Razvojni problemi i potrebe Zagrebačke županije u vezi s administrativno teritorijalnom podjelom

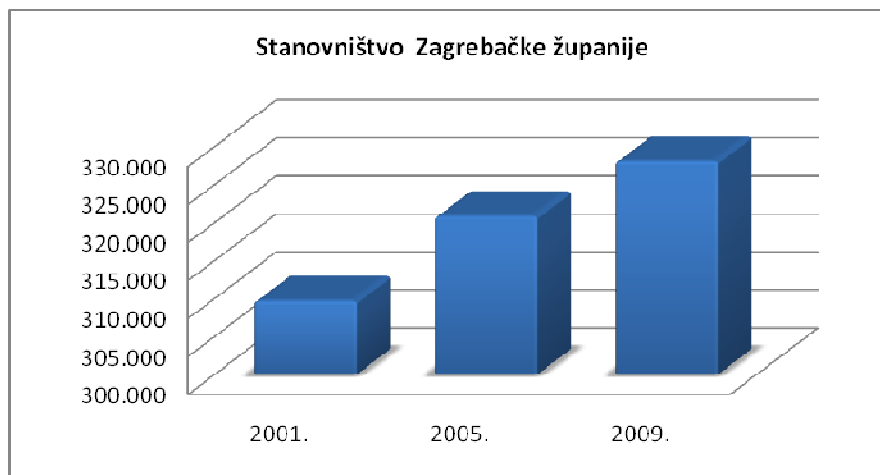
RAZVOJNI PROBLEMI	RAZVOJNE POTREBE
- Velik broj malih JLS s nedostatnim kapacitetima za učinkovito upravljanje lokalnim razvojem.	- Unaprijediti suradnju ŽŽ i njenih JLS te JLS međusobno (osobito suradnju gradova / gradskih središta i općina koje im prirodno gravitiraju). - Stalnim stručnim usavršavanjem unaprijediti razvojno-upravljačke sposobnosti lokalne samouprave.

2. DEMOGRAFSKA OBILJEŽJA

2.1. Stanovništvo

- Zagrebačka je županija prema popisu stanovništva 2001. godine imala 309.696 stanovnika. Za 2009. godinu broj stanovnika procijenjen je na ukupno 328.087. Većina (oko 57%) stanovništva živi u naseljima u kojima su locirane neke od središnjih uslužnih funkcija⁴ i koja su stoga u većoj mjeri urbanizirano područje. Od 697 registriranih naselja, oko 200 ima manje od 100 stanovnika, među kojima i veći broj onih koja ubrzano demografski stare i odumiru.

Slika 3. Stanovništvo Zagrebačke županije 2001. 2005. i 2009. godine

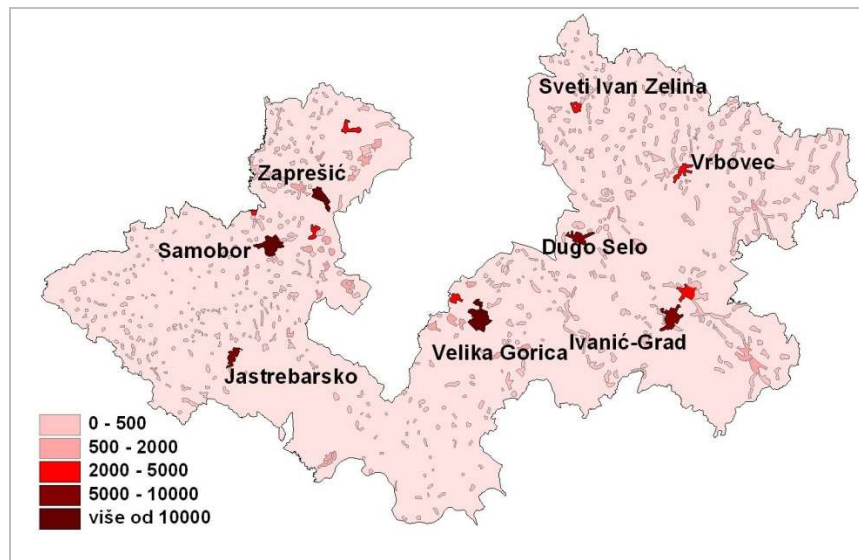
Izvor: DZS

- Od ukupnog broja stanovnika Sjeverozapadne Hrvatske u Zagrebačkoj je županiji godine 2001. živjelo njih 18,7%, godine 2005. 19,2%, a 2009. godine 19,6%.

⁴ Tercijarne i kvartarne djelatnosti kao što su: uprava, sudstvo i društveno-političke organizacije; školstvo; kultura, prosvjeta, umjetnost i znanost; zdravstvo i socijalna zaštita; financijske i druge slične uslužne djelatnosti; trgovina; obrt i usluge; sport, rekreacija, zabava i odmor.

- Stanovništvo je raspoređeno prostorno nehomogeno. Broj stanovnika i gustoća naseljenosti smanjuju se s udaljenosti od Zagreba. Gustoća je veća (181 st./km², odnosno 182.014 st. na 1004 km²) u tzv. „prvom prstenu“, koji čine županijski gradovi Zaprešić, Samobor, Velika Gorica i Dugo Selo, te općine Bistra, Brdovec, Sveta Nedjelja, Stupnik, Rugvica, Brckovljani, Jakovlje – koji se, s uključenim Gradom Zagrebom, naziva i Zagrebačkom konurbacijom – a oko 3 puta manja (62 st./km², odnosno 127.682 st. na 2054 km²) u „drugom prstenu“, koji čine gradovi Jastrebarsko, Ivanić Grad, Vrbovec, Sveti Ivan Zelina te periferne, najslabije naseljene općine.

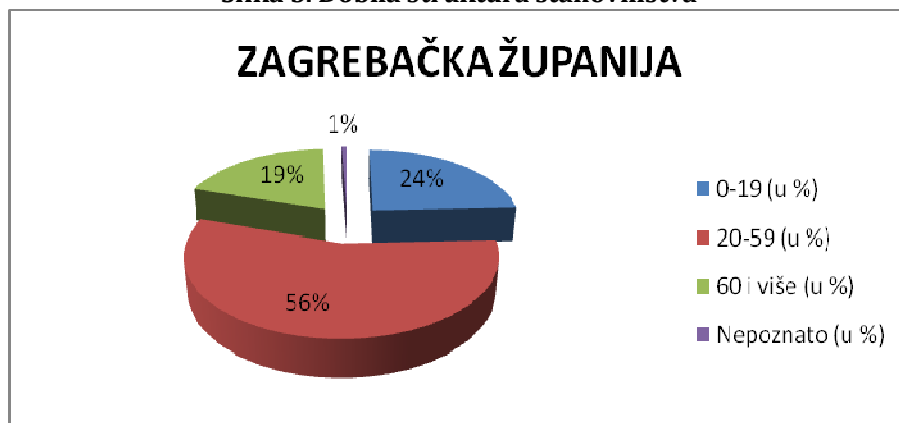
Slika 4. Prostorna distribucija stanovništva po naseljima na području ZŽ

Izvor: DZS

- Najvažniji čimbenik koji određuje demografsku dinamiku u županijskom prostoru jest blizina Zagreba, koji je u prvoj fazi, privlačenjem stanovništva iz okolnog prostora, prouzročio depopulaciju ZŽ.
- Ista je ta atraktivnost uzrok suburbanizacije, odnosno doseljavanja i nastanjivanja u njegovu okolicu – u prostor ZŽ. Recentni je demografski trend pozitivan (porast ukupnog broja stanovnika od 9,1%, u razdoblju od 1981.–1991. i 9,4% od 1991.–2001.). Porast je generiran isključivo imigracijskim procesima, a prirodni je prirast negativan u gotovo cijeloj Županiji. Na temelju projekcija stanovništva Županije pretpostavlja se da će 2015. imati 340.000 stanovnika. Prostorno gledano naseljenost raste u „prvom prstenu“, a periferni, najrjeđe naseljeni prostori i dalje depopuliraju čime se područje Županije na posve prirodan i postupan način uspostavlja kao policentrična, razvojno relativno aktivna, suburbana zona državnog i regionalnog središta, Grada Zagreba.

Slika 5. Dobna struktura stanovništva

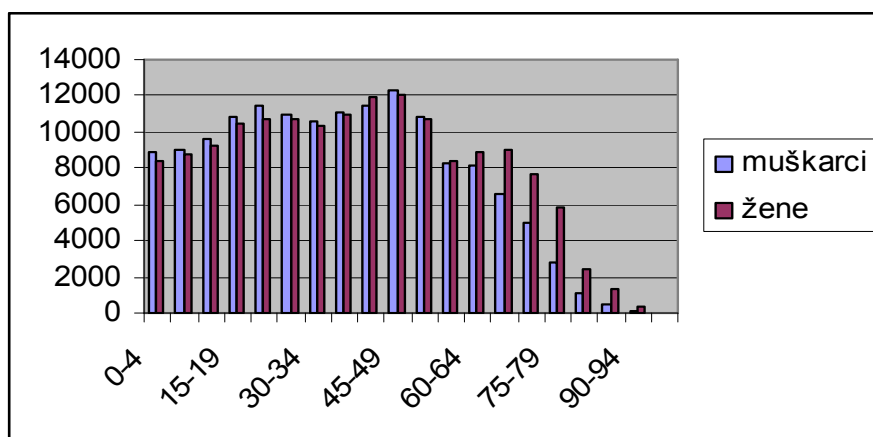

Izvor: DZS

2.2. Ljudski resursi

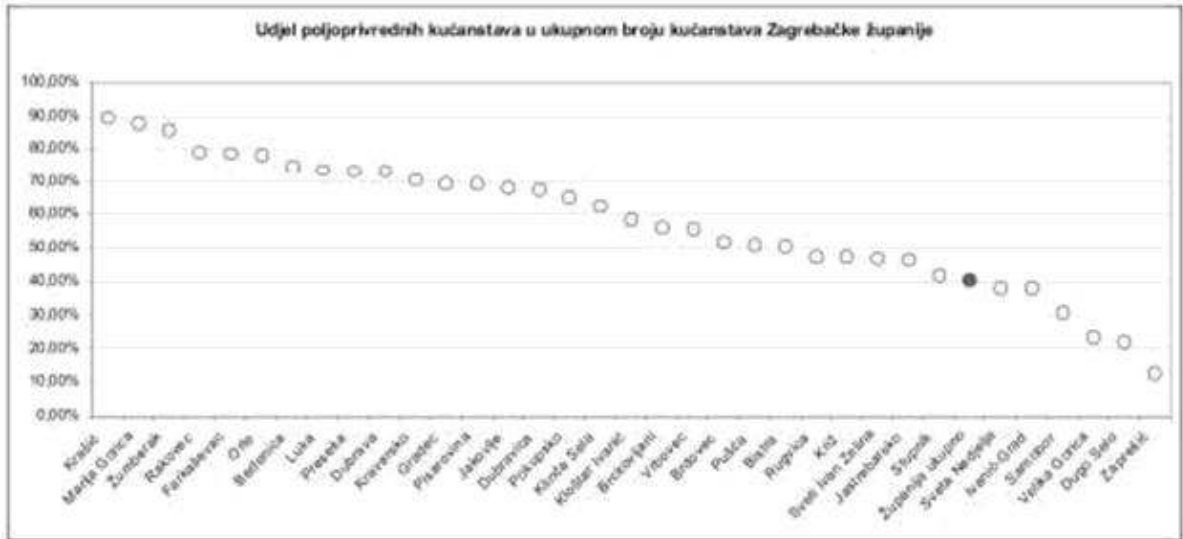
- Iz podataka o dobnoj razdiobi stanovništva Županije (Slika 6) očito je da je znatan udio radno aktivnog stanovništva, koje može biti nositelj budućeg razvoja. Trend je daljnje pomlađivanje radno aktivnog stanovništva jer je populacija koja imigrira uglavnom mlađe i srednje, još uvijek reproduktivne dobi. Populacija u područjima koja depopuliraju sve je starija.

Slika 6. Dobno-spolna razdioba stanovništva Zagrebačke županije

- ZŽ obilježava velik udio (58,7%) poljoprivrednih kućanstava u ukupnom broju kućanstava. U nekim je ruralnim općinama taj udio i daleko veći (vidi Sliku 7).

Slika 7. Udio poljoprivrednih domaćinstava u JLS ZŽ

- Iako je statistički gledano (Tablica 3) razina naobrazbe ispod ionako relativno niskog prosjeka RH (u usporedbi s EU-om), blizina Zagreba, koji je znatno iznad prosjeka RH, čini dostupnom za dinamičan razvoj nužn visoko obrazovanu radnu snagu.

Tablica 3. Postotak stanovništva starijeg od 15 godina prema završenoj školi: RH, ZŽ, Grad Zagreb

	Bez škole	1-3 osnovne škole	4-7 osnovne škole	Osnovna škola	Zanat, KV, VKV	Srednja škola	Gimnazija	VŠS	VSS	Mr. sc.	Dr. Sc.
RH	2,9	4,5	11,2	21,8	27,2	15,0	4,8	4,1	7,3	0,3	0,2
ZŽ	2,5	6,0	12,0	22,7	29,1	15,0	3,9	3,0	4,6	0,2	0,1
Zagreb	1,1	2,2	5,3	16,3	24,8	18,9	8,3	5,8	14,9	1,0	0,7

Tablica 4. Studenti prema vrsti studija i visokih učilišta te načinu studiranja u akademskoj godini 2008./2009.

	Ukupan broj upisanih studenata, akad. god. 2008./2009.	Od toga redoviti	Diplomirani studenti u 2008.	Od toga redoviti
Ukupan broj studenata	8.644	6.016	1.630	1.081
Stručni studij - ukupno	3.258	1.551	799	378
od toga:				
veleučilišta	968	360	289	186
visoke škole	1.496	1.015	209	75
fakulteti	791	173	301	117
visoka vjerska učilišta	3	3
Sveučilišni studij - ukupno	5.386	4.465	831	703
od toga:				
fakulteti	5.211	4.290	809	681
umjetničke akademije	73	73	22	22
visoka vjerska učilišta	102	102

Izvor: Statističko izvješće br. 1387 i 1388 Državnog zavoda za statistiku, 2010.

Tablica 5. Razvojni problemi i potrebe u vezi s demografskim kretanjima

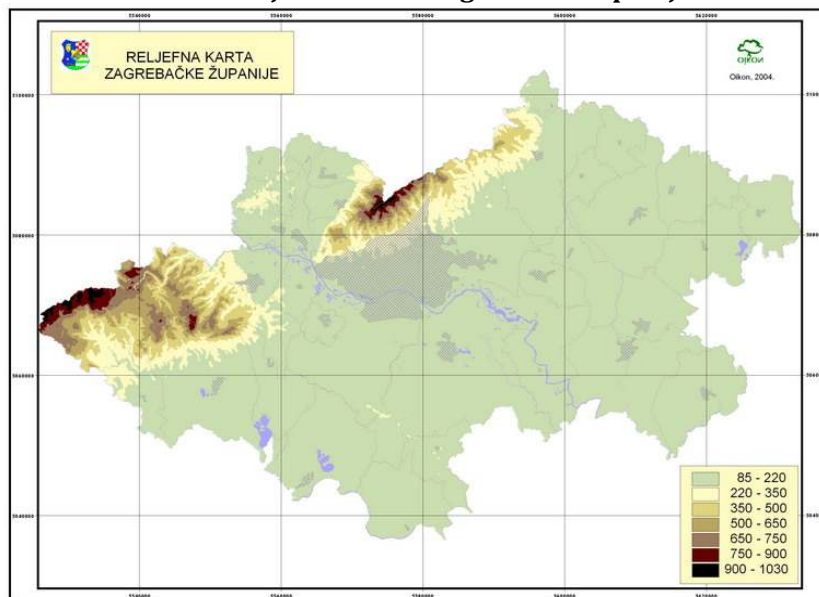
RAZVOJNI PROBLEMI	RAZVOJNE POTREBE
<ul style="list-style-type: none"> - Starenje i demografsko „umiranje“ naselja u perifernim dijelovima ZŽ, bez osmišljavanja primjene novih modela održivog ruralnog razvoja u tim područjima. - Obrazovna struktura ispod prosjeka RH usprkos blizini Zagreba i uz to vezanim mogućnostima. - Znatni imigracijski pritisci nedovoljno su kvalitetno prostorno usmjereni. 	<ul style="list-style-type: none"> - Osmišljavanje i provedba kvalitetnih modela ruralnog razvoja za periferna područja koja već duže depopuliraju. - Popravljanje obrazovne strukture stanovništva. - Poticanje „pomlađivanja“ radno aktivnog stanovništva.

3. PRIRODNA OBILJEŽJA

3.1. Prirodna obilježja

- ZŽ je pretežito nizinsko, ali i reljefno raznoliko područje (Slika 8) koje obuhvaća niska ravničarsko-močvarna područja, plodne riječne doline (ponajprije aluvijalnu dolinu Save), brežuljkaste terene (do 200 mnm), pobrđa (200-600 mnm) te gorja i gore (600-1000 mnm), ponajprije dio Medvednice te Samoborsko i Žumberačko gorje.

Slika 8. Reljefna karata Zagrebačke županije

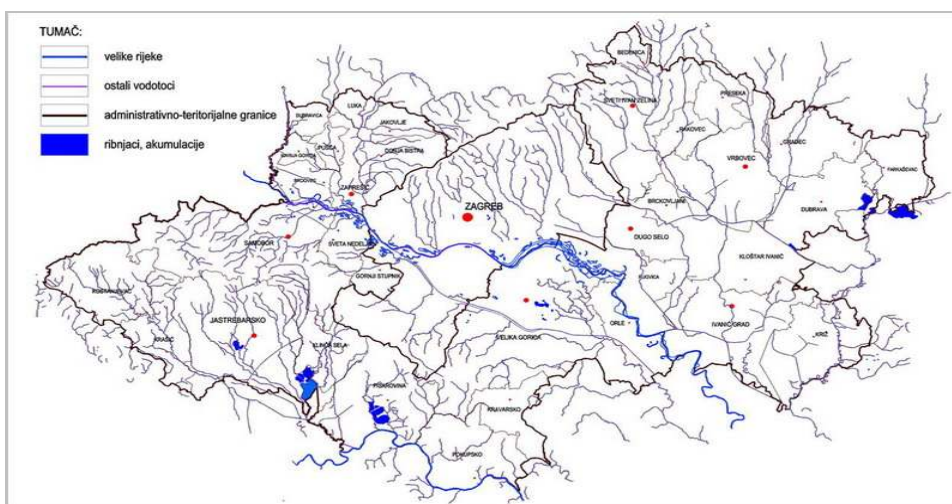

Izvor: Kartografski prikaz preuzet iz Programa zaštite okoliša ZŽ.

- Postojeća geološko-litološka podloga predstavlja također važan prirodni resurs za gospodarski razvoj (ponajprije tehničko-građevni kamen, šljunak i pijesak).
- Intenzivni tektonski pokreti stavljaju područje ZŽ i Grada Zagreba u zonu pojačane seizmičke aktivnosti, sa seizmičnošću od VII. do IX. stupnja po Merkaliju, s povratnim razdobljem od 500 godina.
- Klima je na području ZŽ kontinentalna: umjereno topla – sa srednjim mjesečnim temperaturama od -3 do 22 °C; kišna – s oborinama jednoliko raspodijeljenim tijekom godine, bez sušnog razdoblja, što povoljno utječe na razvoj vegetacije.

- Prostor Županije (Slika 9) u cijelosti pripada vodnom slivu rijeke Save, koja je na području ZŽ nizinska rijeka izrazito varijabilnog vodostaja (nizak vodostaj ljeti, visok vodostaj i sezonske bujice u proljeće i jesen), odnosno slivovima brojnih pritoka (Sutla, Krapina i Lonja s njene lijeve strane te Bregana, Gradna i Rakovica s desne). Prostor južno od Save odvodnjava se u Kupu, manjim dijelom izravno a većim preko Kupčine (vode s Žumberka) i Odre (središnji dio Županije). Na području Županije postoji i više površinom manjih stajačica – i prirodnih (npr. Crna Mlaka) i umjetnih (nastalih eksploatacijom šljunka – npr. Čiče). U hidrološkom smislu najznačajniji su nizinski dijelovi – osobito prisavska ravnica – jer su ondje koncentrirane velike količine površinskih i podzemnih pitkih voda, koje su strateški važne za vodoopskrbu Grada Zagreba, cijelog prostora ZŽ i dijela prostora Krapinsko-zagorske županije.

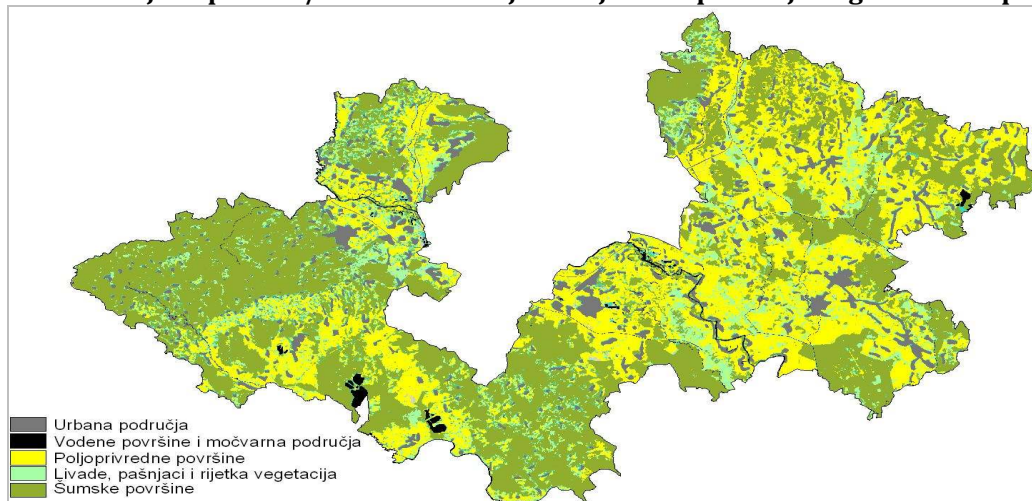
Slika 9. Površinske vode Zagrebačke županije

Izvor: Kartografski prikaz preuzet iz Programa zaštite okoliša ZŽ.

- Prema načinu korištenja zemljišta (vidi Sliku 10) dominiraju poljoprivredne površine (56,3% površine ZŽ i to naročito u područjima aluvijalne nizine Save i njenih pritoka) te šume (34,5%) (naročito u područjima Medvednice, Žumberačkog i Samoborskog gorja). Preostala površina otpada na vode (2,8%), izgrađena područja (2,4%) i infrastrukturu (ceste, željeznice) (3,2%).

Slika 10. Zemljišni pokrov / način korištenja zemljišta na području Zagrebačke županije

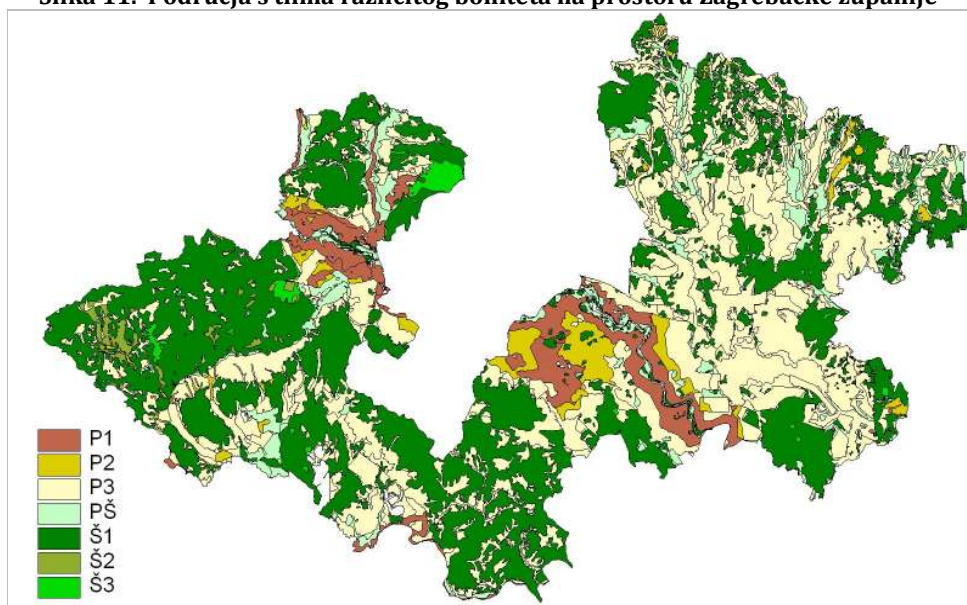

Izvor: Kartografski prikaz preuzet iz Programa zaštite okoliša ZŽ.

3.2. Prirodni resursi

- Najvažniji prirodni resursi Županije, osim samog smještaja na prometno i geografski povoljnom položaju, uključuju: vode, obradiva tla, šume, relativno veliku biološku i krajobraznu raznolikost te mineralne sirovine.
- Uz mnoge površinske tokove, ZŽ ima i velike zalihe podzemnih voda. Četvrtina stanovništva Hrvatske (Grad Zagreb, ZŽ, dio Krapinsko-zagorske županije) opskrbljuje se vodom iz tih podzemnih zaliha pa je njihova zaštita i na nacionalnoj razini istaknuta kao jedan od strateških ciljeva racionalnog gospodarenja prirodnim resursima na području Županije. Najznačajnije zalihe podzemnih voda nalaze se u području aluvijalne nizine rijeke Save. Debljina vodonosnog sloja varira od 10 do 100 i više metara i u načelu raste od zapada prema istoku i od ruba prema središtu nizine.
- Na području Županije koriste se i izvori mineralne vode (npr. Jamnica).
- Postoji također značajan ali nedovoljno istražen i iskorišten potencijal geotermalnih voda (npr. u podnožju Medvednice, na području Općine Stupnik i gradova Svete Nedelje i Vrbovca).
- Više od 50% površine Županije zauzimaju poljoprivredna zemljišta (Slika 11). Za ratarsku proizvodnju najpogodnija su aluvijalna tla rijeke Save i njenih pritoka, pod uvjetom da nije posrijedi poplavno područje. Tla brežuljkastih i gorskih predjela manje su pogodna za ratarsku proizvodnju i u nižim se predjelima uglavnom koriste za vinogradarstvo, a u višim predjelima nalazimo šume i pašnjake. Prema bonitetnoj kategorizaciji, 11% pripada osobito vrijednim obradivim tlima (P1), 7% vrijednim obradivim tlima (P2), 70% ostalim obradivim tlima (P3), 12% poljoprivrednim tlom vrlo loših oranica i pašnjaka ili tlom namijenjenim šumama ili šumskom pokrovu (PŠ). Najboljih tala, onih koja ulaze u prve dvije kategorije, nema mnogo (oko 18%), pa zaštita kvalitetnih tala također pripada među prioritete racionalnog gospodarenja i zaštite prirodnih resursa ZŽ.

Slika 11. Područja s tlima različitog boniteta na prostoru Zagrebačke županije⁵

Izvor: Kartografski prikaz preuzet iz Programa zaštite okoliša Zagrebačke županije.

Tablica 6. Bonitetna kategorizacija poljoprivrednog zemljišta Zagrebačke županije

Kategorija tla	Površina [ha]	Udio u totalu [%]
Osobito vrijedna obradiva tla	18 803	10.91
Vrijedna obradiva tla	11 290.3	6.55
Ostala obradiva tla	120 957.2	70.23
Poljoprivredno tlo vrlo loših oranica i pašnjaka, ili tlo namijenjeno šumama ili šumskom pokrovu	21 171.4	12.29
Ukupno:	172 221.9	100.00

Izvor: Prostorni plan Zagrebačke županije, GŽŽ 03/02.

- Prostorno je šumom najbogatiji šumom reljefno razvedeniji zapadni dio Županije. Upola manje šuma nalazi se u istočnome dijelu, no te su šume iznimno gospodarski i ekološki vrijedne. Jugoistočni dio Županije, posebno uz Savu, siromašan je šumom, a zbog velike važnosti šuma u regulaciji vodnog režima u tom se dijelu planira pošumljavanje. Prema namjeni, 95% šuma u ZŽ pripada u gospodarske šume, ostalo su zaštitne šume (zaštita zemljišta, vodnih tokova, erozivnih područja, naselja) i šume s posebnom namjenom (sjemenske šume, nacionalni parkovi, rezervati, šume za odmor i rekreaciju, znanstvena istraživanja, obranu i sl.).
- Prema strukturi vlasništva 51,44% površine u vlasništvu je države, 48,56% u privatnom vlasništvu. Stanje šuma na površinama u državnom vlasništvu znatno je bolje (dvostruko veća drvena zaliha, veći etat) pa je unapređenje gospodarenja šumama u privatnom vlasništvu prepoznato kao prioritet u razvoju korištenja tog prirodnog resursa.
- Od gospodarskih iskoristivih mineralnih sirovina na području ZŽ postoje: znatne zalihe sirovina za proizvodnju građevinskog materijala (građevinskog šljunka i pijeska u

⁵ Objašnjenje legende: Za kategorije od P1 do PŠ, vidi glavni tekst; kategorije od Š1 do Š3: gospodarska šuma, zaštitna šuma, šuma posebne namjene.

području savskog aluvija, građevinsko tehničkog kamena u području gorja te opekarskih i keramičkih glina); gotovo potpuno iscrpljene zalihe ugljikovodika te nedovoljno istraženi potencijal geotermalnih voda. S obzirom na to da postojeće zalihe građevinskog šljunka i pijeska čine tzv. savski vodonosnik, a prekrivene su najkvalitetnijim obradivim tlom, njihova eksploatacija zahtijeva posebnu pažnju i kontrolu (što u prethodnom razdoblju nije bio slučaj).

- Termalni izvori na području Županije važan su, iako trenutačno nedovoljno iskorišten resurs (npr. Svetojanske toplice kod Jastrebarskog, Šmidhen kod Samobora, Jamnička Kiselica na području Pisarovine, Topličica i Krečavesi kod Svetog Ivana Zelina). Isto se odnosi na izvor ljekovite nafte naftalana na području Ivanić Grada (jedina lokacija u Europi).

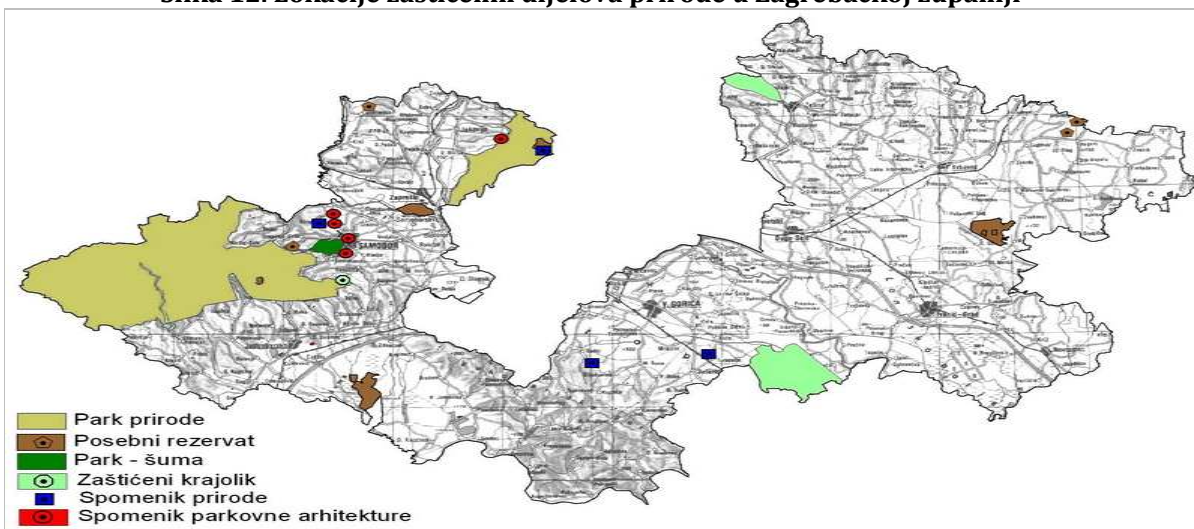
Tablica 7. Razvojni problemi i potrebe Zagrebačke županije u vezi s prirodnim resursima

RAZVOJNI PROBLEMI	RAZVOJNE POTREBE
<ul style="list-style-type: none"> - Nekvalitetno planiranje i upravljanje postojećim resursima: <ul style="list-style-type: none"> o Neplanski i/ili loše planiran razvoj u prostoru. o Onečišćenje strateških zaliha voda (npr. Črnkovec). o Gubitak najkvalitetnijih obradivih površina zbog prenamjene. o Loše upravljanje šumama u privatnom vlasništvu. o Ilegalna i okolišno agresivna praksa eksploatacije mineralnih sirovina. o Nedovoljno istražen i iskorišten potencijal geotermalnih voda. 	<ul style="list-style-type: none"> - Zaštita kvalitetnih tala pripada među prioritete racionalnog gospodarenja i zaštite prirodnih resursa ZŽ. - Zbog izrazite vrijednosti šuma na području ZŽ, preporuka je barem zadržati i ako je moguće povećati, njihov udio od 35% površine – posebno u vodozaštitnim područjima. - Učinkovito i uspješno planirati i upravljati postojećim resursima: <ul style="list-style-type: none"> o strateškim zalihama vode o kvalitetnim obradivim poljoprivrednim površinama o šumama u privatnom vlasništvu o mineralnim sirovinama. o valorizirati i inventarizirati obradive površine. - Valorizirati i koristiti termalne izvore kao razvojni potencijal za turizam i rekreaciju

3.3. Prirodna baština

- Potpuna i sustavna inventarizacija biološke i krajobrazne raznolikosti na području Županije provodi se sustavno od 2008. godine kada je osnovana JU („Zeleni prsten“) za upravljanje zaštićenim područjima i drugim zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Zagrebačke županije.
- Na području Županije pod upravljanjem JU “Zeleni prsten“ ZŽ postoje trideset i dva područja/lokaliteta/objekta koji su zaštićeni sukladno Zakonu o zaštiti prirode (Slika 12).
- Zaštićena su područja sljedeća: zapadni dio Medvednice, Žumberak – Samoborsko gorje, Smerovišće, Dubravica, Japetić, Jastrebarski lugovi, Zaprešić – Sava – Strmec – Sava, Crna Mlaka, Varoški lug, Markovčak – Bistra, Stupnički lug, Varoški lug, Česma, Novakuša, Tepec – Palačnik – Stražnik, Slapnica, Zelinska glava, Okić-grad, Turopoljski lug i vlažne livade uz Odru, Otruševačka spilja, Tisa u Šupljaku, Hrast lužnjak u dvorištu škole Rakitovec, Park u Langovoj, Lug – park oko dvorca, Park u Bistracu, Jastrebarsko – park oko dvorca, Božjakovina – park oko dvorca, Gornja Bistra – lječilišni park, Park Mojmir, Samobor – Tisa.

Slika 12. Lokacije zaštićenih dijelova prirode u Zagrebačkoj županiji

Izvor: Program zaštite okoliša Zagrebačke županije

Bioraznolikost

- Posebni botanički rezervati cret Dubravica i Smerovišće najugroženija su zaštićena područja, i za zaštitu su najvažnija.
- U spomenicima parkovne arhitekture u privatnom vlasništvu postoje svojstva zbog kojih je područje proglašeno zaštićenim, no zbog nebrige vlasnika (ne žive u zaštićenom području) i nedostatka financijskih sredstva često su zapuštena.
- Spomenici parkovne arhitekture u državnom vlasništvu imaju niz vrijednih obilježja zbog kojih je područje proglašeno zaštićenim, a zbog održavanja gradskih komunalnih poduzeća ili korisnika prostora nalaze se u vrlo dobrom stanju.
- Značajni krajobrazi i posebni rezervati šumske vegetacije kojima gospodare Hrvatske šume u zadovoljavajućem su stanju. Ponegdje su ugroženi nelegalnom gradnjom vikend-objekata (Zelinska glava). Čest su problem na tim područjima također divlji deponiji. Spomenici prirode imaju rijetke primjere drveća koji su zbog svojih karakteristika zaštićeni.
- Ekološki važna područja ugrožena su antropogenim utjecajem (divlji deponiji, urbanizacija, otpadne vode i sl.).
- Sva zaštićena područja relativno su dobro očuvana na većini prostora s tendencijom poboljšanja.
- Značajni su primjeri biološke raznolikosti na području Zagrebačke županije biljne vrste, životinjske vrste, geomorfološki objekti.
- Zaštićene površine iznose 37.950 ha ili 12,40% ukupne površine Županije, u usporedbi s prosjekom u Hrvatskoj oko 10,33% te u EU oko 17,00%. Medvednica i Žumberačko-smoborsko gorje zauzima oko 63% zaštićene površine, a ostatak zauzimaju ostala zaštićena područja.

- PPZŽ predviđa povećanje zaštićene površine na 13,5%, na dodatna 33 lokaliteta raznih kategorizacija (spomenik parkovne arhitekture, park šuma, značajni krajobraz, spomenik prirode, ornitološki rezervat) čime bi Županija putem JU "Zeleni prsten" ZŽ osigurala zaštitu prirodne baštine i iznad prosjeka EU15.
- Nužno je zaštititi niz prirodnih vrijednosti Županije, a među njima svakako sljedeće: Črnc rugvički, Hrastova šuma kod Hrastja, šuma Starka, Pleso – hrastov šumarak, dolina rijeke Kupe, krajobraz dvorca Slavetića s dolinom potoka Radilovca, dolina rijeke Kupčine, dolina potoka Črneca i krajobraz uz potok Lužnicu, ribnjak Vukšinac, Zelinska glava s njenom okolinom, livade uz potok Vuna, ribnjak Fuka, Vukomerečke gorice – predio Bukovčak – Sv. Kata, dolina Rečice i Kravaršćice, izvorišno područje rijeke Odre, skupina hrasta kitnjaka na križanju za selo Vidalin, stoljetni hrast u Stupničkom lugu, hrast lužnjak – Bukevje, skupina hrastova kod lugarnice Vratovo – Turopoljski lug, Sopotski slap, hrast lužnjak u donjem Hruševcu, Zaprešićki Novi dvori, park oko dvorca u Lužnici, park u Laduču, park u Donjoj Zelini, Donja Topolčica, stari jasen u Dugom Selu, park u Dugom Selu, park u centru Vrbovca, kurija Modić-Bedeković, stablo taksodija u Veleševcu, lipa kod kurije Josipović, Medjame, Vrelo potoka Bistraca, pašnjak Deli, pašnjak Polic.

Tablica 8. Razvojni problemi i potrebe Zagrebačke županije u vezi s prirodnom baštinom

RAZVOJNI PROBLEMI	RAZVOJNE POTREBE
<ul style="list-style-type: none"> - Niz prirodnih vrijednosti Županije nije zaštićen. - Struktura financiranja zaštite prirodnih resursa nije efektivna. - Nedovoljno učinkovit način upravljanja prirodnim i kulturnim dobrima; - Nedostatno korištenje prirodne baštine kao razvojnog resursa. - Slaba suradnja priroda – turizam – gospodarstvo – „kulture industrije“; - Nedovoljno valorizirani i iskorišteni prirodni i drugi potencijali za razvoj turizma usprkos blizini velikog turističkog tržišta kao što je Grad Zagreb. - Slaba educiranost lokalne zajednice. - Nelegalna gradnja vikend-objekata. - Ugroženost ekološki značajnih područja (divlji deponiji, urbanizacija, otpadne vode i sl.). 	<ul style="list-style-type: none"> - Zaštititi niz prirodnih vrijednosti Županije. - Potaknuti bolje upravljanje prirodnim i kulturnim dobrima uz suradnju turizma i gospodarstva. - Omogućiti veće ovlasti JUZZŽ (financiranje projekata zaštite, obnove i sl.) u skladu sa Zakonom o zaštiti prirode. - Unaprijediti valorizaciju i korištenje prirode kao razvojnog resursa (turizam, gospodarstvo, ruralni razvoj i dr.). - Poboľšati educiranost lokalne zajednice. - Osmisliti održiv urbanistički razvoj okoliša. - Riješiti problem divljih deponija.

3.4. Kulturna baština

- Na području Zagrebačke županije nalazi se 267 kulturnih dobara upisanih u Registar kulturnih dobara RH (od toga 187 nepokretnih kulturnih dobara, 13 kulturno-povijesnih cjelina, 5 starih gradova, 3 arheološka lokaliteta) te još 128 preventivno zaštićenih kulturnih dobara).
- Bogata kulturna baština, zaštićene tradicijske vrijednosti se u dovoljnoj mjeri ne prepoznaju, vrednuju i koriste kao jedan od značajnih razvojnih resursa ZŽ..
- Nedovoljna su financijska sredstva za sustavnu obnovu kulturne baštine.
- Nedovoljna je briga za očuvanje identiteta i tradicijskih vrijednosti, te nedovoljna briga vlasnika o održavanju i obnovi kulturnih dobara. Također, neprimjeren odnos građana prema

kulturnoj baštini dodatni je otežavajući faktor (devastacija zaštićenih spomenika kulture, grafiti, neriješeni imovinsko pravni odnosi i dr.) njezina očuvanja i korištenja na održivi način.

Tablica 9. Razvojni problemi i potrebe Zagrebačke županije u vezi s kulturnom baštinom

RAZVOJNI PROBLEMI	RAZVOJNE POTREBE
<ul style="list-style-type: none"> - Bogata kulturna baština, tradicijske vrijednosti, koje se u dovoljnoj mjeri ne prepoznaju i ne koriste kao jedan od značajnih razvojnih resursa ZŽ. - Nedovoljna briga za očuvanje identiteta i tradicijskih vrijednosti. - Nedovoljna briga vlasnika o održavanju i obnovi kulturnih dobara. - Nedovoljna financijska sredstva za sustavnu obnovu kulturne i prirodne baštine. - Neprijemljivi odnos građana prema kulturnoj baštini (devastacija zaštićenih spomenika kulture, neriješeni imovinsko pravni odnosi...). 	<ul style="list-style-type: none"> - Sustavno pratiti stanje kulturnih dobara, vrednovati povijesne graditeljske strukture te predložiti mjere zaštite. - Izraditi strategiju održivog korištenja kulturne baštine razvoja kao razvojnog resursa. - Očuvati i razvijati identitet Zagrebačke županije temeljen na karakterističnim elementima i dijelovima njezinog prostora. - Predvidjeti i provesti mjere koje će osigurati očuvanje kulturne baštine na svim razinama planiranja. - Planirati uređenje i urbano definiranje nedovršenih i degradiranih prostora s ciljem ispravne prezentacije kulturne baštine.

4. STANJE I ZAŠTITA OKOLIŠA U ZAGREBAČKOJ ŽUPANIJI

4.1. Praćenje stanja okoliša, informacijski sustav okoliša, planiranje zaštite okoliša

- Sustavno i relativno kvalitetno praćenje stanja okoliša u Zagrebačkoj županiji postoji u nekim segmentima okoliša (npr. vode, zrak, otpad).
- Nije uspostavljen jedinstven županijski informacijski sustav kojim bi se maksimalno koristile postojeće informacije, racionalno planirao razvoj sustava praćenja te povećala pristupačnost informacija o stanju okoliša širem krugu zainteresirane javnosti.
- U području prostornog uređenja i gradnje inicirane su aktivnosti na uspostavi Informacijskog sustava prostornog uređenja, u nadležnosti Zavoda za prostorno uređenje Županije.
- Sljedeći gradovi i općine u Zagrebačkoj županiji donijeli su programe zaštite okoliša za svoje područje:

Sv. Ivan Zelina	Program zaštite okoliša donesen je 2010.
Jakovlje	Plan gospodarenja otpadom;
Dugo Selo	Program zaštite okoliša donesen je 2009.
Dubrava	Lokalna Agenda 21 u izradi.
Luka	Izvešće o stanju okoliša sastavljeno je 2007. godine i objavljeno je u GŽŽ-u.
Orle	Program zaštite okoliša donesen je 2008. godine.
Rakovec	Agenda 21 prihvaćena 14.12. 2005. – GŽŽ 4/07; Izvešće o stanju okoliša – GŽŽ 25/05.
Ivanić-Grad	Program zaštite okoliša i Plan gospodarenja otpadom doneseni su 2009. godine

- Program zaštite i poboljšanja kakvoće zraka u Zagrebačkoj županiji donesen je 2007. godine. U tijeku je izrada izvješća o provedbi tog programa.
- Treće Izvješće o stanju okoliša Zagrebačke županije za proteklo četverogodišnje razdoblje izrađeno je 2009.

Tablica 10. Razvojni problemi i potrebe Zagrebačke županije u vezi sa sustavom praćenja i informiranja o okolišu

RAZVOJNI PROBLEMI	RAZVOJNE POTREBE
<ul style="list-style-type: none"> - Nedostatan sustav praćenja okoliša - Slaba dostupnost informacija o stanju okoliša širem krugu zainteresirane javnosti. - Niska razina povjerenja građana u županijske institucije. - Sporo provođenje postojećih planova/programa. 	<ul style="list-style-type: none"> - Uspostaviti informacijski sustav okoliša kao okvira za sve informacije o okolišu županije. - Efektivnije pratiti stanje okoliša po svim sastavnicama. - Intenzivnije provoditi i kontinuirano ažurirati postojeće planove – u prvom redu Program zaštite okoliša županije. - Potaknuti jedinice lokalne samouprave na izradu lokalnih programa zaštite okoliša.

4.2. Stanje okoliša po segmentima: vode, tlo, zrak⁶

Vode:

- Hrvatske vode prate kvalitetu voda u Županiji na 31 mjernom mjestu uz dinamiku od 2 do 26 puta u godini, a uzorkovanje i ispitivanje voda obavlja se na temelju mjerenja pojedinih skupina pokazatelja kakvoće kopnenih površinskih voda Zagrebačke županije, koja su provedena u razdoblju od 2005. do 2008.
- U promatranom razdoblju u **potocima** na području Zagrebačke županije nije bilo velikih oscilacija u vrijednosti koncentracija BPK₅, amonijaka, nitrata i ukupnog fosfora i vidljiv je njihov silazni trend.
- Vrijednosti koncentracija pokazatelja kakvoće voda u potocima Zagrebačke županije upućuju na dobro stanje u pogledu sadržaja kisika u vodi. Prema prikazanim vrijednostima, koncentracije BPK₅, amonija i ukupnog fosfora pripadaju u II. vrstu kakvoće voda, a nitrati u III. vrstu kakvoće. Prema dobivenim vrijednostima koncentracija mjerenih pokazatelja, potoke svrstava u kategoriju dobrog i vrlo dobrog stanja. Od 13 lokacija uzorkovanja, vrlo visoke vrijednosti koncentracija BPK₅, amonijaka, nitrata i ukupnog fosfora, dobivene su na potoku Gorjaku u čijoj se blizini nalaze pogoni tvrtke Pliva d.d. i Kvasac d.o.o. Lokacija uzorkovanja na potoku Gorjaku nalazi se nizvodno od tih tvrtki i očito je ispuštanje njihovih otpadnih voda u potok. Početkom 2009. godine u rad je pušten uređaj za pročišćavanje otpadnih voda grada Zaprešića. U pogon je pušteno mehaničko pročišćavanje, a u izgradnji je pogon za biološko pročišćavanje otpadnih voda. Veliki problem zagađenja kanala Črnc.
- Najopterećeniji vodotok u ZŽ jest rijeka Sava, koja prima sve otpadne vode iz ZŽ, među njima i otpadne vode najvećeg zagađivača – Grada Zagreba. I druge tekućice na području Županije koje prolaze blizu naselja preopterećene su ispuštima netretiranih otpadnih voda (rijeka Lonja).

⁶Na temelju Izvješća o stanju u okolišu iz 2009 Zagrebačke županije.

- U **rijekama** Zagrebačke županije od 2005. do 2008. godine primjetan je silazan trend BPK₅, amonijaka, nitrata i ukupnog fosfora. Iako nije došlo do većih oscilacija koncentracije organskih tvari u četverogodišnjem razdoblju BPK₅ je vrlo visok i ulazi u III. vrstu voda prema Uredbi o klasifikaciji voda (a amonijak po svojim koncentracijama ulazi u IV. vrstu voda).
- U **jezerima** Zagrebačke županije u promatranom razdoblju od 2005. do 2008. godine nisu se dogodile veće promjena koncentracija BPK₅, amonijak, nitrata i ukupnog fosfora. Uz male oscilacije BPK₅ i nitrata, srednje godišnje vrijednosti pokazuju silazan trend i upućuju na vrlo dobro stanje jezera u Zagrebačkoj županiji s obzirom na sadržaj kisika i hranjivih tvari u vodi.

Tablica 11. Razvojni problemi i potrebe Zagrebačke županije u vezi sa stanjem voda

RAZVOJNI PROBLEMI	RAZVOJNE POTREBE
<ul style="list-style-type: none"> - Onečišćenje površinskih i podzemnih voda ispuštanjem nepročišćenih otpadnih voda (sukladno tome problem je i nedovoljan broj ugrađenih pročištača otpadnih voda).⁷ - Nepostojanje planskog okvira za održivo upravljanje i zaštitu slivova. 	<ul style="list-style-type: none"> - Smanjiti broj i intenzitet onečišćenja voda na području ZŽ, posebno u osjetljivim područjima, uvažavajući prihvatni kapacitet recipijenta. - Povećati opseg pročišćavanja otpadnih voda prije ispuštanja u vodotokove ugradnjom pročištača otpadnih voda. - Donijeti odgovarajuće županijske planove zaštite i održivog gospodarenja vodama.

Tlo:

- Većina zemljišnih površina nema ograničenja za poljoprivredu prema zakonskim propisima za konvencionalni uzgoj, a znatan dio ni prema kriterijima za ekološki uzgoj.
- Zbog izražene konkurencije različitih korisnika (širenje urbanih područja, izgradnja infrastrukture, poslovne zone, eksploatacija mineralnih sirovina) najvrednija su poljoprivredna tla istodobno najugroženija.
- U području sustavnog praćenja kvalitete tala na području Zagrebačke županije nije postignut velik pomak.

Tablica 12. Razvojni problemi i potrebe Zagrebačke županije u vezi sa stanjem tala

RAZVOJNI PROBLEMI	RAZVOJNE POTREBE
<ul style="list-style-type: none"> - Nedostatno sustavno praćenje kvalitete tala. - Onečišćenje tala otpadom, otpadnim vodama, blizinom prometnice, intenzivnom poljoprivredom. - Gubitak tala erozijom. - Ugroženost poljoprivrednih tala. 	<ul style="list-style-type: none"> - Racionalnije koristiti tlo – posebno ono najkvalitetnije/obradivo – sustavnijim upravljanjem tim prirodnim resursom. - Nastaviti projekt unapređenja biljne proizvodnje. - Smanjiti ugroženost poljoprivrednih tala.

Zrak:

- Kakvoća zraka u ZŽ relativno je dobra. Ne postoje značajniji stacionarni onečišćivači na njenom području (riječ je o relativno slabo naseljenom prostoru, uglavnom ruralnom, s velikim udjelom površine pokriveno šumom).

⁷ Naime činjenica je da većina pročištača ima samo I. mehaničku fazu pročišćavanja; biološka je faza uglavnom planirana, ali u praksi još nerealizirana, većinom iz financijskih razloga.

- Uz same granice Županije postoje značajni stacionarni izvori onečišćenja (sam Grad Zagreb kao veliko urbano područje, TE-TO i dr.) te velik dio onečišćenja dolazi iz mobilnih (npr. promet koji je vrlo intenzivan na nekim područjima u ZŽ) i difuznih (npr. poljoprivreda – nanošenje pesticida; deponiji otpada) izvora.
- Manji onečišćivači mogu lokalno znatno umanjiti kakvoću zraka (npr. prašina od separacije, dim od asfaltne baze, neugodni mirisi od manjih smetlišta i sl.).
- Sukladno Programu zaštite okoliša Zagrebačke županije (od 2003. godine) doneseno je Izvješće o stanju kakvoće zraka u Zagrebačkoj županiji, te Program zaštite i poboljšanja kakvoće zraka u Zagrebačkoj županiji (u rujnu 2007.). U tim dokumentima zaključeno je da u Zagrebačkoj županiji, kao pretežito ruralnoj županiji u kojoj ne postoje značajni stacionarni onečišćivači, prevladava druga (II) kategorija kakvoće zraka (osim u Svetom Ivanu Zelini i Ivanić-Gradu gdje je utvrđena prva (I) kategorija kakvoće zraka). Naznačeno je također da je, obzirom da Zagrebačka županija teritorijalno okružuje Grad Zagreb, Grad Zagreb glavni izvor onečišćenja zraka i za Zagrebačku županiju budući je prema izvješću o stanju okoliša RH svrstan u treću (III) kategoriju kakvoće zraka (prekomjerno onečišćenje).
- U 2008. uspostavljena je elektronska baza ROO, kao dio informacijskog sustava zaštite okoliša RH. Tijekom 2011. godine izradit će se izvješće o provođenju Programa zaštite i poboljšanja kakvoće zraka u Zagrebačkoj županiji. Svrha je Programa izrada revizije postojećeg Programa zaštite i poboljšanja kakvoće zraka u Zagrebačkoj županiji.

Tablica 13. Razvojni problemi i potrebe Zagrebačke županije u vezi sa stanjem zraka

RAZVOJNI PROBLEMI	RAZVOJNE POTREBE
<ul style="list-style-type: none"> - Lokalna onečišćenja zraka (promet, deponiji ...). - Dio onečišćenja dolazi iz Grad Zagreba. 	<ul style="list-style-type: none"> - Osigurati sustavno praćenje kakvoće zraka (uspostava i razvijanje regionalne mreže za praćenje kakvoće zraka u ZŽ). - Osigurati najvišu moguću kvalitetu zraka na cijelom području ZŽ.

4.3. Otpad, onečišćenje bukom i svjetlošću

- Gotovo cjelokupno stanovništvo Županije pokriveno je organiziranim prikupljanjem otpada. Prikupljanjem otpada bavi se 10 komunalnih poduzeća, a otpad se odlaže na 7 odlagališta na području ZŽ (Andrilovac – Dugo Selo; Božička – Jastrebarsko; Cerovka – Sv. Ivan Zelina; Mraclinska Dubrava – Velika Gorica; Zaprešić (Novi Dvori) – Zaprešić; Beljavina – Vrbovec; Tarno – Ivanić Grad) te na nekoliko odlagališta u susjednim županijama (Karlovačka, Varaždinska) i u Gradu Zagrebu (Jakuševac). Podaci o divljim odlagalištima otpada (2009), pokazuju da je problem nastajanja manjih ili većih divljih odlagališta otpada prisutan u većini općina i gradova Zagrebačke županije. Za većinu postojećih lokacija divljih odlagališta pokrenuta je ili se planira sanacija putem ovlaštenih komunalnih tvrtki. Dinamika izvođenja sanacija ovisi o financijskim mogućnostima jedinica lokalne samouprave na čijem području postoji divlje odlagalište otpada.
- U Izvješću o stanju okoliša Zagrebačke županije (2009.) navedeno je da je Zagrebačka županija prihvatila sustav cjelovitog gospodarenja otpadom koji podrazumijeva osnivanje Županijskog centra za gospodarenje otpadom (ŽCGO), izgradnju pretovarnih

stanica, reciklažnih dvorišta, zelenih otoka, odnosno sustav odvojenog prikupljanja komunalnog otpada. U ŽCGO otpad bi se obrađivao mehaničko-biološkim postupkom (MBO). Nakon provedenih istražnih radova, određena je lokacija budućeg ŽCGO, te kao takva unesena u IV izmjene i dopune Prostornog plana Zagrebačke županije koji je u procesu donošenja.

- U 2008. uspostavljena je elektronska baza ROO, kao dio informacijskog sustava zaštite okoliša RH.
- Zagrebačka županija osnovala je i registrirala županijsku tvrtku Gospodarenje otpadom Zagrebačke županije d.o.o., koja će ubuduće, u suradnji s jedinicama lokalne samouprave, Ministarstvom zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva te Fondom za zaštitu okoliša i energetske učinkovitosti brinuti o realizaciji županijskog koncepta gospodarenja otpadom.

Tablica 14. Razvojni problemi i potrebe Zagrebačke županije u vezi s otpadom

RAZVOJNI PROBLEMI	RAZVOJNE POTREBE
<ul style="list-style-type: none"> - „Službena“ odlagališta koja ne zadovoljavaju kriterije suvremenog sanitarnog deponija otpada. - “Divlji deponiji” koji se i nakon saniranja ponovno obnavljaju. - Nepostojanje kulture i sustava odvojenog prikupljanja otpada. - Nepostojanje sustava praćenja tokova otpada (količine, sastava, i sl.), odnosno informacija potrebnih za kvalitetno planiranje. 	<ul style="list-style-type: none"> - Uspostaviti cjelovit sustav gospodarenja otpadom. - Sanirati i zatvoriti trenutačno korištene deponije koji ne zadovoljavaju suvremene kriterije. - Sanirati lokalitete onečišćene divljim deponijama i poduzeti mjere za sprečavanje njihova obnavljanja. - Podizati svijest i odgovornost građana o važnosti i prednosti odvojenog prikupljanja otpada. - Jačati svijest i odgovornost pravnih i fizičkih osoba čijim gospodarskim aktivnostima nastaje otpad o potrebi redovite dostave podataka u elektroničku bazu Registra onečišćavanja okoliša.

Zaštita od buke i svjetlosti

- Zaštite od buke i svjetlosti u ZŽ ne odstupa znatnije od utvrđenog prosjeka RH s obzirom na to da na razini RH do sada nije toj problematici posvećena dovoljna pozornost. Tako još uvijek nije na zadovoljavajućoj razini sustavno ispitivanja buke (akustička mjerenja, anketiranje stanovnika...); neključivanje problematike buke u rane faze projektiranja i planiranja; donošenje preopćenitih i u stvarnosti rijetko provedenih mjera zaštite t nedovoljno konkretne mjere za popravljavanje stanja. Činjenica da područjem Županije prolaze važni prometni koridori, u uvjetima u kojima uglavnom nisu izgrađene obilaznice oko naselja, upućuje na značaj problema onečišćenja bukom na području ZŽ.
- Najveće svjetlosno onečišćenje područja ZŽ predstavlja Zagrebačka konurbacija. Znatni pomaci moguća su provedbom mjera uvođenja okolišno (a i ekonomski) prihvatljivije javne rasvjete, što trenutačno nije slučaj.

Tablica 15. Razvojni problemi i potrebe Zagrebačke županije u vezi sa zaštitom od buke i svjetlosti

RAZVOJNI PROBLEMI	RAZVOJNE POTREBE
<ul style="list-style-type: none"> - Nepostojanje svijesti o buci kao vrlo štetnom obliku narušavanja kvalitete životnog prostora. - Nedostatan sustav praćenja „onečišćenja bukom“. - Okolišno agresivna / onečišćujuća i energetski / ekonomski neučinkovita javna rasvjeta. 	<ul style="list-style-type: none"> - Izraditi dokumente koje su Županija i njene JLS dužne izraditi (karte buke te akcijski planovi za dovođenje buke ispod dopuštenih/preporučenih razina) te osigurati njihovu provedbu. - Provoditi mjere za uporabu okolišno prihvatljivije i ekonomsko-energetski učinkovitije javne rasvjete.

5. INFRASTRUKTURA

5.1. Vodno gospodarstvo

- Djelatnosti iz sfere vodogospodarenja standardno se dijele na područje vodoopskrbe, odvodnje, zaštite voda od zagađenja, korištenje voda te zaštite od štetnog djelovanja voda, no važno je istodobno istaknuti da je u osnovi riječ o jedinstvenom sustavu⁸ kojim je nužno gospodariti na integriran način.

5.1.1. Vodoopskrba

- Stanje s vodoopskrbom na području ZŽ još uvijek nije na zadovoljavajućoj razini iako se znatno poboljšalo u odnosu na prethodno razdoblje. Prema podacima iz 2007. povećana je pokrivenost organiziranom javnom vodoopskrbom na 71% stanovništva. Najveće je povećanje broja korisnika na području gradova Sveti Ivan Zelina Vrbovec te na području općina Bedenica i Rakovec. Posljedica je to intenzivne izgradnje magistralnih i distributivnih cjevovoda na cijelom području ZŽ
- I ondje gdje sustav postoji, zbog njegove dotrajalosti postoje veliki gubitci vode te problemi s osiguranjem potrebnih količina i kakvoće vode. Sektorski su ciljevi razvoja popravak postojećeg i izgradnja novih distribucijskih sustava kojima bi se povećala pokrivenost područja i cjelovitost sustava što je važno za podizanje razine sigurnosti opskrbe vodom. Na cijelom području ZŽ pokrenut je veći broj projekata u koje se ulaže znatan dio sredstava predviđenih za izgradnju infrastrukture.
- Iz proračuna Zagrebačke županije za razvoj vodoopskrbe u jedinicama lokalne samouprave u razdoblju 2004.–2009. uložena su 24,2 milijuna kuna. Znatna su sredstva uložena i preko Fonda za regionalni razvoj, Hrvatskih voda te Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva.
- Zagrebačka županija osnovala je i registrirala županijsku tvrtku Vodoopskrba i odvodnja Zagrebačke županije d.o.o., koja će ubuduće, u suradnji s jedinicama lokalne samouprave, Hrvatskim vodama i Ministarstvom regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva brinuti o realizaciji projekta Regionalnog vodoopskrbnog sustava Zagreb –

⁸ Gradnja HE, koja se doživljava prvenstveno kao energetski objekt, važan je dio sustava zaštite od poplave (npr. Gradnjom HE Zaprešić riješio bi se problem plavljenja područja između ušća Sutle i Krapine i sl.); mjere za sprečavanje erozije važne su i za obranu od poplava, jer erodiranim materijalom zatrpana retencija gubi funkciju; akumulacije koje se napune za visokog vodostaja služe spremanju vode za vrijeme niskog vodostaja, a zbog ispusta otpadnih voda mora se osigurati minimalan protok; i sl.

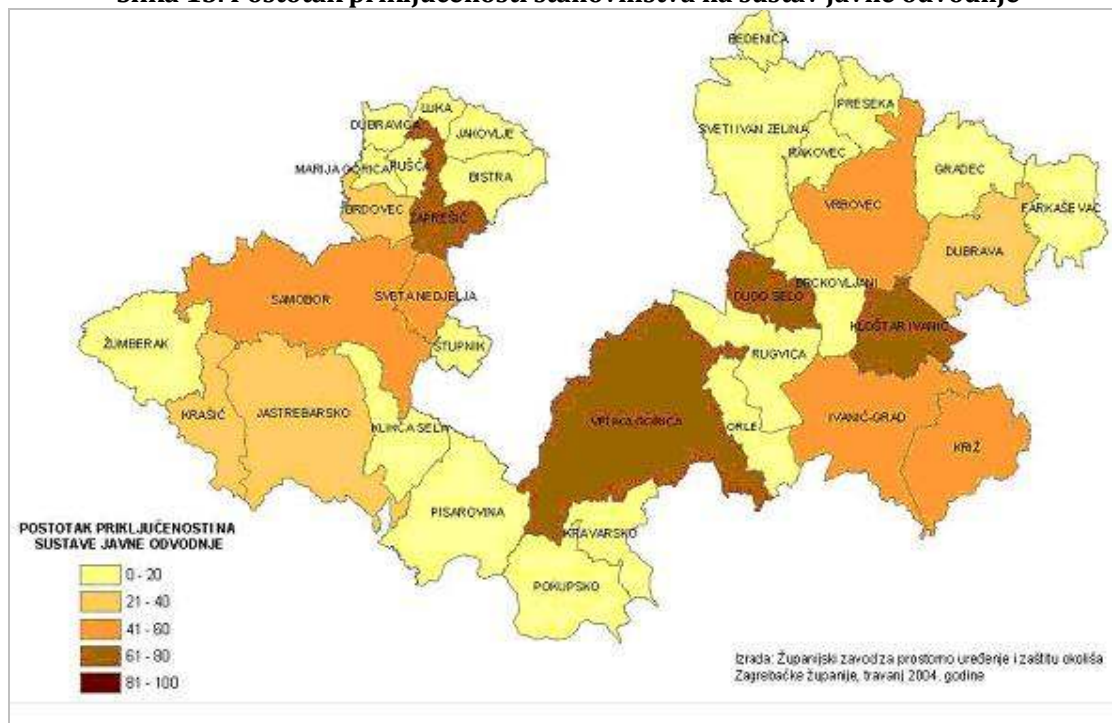
Istok kako bi se stanje vodoopskrbe u istočnom dijelu ZŽ podiglo na zadovoljavajuću razinu.

- Glavna su vodocrpilišta u dolini Save, u Samoborskom gorju te u slivu Kupe (sa JZ strane Vukomeričkih gorica), a među njima su najvažnija ona u području Save. Većina tih kapaciteta namijenjena je opskrbi prostora izvan ZŽ – prvenstveno Grada Zagreba, a potom i dijela Krapinsko-zagorske županije. Ukupne potrebe za vodom u ZŽ (što uključuje sektore kućanstava i gospodarstva) znatno su manje: godine 2000. bile su oko 1000 l/s, a za 2040. godinu projekcija je oko 2000l/s. Dio tih potreba zadovoljit će se izgradnjom novog vodocrpilišta Kosnica, projektiranog kapaciteta 900 l/s.
- Područje Zagrebačke župani bogato je zalihama podzemne vode, no s aspekta njihovog održivoga korištenja važno je istaknuti da su zbog tankog i vrlo propusnog pokrova izrazito osjetljive na onečišćenja s površine. Rizik od zagađenja dodatno je potenciran činjenicom da je područje najbogatije zalihama podzemne vode – Savska nizina – ujedno najatraktivnije i u urbanističkom i u gospodarskom i u poljoprivrednom smislu. Dosadašnji antropogeni pritisci na okoliš, prvenstveno u području u kojemu se širio Grad Zagreb, uzrok su da se veći broj postojećih crpilišta zbog utvrđenog zagađenja više ne koristi za vodoopskrbu.

5.1.2. Sustavi odvodnje i zbrinjavanja otpadnih voda

- Trenutačno stanje sustava odvodnje otpadnih voda ne omogućuje zadovoljavajući standard življenja stanovništva i ne osigurava odgovarajuću zaštitu okoliša (ponajprije voda, tla i bioraznolikosti). Oko 40% stanovništva ZŽ priključeno na sustav odvodnje, a ostatak koristi septičke i sabirne jame. Osim gradova Velike Gorice i Samobora, u kojima su izgrađeni djelomično funkcionalni uređaji za pročišćavanje otpadnih voda, sva ostala naselja nemaju riješeno pročišćavanje otpadnih voda. Mješovitim kanalizacijskim sustavom oborine i otpadne vode ispuštaju se bez obrade neposredno u recipijent (rijeku ili kanal).
- Izgrađeni su novi kilometri kanalizacijskog i kolektorskih sustava u većini gradova i općina Zagrebačke županije. Završena je i izrada dokumentacije za izgradnju novih pročištača u Zaprešiću i Dugom Selu. Pročištač u Dugom Selu i pročištač u Velikoj Gorici prihvaćeni su za financiranje iz fondova EU-a. Ivanić-Grad ima mehanički uređaj za pročišćavanje otpadnih voda.
- Povećan je i broj korisnika priključenih na kanalizacijski sustav. Unatoč znatnim ulaganjima stanje nije zadovoljavajuće jer izgradnja kanalizacijskih sustava ne prati izgradnju vodoopskrbe.

Slika 13. Postotak priključenosti stanovništva na sustav javne odvodnje

Izvor: Hrvatske vode (obrada: ZŽ; Zavod za prostorno uređenje i zaštitu okoliša).

5.1.3. Drugi oblici korištenja voda

- Planirana je izgradnja sustava višenamjenskih vodnih stepenica (četiri hidroelektrane – HE Zaprešić, HE Prečko, HE Zagreb i HE Drenje – među kojima su Zaprešić i Drenje na području ZŽ) koje bi istodobno služile za: iskorištenje hidroenergetskog potencijala Save; zaštitu od poplava; povećanje kapaciteta vodocrpilišta; prometno povezivanje – most, revitalizaciju gradskih jezera uz Savu i sl.).
- Voda se na području Zagrebačke županije koristi i za vodoopskrbu četiri veća (Vukšinci, u slivu rijeke Česme; Crna Mlaka, Pizarovina i Novaki, u slivu rijeke Kupe) i nekoliko manjih ribnjaka, ukupne površine oko 0,4% površine Županije. Rastući je problem manjak kvalitetne vode za ribnjake zbog onečišćenja u prostoru sliva i lošeg stanja sustava za upravljanje vodama.
- Iako je područje Županije ugroženije poplavama nego sušom, zbog izrazito varijabilnog vodostaja površinskih tokova moguće je da u ljetnim mjesecima, u vegetacijskom razdoblju mnogih kultura, te površine imaju manjak vode te postoji potreba za planskim upravljanjem vodama radi navodnjavanja poljoprivrednih površina.

5.1.4. Zaštita od štetnog djelovanja voda

- Projekt zaštite od poplave za prostor koji uključuje i ZŽ – „Sustav Srednje Posavlje“, izvodi se u fazama, pri čemu se nastoji prioritetno zaštititi veća naselja (npr. trenutno postojeći sustav štiti Zagreb od tzv. 1000-godišnjih velikih voda), a potom i ostala naselja i što veći dio poljoprivrednih površina⁹. Sadašnji je stupanj izgrađenosti oko 40%

⁹ Prema planu, naselja uz Savu i Kupu štite se od 100-godišnjih voda, a poljoprivredna područja od 25-godišnjih voda.

ukupne investicije. Dio sustava kojemu se daje prioritet u dovršenju, kompletiranje je retencije Lonjsko polje, rekonstrukcija savskih nasipa te realizacija HE Zaprešić.

- Sustav melioracijske odvodnje iznimno je važan preduvjet uspješnog poljodjelstva na području Županije jer je većina poljoprivrednih površina u dolinama rijeka s vrlo varijabilnim vodostajem i stalnim rizikom od plavljenja. Trenutačna površina melioracijskog područja iznosi oko 37% ukupnog teritorija Županije, što je nužno znatno unaprijediti.
- Erozijski procesi tla vodom prepoznata je kao trenutačno najvažniji i najopasniji proces degradacije tala¹⁰ u RH. Studija *Erozija i nanos sliva rijeke Sava* (izrađena 1972. u sklopu planiranja cjelovitog uređenja sliva Save) svrstava oko 1% površine ZŽ u područja s erozijskim procesima jakog i vrlo jakog intenziteta (unutar područja sliva Kupčine i kanala Lonja-Strug), a slabiji procesi erozije postoje na oko 75% teritorija Županije (površina svih slivova brdskih pritoka Save)

Tablica 16. Razvojni problemi i potrebe Zagrebačke županije u vezi sa sustavom vodnog gospodarstva

RAZVOJNI PROBLEMI	RAZVOJNE POTREBE
<ul style="list-style-type: none"> - Loša pokrivenost sustavima javne vodoopskrbe zbog njihove dotrajalosti. - Veliki gubitci vode zbog njihove dotrajalosti te problemi s osiguravanjem potrebnih količina i kakvoće vode. - Nezadovoljavajuće stanje vodoopskrbe osobito u naseljima istočnog dijela Zagrebačke županije. - Rješavanje problema izgradnje dobavnog vodoopskrbnog sustava. - Loša pokrivenost sustavima odvodnje otpadnih voda. - Onečišćenje površinskih vodotoka, tla i podzemnih voda nepročišćenim otpadnim vodama. - Nedostatno razvijen sustav navodnjavanja. - Neiskorišten energetska i drugi razvojni potencijal Save. 	<ul style="list-style-type: none"> - Poboljšati sustav vodoopskrbe. - Izgraditi crpilište Kosnica kako bi se osiguralo dovoljne količine vode za podmirenje potreba stanovništva. - Izvršiti potrebne pripreme za izgradnju pojedinih dijelova planiranog vodoopskrbnog sustava Zagrebačke županije. - Izgraditi magistralne cjevovode, vodospremnike i precrpne stanice. - Uspostaviti suradnju i regulirati međusobne odnose s Gradom Zagrebom i jedinicama lokalne samouprave koje su obuhvaćene regionalnim vodoopskrbnim sustavom. - Razviti sustav zbrinjavanja otpadnih voda. - Promovirati decentraliziran sustav odvodnje i pročišćavanja u područjima gdje je to financijski povoljnije, a okolišno prihvatljivo. - Realizirati melioraciju dodatnih poljoprivrednih površina. - Pokrenuti kapitalne projekte uređenja vodotoka Save izgradnjom vodnih stepenica i osiguranjem plovnosti.

5.2. Energetika

- Od infrastrukture vezane za energetiku na području ZŽ najvažnija je ona povezana sa sektorom eksploatacije nafte i plina. Aktivnosti eksploatacije nafte i plina postoje na području Županije od 1948. godine i predstavljale su značajnu gospodarsku djelatnost, no postojeći su resursi gotovo iscrpljeni pa je slabljenje te grane, barem u dijelu vezanom uz eksploataciju, izvjesno. Na području Županije, kao posljedica razvijenosti tih aktivnosti, postoji dobro razvijena mreža naftovoda, plinovoda i produktovoda. Malim dijelom prostorom Županije prolazi i sjeverni odvojak – grana koja od Siska ide prema Mađarskoj – Jadranskog naftovoda (JANAF).

¹⁰ Erozijski procesi tla vodom doslovce je dvostruko štetan proces jer ima štetne posljedice i na tlo i na vode.

- Na području Županije uglavnom se troši uvozni plin iz Rusije, koji dolazi plinovodom preko Slovenije. Veći broj JLS većinom je (Dugo Selo, Sveti Ivan Zelina, Vrbovec, Zaprešić, Bedenica, Bistra, Brckovljani, Brdovec, Dubravica, Gradec, Jakovlje, Luka, Marija Gorica, Pušća, Rugvica) ili djelomično (Ivanić Grad, Jastrebarsko, Samobor, Velika Gorica, Dubrava, Farkaševac, Kloštar Ivanić, Križ, Preseka, Rakovec, Pisarovina, Stupnik, Sveta Nedjelja i dr.) plinificiran. Plinifikacija cijelog područja ZŽ prepoznata je kao jedan od strateških infrastrukturnih projekata. Glavni magistralni plinovod koji trenutačno služi distribuciji plina zagrebačkim prostorom nedovoljnog je kapaciteta za transport plina planiran u budućnosti.
- Prostor Zagreba (Grad Zagreb sa ZŽ) velik je potrošač električne energije – oko ¼ ukupne potrošnje u RH – a procjene predviđaju daljnje znatno povećanje potreba/potrošnje. Stanje pokrivenosti distribucijskom mrežom ne zadovoljava na cijelom području Županije. Postoje tzv. sive zone u kojima relativno često dolazi do iskapčanja i sličnih problema (Krašić, Žumberak, Jastrebarsko, Rakovec, Farkaševac, Kloštar Ivanić, Orle i Brckovljani). Na području Županije trenutačno nema energetske proizvodnih objekata¹¹, no planirano korištenje energetskeg potencijala Save predstavlja nezanemariv dodatni izvor energije.
- Na području Županije ne postoji značajnije korištenje obnovljivih izvora energije iako postoji znatan potencijal, naročito kroz iskorištenje poljoprivrednog i šumskog otpada, proizvodnju biogoriva (biodizel, etanol) te korištenje geotermalnog potencijala.
- Sporazum gradonačelnika (Covenant of Mayors) potpisali su sljedeći gradovi: Ivanić-Grad, Jastrebarsko, Velika Gorica i Zaprešić. Grad Ivanić-Grad izradio je i usvojio Akcijski plan energetske održivosti razvoja Grada Ivanić-Grada (SEAP), a ostali gradovi su u fazi izrade.
- Znatni pomaci mogući su i u području povećanja energetske učinkovitosti, naročito razvojem prakse i standarda u zgradarstvu.

Tablica 17. Razvojni problemi i potrebe Zagrebačke županije u vezi s energetikom i energetske infrastrukturom

RAZVOJNI PROBLEMI	RAZVOJNE POTREBE
- „Sive zone“ u distribucijskoj mreži električne energije.	- Postizanje kvalitetne opskrbljenosti električnom energijom na cijelom području ZŽ.
- Nepovezanost većeg broja distribucijskih mreža plina, odnosno prstena oko većih naselja.	- Plinifikacija cijelog prostora Županije.
- Niska razina energetske učinkovitosti.	- Razvoj distribucijske mreže – plinifikacija na cijelom području ZŽ.
- Glavni magistralni plinovod koji trenutačno služi distribuciji plina zagrebačkim prostorom nedovoljnog je kapaciteta za transport plina planiran u budućnosti.	- Podizanje energetske učinkovitosti.
- Neiskorišteni potencijali obnovljivih izvora energije.	- Iskorištenje potencijala obnovljivih izvora energije.
- Neiskorišteni energetske potencijali drvene biomase.	- Izgradnja područnih kotlovnica na biomasu.
- Neiskorišten potencijal energije sunca.	- Poticanje i subvencioniranje korištenja solarnih toplinskih sustava za grijanje i pripremu potrošne tople vode.
- Neistražen potencijal geotermalne energije.	- Izrada dokumenata i elaborata o zalihama geotermalne vode za eksploataciju u energetske svrhe na području Županije i to na lokalitetima Sv. Nedjelja, Samobor, Podsused, Sv. I. Zelina i Jastrebarsko.

¹¹ Dva velika proizvodna objekta – TE-TO Zagreb, EL-TO Zagreb – smještena su na području Grada Zagreba.

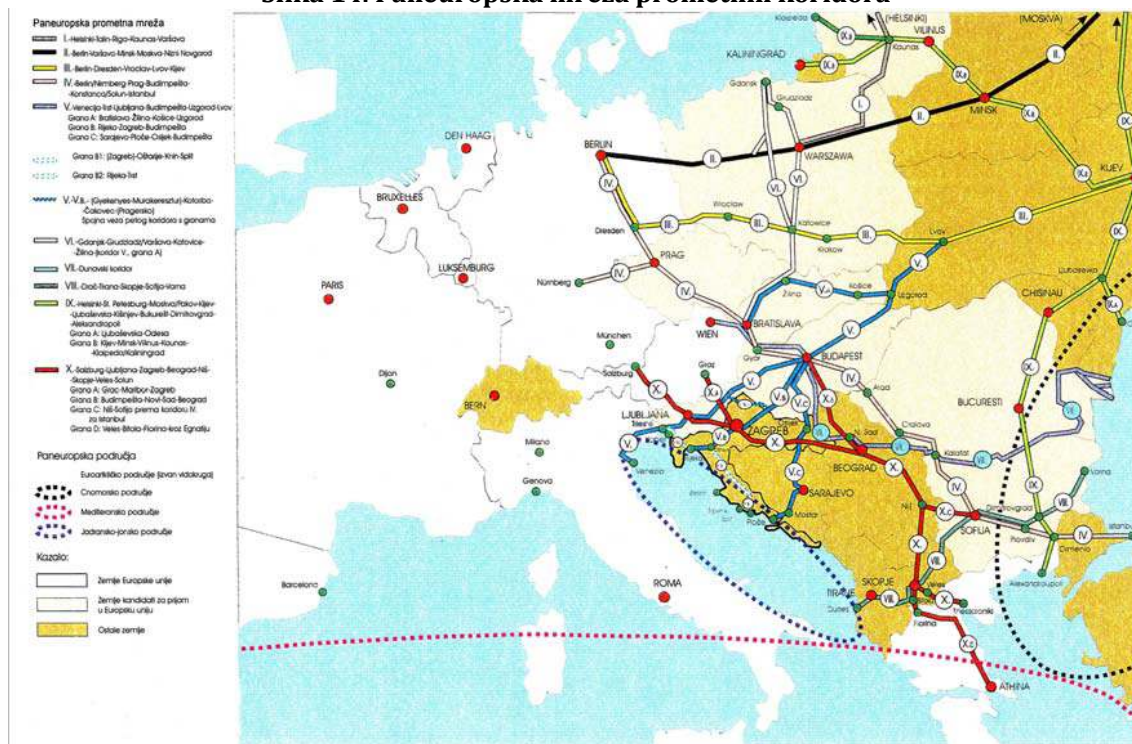
RAZVOJNI PROBLEMI	RAZVOJNE POTREBE
<ul style="list-style-type: none"> - Neiskorišten potencijal malih hidroelektrana. - Neistraženi potencijali energije vjetra. 	<ul style="list-style-type: none"> - Analiza mogućnosti iskorištavanja postojećeg hidropotencijala, izrada katastra pozicija za male hidroelektrane te izmjena i dopuna postojećeg prostornog plana Županije i prostornih planova lokalnih jedinica s unesenim potencijalnim pozicijama. - Analiza mogućnosti iskorištavanja energije vjetra na tri potencijalne lokacije – područje Žumberačkog gorja, brdsko-planinsko područje između Pisarovine i Kravarskog i brdsko područje Preseke.

5.3. Promet i prometna infrastruktura

5.3.1. Cestovna infrastruktura

- Zagrebačka županija ima 393 km državnih cesta, 785 km županijskih cesta i 704 km lokalnih cesta.
- Najvažniji nacionalni i međunarodni cestovni i željeznički pravci sječu se u gradu Zagrebu, prolazeći pri tome teritorijem Zagrebačke županije.
- **Trećom paneuropskom konferencijom europskih ministara prometa**, održanoj u lipnju 1997. godine u Helsinkiju, mreža prometnih koridora definirana konferencijom na Kreti, upotpunjena je koridorima paneuropske cestovno-željezničke prometne mreže:
 - *Koridor VB – Rijeka – Zagreb – Budimpešta,*
 - *Koridor VC – Ploče – Mostar – Sarajevo – Osijek – Budimpešta,*
 - *Koridor X – München – Ljubljana – Zagreb – Beograd – Solun,*
 - *Koridor XA – Graz – Maribor – Zagreb.*

Slika 14. Paneuropska mreža prometnih koridora

Izvor: Strategija razvika Republike Hrvatske, Ministarstvo pomorstva, prometa i veza, Zagreb, 1999.

Trenutno stanje cestovne infrastrukture na prostoru Zagrebačke županije prikazano je kroz tablični popis kako slijedi:

Tablica 18. Popis i duljina autocesta koje prolaze kroz prostor Zagrebačke županije

Cesta	Opis	Duljina cestovnog pravca u Zagrebačkoj županiji (km)
A1	Autocesta: Zagreb(Lučko) – Bosiljevo – Split – Dubrovnik	14,516
A2	Autocesta: Macelj – Zagreb (Jankomir)	21,554
A3	Autocesta: Bregana – Zagreb - Lipovac	68,295
A4	Autocesta: Goričan – Zagreb (I. Reka)	19,377
Ukupno		123,742

Izvor: Županijska uprava za ceste, 2009.

- Ukupna duljina županijski cesta na prostoru Zagrebačke županije iznosi 852,976 km, dok ukupna duljina lokalnih cesta na prostoru Zagrebačke županije iznosi 720,669 km
- U planovima razvoja županijske cestovne infrastrukture je i županijska cesta Vrbovec-Kloštar Ivanić koja omogućuje priključak na brzu cestu Vrbovec – Čugovec i na autocestu Zagreb- Slavonski brod.
- Izrazite dnevne migracije između Zagreba i njegova suburbanog prostora u ŽŽ uzrokuju veliko opterećenje i zagušenje prometa na svim pristupnim cestama Zagrebu¹².

¹² Npr. cesta koja spaja Zagreb s Velikom Goricom – najvećim urbanim središtem u Županiji – najfrekventnija je prometnica u RH, no problematični su i smjerovi prema Zaprešiću, Samoboru, Dugom Selu.

5.3.2. Željeznička infrastruktura

- Najvažnije su pruge koje čine dio paneuropskih koridora: V-B (Budimpešta – Rijeka), X (Salzburg - jugoistok Europe), X-A (Graz - jugoistok Europe). Pruge se prema značaju klasificiraju na magistralne, pruge prvog reda i pruge drugog reda. Koridori V-B i X trenutno imaju status magistralnog pravca, a dio koridora X-A pruge prvog reda.

Tablica 19. Željeznički pravci kroji prolaze kroz prostor Zagrebačke županije

Magistralne glavne pruge:	▪ MG 1 Botovo državna granica – Koprivnica – Dugo Selo – Zagreb Gl. kolodvor – Karlovac – Rijeka (ova pruga nalazi se u sklopu Paneuropskog željezničkog koridora VB)
	▪ MG 1.1 Sesvete (MG 1) – Velika Gorica (MG 2)
	▪ MG 2 Savski Marof državna granica – Zagreb Gl. kolodvor Sisak – Novska – Vinkovci – Tovarnik državna granica (ova pruga nalazi se u sklopu Paneuropskog željezničkog koridora X)
	▪ MG 2.1 Dugo Selo (MG 1) – Novska (MG 2)
Željezničke pruge I reda:	▪ I. 101 Zaprešić (MG 2) – Varaždin – Čakovec (MG 3)
	▪ I. 104 Zagreb Klara (Mg 2) – Zagreb Ranžirni kolodvor – Sava odvojnica (MG 1.1.) – sjeverni kolosijek i Zagreb Klara (MG 2) – Zagreb Ranžirni kolodvor – Sava odvojnica (MG 1.1.) južni kolosijek
	▪ I. 107 Zagreb Ranžirni kolodvor – Mičevac odvojnica (MG 1.1)
Željezničke pruge II reda:	▪ II 202 Savski Marof (MG 2) – Kumrovec DG sa Slovenijom (ova pruga nalazi se u sklopu Paneuropskog željezničkog koridora XA)

- S obzirom na tranzitni potencijal inherentan položaju ovog prostora, stanje nije zadovoljavajuće. Zbog toga se planira znatno unapređenje infrastrukture željezničkog prometa (elektrifikacija, dvostruki kolosijek, rješenje za cestovne prijelaze, sigurnosni sustav i dr.).

5.3.3. Biciklističke staze

- Biciklističke staze u Zagrebačkoj županiji su brojne i relativno dobro uređene. Turistička zajednica Zagrebačke županije izdala je 12 izdanja karata biciklističkih staza u ukupnoj dužini od 1.222,7 km. Glavne staze su:
 - Cikloturistička ruta Zagrebačke županije u dužini od 207 km
 - Biciklistička ruta Parka prirode Žumberak u dužini od 311,5 km
 - Ruta „Drvene crkve između Kupe i Save“ u ukupnoj dužini od 124,3 km
 - Savska cikloturistička ruta – kroz Zagrebačku županiju u dužini od 37,8 km

5.3.4. Zračni promet

- Na području Zagrebačke županije (Velika Gorica) smještena je najveća zračna luka u RH, Zagrebačka zračna luka Pleso. Zračni promet koji prolazi tom zračnom lukom, osim značaja za državno povezivanje, važan je i kao veza tog prostora sa svijetom, a važan je i u tranzitnom prometu. Planirano je proširenje zračne luke dogradnjom sletne staze i proširenjem putničke zgrade i stajanke.
- Osim Plesa, na području Županije rezervirano je više zona za potrebe uspostave manjih aerodroma (za poljoprivrednu avijaciju, sportsko-rekreacijske, turističke i slične djelatnosti) u kategoriji zračnih pristaništa i letjelišta (1 pristanište i 8 letjelišta).

5.3.5. Riječni promet

- Iako bogato vodenim tokovima, osim skelarenja, na području ZŽ trenutno ne postoji komercijalni riječni promet (riječ je uglavnom o manjim tokovima, naglašeno promjenjivog režima voda – Sava, najveći riječni tok, plovna je tek nizvodno od Siska).
- Strategija prometnog razvitka RH na području koje obuhvaća ZŽ predviđa za razdoblje do 2020. uspostavu plovnog puta druge kategorije na Savi od Zagreba (Rugvica) do Siska i na Kupi od Siska do Karlovca. Provedbi plana treba prethoditi izrada ažurirane studije dobiti i troškova, kojom će se usporediti gospodarske, okolišne i društvene prednosti i nedostaci alternativnih prometnih rješenja.

5.3.6. Poštanski i telekomunikacijski promet¹³

- Poštanski i telekomunikacijski promet osiguran je na području Županije kroz četiri osnovna segmenta sustava: javne komunikacije u nepokretnoj mreži, javne komunikacije u pokretnoj mreži, sustavi radiokomunikacija, sustavi poštanskog prometa. Svi sustavi zadovoljavajuće su razvijeni, a i stalno se unapređuju.

5.3.7. Javni prijevoz putnika na području Zagrebačke županije

- Javni prijevoz putnika u cestovnom i željezničkom prometu na području Zagrebačke županije uređen je s osnove zakonskih odredaba i tržišnog modela financiranja. Sama organizacija prijevoza odvija se u zakonskim okvirima i to prema:
- Zbog podjele na tri razine javni prijevoz ne može funkcionirati kao cjeloviti sustav što je i najveći problem u organizaciji javnog cestovnog prijevoza na području grada Zagreba, Zagrebačke županije, te Krapinsko-zagorske županije. Samo na području Zagrebačke županije prisutna je dnevna migracija što zbog potražnje posla, što zbog škole, vrtića, odlazak u bolnice na preglede na razini od 100.000 korisnika.
- Trenutno stanje na području javnog linijskog prijevoza putnika u autobusnom prijevozu na području Zagrebačke županije (sukladno izdanim dozvolama za županijski linijski prijevoz) obavljaju 8 prijevoznika na 190 županijskih linija.
- Dnevna migracija bez razlikovanja vrste prometa (individualni, cestovni, željeznički, autobusni) iz Zagrebačke županije u Grad Zagreb je na bazi : 79012 putnika
- Dnevna migracija bez razlikovanja vrste prometa (individualni, cestovni, željeznički, autobusni) iz Grada Zagreba u Zagrebačku županiju je na bazi : 18923 putnika
- Struktura prometnih tokova u Zagrebačkoj županiji:

BUS	29%
VLAK	9%
IP (individualni prijevoz)	62%

Izvor: Studija integriranog prometnog sustava za Grad Zagreb, Zagrebačku županiju i Krapinsko-zagorsku županiju

- U većini slučajeva u željezničkom prijevozu koristi se tarifa s cijenom vozne karte stupnjevane prema km udaljenosti ulazne i ciljane stanice putnika. Tarifu km udaljenosti koriste i neki autobusni prijevoznici s područja Zagrebačke županije (Čazmatrnas Nova). U

¹³ Ta vrsta prometa važan je čimbenik kvalitete života i razvojnog potencijala nekog područja, posebno ruralnoga, kakvog na području Zagrebačke županije ima mnogo.

autobusnom prijevozu koristi se nekoliko sustava naplate karta. U pravilu se prijevozne karte izdaju za određenu autobusnu vezu. Neki prijevoznici (HŽ, Meštrović, Samoborčec, Autoturist) imaju ugovor o zajedničkoj mjesečnoj pokaznoj karti s prijevoznikom Zagrebački Holding Podružnica ZET za područje grada Zagreba. Na osnovi ugovornih obveza prijevoznici izdaju jednu zajedničku kartu, čija je cijena viša od samostalne karte pojedinog prijevoznika, uz mogućnost nesmetanog putovanja u I. zoni grada Zagreba.

- Velik dio prometa (individualnog, javnog prijevoza, transport robe) odvija se kroz sam centar gradova u Zagrebačkom prstenu. Velik problem koji se pri tome javlja je i nemogućnost pronalaska dovoljnog broja parkirnih mjesta, te zagušenje prometnica. Rješenje sadašnje situacije u skoroj budućnosti vjerojatno neće biti moguće bez određenih restrikcija i regulacije individualnog prijevoza u svim većim gradovima promatrane regije (Zagreb, Velika Gorica, Dugo Selo, Zaprešić...).
- Željeznički prijevoz uvjetovan je malim brojem kolosijeka i relativnom malim brzinama. Velika većina pruga je jednotračna (jedan kolosijek), čime je uvjetovana i njegova propusna moć.
- Daljnji razvoj željezničkog prijevoza neće biti moguć bez povećanja propusnosti preopterećenih dionica pruge, te usklađenosti željezničkog i cestovnog – autobusnog prijevoza. Nužno je na prostoru Zagrebačke županije povećati propusnost na dionicama: Zaprešić – Gl. Kolodvor - Dugo Selo, te Gl. Kolodvor – Velika Gorica. Autobusni prijevoz ograničen je malim brojem veza, te velikim brojem registriranih linija, te paralelno vođenje (dupliciranje kapaciteta) autobusnog i željezničkog prijevoza. Također potrebno je izgraditi duple kolosijeke na Dugo Selo – Vrbovec, te Zagreb – Jastrebarsko koji postaju dijelovi međunarodnog koridora Budimpešta – Koprivnica – Zagreb – Rijeka.
- Afirmacijom javnog linijskog prijevoza putnika, prvenstveno pružnog, koji s obzirom na nepovoljne uvjete odvijanja cestovnog prijevoza u gradu Zagrebu, Zagrebačkoj županiji, te Krapinsko-zagorskoj županiji ima niz značajnih prednosti u smislu brzine, odnosno vremena putovanja, glavni grad znatno bi jednostavnije približio svojoj okolini, a time bi se u velikoj mjeri moglo utjecati na poželjno ograničenje njegova rasta. Brze i kvalitetne veze unutar integriranog prometnog sustava učinile bi okolicu grada još atraktivnijom, dostupnijom i bližom.

Tablica 20. Razvojni problemi i potrebe Zagrebačke županije u vezi s prometom i prometnom infrastrukturom

RAZVOJNI PROBLEMI	RAZVOJNE POTREBE
<ul style="list-style-type: none"> - Zagušenost prometa na svim glavnim prilaznim pravcima Gradu Zagrebu (Velika Gorica, Dugo Selo, Samobor, Zaprešić). - Sustav javnog prijevoza koji zbog nekvalitetne i neatraktivnosti nije šire prepoznat kao kvalitetna alternativa korištenju osobnih vozila. - Loše stanje lokalnih cesta. - Loše stanje željezničke infrastrukture ne dopušta iskorištenje punog potencijala željezničkog prometa. - Nepostojanje poticaja za korištenje učinkovitih i ekološki prihvatljivih vozila. - Nedovoljna edukacija o učinkovitim načinima 	<ul style="list-style-type: none"> - Unaprijediti suradnju s Gradom Zagrebom na rješavanju problematike prometa: rješavanje zagušenja na glavnim pravcima prometovanja između prostora ZŽ i Grada Zagreba; unapređenje javnog prijevoza razvojem prigradske željeznice i integralnog sustava javnog prijevoza; bolja koordinacija i suradnja različitih razina javnog prijevoza i rješavanje na regionalnoj razini; uspostava tarifne unije, barem unutar tzv. Zagrebačkog prostora. - Unaprijediti željezničku infrastrukturu: elektrifikacija pruga; izgradnja dvokolosječnih pruga na pravcima prema Jastrebarskom, Velikoj Gorici, Vrbovcu; izgradnja pruge od Podsuseda

RAZVOJNI PROBLEMI	RAZVOJNE POTREBE
<p>vožnje.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nepostojanje infrastrukture za distribuciju alternativnih goriva na županijskoj razini. 	<p>do Bregane i Samobora.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Provesti informativno-promotivne kampanje za promociju održivog prometa i ekološki prihvatljivih vozila te podizanje svijesti javnosti. - Osloboditi od naplate parkiranja u urbanim područjima Županije za učinkovita i ekološki prihvatljiva vozila. - Uvesti obrazovni program o održivom prometu i učinkovitom načinu vožnje u nastavne planove vozačkih škola na području Županije u suradnji s HAK-om. - Poticati ulaganja u infrastrukturu za distribuciju alternativnih goriva na županijskoj razini. - Povećati broj kilometara biciklističkih staza radi smanjenja korištenja automobila (smanjenje emisije CO₂) i povećanja sigurnosti biciklista u prometu

6. PROSTORNO UREĐENJE I PLANIRANJE

- Za sve općine i gradove Zagrebačke županije izrađeni su i doneseni prostorni planovi uređenja, a neki su nekoliko puta izmijenjeni i dopunjeni. Doneseni su također generalni urbanistički planovi, odnosno urbanistički planovi uređenja za urbane cjeline. Djelomično su izrađeni i doneseni detaljniji planovi uređenja i za druga važnija naselja i izdvojena područja gospodarske i rekreacijske namjene. Postoji i zakonska obveza izrade detaljnijih planova uređenja za naselja koja su sjedišta općina i gradova Županije i za dijelove naselja koji su zaštićeni kao nepokretna kulturna dobra, a koje obveze dijelom nisu izvršene.
- Blizina Zagreba i posljedična intenzivna imigracija uzrok su povećanom intenzitetu urbanizacijskih procesa na području ZŽ, a u postojećim uvjetima nedovoljno učinkovitog sustava upravljanja prostorom – naročito u dijelu inspekcijskog nadzora i sankcioniranja protupravnog postupanja – intenzivnija urbanizacija znači i naglašeniji problem nelegalne/„divlje“ i/ili nekvalitetno planirane legalne izgradnje. Blizina Zagreba proizvodi dvojak učinak na prostor Županije: pozitivne mogućnosti za razvoj i negativna opterećenja i obveze.
- Zagrebačka županija i njezine općine i gradovi nisu uspjeli pripremiti prostorne i razvojne planove za ekspanzijske procese i intenzitet opterećenja neposrednog pojasa uz granicu s Gradom Zagrebom uzrokovan lokacijskim pogodnostima i nižim cijenama građevinskog zemljišta. To je rezultiralo prilično kaotičnom strukturom naselja. U prostorima Županije udaljenijim od Zagreba dogodio se obratan proces koji je donio depopulaciju i zamiranje aktivnosti. Stoga su potrebni dodatni naponi i poticaji za zadržavanje stanovništva. Prostorno planiranje i drugi instrumenti upravljanja prostorom nisu uspjeli preduhitriti procese u prostoru i ponuditi pozitivna razvojna rješenja, nego su često samo sanirali nastalo stanje.
- Udio građevinskih površina u ukupnoj površini Županije je oko 15 %, a po JLS taj udio ide oko od 3 do oko 30%. Ovi postoci nisu potpuno usporedivi jer niti granice JLS nisu formirane po istom prostornom kriteriju.

- U vezi sa zaustavljanjem prenamjene poljoprivrednog i šumskog zemljišta u Prostornom planu Županije (PPZŽ) je ograničena ukupna površina građevinskih područja na onu površinu koja je stajala u prostornim planovima općina i gradova u veljači 2002. godine, kad je donesen PPZŽ. Kasnijim izmjenama PPZŽ dopušteno je da se ta površina nešto poveća u posebnim uvjetima, za gospodarske namjene (za 10-25% površina tih namjena). Taj princip ograničenja površina za građevinska područja na nivou općine/grada provodi se i kontrolira i na razini prostornih planova užih područja. Dakle građevinska područja se mogu preplanirati ali se njihova ukupna površina u JLS ne može povećati. Za gradnju se ne može planirati najkvalitetnije poljoprivredno niti šumsko zemljište, osim za infrastrukturu.
- U Zagrebačkoj županiji, gledano u cjelini, ne može se govoriti o problemu povećane prenamjene poljoprivrednog i šumskog zemljišta u građevinsko. Ipak radi o dva nepovoljna procesa u dva prstena: u prvom prstenu oko Grada Zagreba povećani pritisak je na prenamjenu, a u drugom, udaljenijem od Grada Zagreba pražnjenje i zašumljavanje poljoprivrednog zemljišta npr. u području Parka prirode Žumberak - Samoborsko gorje, gdje zašumljavanje remeti bioraznolikost i karakteristike prirode zbog kojih je područje proglašeno parkom prirode.

Tablica 21. Razvojni problemi i potrebe Zagrebačke županije u vezi s prostornim uređenjem i planiranjem

RAZVOJNI PROBLEMI	RAZVOJNE POTREBE
<ul style="list-style-type: none"> - Sporost izrade prostornih planova nižeg reda (detaljnijih planova uređenja). - Neplanska i/ili ilegalna gradnja. - Povećani pritisak na prenamjenu poljoprivrednog i šumskog zemljišta u prvom prstenu blizu Grada Zagreba i pražnjenje prostora u drugom udaljenijem prstenu. - Nedovoljno kvalitetna suradnja s Gradom Zagrebom u rješavanju zajedničkih prometnih i razvojnih problema 	<ul style="list-style-type: none"> - Izraditi detaljnije planove uređenja, naročito za naselja koja su sjedišta jedinica lokalne samouprave i naselja koja sadržavaju zaštićena nepokretna dobra, prema zakonskoj obvezi. - Učinkovitije kontrolirati neplansku i ilegalnu gradnje. - Osnažiti program ruralnog razvoja radi usporavanja i zaustavljanja pražnjenja prostora u rubnim dijelovima ZŽ. - Osigurati kvalitetniju suradnju s Gradom Zagrebom u korištenju prostora i u sveukupnom razvoju. - Unaprijediti suradnju između ZŽ i njenih JLS te između samih JLS (posebno između gradova/gradskih središta i općina koje im prirodno gravitiraju).

7. GOSPODARSTVO

7.1. Razvojni položaj Zagrebačke županije u Hrvatskoj

- Zagrebačka županija zauzima 5,4% ukupnog prostora Hrvatske, a stanovništvo Županije čini oko 7% stanovništva Hrvatske.
- Njezin BDP po stanovniku u 2007. godini iznosio je 7.392 €, što je na razini 76,2% prosjeka Republike Hrvatske. Zaostatak za prosjekom Hrvatske razmjerno je stabilan, s povećanjem zaostatka u 2007. godini. U Zagrebačkoj županiji ostvareno je u 2007. godini 5,6% BDP-a Hrvatske.

- Valja istaknuti kako je BDP pokazatelj ekonomskih aktivnosti na nekom području te, zbog dnevnih migracija, odnosno zaposlenosti velikog dijela stanovništva Zagrebačke županije u Gradu Zagrebu nije primjeren za ocjenu realne razine razvijenosti Zagrebačke županije.

Tablica 22. Bruto domaći proizvod od 2000. do 2007. godine - Zagrebačka županija

	Bruto domaći proizvod, mil. kn	Bruto domaći proizvod, mil. EUR	Bruto domaći proizvod mil. USD	Udio Županije u RH%	Bruto domaći proizvod po stanovniku, kn	Bruto domaći proizvod po stanovniku, EUR	Bruto domaći proizvod po stanovniku, USD	Indeks (Hrvatska =100)
2000.	9.931	1.301	1.198	5,6	32.340	4.236	3.902	81,0
2001.	9.660	1.293	1.158	5,1	31.121	4.166	3.732	72,4
2002.	11.843	1.599	1.504	5,7	37.860	5.111	4.809	80,7
2003.	12.543	1.658	1.871	5,5	39.705	5.249	5.922	77,7
2004.	13.679	1.825	2.268	5,6	42.958	5.731	7.123	77,7
2005.	15.119	2.043	2.541	5,7	47.123	6.368	7.920	79,2
2006.	15.268	2.085	2.615	5,3	47.288	6.458	8.098	79,3
2007.	17.550	2.392	3.271	5,6	53.993	7.360	10.062	76,2
2007. (2000. = 100)	176,7	183,9	273,0		167,0	173,7	257,9	

Izvor podataka: Priopćenja Državnog zavoda za statistiku

- Osnovna strukturna promjena u promatranom razdoblju jest pad udjela primarnih djelatnosti (poljoprivrede, lova, šumarstva i ribarstva) sa 14% u 2000. godini na 6,9% u 2007. Smanjen je i udio industrije, rudarstva i energetike za 1.5-udjelni bod, na 27,5%, kao i pad društvenih djelatnosti te financijskih i poslovnih usluga. Znatno je povećan udio građevinarstva (sa 5,8% na 8,4%), prijevoza, skladištenja i veza (sa 7,4% na 12,8%), trgovine i servisa te djelatnosti hotela i restorana.

Tablica 23. Bruto dodana vrijednost po djelatnostima (NKD 2002.) 2000. i 2007. godine - Zagrebačka županija

		2000.	2007.	2007. (2000.=100)	Struktura 2000. (%)	Struktura 2007. (%)
	UKUPNO	8.309	15.104	181,8	100,0	100,0
A,B	Poljoprivreda, lov, šumarstvo i ribarstvo	1.163	1.044	89,8	14,0	6,9
C,D,E	Rudarstvo i vađenje, prerađivačka industrija, opskrba el.energijom, plinom i vodom	2.411	4.157	172,4	29,0	27,5
F	Građevinarstvo	479	1.273	265,8	5,8	8,4
G	Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala te predmeta za osobnu uporabu i kućanstvo	1.211	2.498	206,3	14,6	16,5
H	Hoteli i restorani	158	325	205,7	1,9	2,2
I	Prijevoz, skladištenje i veze	613	1.939	316,3	7,4	12,8
J,K	Financijsko posredovanje, poslovanje nekretninama, iznajmljivanje i poslovne usluge	1.354	2.273	167,9	16,3	15,0
L,M,N,O,P	Javna uprava i obrana, soc. osiguranje, obrazovanje, zdravstv. zaštita i soc. skrb, ostale uslužne djelatnosti i aktivnosti kućanstava	920	1.595	173,4	11,1	10,6

Izvor podataka: Priopćenja Državnog zavoda za statistiku

- Prema zaposlenosti u pravnim osobama i obrtu 2009. godine udio ZŽ u Hrvatskoj iznosio je 5,6%. Pritom je udio obrta bio 22,1%, što je znatno iznad prosjeka RH (17,7%). Iznadprosječan je udio zaposlenosti u ZŽ u ukupnoj hrvatskoj zaposlenosti u rudarstvu i vađenju (čak 20,7%) građevinarstvu (8,3%) i trgovini (7,1%). Izrazito je nizak udio poslovnih i društvenih usluga, osobito financijskih i informacijskih usluga te umjetničkih i zabavnih djelatnosti, no to je uvelike posljedica velike koncentracije i raspoloživosti tih djelatnosti u Gradu Zagrebu.

Tablica 24. Zaposlenost u pravnim osobama i obrtu, prema djelatnostima, 2009. godine – Zagrebačka županija (NKD 2007.)

	Zaposlenost	Struktura	Udio ZŽ u RH	Udio obrta u ZŽ	Udio obrta u RH
Ukupno	79.698	100,0%	5,6%	22,1%	17,7%
Prerađivačka industrija	17.895	22,5%	6,5%	24,0%	14,6%
Trgovina i popravak motornih vozila	16.349	20,5%	7,1%	16,1%	17,2%
Građevinarstvo	11.332	14,2%	8,3%	27,8%	26,1%
Obrazovanje	5.301	6,7%	5,1%	0,5%	0,4%
Prijevoz i skladištenje	5.100	6,4%	6,4%	24,4%	19,2%
Javna uprava i obrana, obvezno soc. osiguranje	4.495	5,6%	4,0%	2,6%	6,8%
Pružanje smještaja te pripreme i usluživanja hrane	3.007	3,8%	3,9%	72,1%	50,8%
Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	2.906	3,6%	4,4%	25,3%	26,7%
Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	2.732	3,4%	3,0%	33,7%	13,7%
Rudarstvo i vađenje	1.846	2,3%	20,7%	1,1%	4,0%
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	1.601	2,0%	4,8%	19,7%	25,5%
Ostale uslužne djelatnosti	1.542	1,9%	5,6%	69,1%	57,2%
Opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	1.456	1,8%	6,8%	1,2%	0,6%
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	944	1,2%	2,7%	28,4%	11,8%
Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	785	1,0%	2,0%	4,5%	3,1%
Opskrba el. energijom, plinom, parom i klimatizacija	711	0,9%	4,2%	0,0%	0,0%
Informacije i komunikacije	682	0,9%	2,1%	19,1%	4,5%
Umjetnost, zabava i rekreacija	600	0,8%	2,6%	24,7%	13,9%
Djelatnosti kućanstava	259	0,3%	3,7%	100,0%	100,0%
Poslovanje nekretninama	150	0,2%	2,6%	20,7%	11,5%
Nerazvrstani	7	0,0%	0,5%	100,0%	100,0%

Izvor podataka: Priopćenja Državnog zavoda za statistiku

- U razdoblju 2002.–2008. dinamičan gospodarski rast znatno je smanjio nezaposlenost u Zagrebačkoj županiji, s početnih 18 tisuća osoba na manje od 10 tisuća. No Županija je izrazito snažno pogođena recesijskim kretanjima pa se broj nezaposlenih povećao gotovo do razine s početka promatranog razdoblja. Rast nezaposlenosti osobito je velik u muškoj populaciji, što upućuje na veći pad industrijskih djelatnosti nego uslužnih.

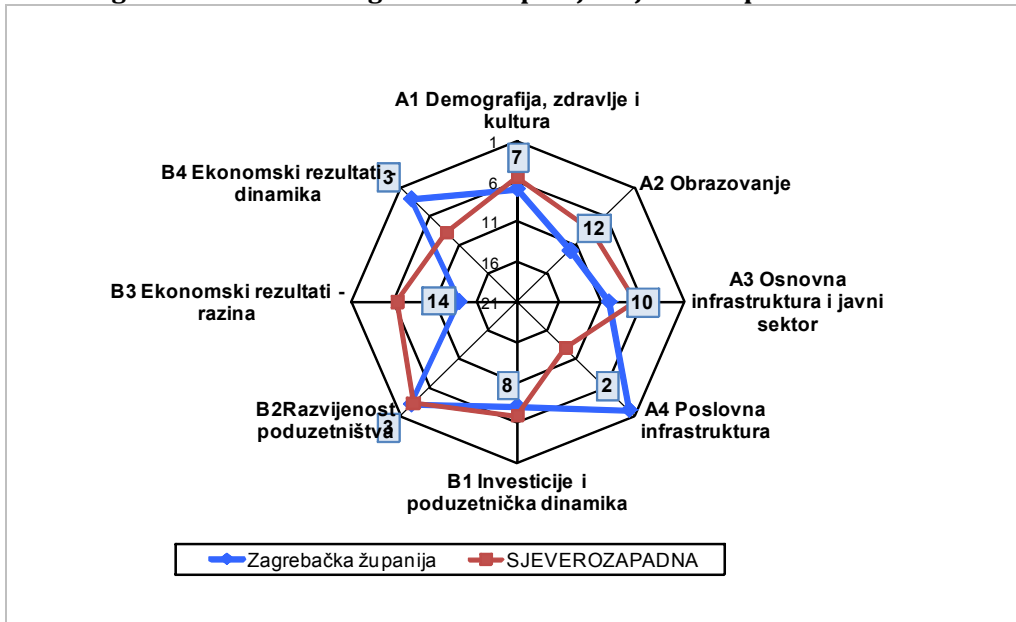
7.2. Konkurentnost

- Zagrebačka županija ima izrazito ujednačene osnovne indekse prema Regionalnom indeksu konkurentnosti 2007. Prema statističkim i anketnim pokazateljima kako okruženja, tako i poslovnog sektora, Zagrebačka županija bila je rangirana između 4. i 8.

mjesta odnosno ukupno na 5. mjestu ljestvice konkurentnosti hrvatskih županija. Relativno niži pokazatelji razine razvijenosti u znatnoj su mjeri posljedica registriranja ekonomskih aktivnosti stanovništva ZŽ u Gradu Zagrebu, ali pokazatelji dinamike i razvijenosti poduzetništva upućuju na to da je riječ o iznimno poduzetnoj županiji.

- Rangovi Županije prema podindeksima poslovne infrastrukture, poduzetništva i dinamike vrlo su povoljni. No, izrazito su nepovoljni indikatori razine ekonomskih rezultata (14.), obrazovanja (12.) i osnovne infrastrukture i javnog sektora (10.).

Slika 15. Rang konkurentnosti Zagrebačke županije i Sjeverozapadne Hrvatske

- Županija ima odličan migracijski saldo, što je odraz ekonomske privlačnosti Zagreba ali i problema njegove prenapučenosti. Obrazovanje je razmjerno nepovoljno ocjenjeno zbog slabog povećanja broja diplomiranih studenata, odnosa diplomiranih i upisanih studenata i slabe dinamike u visokom školstvu. Loši su statistički indikatori pravosuđa, kao i anketne ocjene korupcije i policijske zaštite. Količina otpada po stanovniku najveća je u Hrvatskoj, što potvrđuju i slabe anketne ocjene ekologije. S druge strane, izvrsne su ocjene poslovne infrastrukture, s gotovo pet puta većom površinom poduzetničkih zona od prosjeka Hrvatske. Premda je poduzetništvo snažno razvijeno, izvoz je relativno nizak jer su poduzetnici orijentirani pretežito na tržište Zagreba i okruženja. Ispod prosjeka su investicije poduzeća, što odražava industrijsku strukturu u kojoj dominiraju mala poduzeća.

7.3. Razvijenost gradova i općina ZŽ

- Prema podacima Indeksa razvijenosti, Zagrebačka je županija na razini 123% prosjeka Hrvatske zbog znatno niže stope nezaposlenosti i izrazito dinamičnog rasta populacije (10,6% u razdoblju 1991.–2001.), ali i dohotka po stanovniku malo iznad prosjeka RH. No, prema obrazovanosti i fiskalnoj snazi ZŽ zaostaje za prosjekom RH.
- U Zagrebačkoj županiji postoje znatne razlike u razvijenosti njezinih gradova i općina. U usporedbi s Gradom Zagrebom koji te JLS okružuju, razlike u razvijenosti postaju

iznimno velike. Gradovi Županije većinom su iznad prosjeka RH, a na vodećim su mjestima Sveta Nedelja, Zaprešić i Samobor s vrijednostima Indeksa razvijenosti na ili više od 20% iznad prosjeka RH. U „klubu razvijenih“ nalaze se, pored Velike Gorice i Dugog Sela i Stupnik, Brdovec i Pušča. No, osam je jedinica lokalne samouprave na razini ispod 75% prosjeka RH (Gradec, Krašić, Pokupsko, Dubrava, Žumberak, Preseka, Rakovec i Farkaševac).

Tablica 25. Razvijenost gradova i općina u Zagrebačkoj županiji

	Prosječan dohodak per capita 2006.- 2008.	Prosječni izvorni prihodi per capita 2006.-2008.	Prosječna stopa nezaposlenosti 2006.-2008.	Kretanje stanovništva 2001.-1991.	Udio obrazovanog stanovništva u dobi 16-65	Indeks razvijenosti	Kategorija
Republika Hrvatska	26.280	3.613	13,8%	93,9	67,3%	100,00%	
Zagrebačka županija	26.959	3.154	8,0%	110,6	64,8%	123,22%	III.
Sveta Nedelja (Samobor)	33.677	4.594	6,4%	121,4	70,7%	125,76%	V.
Zaprešić	33.347	4.392	6,4%	112,5	76,1%	124,32%	IV.
Samobor	34.114	3.934	6,8%	104,2	70,3%	119,79%	IV.
Stupnik	27.504	4.167	6,4%	129,7	66,6%	115,88%	IV.
Velika Gorica	29.905	2.497	6,0%	112,9	73,1%	110,18%	IV.
Dugo Selo	24.002	2.951	10,4%	144,9	66,3%	105,95%	IV.
Brdovec	27.309	2.214	7,0%	118,0	70,8%	105,12%	IV.
Pušča	29.611	1.892	9,6%	109,8	61,8%	101,10%	IV.
Ivanić-Grad	25.276	2.928	11,6%	109,9	63,9%	99,91%	III.
Klinča Sela	25.520	1.690	1,4%	110,1	60,8%	98,98%	III.
Jastrebarsko	26.170	2.505	7,9%	95,3	65,4%	98,93%	III.
Marija Gorica	26.185	1.612	4,7%	112,6	63,0%	98,77%	III.
Dubravica	26.520	2.518	9,2%	100,8	55,6%	96,88%	III.
Sveti Ivan Zelina	22.735	2.210	5,6%	105,0	58,8%	94,04%	III.
Križ	22.527	3.319	13,1%	102,8	55,9%	93,85%	III.
Bistra	25.086	1.345	9,5%	111,7	64,8%	93,84%	III.
Rugvica	19.241	1.883	10,0%	156,3	55,8%	93,79%	III.
Pisarovina	23.624	3.261	6,5%	89,1	43,4%	92,52%	III.
Jakovlje	25.168	1.454	9,2%	103,7	54,3%	90,18%	III.
Luka	23.616	1.688	9,8%	103,5	53,5%	88,66%	III.
Brckovljani	18.385	1.971	11,5%	142,6	50,3%	88,28%	III.
Vrbovec	22.213	1.422	12,1%	111,6	58,8%	87,25%	III.
Kloštar Ivanić	19.208	1.332	12,8%	127,5	54,3%	84,05%	III.
Kravorsko	20.560	1.053	11,8%	108,6	47,5%	79,74%	III.
Bedenica	17.985	811	5,7%	95,6	46,7%	75,93%	III.
Orle	18.179	753	8,7%	97,9	49,6%	75,54%	III.
Gradec	17.730	950	11,1%	103,8	44,9%	74,24%	II.
Krašić	16.958	958	7,6%	84,5	46,2%	72,14%	II.
Pokupsko	17.845	796	9,6%	92,5	38,8%	70,72%	II.
Dubrava	14.437	575	19,5%	99,9	45,0%	63,01%	II.
Žumberak	15.451	748	10,9%	69,1	32,4%	60,64%	II.
Preseka	14.690	661	15,5%	90,4	26,5%	58,82%	II.
Rakovec	12.565	1.024	22,0%	94,8	37,2%	58,17%	II.
Farkaševac	12.319	579	16,0%	97,3	31,9%	57,88%	II.

Izvor: Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva

- Prema razlikama između razvijenih i nerazvijenih JLS, neravnomjeran razvitak jedan je od ključnih razvojnih problema Zagrebačke županije. Prema dohocima per capita, razlika između jedinice s najvećim i jedinice s najmanjim dohotkom per capita jest 2,8 puta, što se može ocijeniti kao vrlo značajno odstupanje. Lokalni proračuni per capita dobar su sintetički pokazatelj razine razvijenosti neke jedinice jer se kroz proračun očitava snaga lokalnog gospodarstva¹⁴ kao i bogatstvo pojedinaca kako u pogledu imovine tako i u pogledu primanja. Objektivnost tog pokazatelja povećava se uzmu li se u obzir samo vlastiti prihodi lokalnog proračuna bez pomoći iz županijskog ili državnog proračuna. U slučaju ZŽ razlike među jedinicama prema vlastitim (izvornim) приходima per capita velike su i kreću se od 575 kn u slučaju Dubrave do 4.594 kn u slučaju Svete Nedelje, što je raspon od oko 8 puta. Podaci o prosječnoj stopi nezaposlenosti¹⁵ pokazuju da većina jedinica bilježi manju stopu nezaposlenosti od stope nezaposlenosti na nacionalnoj razini. To na prvi pogled pruža povoljnu sliku o socio-ekonomskim prilikama u Županiji, no treba istaknuti da postoje znatne unutaržupanijske razlike i da se neke jedinice nalaze u vrlo lošem položaju. Razlike se kreću od 1,4% u Klinča Selu do 22,0% u Rakovcu.
- Stanje obrazovanosti stanovništva upućuje na znatne unutaržupanijske razlike – od 26,5% za Preseku do 76,1% za Zaprešić – što je gotovo trostruka razlika. Razina obrazovanosti viša je u središnjem i zapadnom dijelu Županije (Zaprešić, Velika Gorica, Brdovec, Samobor, Sveta Nedjelja), a najniža u njezinim rubnim dijelovima (Preseka, Žumberak, Farkaševac, Rakovec), koji za županijskom prosjekom zaostaju više od 50%.

7.4. Strukturni pokazatelji razvijenosti i konkurentnosti Zagrebačke županije

- U Zagrebačkoj županiji nešto su nepovoljniji pokazatelji kvalitete sudstva, ali su vrlo dobri pokazatelji ažurnosti zemljišnih knjiga. Površina poduzetničkih zona znatno je iznad prosjeka Hrvatske, kao i zaposlenost u poduzetničkim zonama. Prosječna stopa prireza na razini je prosjeka RH, ali znatno niža nego u sjeverozapadnoj regiji. Komunalni troškovi poslovanja malo su niži od prosjeka Hrvatske i regije.

¹⁴ Treba voditi računa o tome da lokalni proračuni zbog različitih faktora (npr. koncesijske rente, i sl.) mogu davati i iskrivljenu sliku.

¹⁵ Treba uzeti u obzir da je preciznost podataka o stopi nezaposlenosti pod utjecajem udjela poljoprivrednog stanovništva u ukupnom radno sposobnom stanovništvu. Naime pri izračunu stope nezaposlenosti koriste se podaci o zaposlenosti koji uključuju samo one individualne poljoprivrednike koji su obveznici plaćanja poreza na dohodak. Zbog navedenog ograničenja moguća se manja ili veća odstupanja od stvarnog stanja, ovisno o tome kolik udio poljoprivrednika prijavljuje dohotke poreznoj upravi.

Tablica 26. Konkurentnost Zagrebačke županije

POSLOVNO OKRUŽENJE		Zagrebačka županija	Sjeverozapadna Hrvatska	Hrvatska
broj sudaca i savjetnika županijskih sudova na 100.000 st.	2009.	6	12	11
broj riješenih predmeta po sudcu	2009.	213	317	299
broj neriješenih ZK predmeta na 100.000 st.	2009.	644	1,198	1,854
mjeseci zaostatka	2010.	1	1	4
rješavanje u sedam dana (% novih predmeta)	2010.	51	25	64
broj poduzetničkih zona na 100.000 st.	2007.	3	4	6
površina poduzetničkih zona m ² na 10.000 st.	2007.	29,5	18,3	18,3
broj zaposlenih u poduzetničkim zonama	2007.	3,329	1,759	1,346
prosječna stopa prireza u Županiji (%)	2010.	7,7	11,2	8,0
cijena vode i odvodnje (kn)	2008	11	13	13
komunalne naknade za poslovni objekt, I. zona (najviša tarifa; kn/m ³)	2010	100	104	107
cijena stanova u županijskom središtu, kn po m ²	2010	10,875	11,759	11,938

Izvor: Ministarstvo financija RH, vlastito istraživanje autora

- Zagrebačka županija zaostaje brojem aktivnih pravnih osoba i trgovačkih društava pa čak i malih i srednjih poduzeća. Utjecaj recesije vidljiv je i u dinamici broja poduzeća, koja se više ne izdvaja od hrvatskog prosjeka.

Tablica 27. Konkurentnost Zagrebačke županije

BROJ PODUZETNIKA		Zagrebačka županija	Sjeverozapadna Hrvatska	Hrvatska
aktivne pravne osobe – na 1000 st.	2008.	23,7	37,1	29,8
aktivne pravne osobe – indeks	2008. / 2006.	119	118	119
aktivna trg. društva – na 1000 st.	2008.	18,3	29,5	23,3
aktivna trgovačka društva – indeks	2008. / 2006.	125	122	121
aktivna poduzeća i zadruge – indeks	2008. / 2006.	85	87	92
aktivna poduzeća i zadruge – na 1000 st.	2008.	2,3	2,6	1,7
broj MSP na 1000 st.	2009.	16,7	25,3	20,5
broj MSP-a na 1000 st. – indeks	2009/2004	128	127	134

Izvor: DZS, priopćenja, FINA

- Zaposlenost u Zagrebačkoj županiji na razmjerno je visokoj razini, podjednako kao u Sjeverozapadnoj regiji, no ona je u pravnim osobama znatno niža od prosjeka. Dok su ukupne bruto plaće po zaposlenom jednake prosjeku Hrvatske, plaće u malim i srednjim poduzećima znatno su ispod prosjeka sjeverozapadne Hrvatske te zaostaju čak za državnim prosjekom.

Tablica 28. Konkurentnost Zagrebačke županije

ZAPOSLENOST I PLAĆE		Zagrebačka županija	Sjeverozapadna Hrvatska	Hrvatska
broj zaposlenih ukupno na 100 st.	2008.	41,2	41,9	38,8
broj zaposlenih ukupno – indeks	2008./2006.	107,6	106,7	107,5
zaposlenost u pravnim osobama – na 100 st.	2008.	19	33	27
zaposlenost u pravnim osobama – indeks	2008./2006.	108,5	109,3	108,2
broj zaposlenih MSP – na 100 st.	2009.	11,1	16,8	13,2
broj zaposlenih u malim i srednjim poduzećima – indeks	2009./2007.	101,2	102,5	101,5
bruto plaće po zaposlenom (kn)	2008	70.222	79.995	72.473
indeks bruto plaće po zaposlenom	2008./2006.	137,3	140,2	144,7
nadnice i plaće u MSP – kn per capita	2009.	5377,2	8700,0	6452,8
nadnice i plaće u MSP indeks	2009./2007.	108,3	110,8	109,9

Izvor: DZS, priopćenja, FINA

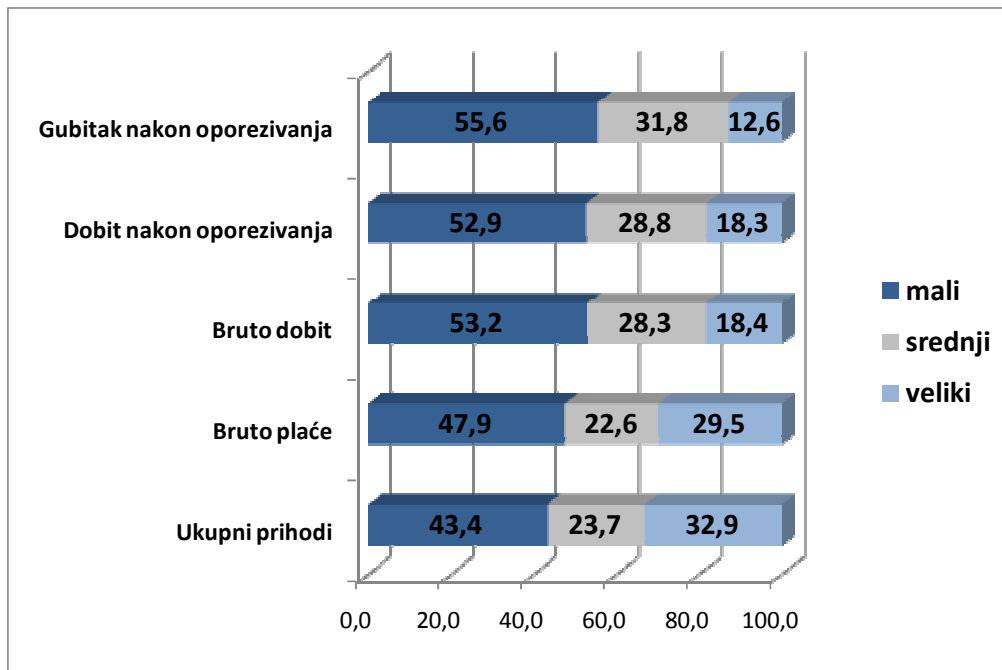
- U pogledu investicijskih aktivnosti prema lokaciji objekta po stanovniku, Zagrebačka županija izrazito zaostaje - na 42% prosjeka Hrvatske i 22% u odnosu na Sjeverozapadnu Hrvatsku. Uz to, tek 34% investicija odnosi se na opremu, dok je prosjek SZH iznad 50%. Ipak ZŽ ima znatno veći udio prerađivačke industrije u investicijama (18%, dok je hrvatski prosjek ispod 12%). Osobito je nepovoljno to što je stambena gradnja u promatranoj godini na relativno niskoj razini, posebice s obzirom na povoljnu dinamiku broja stanovnika.

Tablica 29. Konkurentnost Zagrebačke županije

INVESTICIJE		Zagrebačka županija	Sjeverozapadna Hrvatska	Hrvatska
ukupne investicije prema sjedištu investitora (kumulativ) kn per capita	zbroj 2006., 2007., 2008. per capita	5.523	6.689	5.269
ukupne investicije prema lokaciji objekata (kumulativ), kn per capita	zbroj 2006., 2007., 2008. per capita	22.079	98.210	52.528
udio investicija u opremu u ukupnim investicijama prema lokaciji objekta (%)	zbroj 2006., 2007., 2008./zbroj 2006., 2007., 2008.	33,92	50,90	41,20
udjel investicija u prerađivačku industriju u ukupnim investicijama prema lokaciji objekta (%)	zbroj 2006., 2007., 2008. / zbroj 2006., 2007., 2008.	17,9	11,6	11,7
investicije u novu dugotrajnu imovinu MSP/ukupni prihodi MSP (%)	2009.	4,5	5,3	6,1
stambena gradnja m ² na 1.000 st.	2007.	322,6	555,6	455,3

Izvor: DZS, priopćenja, FINA

Slika 16. Osnovni pokazatelji Zagrebačke županije prema veličini prihoda 2008. godine

Izvor : FINA

- Uspješnost poslovanja malih i srednjih poduzeća relativno je dobra. Mala poduzeća sudjelovala su u ukupnom prihodu poduzetnika Zagrebačke županije sa 43,4%, u bruto

plaćama sa 47,9% a u dobiti nakon oporezivanja sa 52,9%. No, mala poduzeća imaju znatan udio u ukupnom gubitku (55,6%).

- Iako je dobit prije oporezivanja u razdoblju 2007.–2009. smanjena gotovo 30%, neto dobitak i dalje je pozitivan te znatno iznad hrvatskog prosjeka, a odnos ukupnog prihoda i imovine znatno iznad prosjeka RH i SZH.

Tablica 30. Konkurentnost Zagrebačke županije – uspješnost poslovanja

USPJEŠNOST POSLOVANJA		Zagrebačka	Sjeverozapadna	Hrvatska
ukupni prihodi MSP kn per capita	2009.	70.287	108.688	73.089
(dobit razdoblja MSP – gubitak razdoblja MSP)/ukupni prihodi MSP (%)	2009.	1,8	1,3	0,4
ukupni prihodi MSP/broj zaposlenih MSP (000 kn)	2009.	633	645	551
troškovi osoblja MSP/broj zaposlenih MSP (000 kn)	2009.	79,0	87,1	80,5
ukupni prihodi MSP/stanje imovine MSP (%)	2009.	84,1	63,3	61,2
ukupni prihodi u malim i srednjim poduzećima – indeks	2009. / 2007.	90,7	94,5	93,9
dobit prije oporezivanja u MSP – indeks	2009. / 2007.	71,2	80,3	79,0

Izvor: FINA

7.5. Vanjska trgovina

- Zagrebačka županija pridonosi sa 2,8% u ukupnom izvozu ili 1,55 mlrd. kuna u 2009. godini čime se nalazi na desetom mjestu. Iako je pokrivenost uvoza izvozom povećana u odnosu na 2005. godinu na 21,4%, ona je izrazito niska.

Tablica 31. Izvoz Zagrebačke županije 2007. – 2009. (u 000 kn)

	2007.	2008.	2009.	2009. (2007=100)
Republika Hrvatska	66.043,374	69.204,821	55.272,198	83,7
Zagrebačka županija	1.574,973	1.886,576	1.557,756	98,9
Udio ZŽ u RH	2,4%	2,7%	2,8%	

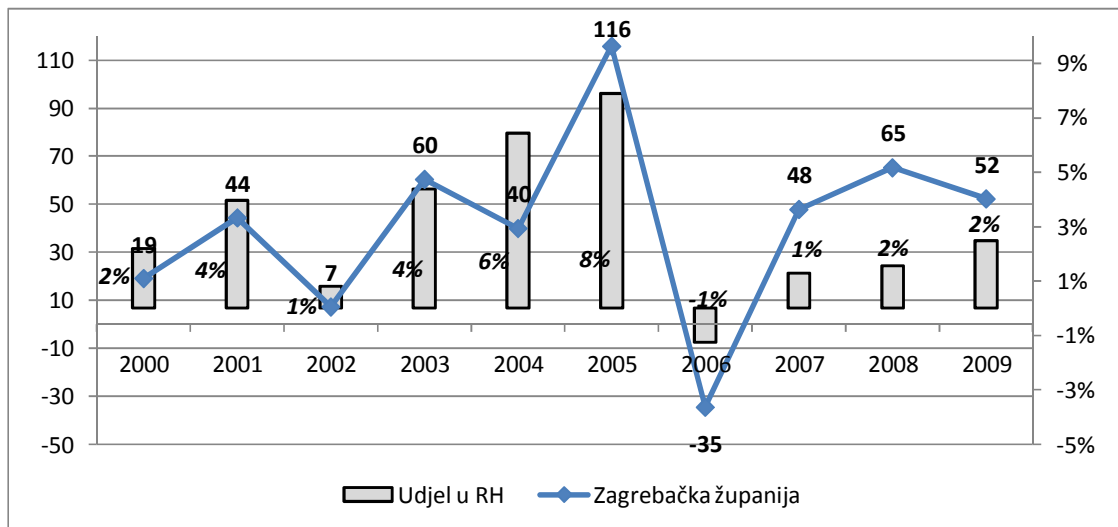
Izvor: Državni zavod za statistiku

- Ako promatramo kretanje robnog izvoza od 2007.–2009. godine, zbog negativnih kretanja i recesije u 2010. godini Zagrebačka županija zabilježila je znatno manje smanjenje izvoza (samo 1,1%) nego što je to slučaj za Hrvatsku, čime je povećan njezin udio u hrvatskom izvozu sa 2,4% na 2,8%.
- Najveći izvoznik od gradova Zagrebačke županije jest Sveta Nedjelja s više od četvrtine ukupnog izvoza Županije što duguje sve većem broju poduzeća osnovanih u tome gradu u posljednje dvije godine. Dugi niz godina prvenstvo je imao grad Samobor, koji je danas drugi, sa 17,5% u ukupnom izvozu Županije. Slijede Zaprešić (9,9%), Velika Gorica (7%), Vrbovec (6,16%) i Dugo Selo (3,6%).
- Taj poredak gradova promijenjen je u posljednje tri godine pa je Vrbovec došao sa šestog na peto mjesto, dok je grad Sveti Ivan Zelina gotovo prepolovio izvoz i spustio se s petog na sedmo mjesto. Nijedan od tih gradova nema suficit u robnoj razmjeni, a pokrivenost uvoza izvozom natprosječna je i najveća u Samoboru (40,6%), a najniža u Velikoj Gorici (6%).

7.6. Izravna strana ulaganja

- Prema veličini ukupnih izravnih stranih ulaganja uspješno je bilo razdoblje 2003.–2005. kada je Zagrebačka županija apsorbirala između 4% i 8% ukupnih stranih ulaganja u Hrvatsku. U posljednje tri godine taj je udio bio na razini do 2%.
- Postoje potrebe za poticanjem i povećanjem izravnih stranih ulaganja za što je nužan strateški pristup te sustavan rad na uklanjanju administrativnih zapreka.
- U sklopu programa certificiranjem županija za privlačenje ulaganja (ICPR) Zagrebačka županija bi do sredine 2011. trebala imati izrađenu marketinšku strategiju za ISU te da se sustavno jačaju kapaciteti za privlačenje investicija te komunikacija s potencijalnim i postojećim stranim investitorima.

Slika 17. Izravna strana ulaganja u Zagrebačku županiju 2000.–2009.

Izvor: HNB

Tablica 32. Razvojni problemi i potrebe gospodarskog rasta u Zagrebačkoj županiji

RAZVOJNI PROBLEMI	RAZVOJNE POTREBE
<ul style="list-style-type: none"> - Županija je usprkos dinamici rasta gospodarstva i dalje ispod nacionalnog prosjeka BDP-a po stanovniku. - Povećavanje jaza u razvijenosti između razvijenijih dijelova (oko Grada Zagreba) i onih na rubu Županije kao i između urbanih i ruralnih područja. - Nedovoljna usmjerenost poduzetnika na razvoj zasnovan na tehnologiji i inovacijama. - Nerazvijena tehnološka infrastruktura (tehnološki centri, inkubatori, institucija i organizacija za istraživanje i razvoj i dr.) za povezivanje poduzetnika, posebno malih i srednjih, s istraživačkim i razvojnim institucijama. - Nedostane mjere za poticanje korištenja znanja, tehnologije i razvoja inovacija u 	<ul style="list-style-type: none"> - Iskoristiti gospodarsku snagu Grada Zagreba za ubrzan razvoj ŽŽ. - Jačati konkurentnost gospodarstava, osobito prerađivačke industrije te poljoprivrede i turizma. - Više uključivati područja koja zaostaju u razvoju u županijske programe potpore. - Uspostaviti i razvijati tehnološku infrastrukturu za povezivanje poduzetnika, posebno malih i srednjih, s istraživačkim i razvojnim institucijama. - Unaprijediti mjere za za poticanje korištenja znanja, tehnologije i razvoja inovacija u gospodarstvu, posebno kod malih i srednji poduzetnika. - Osnažiti razvoj kvalitetne infrastrukture za razvoj poduzetništva.

RAZVOJNI PROBLEMI	RAZVOJNE POTREBE
gospodarstvu, posebno kod malih i srednji poduzetnika.	- Unaprijediti sustav obrazovanja za poduzetništvo.
- Nedovoljno razvijena kvalitetna infrastruktura za razvoj poduzetništva (poduzetnički centri, opremljenost poduzetničkih zona, savjetodavne organizacije, kapaciteti Regionalne razvojne agencije).	- Sustavno povećavati broj visokoobrazovnih stručnjaka i menadžera za potrebe ključnih djelatnosti.
- Nedostatno i necjelovito organizirano obrazovanje za poduzetništvo.	- Osmisliti učinkovitu politiku privlačenja mladih stručnjaka iz drugih sredina.
- Nedovoljno realiziranih privatnih investicijskih projekata.	- Kontinuirano jačati kapacitete i vještine javnih institucija za privlačenje i servisiranje investitora.
- Nedovoljna orijentiranost na inozemna tržišta.	- Jačati promotivne aktivnosti pri privlačenju stranih ulagača.
	- Ubrzati aktivnosti za stavljanje u funkciju poslovnih zona, rješavanjem imovinsko-pravnih i infrastrukturnih problema.

7.7. Poduzetnička i tehnološka infrastruktura

- Poduzetničkih centara je u ZŽ je u ranijem periodu osnovano desetak (Poduzetnički centar Jastrebarsko, Poduzetnički centar Samobor, Poduzetnički inkubator Samobor, Dugoselski poduzetnički centar, Poduzetnik Vrbovec, VG poduzetnički centar, Poduzetnički centar Sveta Nedjelja, Udruga poduzetnički centar Sveta Nedelja, Ženski poduzetnički centar, Samobor Poduzetnički centar Rosa Velika Gorica.
- Tijekom godina većina tih centara se ugasila /prestala s radom nakon perioda od nekoliko godina - bilo da poduzetnički centri nisu u dovoljnoj mjeri ispunjavali ulogu zbog koje su osnovani, ili nisu iz drugih razloga ispunili očekivanja svojih osnivača, ili su se pokazali prevelikim financijskim opterećenjem za lokalne proračune. Trenutno je vidljivije aktivan samo jedan centar (VG poduzetnički centar). Za sada nema naznake osnivanja novih poduzetničkih centara.
- Svaki projekt osnivanja, oživljavanja ili ulaganja u poduzetnički centar morao bi započeti s analizom razloga zbog kojih se centri na području ZŽ nisu uspjeli održati u većem broju i svojim aktivnostima poduprijeti razvoj poduzetništava, naročito malog i srednjeg. Ukoliko se razlozi njihova neuspjeha nisu promijenili, trebalo bi osmisliti druge, perspektivnije oblike poduzetničke infrastrukture, na primjer poduzetničke centre u sklopu gospodarskih zona i dr., kao što imaju druge županije.
- Poduzetničkih zona u Zagrebačkoj županiji, koje su određene prostornim planovima ima ukupno 57, ukupne površine od 3.300 hektara. Veličina tih zona je od 11 hektara do 120 hektara. Trenutno je u zonama preko 300 poduzetnika.
- Poduzetničke zone su brojne i različitih veličina, od svega nekoliko hektara do nekoliko stotina hektara. Očit je manjak jedne ili nekoliko poduzetničkih zona koje bi imale velike nerascjepkane površine (postoji slučaj da sama zona jest velika, ali je prometnica dijeli tako da ni najveća parcela unutar zone ne može primiti investitora s velikim projektom).
- Poduzetničke zone imaju podlogu u prostornim planovima općina, a velika većina ima izrađen ili u izradi urbanistički plan uređenja.

- Prometna i komunalna infrastruktura u zonama je u različitoj fazi izrade. Nekoliko zona je u potpunosti, ostale su tek djelomično prometno i komunalno uređene, pa u njima postoji ili su do njih dovedene prometnice, struja, voda, uređena oborinska kanalizacija, plin i dr.
- U 2010. godini od 20-tak gradova i općina je apliciralo za sredstva Županije za izgradnju i uređenje poduzetničkih zona. Većina njih je tražila uređenje infrastrukture kako za izvođenje same radova tako i za izradu projektne dokumentacije.
- Vlasnička struktura je različita, a zone koje su na zemljištu u vlasništvu grada ili općine, pa čak i one gdje je sve zemljište otkupljeno od strane investitora, još su uvijek u manjini.
- Gradovi i općine većinom nemaju posebne službe koje bi se mogle brinuti i o razvoju zona i o potrebama investitora i potencijalnih investitora. pri RRAZZ osnovan Invest info centar - točka informacija i ažurnih podataka o zonama, kud se mogu obratiti zainteresirani poduzetnici.
- Blizina Grada Zagreba, proces seljenja industrije i poslovnih aktivnosti iz grada, te brojnost i veličina gospodarskih zona, prednosti su i potencijal za njihov razvoj. Glavna ograničenja su neriješena imovinskopravna pitanja, nedovoljna komunalna opremljenost, upravljane zonama i aktivnosti za privlačenje investitora.
- Nekoliko klastera djeluje u Zagrebačkoj županiji: Turistički klaster Po Sutli i Žumberku, udruga Autocluster Croatia i d.o.o., koji okuplja proizvođače dijelova za automobile i Hrvatski interijeri koji okuplja proizvođače namještaja.
- Za obrazovanje poduzetnika ZZ je imala mjeru subvencioniranja seminara za poduzetnike, koju su ukinuti jer su odobrena sredstva rijetko bila utrošena u potpunosti, tj. odaziv na subvencionirane seminare nije bio u skladu s planiranim.
- Trenutno u okviru bespovratne poticajne potpore za poduzetnike početnike ZZ dodjeljuje i potporu za dodatno poduzetničko obrazovanje, no od dodijeljenih potpora u 2010. godini svega 20% je djelomično utrošeno za tu svrhu.
- Poduzetnici povremeno izražavaju potrebu za skupim stručnim usavršavanjem za sebe i svoje zaposlene, a rjeđe se izražavaju pozitivno o potrebi za usavršavanjem tzv. mekih vještina. Čini se da nezaposlene osobe, čije je obrazovanje kroz programe udruga ZZ sufinancirala, više od poduzetnika cijene mogućnost stjecanja i usavršavanja tzv. mekih vještina.
- Tehnološka infrastruktura i sustavno korištenje znanja i tehnologije su slabo razvijeni. U Zagrebačkoj županiji nema niti jedne specijalizirane organizacije za potporu korištenju i razvoju tehnologije u poduzetnicima, osobito malim i srednjim. Poduzetnicima zbog blizine Grada Zagreba, stoje na raspolaganju brojne istraživačke i razvojne institucije. Međutim ograničenje su nedostani programi za povezivanje, suradnju, umrežavanje s pomoću koji bi se sustavno podupiralo korištenje i razvoj tehnologija u poduzetništvu.
- Korištenje znanja i tehnologije u gospodarstvu se posebno ne prati niti se posebno analizira, ne prikupljaju se niti obrađuju odgovarajući pokazatelji, ne rade ocjene niti

procjene za potrebama poduzetnika, osobito u malom i srednjem gospodarstvu, kojem je upravo tehnološka potpora najpotrebnija.

- Prema podacima Regionalnog indeksa konkurentnosti (anketne ocjene) Zagrebačka županija je u ostvarivanju tehnološkog razvoja, primjeni tehnologije u proizvodnim procesima, ulaganju u istraživanje i razvoj iznad hrvatskog prosjeka. Pri tome treba imati u vidu da su te ocjene ipak niske i nedovoljne za povećanje konkurentnosti.

Tablica 33. Korištenje znanja i tehnologije u Zagrebačkoj županiji

Obilježja	Anketne ocjene (1=najlošije, 7=najbolje)	
	Zagrebačka županija	Hrvatska
Ostvarivanje tehnološkog razvoja	3,73	3,62
Faktori konkurentnosti poduzeća - tehnologija ili resursi	3,92	3,57
Primjena tehnologije u proizvodnim procesima	4,23	3,70
Djelatnosti izvozno orijentiranih poduzeća	4,38	4,08
Ulaganje u istraživanje i razvoj	4,62	3,45

Izvor: Regionalni indeks konkurentnosti, Nacionalno vijeće za konkurentnost RH

- Od potpornih organizacija za razvoj poduzetništva važna je Regionalna razvojna agencija Zagrebačke županije te u okviru svojih aktivnosti i Hrvatska gospodarska komora i Hrvatska obrtnička komora.

Tablica 34. Razvojni problemi i potrebe poduzetničke i tehnološke infrastrukture u Zagrebačkoj županiji

RAZVOJNI PROBLEMI	RAZVOJNE POTREBE
<ul style="list-style-type: none"> - Nedostatna potpora razvoju poduzetništva, posebno u pružanju stručnih i profesionalnih usluga malom i srednjem gospodarstvu. - Poduzetničke zone, sve nisu prostorno uređene, nemaju sređene imovinsko pravne odnose, nisu komunalno opremljene, nemaju upravljanje razvojem. - Klasteri nemaju dovoljnu razvojnu dinamiku. - Obrazovanje poduzetnika nije organizirano da privuče i potakne poduzetnike. - Tehnološka infrastruktura je nerazvijena, ne postoje programi poticaja korištenja znanja i razvoja tehnologije u poduzetništvu. 	<ul style="list-style-type: none"> - Unapređivati poduzetničko okruženje u kroz podršku potpornim institucijama za malo gospodarstvo, osobito za razvoj i poticanje pružanja stručnih i profesionalnih usluga malom gospodarstvu. - Ubrzati osposobljavanje poduzetničkih zona za privlačenje poželjnih investicija. - Poboljšati ubrzati razvoj postojećih klastera i potaknuti osnivanje novih - Unaprijediti sustav cjelokupnog obrazovanja za poduzetništvo. - Razviti tehnološku infrastrukturu i korištenje i razvoja tehnologije i znanja u poduzetništvu.

7.8. Važniji gospodarski sektori Zagrebačke županije

7.8.1. Prerađivačka industrija

- Prerađivačka industrija, s više od 22,5 udjela u ukupnoj zaposlenosti, najvažniji je sektor gospodarstva Zagrebačke županije. Najvažnije su djelatnosti u prerađivačkoj industriji Županije: proizvodnja prehrambenih proizvoda, metaloprerađivačka industrija, proizvodnja nemetalnih mineralnih proizvoda i strojogradnja. Navedene četiri djelatnosti čine čak 61,7% prihoda i 55,5% zaposlenosti u pravnim osobama Zagrebačke županije.
- Prehrambena industrija ima udio od čak 27,7% u ukupnom prihodu i 22,2% u ukupnoj zaposlenosti u pravnim osobama u Zagrebačkoj županiji.

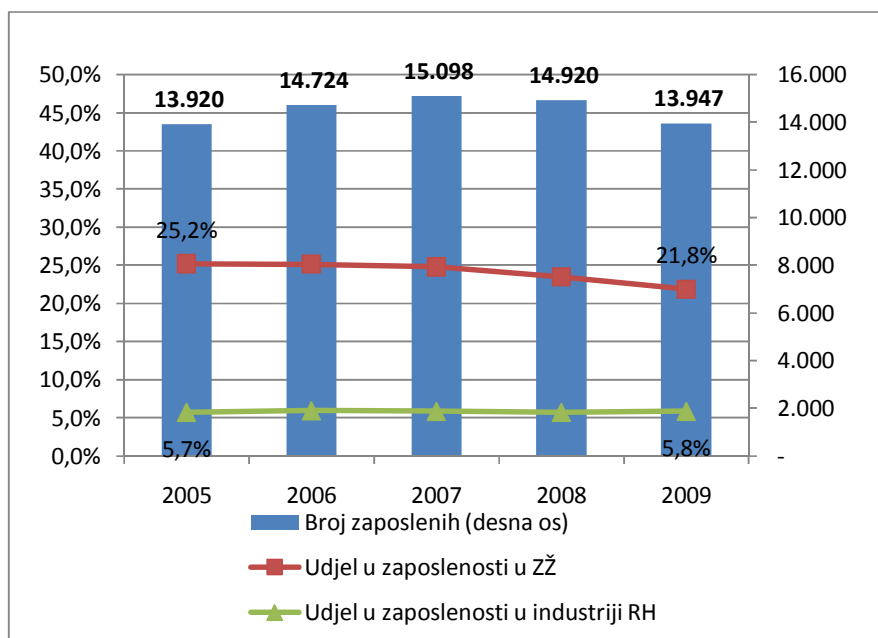
Tablica 35. Struktura prerađivačke industrije prema prihodima i zaposlenima

NKD	OPIS DJELATNOSTI	Ukupni prihodi mln Kn	% prihodi	Broj zaposlenih	% zaposlenih
10	Proizvodnja prehrambenih proizvoda	2.582	27,66	3.418	22,20
25	Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme	1.462	15,66	2.439	15,84
23	Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	1.063	11,39	1.626	10,56
28	Proizvodnja strojeva i uređaja, d. n.	657	7,03	1.054	6,85
20	Proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda	501	5,37	693	4,50
16	Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja;	484	5,18	1.063	6,90
27	Proizvodnja električne opreme	479	5,14	382	2,48
22	Proizvodnja proizvoda od gume i plastike	479	5,13	807	5,24
18	Tiskanje i umnožavanje snimljenih zapisa	357	3,83	642	4,17
21	Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih pripravaka	246	2,63	387	2,51
26	Proizvodnja računala te elektroničkih i optičkih proizvoda	176	1,88	306	1,99
11	Proizvodnja pića	139	1,49	152	0,99
32	Ostala prerađivačka industrija	138	1,48	300	1,95
31	Proizvodnja namještaja	129	1,38	519	3,37
24	Proizvodnja metala	128	1,37	436	2,83
14	Proizvodnja odjeće	97	1,04	730	4,74
33	Popravak i instaliranje strojeva i opreme	91	0,98	187	1,21
29	Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	52	0,56	84	0,55
13	Proizvodnja tekstila	52	0,56	96	0,62
17	Proizvodnja papira i proizvoda od papira	21	0,23	65	0,42
30	Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava	2	0,02	4	0,03
15	Proizvodnja kože i srodnih proizvoda	1	0,01	7	0,05
	UKUPNO prerađivačka industrija	9.336	100,00	15.397	100,00

Izvor: HGK

- Nakon uzlaznog trenda broja zaposlenih u prerađivačkoj industriji, koji je 2007. godine bio iznad 15 tisuća osoba, u posljednje dvije godine smanjio se na manje od 14 tisuća. Tako je udio prerađivačke industrije u zaposlenosti u Zagrebačkoj županiji smanjen sa 25,2% u 2005. godini na 21,8% u 2009. godini. Tijekom promatranog razdoblja udio Zagrebačke županije u ukupnoj zaposlenosti u prerađivačkoj industriji nije bitno promijenjen što znači kako i na razini Hrvatske prerađivačka industrija gubi udio.

Slika 18. Zaposlenost u pravnim osobama u industriji Zagrebačke županije

Izvor: HGK

- Prerađivačka industrija predvodi u ZŽ i u pogledu upravljanja kvalitetom i okolišem; većina poduzeća ima certificirane sustave ISO 9001 i ISO 14001.
- Na razvoj prerađivačke industrije utjecat će ponajprije nastavak procesa seljenja industrijskih pogona iz Zagreba u njegovu okolicu. Blizina razvojnih i tehnoloških potencijala Zagreba također doprinosi razvoju prerađivačke industrije (npr. klaster CROTRAM).

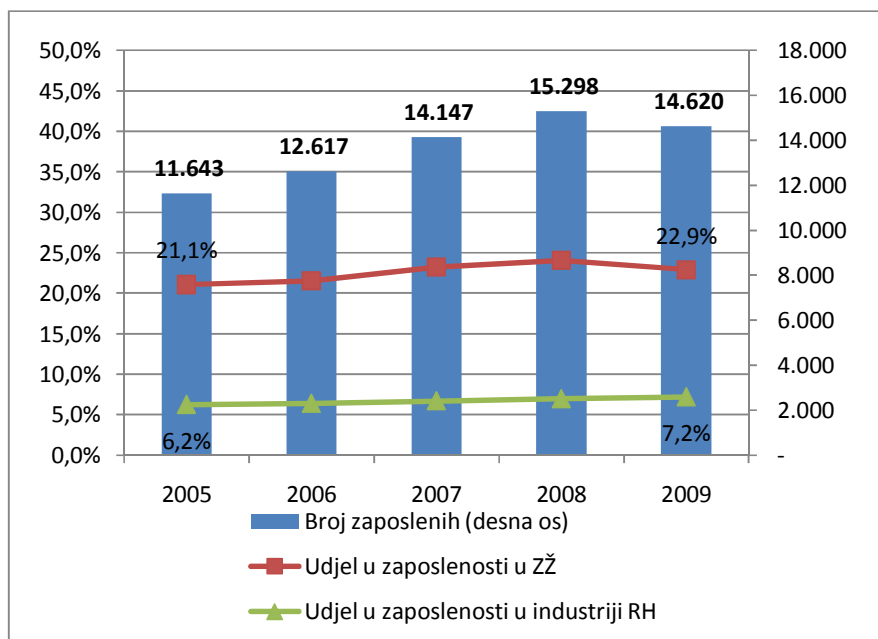
Tablica 36. Razvojni problemi i potrebe prerađivačke industrije u Zagrebačkoj županiji

RAZVOJNI PROBLEMI	RAZVOJNE POTREBE
<ul style="list-style-type: none"> - Nedovoljna orijentiranost na inozemna tržišta. - Nedostatna usmjerenost na proizvode veće dodane vrijednosti i višeg tehnološkog stupnja obrade. - Nedovoljna razvojna (tehnološka, istraživačka, inovacijska) i poslovna povezanost između poduzeća. - Nedovoljna suradnja gospodarskih subjekta s razvojnim i istraživačkim institucijama usprkos blizini Grada Zagreba i njegova velikog istraživačkog i tehnološkog potencijala. - Nedovoljna razvijenost poduzetničke infrastrukture (poduzetnički centri, inkubatori, umrežavanje, instrumenti financiranja) 	<ul style="list-style-type: none"> - Razvijati ključne grane prerađivačke industrije temeljene na proizvodima veće dodane vrijednosti, tj. višeg tehnološkog stupnja obrade. - Dodatno poticati male i srednje tvrtke koje svoje poslovanje i rast temelje na primjeni znanja, razvoju tehnologija i inovacija. - Jačati razvojno povezivanje (klasteri) pojedinih segmenata prerađivačke industrije oko uspješnih i na tehnologiji zasnovanih poduzeća (elektrostrojarska, strojarska, elektronska, informatička industrija, CROTRAM i dr.). - Razvijati i povezivati prehrambenu industriju temeljenu na domaćim, autohtonim, ekološki proizvedenim sirovinama. - Jačati poduzetničku i tehnološku infrastrukturu u funkciji razvoja prerađivačke industrije ZŽ. - Jačati suradnju, osobito razvojnu, inovativnu i tehnološku, s Gradom Zagrebom i suradnju sa susjednim županijama.

7.8.2. Trgovina

- U strukturi Zagrebačke županije trgovina prema broju zaposlenih sudjeluje s oko 20% s tendencijom rasta, koji je ipak zaustavljen u 2009. godini. Trgovinski promet u Županiji u stalnom je porastu zahvaljujući velikim regionalnim trgovačkim centrima oko Zagreba.
- Nakon uzlaznog trenda broja zaposlenih u trgovini, koji je povećan sa 11,6 tisuća u 2005. godini na 15,3 tisuće u 2008. godini, slijedilo je recesijsko smanjenje broja zaposlenih na 14,6 tisuća. Godine 2007. dosegnuo je razinu iznad 15 tisuća osoba, a u posljednje dvije godine taj je broj smanjen na manje od 14 tisuća. Tako je udio prerađivačke industrije u zaposlenosti u Zagrebačkoj županiji smanjen sa 25,2% u 2005. godini na 21,8% u 2009. Tijekom promatranog razdoblja udio Zagrebačke županije u ukupnoj zaposlenosti u trgovini povećan je za jedan postotni bod, što znači da rast zaposlenosti u trgovini u njoj bio brži od hrvatskog prosjeka.

Slika 19. Zaposlenost u pravnim osobama u trgovini i servisima Zagrebačke županije

Izvor: HGK

- U ZŽ kao i u drugim županijama uz tradicionalna, mala poduzeća u trgovini pojavljuju se i veliki trgovački lanci, s velikim trgovačkim centrima na rubnim dijelovima Zagreba, odnosno u ZŽ, uz granicu prema Gradu Zagrebu. Dio trgovina posluje kao obrt (trgovački obrti).

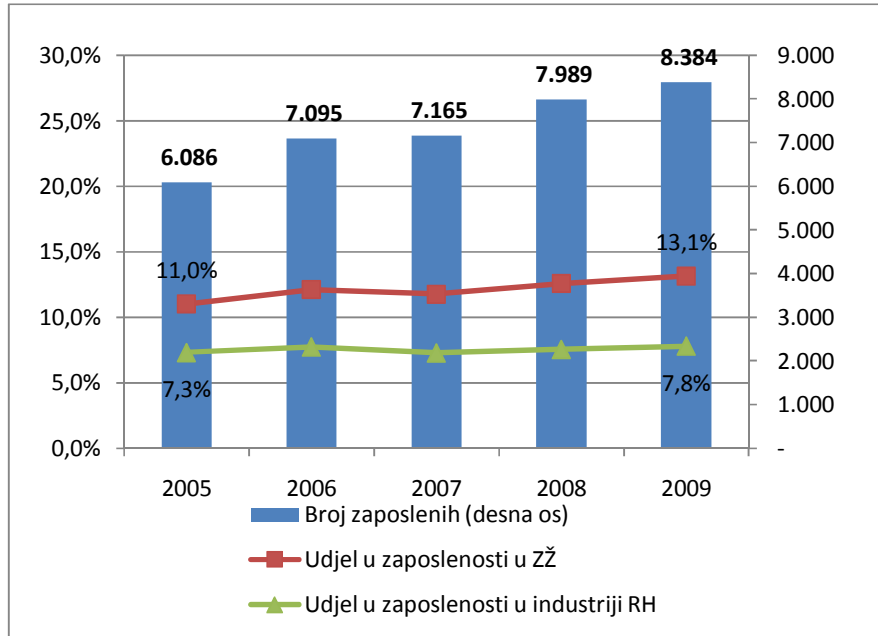
Tablica 37. Razvojni problemi i potrebe sektora trgovine u Zagrebačkoj županiji

RAZVOJNI PROBLEMI	RAZVOJNE POTREBE
- Ugroženost malih lokalnih trgovina.	- Povezivanje malih trgovina u veće sustave.
- Nepovezanost malih trgovina.	- Specijalizacija i povezivanje s lokalnim proizvođačima.
- Otežavanje plasmana domaćih proizvoda zbog smanjivanja lokalne trgovine.	

7.8.3. Graditeljstvo

- U 2009. godini sektor graditeljstva sudjeluje u zaposlenosti u pravnim osobama i obrtu u Zagrebačkoj županiji sa 14,2%. Za razliku od drugih djelatnosti, zaposlenost u pravnim osobama u građevinarstvu u toj godini nije se smanjila. Njezin udio povećao se na 8,4 tisuća, s razine od 6,1 tisuće u 2005. godini. Blago povećanje udjela Zagrebačke županije u ukupnoj zaposlenosti u graditeljstvu Hrvatske govori kako je dinamikom nadmašila prosjek Hrvatske.

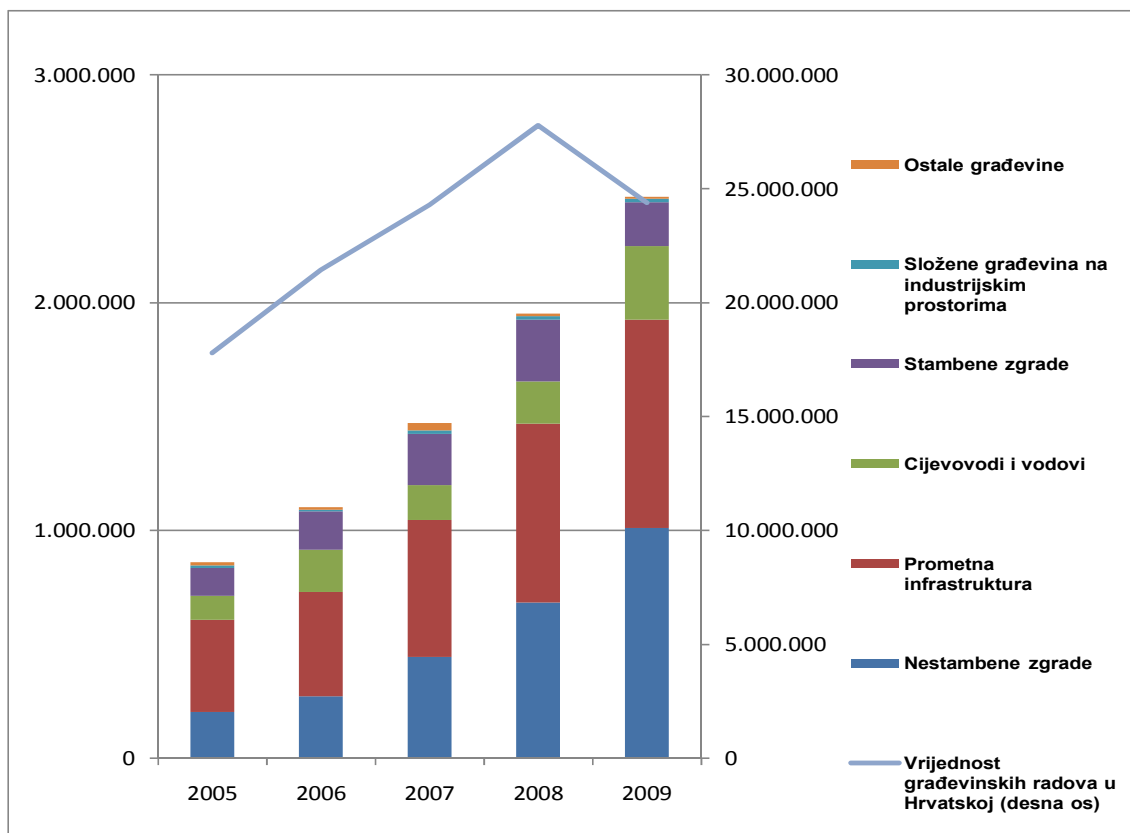
Slika 20. Zaposlenost u pravnim osobama u graditeljstvu Zagrebačke županije

Izvor: HGK

- Dok je na razini Hrvatske u 2009. godini vrijednost građevinskih radova smanjena za 12%, u Zagrebačkoj županiji povećala se za 26%. Recesija u 2010. pogodila je i građevinarstvo ZŽ, smanjila zaposlenost i vrijednost radova.

Slika 21. Vrijednost građevinskih radova u Zagrebačkoj županiji

Izvor: HGK

- Najveći doprinos dinamičkom rastu imala je gradnja nestambenih (poslovnih) zgrada, čija je vrijednost u 2009. godini bila pet puta veća nego u 2005. Istodobno, vrijednost izgradnje cjevovoda i vodova povećana je 3 puta, a prometne infrastrukture 2,3 puta.
- Izgradnja većih objekata infrastrukture, obnova komunalne infrastrukture kao i rekonstrukcija i izgradnja stambenih i poslovnih objekata u Zagrebu i okolici prilika je za snažniji razvoj graditeljstva, osobito za razvoj djelatnosti s većom dodanom vrijednosti.
- Stambena izgradnja u Županiji na niskoj je razini s obzirom na atraktivnost i pozitivan migracijski saldo. U ukupnoj vrijednosti izgradnje stambene zgrade čine tek 7,8% u 2009. godini, kad je i zabilježen pad od gotovo 30% prema prethodnoj godini.

Tablica 38. Razvojni problemi i potrebe sektora graditeljstva Zagrebačkoj županiji

RAZVOJNI PROBLEMI	RAZVOJNE POTREBE
<ul style="list-style-type: none"> - Smanjeno tržište stambene izgradnje i komunalne izgradnje. - Smanjenje investicija. - Problem nesređenog stanja zemljišta u zemljišnim knjigama; - Sporo dobivanje potvrda, suglasnosti i dozvola što usporava realizaciju građevinskih projekata. - Nelikvidnost i sporo pokretanje stečajeva 	<ul style="list-style-type: none"> - Povezivanje graditeljskih resursa radi zajedničkog nastupa na tržištu temeljem zajedničke strategije razvoja. - Usmjeravanje na tehnološki složenije i zahtjevnije poslove s većom dodanom vrijednosti. - Unapređivanje poslovnih usluga vezanih uz graditeljsku djelatnost radi zaokruženja ponude građevinskih usluga (projektiranje,

RAZVOJNI PROBLEMI	RAZVOJNE POTREBE
tvrtki dužnika. - Često ilegalno odlaganje građevinskog otpada na područje ZŽ..	procjena i promet nekretnina i dr.). - Jačanje promidžbe graditeljstva. - Razvoj projekata u području energetske efikasnosti u stanogradnji (nove tehnologije izgradnje). - Dugoročno planiranje potreba za stanovima i obiteljskim kućama. - Trajni državni poticaji za stambenu štednju (država i/ili županija kao partner bankama). - Jačanje infrastrukture o kojoj ovisi graditeljska djelatnost (ceste, željeznica, energetika). - Školovanje stručnih kadrova u graditeljstvu.

7.8.4. Poljoprivreda

- Od ukupne vrijednosti poljoprivredne proizvodnje u RH, na Zagrebačku županiju otpada oko desetina pa je tako treća među županijama, nakon Osječko-baranjske i Bjelovarsko-bilogorske. ZŽ je vodeća u stočarskoj proizvodnji, voćarstvu te proizvodnji krmnog bilja, a među vodećima u proizvodnji mlijeka, jaja, vina, grožđa, u površinama za proizvodnju povrća i po brojnosti stoke.
- Pretežnu većinu poljoprivrednog zemljišta čine oranice i vrtovi, oko 60%, slijede livade s oko 27%, pašnjaci sa 7,5%, vinogradi sa 3% i voćnjaci sa 2%.

Tablica 39. Osnovne kategorije korištenja zemljišta(ha) u Zagrebačkoj županiji - katastarski podaci:

Red br.	Naziv	Površina (ha)	%
1.	Poljoprivredno zemljište	168.617	55,23
2.	Šume, trstici	106.110	34,76
3.	Vode	7.376	2,42
4.	Zgrade i dvorišta	7.735	2,53
5.	Željeznice, ceste i putovi	10.071	3,30
6.	Ostalo	5.384	1,76
	Ukupna površina:	305.293	100

Izvor: Područni ured za katastar Zagreb, prosinac 2009.

- Procjenu obrađenosti poljoprivrednog zemljišta dobro ilustrira uvid u dio poljoprivrednog zemljišta koji je u sustavu poticaja.

Tablica 40. Poljoprivredno zemljište na području Zagrebačke županije koje se ne nalazi u sustavu poticaja:

Naziv	Površina (ha)
Ukupna površina poljoprivrednog zemljišta	168.617
Površina u sustavu poticaja	35.231
Površina poljoprivrednog zemljišta izvan poticaja	133.386

Izvor: Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, 2009.

- Iako kao sektor ima relativno mali udio u ukupnom gospodarstvu ZŽ, poljoprivreda je osnovni izvor dohotka za seljačka gospodarstva što će uz komplementarne djelatnosti prerade poljoprivrednih proizvoda i druge djelatnosti (turizam, obrt i dr.) ostati i ubuduće. Posljednjih godina poljoprivreda bilježi pad proizvodnje i produktivnosti, a to osobito pogađa naglašeno ruralna područja Županije.

- Udio poljoprivrede u ukupnoj bruto dodanoj vrijednosti Županije smanjen je sa 14% u 2000. godini na 6,9% u 2007. što znači da je poljoprivreda stagnirala i izgubila udio u brzo rastućem gospodarstvu Zagrebačke županije.
- U poljoprivredi ZŽ dominiraju obiteljska poljoprivredna gospodarstva, a udio poslovnih subjekta relativno je mali. Oko 10% ukupno zaposlenih u Županiji zaposleno je na vlastitim poljoprivrednim gospodarstvima ili su pomažući članovi na poljoprivrednim gospodarstvima
- Jedan od osnovnih razvojnih problema jest izrazita usitnjenost posjeda. Obiteljska gospodarstva vrlo su mala: prosječna korištena površina tek je 1,93 ha na prosječno 5,5 parcela, s prosječnom veličinom parcele od 0,39ha što je i ispod prosjeka RH od 3,7 ha, a neusporedivo s prosjekom EU-a od 25 ha.
- Većina je seljačkih gospodarstva u ZŽ – iznimka su veći proizvođači mlijeka, voća i povrća – troškovno i cjenovno nekonkurentna i za sada nemaju velikih izgleda da povećaju konkurentnost mogli povećati. Značajan problem – osobito za mala i srednja seljačka gospodarstva – jest nerazvijena suvremena tržna infrastruktura (veletržnice, hladnjače, skladišni prostori i dr.) te na postojanje zadruga koje bi se brinule o plasmanu, marketingu, ugovaranju i sl.
- U biljnoj proizvodnji dominira proizvodnja žitarica. Proizvodnost dugoročno slabo raste što upućuje na slabu primjenu novijih tehnologija u proizvodnji.

Tablica 41. Površine korištenog zemljišta po kulturama

Red. br.	Kultura	Površina(ha)	%
1.	Kukuruz	19.360	54,94
2.	Djetelinsko travne smjese	4.565	12,96
3.	Pšenica	3.354	9,52
4.	Ječam	2.767	7,85
5.	Nasadi vinograda	1.143	3,24
6.	Zob	1.083	3,07
7.	Soja	607	1,72
8.	Uljana repica	471	1,34
9.	Nasadi jabuka	393	1,12
10.	Tritikale	309	0,88
11.	Šljiva	295	0,84
12.	Lucerna	106	0,30
13.	Orah	91	0,26
14.	Ljeska	53	0,15
15.	Stočni grašak	49	0,14
16.	Ostalo	590	1,67
Ukupno:		35.236	100

Izvor: Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, 2009.

- Proizvodne su jedinice male, s niskom proizvodnošću. Slično je sa stočarskom proizvodnjom (goveda, svinje, perad), gdje je broj stoke po gospodarstvu premali da bi omogućio suvremenu i isplativu proizvodnju.
- ZŽ ulaže znatne napore u razvoj poljoprivrede, odnosno povećanje konkurentnosti proizvoda, diverzifikaciju proizvodnje i dohotka i pomoć seljačkim gospodarstvima. Izrađene su brojne i raznovrsne studije i programi; stvaraju se županijske marke vina, sira, zelja i dr.; oživljavaju seljačke tržnice; potiče se proizvodnja tradicijskih proizvoda, razvoj seoskog turizma i dr.

- Za ruralni razvoj Zagrebačka županije je provela u 2005. istraživanje mogućnosti razvoja sela i prostora. Izrađen je cjeloviti Program ruralnog razvitka.
- To je programski dokument koji sadrži analizu postojećeg stanja seoskog prostora, prioritete i mjere ruralnog razvoja seoskog prostora Zagrebačke županije. Od same izrade, pa sve do sada, ovaj program služi kao glavna okosnica pri planiranju razvoja ruralnog prostora, za donošenje konkretnih mjera čiji rezultati su već vidljivi na ruralnom prostoru Zagrebačke županije.
- Prioriteti, poput povećanja konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstva, zaštite okoliša, očuvanja krajolika i tradicijske baštine sukladno zahtjevima Europske Unije, kao i diversifikacija poljoprivredne proizvodnje i osiguranje stabilnosti dohotka iz i kroz poljoprivredu, i danas su osnovni prioriteti većine programskih dokumenata na europskoj, državnoj i regionalnoj razini.
- Mjere i aktivnosti koje provodi ŽŽ u skladu su s ovim dokumentom, a odgovaraju gotovo u potpunosti na prioritete i mjere navedene u Programu ruralnog razvoja.

Tablica 42. Razvojni problemi i potrebe sektora poljoprivrede u Zagrebačkoj županiji

RAZVOJNI PROBLEMI	RAZVOJNE POTREBE
<ul style="list-style-type: none"> - Velik broj malih, usitnjenih, nekonkurentnih, neorganiziranih poljoprivrednih gospodarstva. - Usitnjenost i neuređenost poljoprivrednih površina (sustavi za navodnjavanje i odvodnjavanje). - Zastarjela tehnika i tehnologija proizvodnje. - Izostanak stabilne i kvalitetne proizvodnje. - Nema prepoznatljivih proizvoda s većom dodanom vrijednošću. - Nedostatna tržišna infrastruktura (hladnjače, veletržnice). - Loša prometna i komunalna infrastruktura. - Neorganiziranost poljoprivrednika; postojeće udruge i zadruge nemaju pripremu i plasman proizvoda na tržište i krajnjeg potrošača. - Niska obrazovana razina poljoprivrednika, posebice voditelja gospodarstva. - Nesređena imovinsko-pravna pitanja (zemljišne knjige, uskladba gruntovnice i katastra). - Nепрепознавање села и пољопривреде као развојне прилике. - Niska razina poduzetničke inicijative na poljoprivredi i selu. - Izgubljena nada u poljoprivredu i selo, podcjenjivanje vlastitog, seoskog, seljačkog, domaćeg“. - Napuštanje poljoprivrede i sela. - Nekonzistentna gospodarska politika razvoja poljoprivrede i ruralnih područja. 	<ul style="list-style-type: none"> - Stvarati konkurentna i održiva poljoprivredna gospodarstva. - Okrupnjivati poljoprivredne posjede, sređivati imovinsko-pravne odnose, urediti poljoprivredne površine. - Stvarati prepoznatljive proizvode s većom dodanom vrijednošću na poljoprivrednom gospodarstvu i selu. - Uvoditi nove tehnologije i proizvodnju na poljoprivredna gospodarstva i selo. - Izgraditi i bolje održavati prometnu i komunalnu infrastrukturu. - Organizirati i izgraditi tržišnu i financijsku infrastrukturu (veletržnice, distributivni centri, hladnjače, skladišta, povoljno financiranje, jamstveni fondovi...). - Informirati, educirati i obrazovati poljoprivrednike i stanovnike na selu, posebice voditelje gospodarstava i/ili kućanstava (osnivanje edukacijskih centara za potporu obiteljskim gospodarstvima). - Unaprijediti uvođenje mladih poljoprivrednika u poljoprivrednu proizvodnju i poslovanje. - Jačati oživljavanje i očuvanje tradicijskih vrijednosti sela i poljoprivrede (arhitekture, zanata, običaja ...). - Koordinirati rad svih koji djeluju na području poljoprivrede i sela. - Razvijati suradnju s drugim županijama i regijama te s pograničnim područjima Republike Slovenije. - Jačati i osposobljavati perspektivna obiteljska gospodarstva (proizvodnja za tržište).

7.8.5. Turizam

- Unatoč povoljnim uvjetima za razvoj turizma, Zagrebačka županija znatno zaostaje za županijskim prosjekom u RH, s relativno 5 puta manjim brojem noćenja. Posebno zabrinjava stagnacija broja noćenja u uvjetima razmjerno povoljne dinamike u Hrvatskoj, osobito u sjeverozapadnoj Hrvatskoj.

Tablica 43. Turistička noćenja u Zagrebačkoj županiji

Godine	2007.		2008.		2009.		2010.	
	DOLASCI	NOĆENJA	DOLASCI	NOĆENJA	DOLASCI	NOĆENJA	DOLASCI	NOĆENJA
Strani:	12731	22477	14791	27735	15576	27396	17908	28819
Domaći:	13611	23475	19376	29892	18462	28753	17083	27408
Ukupno:	26342	45952	34167	57627	34038	56149	34991	56227

Izvor: Turistička zajednica zagrebačke županije

- Jedan od ključnih razloga je nedovoljno kvalitetnih i adekvatnih ugostiteljskih i smještajnih kapaciteta za potrebe turističkih aktivnosti. Ukupni smještajni kapaciteti su izrazito skromni, mali broj ležajeva. U strukturi ponude je pak seoskih domaćinstava sa smještajnim kapacitetima i pansiona, što je osnova ruralnog turizma, također vrlo malo i to samo u nekim dijelovima Zagrebačke županije.

Tablica 44. Broj i struktura smještajnih kapaciteta u Zagrebačkoj županiji u 2009.

Grad	Hotel		Motel		Prenočište		Pansion		Seosko domaćinstvo		Ostalo		Ukupno ležajeva
	Br. objekata	Br. ležaja	Br. objekata	Br. ležaja	Br. objekata	Br. ležaja	Br. objekata	Br. ležaja	Br. objekata	Br. ležaja	Br. objekata	Br. ležaja	
Dugo Selo					1	72	1	20			2 (gostionica sa sobama)	38	130
Ivanić-Grad					1***	20			1***	25	1 (specijalna bolnica)	110	45 (155)
Jastrebarsko							1	14	4 (2***, 2**)	38	3 (klet) 1*** (pub) 1 (pl.dom)	37 22 36	147
Samobor	4 (2***, 2**)	166					3	25	1	20			211
Sveta Nedjelja	1***	47											47
Sv. Ivan Zelina							2***	41					41
Velika Gorica	1***	28			5	57					3 (sobe za iznajmljivanje)	57	142
Vrbovec	1	92+38 (pomoćni h)			1	23							115 (+38) 153
Zaprešić											1** (sobe u domaćinstvu) 1***, 1** (sobe za iznajmljivanje) 1*** (kuća za odmor)	52 17 14	83

Ukupno: 1109 (-110 Naftalan)

Napomena: Krašić nema smještajnih kapaciteta, a za Kloštar Ivanić, Križ i Pisarovinu nemamo podataka.

Izvor: Turistička zajednica zagrebačke županije

- Potencijal za razvoj turizma utemeljen je prvenstveno na: atraktivnoj prirodnoj i kulturnoj baštini (velike zaštićene površine, površine pod šumom, očuvani ruralni prostor, 90 lovišta, izvori termalne vode, rijeke, potoci, jezera i ribnjaci), području parkova prirode u ŽŽ (Žumberak-Samoborsko gorje i Parka prirode Medvednica, staza

Bistra); vinskih cesta Plešivice i Zeline.; kulturno povijesnih atrakcija kao što su: Arheološki park Andautonije u Ščitarjevu po kraj Velike i dr.

- Naročito vrijedni prirodni turistički resursi ZŽ uključuju lječilište „Naftalan“, parkove prirode Žumberak i Medvednicu, zooški rezervat Varoški lug i ornitološki rezervat Crnu Mlaku.
- Grad Zagreb, kao najveće središte kontinentalnog turizma, s povoljnim geografskim položajem na turističkim pravcima prema Jadranu, je dugoročno i potencijalno veliko tržište izletničkog, rekreacijskog, topličkog i zdravstvenog turizma za Zagrebačku županiju.
- Bogati i raznovrsni prirodni i kulturni resursi i veliko turističko tržište u neposrednoj blizini ujedno su i veliki razvojni potencijali te potencijali za razvoj ruralnog turizma u Zagrebačkoj županiji.
- Koliko će se međutim od tog značajnog turističkog potencijala iskoristiti, ovisi o prometnoj i informacijskoj dostupnosti turistima i posjetiteljima te o stupnju turističke opremljenosti resursa, smještajnih kapaciteta, ulaganja u ljudske resurse u turizmu, posebno u edukaciju, kvalitetu turističkih usluga i razvoj novih turističkih proizvoda, što je trenutačno izrazito nezadovoljavajuće.
- ZŽ ulaže napore s ciljem kvalitetnijeg planiranja i poticanja razvoja sektora turizma. Programi za razvoj turizma u ZŽ uključuju: uređenje vlasničkih odnosa nad turističkim resursima; razvoj kongresnog, vjerskog i tranzitnog turizma; razvoj lovnog i ribolovnog turizma; izgradnju obiteljskih hotelsko-ugostiteljskih objekata; obnovu dvoraca u funkciji formiranja posebne turističke ponude; razvoj seoskog turizma; uređenje napuštenih šljunčara u prostore sporta i rekreacije; poslovno restrukturiranje "Naftalana" na crti razvoja zdravstvenog turizma; izgradnju kampova, vinskih cesta i biciklističkih staza; obrazovne programe stručnog osposobljavanja.

Tablica 45. Razvojni problemi i potrebe turizma u Zagrebačkoj županiji

RAZVOJNI PROBLEMI	RAZVOJNE POTREBE
<ul style="list-style-type: none"> - Nedovoljno valorizirani i iskorišteni prirodni, kulturni i drugi potencijali za razvoj turizma usprkos blizini velikog turističkog tržišta kao što je Grad Zagreb. - Niska razina turističke opremljenosti međunarodno relevantnih turističkih resursa. - Nedovoljno kvalitetnih i adekvatnih ugostiteljskih i smještajnih kapaciteta za potrebe turističkih aktivnosti. - Nedovoljna prepoznatljivost i osmišljenost turističkog proizvoda i turističkog branda. - Nemogućnost korištenja turističkih atrakcija i resursa (dvorci, kurije i dr.) za turističke, muzejske, smještajne, kongresne i druge komplementarne ponude zbog neriješenih imovinsko-pravnih pitanja. - Nedovoljno razvijen ruralni turizam. - Nedovoljno razvijeni selektivni oblici turizma. - Nedostatan profesionalni kadar, nedovoljno zaposlenih stručnjaka u sektoru turizma u ZŽ 	<ul style="list-style-type: none"> - Valorizirati ukupne turističke potencijale ZŽ s obzirom na potencijalnu turističku potražnju. - Unaprijediti postojeće i izraditi nove turističke planove i programe te ojačati njihovu učinkovitu provedbu. - Osnažiti razvoj ruralnog turizma. - Razvijati selektivne oblike turizma. - Jačati i unaprijediti marketinške aktivnosti za poticanje turističkog razvoja ZŽ (za sve u „strateškom marketinškom planu turizma“ prepoznate vrste turističke ponude: sportsko-rekreativni, kulturno-vjerski, tranzitni, izletnički, edukacijski turizam). - Uvesti i provoditi sustavnu edukaciju i osposobljavanje ugostitelja i turističkih radnika i svih uključenih u turističke aktivnosti. - Nastaviti ciljanim poticajnim mjerama podizati kvalitetu i povećati smještajne kapacitete. - Riješiti imovinsko-pravna pitanja vezana za turističke atrakcije i resurse, ali i zapuštene

RAZVOJNI PROBLEMI	RAZVOJNE POTREBE
i to za razvoj smještajne i kongresne ponude, razvoj seoskog, eko, etno, višednevnog izletničkog i obiteljskog turizma.	<p>atrakcije, popularne 80-ih godina.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uključiti u turističku funkciju objekte u vlasništvu ZŽ: specijalnu bolnicu „Naftalan“, Ivanić Grad (razvojni projekt i proširenje sportsko-rekreacijskih kapaciteta kao nadopune već popularnom lječilišnom dijelu bolnice). - Nastaviti unapređivati ponudu: na području parkova prirode u ZŽ (Žumberak-Samoborsko gorje i Parka prirode Medvednica, staza Bistra); vinskih cesta Plešivice i Zeline. - Unaprijediti i proširiti komplementarnu turističku ponudu, razvoj smještajnih kapaciteta na ruralnom području vinskih cesta; - Povećati i poboljšati smještajne kapacitete u ruralnom području (male obiteljski hoteli), kampovima uz glavne magistralne prometnice i autoceste poglavito kod Sv. I. Zeline i Jastrebarskog. - Potaknuti i podržati JLS da obnove atraktivne kulturno-povijesne sadržaje koje imaju i stvore nove (kapitalna ulaganja u obnovu muzeja, galerija i starih gradskih jezgri, dvoraca i dr.).

7.8.6. Obrt

- Obrt ima bogatu stoljetnu tradiciju. Posljednjih godina dogodio se zastoj u razvitku obrta i zaustavljen je rast broja registriranih obrta i slobodnih zanimanja. Po broju obrta i slobodnih zanimanja (na 1.000 stanovnika) Zagrebačka županija je ispod hrvatskog prosjeka i ispod prosjeka Sjeverozapadne hrvatske.

Tablica 46. Broj obrta na području Zagrebačke županije

Broj obrta po djelatnostima u Zagrebačkoj županiji									
God.	Ukupno	Proizvodna	Uslužna	Ugost. i turizam	Trgovina	Prijevoz osoba i stvari	Ribarstvo, marikultura, poljodjelstvo	Frizeri, kozmetičari, njega tijela, fitnes	Broj zaposlenih
2008	7.431	1.417	2.715	872	1.028	752	259	388	11.286
2009	6.763	1.300	2.538	791	862	681	217	374	9.844
2010	6.231	1.099	2.424	765	830	620	130	363	8.768

Izvor: MINGORP

- Obrti su koncentrirani u gradovima među kojima se, uzme li se u obzir broj obrta i broj stanovnika, ističu Jastrebarsko, Samobor i Zaprešić.

Tablica 47. Pregled broja obrta po gradovima na području Zagrebačke županije

Naziv	2008.	2009.	2010.
D. Selo	700	564	483
V. Gorica	1.619	1.429	1.323
Samobor	1.622	1.564	1.483
Jastrebarsko	1.029	907	824
Zaprešić	1.143	1.076	983
S. I. Zelina	427	413	389
Vrbovec	426	388	362
Ivanić Grad	465	422	384
Ukupno	7431	6763	6231

Izvor: MINGORP

- Na području ZŽ ima 9 udruženja obrtnika. Prema broju obrta i zaposlenih u njima u ZŽ prednjače gradovi Samobor, Velika Gorica i Zaprešić.
- Poticajne mjere Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva utjecale su i dalje utječu na pozitivnu klimu u razvoju obrtništva, na povećanje otvaranja obrta, na projekte kreditiranja, poticanje nastupa na sajmovima, poticanje inovacija/inovatora, i sl.

Tablica 48. Razvojni problemi i potrebe obrta u Zagrebačkoj županiji

RAZVOJNI PROBLEMI	RAZVOJNE POTREBE
<ul style="list-style-type: none"> - Previsoka davanja za poreze i doprinose. - Manjak poslovnog prostora i nesigurnost u korištenju zbog neizvjesne dugoročnije perspektive najma (povrat nacionalizirane imovine). - Velika osjetljivost na negativna gospodarska kretanja (insolventnost, recesija). - Slabljenje interesa mladih za pojedina obrtnička zanimanja. - Izumiranje tradicionalnih i umjetničkih obrta. - Raširena pojava „sive ekonomije“. 	<ul style="list-style-type: none"> - U dugoročnoj strategiji razvoja gospodarstva utvrditi ulogu obrta te ciljeve i mjere za razvoj. - Nastaviti s programima poticanja razvoja obrta, uz jednostavniji i brži pristup financiranju razvoja obrta. - Osigurati jednake povoljne tržišne uvjete svim sudionicima, naročito u prvim godinama poslovanja. - Jačati potpurnu infrastrukturu za razvoj obrta (poslovne zone, poduzetnički i tehnološki centri, savjetodavne usluge i dr.). - Unaprijediti i jačati poslovno povezivanje obrtnika (zadruga i drugi oblici). - Smanjiti administrativne i druge barijere za otvaranje i širenje obrta (pojednostavniti „papirologiju“, ukinuti dvostruka izvještavanja i sl.). - Nastaviti provoditi poticajne mjere za očuvanje tradicijskih i umjetničkih obrtničkih djelatnosti te za pojedine obrtničke djelatnosti (trgovina, ugostiteljstvo; pekarnice, slastičarnice i pojedine uslužne djelatnosti) radi osiguranja izvornosti, utvrditi dodatne kriterije za otvaranje obrta.

8. TRŽIŠTE RADA

8.1. Zaposlenost

- U razdoblju od 2005. do 2009. godine ukupna zaposlenost u Republici Hrvatskoj rasla je po prosječnoj godišnjoj stopi od 2,1%, a usporedi li se s prethodnom godinom, zabilježen je pad, izražen indeksnim veličinama, na razini od 95,6. U Zagrebačkoj županiji prosječna

stopa rasta zaposlenosti u razdoblju od 2005. do 2009. godine iznosila je 2,6%, da bi 2009. godine, u usporedbi s prethodnom, bio ostvaren indeksom od 94,8. U ukupnom broju zaposlenih u RH, udio Zagrebačke županije sa 5,4% u 2005. povećan je na 5,5% u 2009. godini.

- Od ukupnog broja zaposlenih u Republici Hrvatskoj njih 82,8% godine 2009. radilo je u pravnim osobama, pri čemu je taj udio u usporedbi sa 2005. godinom povećan za 1,4 postotna poena. Na području Zagrebačke županije udio zaposlenih u pravnim osobama iznosio je 2009. godine 78,4% (2005. bio je 75,7%). Prosječna godišnja stopa rasta zaposlenih kod pravnih osoba u razdoblju 2005.-2009. godina na razini RH iznosila je 2,6%, a u Zagrebačkoj županiji 3,7%.

Tablica 49. Ukupna zaposlenost u Zagrebačkoj županiji od 2005. do 2009. godine, broj, indeks, stopa rasta

Godina	Broj zaposlenih
2005.	72.999
2006.	76.904
2007.	83.409
2008.	85.924
2009.	81.442
Indeks 2009./2005.	111,6
Stopa rasta 2005.-2009. u %	2,6
Indeks 2009./2008.	94,7

Izvor: DZS, Stanje na dan 31.ožujka

- Na razini NUTS 2, sjeverozapadne Hrvatske u 2009. zajednički udio Grada Zagreba i Zagrebačke županije u ukupnom broju zaposlenih kod pravnih osoba bio je 76,5% (Grad Zagreb 65,4%, Zagrebačka županija 11,1%).

8.2. Nezaposlenost

- U razdoblju 2005.-2009. zabilježen je trend pada nezaposlenosti, djelomično i kao rezultat provedbe Nacionalnog programa poticanja zapošljavanja koji provodi Hrvatski zavod za zapošljavanje.

Tablica 50. Stope registrirane nezaposlenosti u RH u prvom polugodištu 2009. i 2010. godine

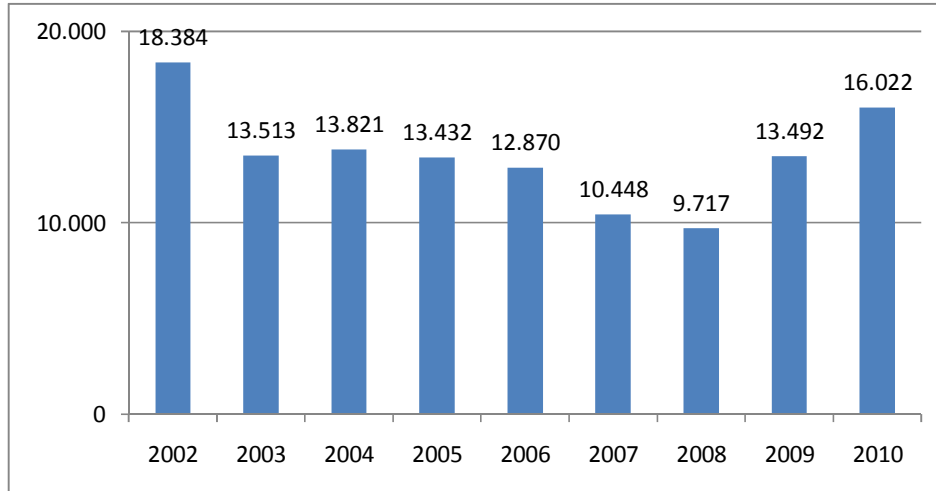
Pozicija	Stopa registrirane nezaposlenosti u RH I.-VI. 2009. i I.-VI. 2010.					
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
2009.	14,5	14,8	15,0	14,8	14,4	14,0
2010.	17,7	18,3	18,4	17,9	17,2	16,6

Izvor: DZS Priopćenja, 2009. i 2010.

- Iako je nezaposlenost u razdoblju od 2005. do 2009. godine bilježila pad kako na razini Republike Hrvatske tako i regionalnoj kao i onoj županijskoj, što potvrđuju i u nastavku tablično predočene indeksne veličine, godine 2009. nezaposlenost postaje sve izraženiji hrvatski problem, s prosjekom od 263.174 nezaposlenih osoba ili 11,2% više u odnosu na godinu prije. U ukupnom broju nezaposlenih udio Zagrebačke županije bio je 4,5%, uz prosječno u 2009. registriranih 11.895 nezaposlenih osoba (indeks 2009./2008. = 121,2).
- Problem nezaposlenosti zaoštrava se još više u 2010. godini, kad je tijekom prvih šest mjeseci u Hrvatskoj prosječno bilo 306.133 nezaposlenih osoba, od čega je najviše

nezaposlenih zabilježen u ožujku, čak 318.658. U drugom tromjesečju 2010. broj nezaposlenih se smanjuje, no u usporedbi s lipnjem 2009. broj nezaposlenih povećao se za 15,7%. Na području Zagrebačke županije u prvih šest mjeseci 2010. godine bilo ih je prosječno 15.076.

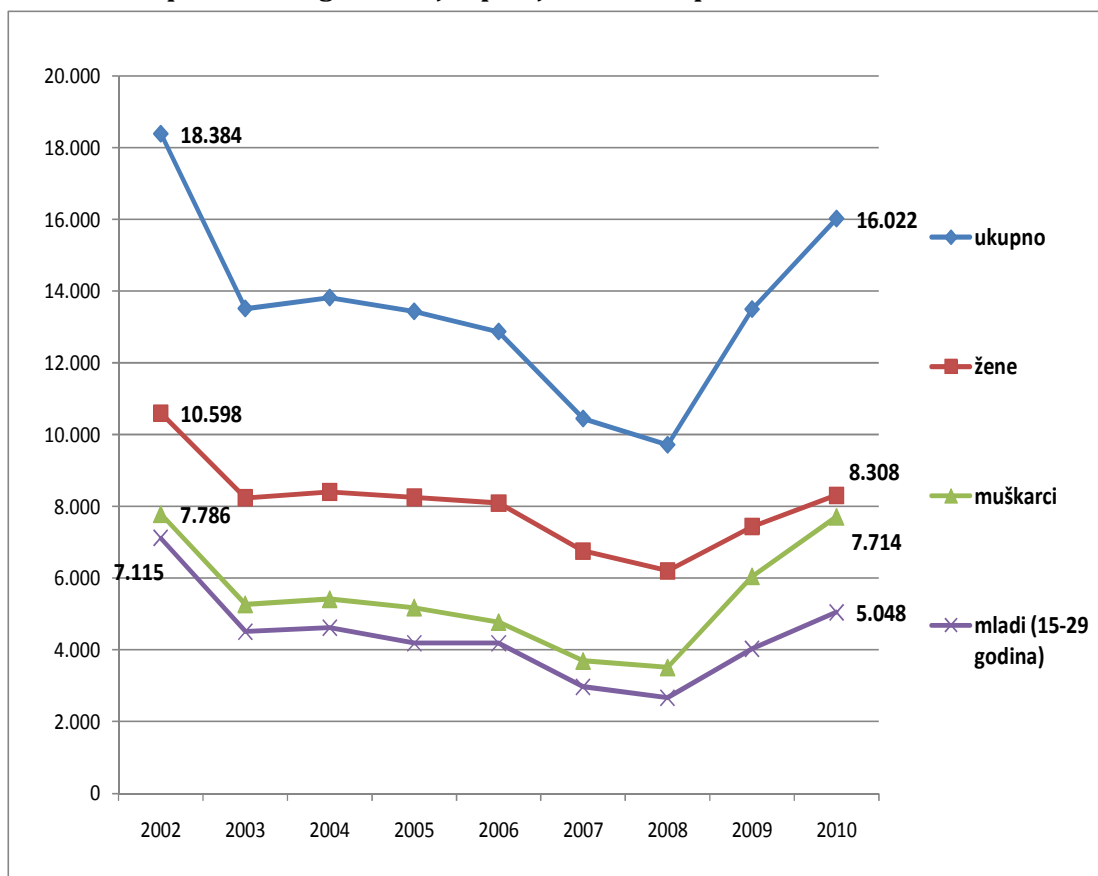
Slika 22. Prosječan broj nezaposlenih u Zagrebačkoj županiji od 2005. do 2009. godine

Izvor: HZZ

- Prosječan broj nezaposlenih u sjeverozapadnoj Hrvatskoj povećao se godine 2009. u odnosu na 2008. za 9.483 ili 16,3%, uz ostvaren porast nezaposlenosti u svih šest županija (Grad Zagreb 13,5%; Zagrebačka županija 21,2%; Krapinsko-zagorska županija 29,5%; Koprivničko-križevačka županija 7,6%; Varaždinska županija 19,2%; Međimurska županija 16,6%).
- U općinama i gradovima evidentiranih nezaposlenih osoba krajem kolovoza 2010. bilo je: Dugo selo, 1986 nezaposlenih osoba, Ivanić Grad 1748, Jastrebarsko 937, Samobor 2745, Sv. Ivan Zelina 598, Velika Gorica 2582, Vrbovec 1738, Zaprešić 2690 (Izvor HZZ, Područna služba Zagreb).
- Prema kriteriju obrazovanja, većina nezaposlenih ulazi u kategoriju sa završena 3 razreda srednje škole za KV i VKV zanimanja (cca 40% prijavljenih na Zavodu za zapošljavanje), sa završenom osnovnom školom (cca 23%) te sa završena 4 razreda srednje škole i gimnazije (cca 27%); tek je 3% evidentiranih nezaposlenih osoba sa završenim fakultetom, akademijom, magisterijem i doktoratom i jednako toliko sa završenom višom školom, I. stupnjem fakulteta i stručnim studijem. Bez završene osnovne škole je oko 5% evidentiranih nezaposlenih osoba. Prema spolu, u strukturi nezaposlenih prevladavaju žene (oko 62%). Prema dobi, najviše je nezaposlenih (41%) u dobnoj skupini od 45 i više godina života, a znatan udio (34%) evidentiranih nezaposlenih je mladih do 30 godina starosti. Među nezaposlenim osobama evidentirane su 452 osobe s invaliditetom.
- Oko 24% nezaposlenih prvi put traži posao; 30% nezaposlenih osoba ima 20 i više godina radnog staža. Prema evidencijama Zavoda za zapošljavanje, većina nezaposlenih čeka posao više od godinu dana (55%).

Slika 23. Nezaposleni u Zagrebačkoj županiji – dobna i spolna struktura

Izvor: HZZ

- Znanat broj obrazovanog stanovništva Zagrebačke županije putuje na posao u Zagreb. Za rad u drugim županijama nisu previše zainteresirani.
- Nezaposlene osobe zainteresirane su za nalaženje posla, ali nisu pretjerano zainteresirane za osposobljavanje za deficitarna zanimanja i općenito za dodatne obrazovne aktivnosti.
- Na razini ZŽ djeluje više od 21.300 poslodavaca s kojima Područna služba Zavoda za zapošljavanje surađuje na poslovima posredovanja pri zapošljavanju.
- Usluge profesionalnog usmjeravanja (informiranja i savjetovanja) pružaju se za oko 3000 učenika osmih razreda u 42 osnovne škole i u 13 srednjih škola. Usluge obuhvaćaju profesionalno informiranje učenika i roditelja o izboru zanimanja i mogućnostima školovanja te profesionalno savjetovanje – pružanje stručne pomoći (u sastavu pedagoga, psihologa i liječnika medicine rada) za učenike koji nastavu polaze po prilagođenom programu, imaju zdravstvene poteškoće ili su neodlučni u izboru zanimanja. Zavod po obradi kandidata (testiranje, liječnički pregled i intervju) za navedenu skupinu učenika izdaje stručno mišljenje. Za stručne suradnike – pedagoge i psihologe osnovnih škola stručni tim

Tablica 51. Struktura nezaposlenih među mladima

Struktura nezaposlenih među mladima prema dobi i spolu (15-39 godina), stanje 31. prosinca														
ZAGREBAČKA ŽUPANIJA														
Godina	Ukupan broj nezaposlenih		Ukupno nezaposlenih (15-39)		15 - 19		20 - 24		25 - 29		30 - 34		35 - 39	
	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene
2005.	100,0	61,5	49,3	34,4	6,2	3,9	13,7	9,7	11,3	8,1	9,3	6,7	8,8	6,1
2006.	100,0	62,9	49,2	34,3	7,2	4,2	14,1	9,6	11,3	8,4	8,7	6,4	7,9	5,7
2007.	100,0	64,7	44,6	32,3	5,6	3,4	12,0	8,4	10,9	8,2	8,2	6,3	7,9	6,0
2008.	100,0	64,0	43,5	30,8	5,3	3,2	11,8	8,0	10,4	7,7	8,6	6,3	7,4	5,5
2009.	100,0	55,1	48,2	27,6	5,8	2,7	12,2	6,6	11,8	6,9	9,9	6,0	8,4	5,4

Izvor podataka: Hrvatski zavod za zapošljavanje - podaci s web stranice Zavoda.

Tablica 52. Razvojni problemi i potrebe Zagrebačke županije u vezi s tržištem rada

RAZVOJNI PROBLEMI	RAZVOJNE POTREBE
<ul style="list-style-type: none"> - Nedostatak novih slobodnih radnih mjesta. - Nepovoljna struktura nezaposlenih s obzirom na razinu obrazovanja i dob. - Visok udio žena u nezaposlenom stanovništvu. - Neusklađenost ponude i potražnje na tržištu radne snage s obzirom na tražene kompetencije. - Znatno brojev deficitarne zanimanja. - Slaba informatička pismenost i znanje stranih jezika. - Nedovoljna razvijenost <i>soft</i> vještina (komunikacijske, prezentacijske i sl.). - Značajan rast nezaposlenosti, posebice osoba srednje životne dobi i mladih. - Nedostatak visokoobrazovane radne snage. - Neadekvatni programi za cjeloživotno obrazovanje; - Neusklađenost mjera aktivne politike za zapošljavanje na nacionalnoj razini s potrebama na lokalnoj razini. - Nedostatak Strategije razvoja ljudskih potencijala i Akcijskog plana. 	<ul style="list-style-type: none"> - Uskladiti srednjoškolske obrazovne programe s potrebama na tržištu rada. - Oblikovati srednjoškolske nastavne planove i programe prema zahtjevima konkretnih radnih mjesta. - Poticati cjeloživotno učenje i razvoj programa sukladno potrebama na tržištu rada. - Poticanje samozapošljavanja kroz malo i srednje poduzetništvo. - Omogućiti nezaposlenim osobama besplatno stjecanje informatičke pismenosti, učenje stranog jezika, prekvalifikacije, osposobljavanje i usavršavanje te razvoj <i>soft</i> vještina prema individualnim potrebama. - Poticati zapošljavanje žena, mladih, dugotrajno nezaposlenih (više od 1 godine), osoba s invaliditetom. - Izraditi Strategiju razvoja ljudskih potencijala i Akcijski plan na razini Zagrebačke županije. - Stvoriti uvjete za otvaranje centara za informiranje i savjetovanje o karijeri. - Poticati razvoj socijalnog poduzetništva. - Poticati srednjoškolce za nastavak školovanja kroz stipendije ili druge oblike financijske subvencije. - Unaprijediti povezivanje obrazovnih institucija s poduzetništvom.

9. DRUŠTVENE DJELATNOSTI

9.1. Obrazovanje i znanost

9.1.1. Predškolski odgoj i osnovnoškolsko obrazovanje

- U Zagrebačkoj županiji djeluje 19 dječjih vrtića kojima su osnivači gradovi i općine a koji zbrinjavaju ukupno 7.464 djece u 299 odgojnih skupina u 65 objekata (19 matičnih i 46 područnih odjeljenja). Na "listama čekanja" trenutno se nalazi 1.015 djece (djelomično je to rezultat nedovoljnih kapaciteta u gradskim / općinskim vrtićima, ali se radi i o djeci

koja su u trenutku upisa bila mlađa od godine dana ili djeci roditelja koji nisu zadovoljavali uvjete za prijem djece u vrtić – nezaposleni roditelji i sl.).

- Na području Zagrebačke županije djeluje i 14 privatnih dječjih vrtića u 20 objekata u kojima se zbrinjava ukupno 1.224 djece.
- Osam općina ZŽ nema organiziranog predškolskog odgoja (Bedenica, Farkaševac, Kravarsko, Orle, Preseka, Rakovec, Stupnik i Žumberak).
- Djelatnosti gradskih / općinskih vrtića financiraju se iz proračuna jedinica lokalne samouprave i participacije roditelja.
- U ZŽ djeluje 47 osnovnih škola (Zagrebačka županija osnivač je 30 osnovnih škola, a gradovi Samobor, Velika Gorica, Vrbovec i Zaprešić 17 osnovnih škola) koje trenutačno obrazuju 28.625 učenika u 1.382 odjeljenja, 5 glazbenih škola (Ivanić Grad, Jastrebarsko, Samobor, Velika Gorica i Vrbovec).
- U posljednjih 5 godina osnovne škole bilježe lagan pad broja učenika, a broj razrednih odjeljenja stalno raste.

Tablica 53. Broj učenika u Zagrebačkoj županiji 2006.- 2010.

godina	broj učenika	broj razrednih odjeljenja
2006.	28.948	1312
2007.	28.874	1326
2008.	28.988	1346
2009.	28.524	1359
2010.	28.625	1382

- Decentralizacijom osnovnog školstva osiguravaju se sredstva za minimalan standard: materijalne i financijske rashode, prijevoz učenika (u skladu sa Zakonom o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi), preventivne zdravstvene preglede zaposlenika, materijal, dijelove i usluge tekućeg i investicijskog održavanja škola te za izgradnju/obnovu školskih zgrada i sportskih dvorana.
- Proračunom ZŽ financiraju se: izgradnja/obnova školskih zgrada i sportskih dvorana, učenička natjecanja (uključujući nagrade učenicima za rezultate postignute na državnim natjecanjima), rad županijskih stručnih vijeća, obljetnice škola, Međunarodni dan učitelja i izvanškolske aktivnosti.

9.1.2. Srednjoškolsko obrazovanje

- Srednjoškolsko obrazovanje provodi se u 14 srednjih škola obrazovnog kapaciteta 7.422 učenika u 273 odjeljenja, sa 6 općih srednjih škola, 5 strukovnih škola, 2 gimnazije, 2 umjetničke škole, 1 srednjom glazbenom školom te 1 učeničkim domom u Ivanić Gradu.
- Srednja škola Zrakoplovna tehnička škola Rudolfa Perešina jedina je u čitavoj Hrvatskoj.
- U posljednjih 5 godina u srednjoškolskom obrazovanju bilježi se lagan porast broja učenika i odjeljenja (4-5% za razdoblje), u područjima velikog doseljavanja bilježi se i veliki porast. Broj korisnika učeničkog doma pada.

- Čak 50% srednjoškolaca s područja ZŽ školuje se izvan Županije i to uglavnom u Gradu Zagrebu.
- Decentralizacija školstva je u postupku: decentraliziraju se materijalni troškovi škola, troškovi smještaja učenika u učeničke domove, prijevoz zaposlenika u srednje škole, tekuće i investicijsko održavanje te kapitalna izgradnja škola.
- Proračunom ZŽ financiraju se natjecanja učenika srednjih škola.
- Uhodan je sustav stipendiranja darovitih učenika i studenata, kao i financiranje deficitarnih zanimanja.

9.1.3. Visokoškolsko obrazovanje

- U ZŽ postoje dvije visoke škole: Veleučilište Velika Gorica s pravom javnosti i Visoka škola za poslovanje i upravljanje s pravom javnosti „Baltazar Adam Krčelić“ u Zaprešiću. Veleučilište Velika Gorica ima sljedeće stručne studije: Održavanje računalnih sustava, Očna optika, Upravljanje u kriznim uvjetima, Održavanje motornih vozila i Održavanje zrakoplova, te specijalističke studije: Upravljanje logističkim sustavom i procesima, Krizni menadžment i Informacijski sustavi.
- Visoka škola za poslovanje i upravljanje „Baltazar Krčelić“ ima stručni studij Poslovanje i upravljanje, koji je modularnog tipa i ima usmjerenja: Poslovna ekonomija i financije, Menadžment u kulturi i Poslovni tajnik. Specijalistički su diplomski stručni studiji: Komunikacijski menadžment i Projektni menadžment. Škola ima od 2009. BUREAU VERITAS UKAS certifikat ISO 9001:2008 broj CR14037Q. Škola je u postupku za prerastanje u veleučilište, budući da ima sve potrebne uvjete za to. Planira izgraditi novu zgradu Visoke škole kao prvu jedinicu budućega Campusa.
- Studenti s područja Zagrebačke županije studiraju uglavnom na nekom od fakulteta Zagrebačkog sveučilišta.
- Županija stipendira studente s izvrsnim rezultatima te studente koji se obrazuju za zanimanja koja su deficitarna u ZŽ (npr. elektrotehnika i strojarstvo).
- Županija stipendira studente prema kriteriju izvrsnosti i prema socijalnom kriteriju.

9.1.4. Cjeloživotno učenje

- Cjeloživotno učenje podrazumijeva: stjecanje i osuvremenjivanje svih vrsta sposobnosti, interesa, znanja i kvalifikacija od predškole do razdoblja nakon umirovljenja te promicanje razvoja znanja i sposobnosti koje će omogućiti građanima prilagodbu “društvu znanja” i aktivnom sudjelovanju u svim sferama društvenog i gospodarskog života te na taj način utjecanje na vlastitu budućnost. U kontekstu cjeloživotnog obrazovanja uvažavaju se svi oblici obrazovanja: formalno obrazovanje, neformalno obrazovanje.
- U gradovima ZŽ postoji i djeluje 7 pučkih otvorenih učilišta i 2 centra za kulturu (u Jastrebarskom i Križu), kojima je obrazovanje odraslih osnovna djelatnost.
- Uz osnovnoškolsko obrazovanje za odrasle koje financira Ministarstvo znanosti obrazovanja i športa na raspolaganju je niz tečajeva za stjecanje niže stručne spreme,

tečajeva za nova znanja i vještine (polaganje majstorskih ispita) koje sufinancira ZŽ, tečajeva stranih jezika i rada na računalu, knjigovodstvenih tečajeva i sl.

- Navedeni su programi relativno dobro posječeni i za njih građani pokazuju interes. S druge strane oni otvaraju nove mogućnosti pokretanja poslovnih aktivnosti (primjerice uzgoj ljekovitog bilja, pčelarstvo, kozarstvo i sl.).

9.1.5. Znanost

- Od znanstvenih institucija na području ZŽ postoji samo Hrvatski šumarski institut u Jastrebarskom, koji je aktivno uključen u temeljna i primijenjena istraživanja u svom području djelovanja, s drugim hrvatskim institucijama (npr. razvijena suradnja sa Šumarskim fakultetom u Zagrebu) i na međunarodnim projektima.
- Suradnja gospodarstvenika i poljoprivrednika te županijskih službi ZŽ usmjerena je na znanstvene i istraživačke organizacije u Gradu Zagrebu.

Tablica 54. Razvojni problemi i potrebe obrazovanja i znanosti

RAZVOJNI PROBLEMI	RAZVOJNE POTREBE
<ul style="list-style-type: none"> - Dotrajalost mnogih zgrada i opreme. - Nedostatak sportskih dvorana i igrališta. - Nedostatak stručnih suradnika (fizika, matematika, informatika); nezadovoljavajuća srednja „informatička pismenost“. - Obrazovni programi nedovoljno usklađeni s potrebama tržišta rada. - Oprema u srednjim školama – ne odgovara u cijelosti potrebama strukovnih kabineta. - Nedostatak školskog prostora u područjima velikog doseljavanja i istodobno velik broj napuštenih objekata područnih škola u ruralnim područjima. - Više od 50% učenika osnovnih škola mora koristiti prijevoz za dolazak u školu što iznosi 2/3 materijalnih troškova škola. 	<ul style="list-style-type: none"> - Izgraditi i dograditi školski prostor za prelazak na rad u jednoj smjeni. - Stvoriti jednake uvjete školovanja na području cijele ZŽ. - Osmisliti održive modele očuvanja škola i u manjim seoskim naseljima. - Racionalizirati troškove rada u postojećim školskim zgradama postupnim uvođenjem korištenja obnovljivih izvora energije. - Poboljšati kvalitetu i učinkovitost odgoja i obrazovanja (daljnji rad na poboljšanju obrazovnih programa – kurikulumu) tako da se postupno uvode novi programi usklađeni s potrebama tržišta rada. - Uskladiti sustav stipendiranja s gospodarskim i društvenim potrebama na razini Županije. - Poticati razvoj sustava stipendiranja na razini jedinica lokalne samouprave. - Unaprijediti javni prijevoz. - Poboljšati sufinanciranje učeničkog prijevoza.

9.2. Kultura

- Na području Županije u funkciji je 11 knjižnica, 2 centra za kulturu, 7 pučkih otvorenih učilišta te 8 muzeja. Od velikog značenja je arheološki park Andautonija u Šćitarjevu te park skulptura u Jakovlju.
- Formirana su dva Kulturna vijeća: Kulturno vijeće za kulturno i umjetničko stvaralaštvo i Kulturno vijeće za folklor i tradicijsku kulturu koja će usmjeravati i podržavati sve relevantne programe koje potiču prepoznatljivost županije. Djeluje Zajednica kulturno umjetničkih udruga koja okuplja oko 120 udruga, koje svojim nastupima na državnoj i međunarodnoj razini postaju bitan čimbenik promocije županije.
- Županijska skupština donosi godišnji program javnih potreba u kulturi na području ZŽ, te odobrava sredstva koja ZŽ izdvađa za pomoć u obnovi i zaštiti najznačajnijih kulturnih

spomenika na svom području (pomaganje dugoročnih projekata obnove prema programima u kojima sudjeluje Ministarstvo kulture, zahvate na drugim značajnim spomenicima (župne crkve, stari gradovi, kurije, kapele), te manje zahvate na nepokretnim i pokretnim spomenicima, a u skladu s mišljenjem stručnjaka Konzervatorskog odjela). Sukladno svojim mogućnostima, i gradovi i općine sufinanciraju obnovu i zaštitu spomenika na svom području.

- Proračunom ZŽ osiguravaju se sredstva i za:
 - izdavačku djelatnost (financiranje izdavanja djela koje pridonose upoznavanju županije ili njenih pojedinih dijelova, očuvanju baštine i njegovanju tradicije; osiguravanje prostora za nastup izdavača s područja ZŽ na međunarodnom sajmu knjiga Interliber);
 - knjižničnu djelatnost (obnovu fonda i zavičajnih zbirki);
 - muzejsko-galerijsku djelatnost (izložbe, financiranje arheoloških istraživanja na brojnim lokalitetima u županiji, pomoć u restauraciji i očuvanju, te prezentacija građe);
 - programe pučkih učilišta i centara za kulturu (programi koji su svoju važnost potvrdili na županijskoj i državnoj razini: Smotra kajkavskog pjesništva u Sv. Ivanu Zelini, Samoborska glazbena jesen, Susreti Ivice Kičmanovića u Zaprešiću i dr.; u suradnji s Turističkom zajednicom ZŽ i Koncertnom direkcijom Zagreb ostvaruju se glazbeni programi za mlade nizom nastupa u općinama i gradovima županije, pod nazivom Glazbeni prsten Zagrebačke županije);
 - amaterizam u kulturi (nastupi na državnoj i međunarodnoj razini)
- Županija sufinancira najznačajnija kulturna događanja, izložbe u muzejima i galerijama te gostovanja i sudjelovanja na festivalima kao dio kulturne razmjene s inozemstvom. O kulturnim događanjima redovito izvješćuje Turistička zajednica Zagrebačke županije koja te podatke objavljuje u svojim publikacijama.
- Obnova i uređenje spomeničke baštine doprinosi poboljšanju cjelokupne turističke ponude Zagrebačke županije, te time i gospodarskom razvitku.

Tablica 55. Razvojni problemi i potrebe sektora kulture u Zagrebačke županije

RAZVOJNI PROBLEMI	RAZVOJNE POTREBE
<ul style="list-style-type: none"> - Neujednačenost, nejednaka ulaganja u temeljne institucije za kulturu od strane njihovih osnivača. - Nema zajedničke marketinške ponude kulturnih događanja u Županiji. - Nema mjera za poticanje razvoja kulturnih industrija. - Nedovoljna briga za očuvanje identiteta i tradicijskih vrijednosti. 	<ul style="list-style-type: none"> - Osigurati jednake uvjete na cijelom području Županije kako za rad ustanova i udruga u kulturi, tako i primateljima-korisnicima tih usluga. - Poticati izradu programa kulturnih sadržaja u svim JLS. - Njegovanje i očuvanje identiteta Županije i njegove prepoznatljivosti uz jačanje otvorenosti prema drugima. - Provesti sustavnu valorizaciju prirodne i kulturno- povijesne baštine. - Osmisliti nove turističke sadržaje kroz suradnju gospodarskih subjekata koji se bave turizmom i/ili proizvodnjom/uslugama za turizam i relevantnih razvojnih institucija za kulturu.

- Osmisliti specifičnu kulturnu politiku koja će poticati kulturne industrije proizvodnja znanja o kulturnoj baštini i proizvodnja tehnološkog znanja o očuvanju i uporabi kulturnih dobara, omogućiti podršku poduzetničkim pothvatima vezanim za održivo korištenje kulturne baštine.

9.3. Zdravstvo i socijalna skrb

9.3.1. Zdravstvo

- Zagrebačka županija vlasnik je sljedećih zdravstvenih ustanova:

- 1) Dom zdravlja Zagrebačke županije
 - obuhvaća 8 ispostava (Dugo Selo, Ivanić-Grad, Jastrebarsko, Sv. Ivan Zelina, Velika Gorica, Samobor, Vrbovec i Zaprešić);
 - ispostave imaju 44 područne ambulante.

Na razini primarne zdravstvene zaštite na području Zagrebačke županije postoji:

- 144 tima obiteljske (opće) medicine
 - 130 timova stomatološke zdravstvene zaštite
 - 22 timova zdravstvene zaštite dojenčadi i predškolske djece
 - 20 timova zdravstvene zaštite žena
 - 9 laboratorija za medicinsko-biokemijsku dijagnostiku
 - 86 medicinskih sestara u djelatnosti zdravstvene njege u kući.
- 2) Ljekarne Zagrebačke županije
 - osnovna je djelatnost opskrba lijekovima i medicinskim proizvodima, homeopatskim pripravcima, dječjom hranom, dijetetskim i kozmetičkim proizvodima te drugim medicinskim pomagalicama;
 - u svojem sastavu imaju 15 ljekarničkih jedinica (podružnica).
 - 3) Specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju „Naftalan“
 - osnovna je djelatnost specijalističko-konzilijarna zdravstvena zaštita i medicinska rehabilitacija s područja fizikalne medicine i liječenja kožnih bolesti naftalan terapijom.
 - 4) Specijalna bolnica za kronične bolesti dječje dobi Gornja Bistra
 - osnovna su djelatnost specijalističko-konzilijarna zdravstvena zaštita i bolničko liječenje kroničnih bolesti populacije dječje dobi.
 - 5) Zavod za javno zdravstvo Zagrebačke županije
 - djelatnost obavlja u osam gradova u Zagrebačkoj županiji; u svakom gradu djeluje higijensko-epidemiološki odjel te odjel školske i sveučilišne medicine, u Ivanić-Gradu i Rakitju (Sv. Nedelja) mikrobiološki laboratorij, u Zaprešiću i Samoboru Služba za prevenciju ovisnosti (Služba prevencije ovisnosti djeluje i u drugim gradovima Županije).

- Zdravstvene ustanove u privatnom vlasništvu obuhvaćaju više poliklinika, raznih specijalističkih ordinacija te ljekarni.
- Prosječan je broj liječnika na 1000 stanovnika 24,8 (prosjeak RH je 24,3). Kvaliteta i pokrivenost primarne i sekundarne zdravstvene zaštite zadovoljava potrebe stanovništva. Uglavnom svi stanovnici ZŽ imaju zdravstveno osiguranje.
- U postupku je osnivanje Zavoda za hitnu medicinu Zagrebačke županije.
- Hitna medicinska pomoć ne zadovoljava ukupne potrebe (s obzirom na veličinu područja i magistralne prometnice te način ugovaranja od strane HZZO-a, trenutačno Dom zdravlja ZŽ ima s HZZO-om ugovorenu hitnu medicinsku pomoć u 3 ispostave: Samoboru (5 timova), Velikoj Gorici (6 timova) i Zaprešiću (5 timova), a u 4 ispostave – Dugo Selo, Ivanić-Grad, Jastrebarsko i Vrbovec – hitna pomoć organizirana je preko 2 dežurstva; u Ispostavi Sv. Ivan Zelina postoji samo jedno dežurstvo.
- Od preventivnih zdravstvenih programa postoje programi: prevencije raka dojke, prevencije kardiovaskularnih bolesti, prevencija osteoporoze, prevencije karcinoma prostate, prevencije spolno prenosivih bolesti, prevencije ovisnosti u osnovnim školama, a vode ih Dom zdravlja ZŽ, Zavod za javno zdravstvo ZŽ, udruga Edukacijom protiv raka dojke, Županijsko savjetovalište za prevenciju zlouporabe droga i dr.

Tablica 56. Razvojni problemi i potrebe sektora zdravstva u Zagrebačkoj županiji

RAZVOJNI PROBLEMI	RAZVOJNE POTREBE
<ul style="list-style-type: none"> - Povećanje broja stanovnika u Županiji zbog doseljavanja stanovništva iz drugih dijelova Hrvatske povećava pritisak na zdravstvenu infrastrukturu i usluge. - Nepovoljan način ugovaranja usluga zdravstvene zaštite od strane HZZO-a (popis stanovništva iz 2001. godine). - Nedovoljna financijska sredstva za nabavu opreme. - Nedostatne usluge hitne pomoći. - Neiskorišten potencijal lječilišta Naftalan. - Nedostatna provedba preventivnih zdravstvenih programa. - Manjak određenih specijalizacija doktora – npr. specijalista radiologije. 	<ul style="list-style-type: none"> - Izgraditi nove ambulante i dograditi postojeće objekte. - Provoditi investicijsko održavanje postojećih objekata i nabavu opreme. - Jačati službu hitne pomoći. - Jačati aktivnu potporu preventivnim zdravstvenim programima. - Omogućiti stanovnicima JLS dostupnost specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite u njihovim sredinama. - Unaprijediti razvoj zdravstvenog turizma u SB „Naftalan“.

9.3.2. Socijalna skrb

- Na području Županije djeluje 8 centara za socijalnu skrb, 10 domova za starije i nemoćne osobe te petstotinjak udomiteljskih obitelji. Ukupno je u postojećim kapacitetima smješteno oko 1800 osoba.
- Smještajni kapacitet u Domovima za starije i nemoćne je oko 700 osoba; jedna udomiteljska obitelj može prihvatiti do 4 odrasle osobe ili 3 djece, a obiteljski dom do 20 osoba.
- Razvijeni su ostali oblici izvaninstitucionalne skrbi o starijim osobama – pomoć u kući, organizirane pučke kuhinje.

- Postoji sustav brige (npr. radionice/savjetovališta) za osobe s poteškoćama u razvoju ili osobama s invaliditetom.

Tablica 57. Razvojni problemi i potrebe sektora socijalne skrbi u Zagrebačkoj županiji

RAZVOJNI PROBLEMI	RAZVOJNE POTREBE
- Nedostatak smještajnih kapaciteta u odnosu na potrebe stanovništva u Županiji te neadekvatni postojeći prostori.	- Izgraditi domove za starije i nemoćne osobe.
- Nedostatan sistem kontrole i nadzora rada u privatnom sektoru.	- Osigurati dovoljno stručnog kadra za rad u socijalnim ustanovama.
- Neumreženost CZSS na županijskoj razini te nepostojanje jedinstvene baze podataka korisnika prava iz sustava socijalne skrbi.	- Poboljšati nadzor i kontrolu u privatnom sektoru.
	- Provesti decentralizaciju ovlasti, obveza i posla na razini Županije.
	- Osnovati Županijski centar za socijalnu skrb.
	- Osnovati Obiteljski centar.

10. RAZVOJ CIVILNOG DRUŠTVA

- Civilno društvo na području Zagrebačke županije ima dobru tradiciju i preko raznovrsnih udruga zastupljene su sve ključne djelatnosti, no ukupna je ocjena da se sektor uvelike tek razvija. Prema uvidu u raspoložive podatke, najviše je sportskih udruga; slijede gospodarske, tehničke, kulturne, humanitarne, udruge za zaštitu prava, udruge koje okupljaju i štite djecu, mladež i obitelj, udruge Domovinskog rata, zdravstvene i socijalne, ekološke, udruge za okupljanje i zaštitu žena, a znatno je manje udruga koje su duhovne, hobističke, nacionalne, znanstvene, prosvjetne, etničke.
- Dio udruga iznimno je aktivan i realizirao je vrlo uspješne aktivnosti i rezultate. Među njima se svakako ističu sportske udruge. Brojne udruge bave se edukacijskim radom i vrlo su uspješne. (npr. udruga ZŽ Edukacijom protiv raka dojke).
- Velik broj županijskih udruga koje djeluju/okupljaju stanovnike s područja ZŽ, registriran je u Gradu Zagrebu
- ZŽ potiče razvoj civilnog društva i djelovanje udruga planirajući u svojem godišnjem proračunu znatna sredstva za sufinanciranje rada pojedinih udruga putem svojih upravnih odjela. Upravni odjel za poljoprivredu, ruralni razvitak i šumarstvo provodi postupak sufinanciranja stočarskih, pčelarskih, ekoloških i vinskih udruga. Upravni odjel za prosvjetu, kulturu, šport i tehničku kulturu provodi postupak sufinanciranja kulturno-umjetničkih udruga. Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb provodi postupak sufinanciranja zdravstvenih, socijalno-humanitarnih i sličnih udruga i organizacija (udruge proizašle iz Domovinskog rata, Hrvatski Crveni križ, udruge za suzbijanje ovisnosti i neprihvatljivog ponašanja, udruge umirovljenika, udruge Roma i slične udruge). Kroz Zavod za prostorno uređenje i zaštitu okoliša sufinancira se rad „zelenih“ udruga. Županija je često pokrovitelj raznih manifestacija u organizaciji pojedinih udruga.

Tablica 58. Razvojni problemi i potrebe Zagrebačke županije u vezi s civilnim društvom

RAZVOJNI PROBLEMI	RAZVOJNE POTREBE
- Udruge uglavnom nemaju projekte sa značajnijim razvojnim učinkom.	- Unaprijediti suradnju uprave ZŽ i JLS s udrugama.
- Mnoge udruge obraćaju se za sufinanciranje osnovnih troškova rada.	- Izraditi program razvoja civilnog društva, uspostaviti koordinaciju njihova rada te unaprijediti organizaciju rada unutar sektora civilnog društva u ZŽ i JLS.
- Nema koordinacije udruga – radom udruga (od financiranja do organiziranja) bave se svi	

upravni odjeli. - Sufinanciranje i rad udruga ne prati se i vrednuje sustavno (teško se može utvrditi koliko je udruga zaista aktivno) i ne zna se kakvi su rezultati njihova djelovanja za razvoj ŽŽ. - Nedovoljna je zastupljenost stručnih osoba u tijelima udruga, kao i njihova osposobljenost za pripremu aplikacija za razvojne projekte.	- Izraditi institucionalni i organizacijski model suradnje županijskih udruga, županijskih upravnih tijela i JLS s ciljem zajedničkog angažmana u realizaciji prioriternih razvojnih programa. - Poboljšati sustav učinkovitog i transparentnog financiranja rada udruga. - Jačati osposobljenost udruga za pripremu i realizaciju razvojnih projekata i poduprijeti poboljšanje uvjeta njihovog rada. - Uspostaviti praćenje i vrednovanje rada i doprinosa udruga u razvojnim projektima ŽŽ.

11. UPRAVLJANJE RAZVOJEM

11.1. Institucionalni okvir

- Ustrojstvo Zagrebačke županije čine: Županijska skupština – predstavničko tijelo Županije, župan – izvršno tijelo Županije te upravna tijela, ustrojena za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga: Stručna služba Skupštine, Stručna služba župana, Ured župana, Upravni odjel za gospodarstvo, Upravni odjel za poljoprivredu, ruralni razvitak i šumarstvo, Upravni odjel za promet i komunalnu infrastrukturu, Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb, Upravni odjel za prosvjetu, kulturu, šport i tehničku kulturu, Upravni odjel za financije te Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša.
- Nositelj je provedbe razvojne strategije Zagrebačke županije, promicanja, koordinacije i provedbe razvojnih programa i aktivnosti je Regionalna razvojna agencija ŽŽ. Suosnivači agencije su osim Zagrebačke županije i osam gradova (Grad Dugo Selo, Grad Ivanić Grad, Grad Jastrebarsko, Grad Samobor, Grad Sveti Ivan Zelina, Grad Velika Gorica, Grad Vrbovec i Grad Zaprešić).
- Osim Regionalne razvojne agencije, Zagrebačka županija osnovala je i druga trgovačka društva i ustanove, Jamstvena agencija za poticanje razvoja malog gospodarstva Zagrebačke županije, Vodoopskrba i odvodnja Zagrebačke županije, Distributivni centar, Regionalna energetska agencija Sjeverozapadne Hrvatske, Javna ustanova za upravljanje zaštićenim područjima i drugim zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Zagrebačke županije, Dom za starije i nemoćne Ivanić-Grad, Zavod za javno zdravstvo Zagrebačke županije, Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije, Gospodarenje otpadom d.o.o.
- Suradnja upravnih odjela dijelom se još uvijek temelji na sektorskom pristupu umjesto na multisektorskom i interaktivnom pristupu razvoju.
- Komunikacija između upravnih odjela nije dovoljno učinkovita.

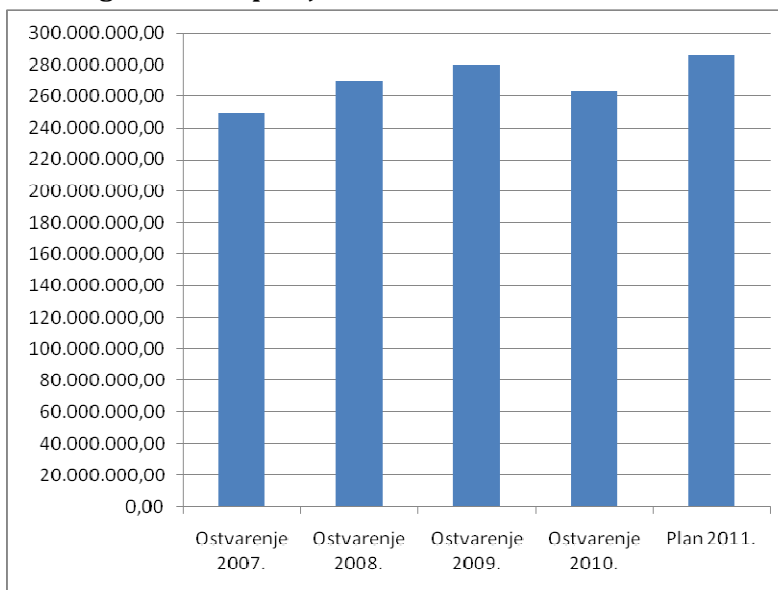
Tablica 59. Razvojni problemi i potrebe Zagrebačke županije u vezi s upravljanjem razvojem

RAZVOJNI PROBLEMI	RAZVOJNE POTREBE
<ul style="list-style-type: none"> - Nedovoljno se koriste znanja i iskustva u području strateškog planiranja, definiranja razvojnih ciljeva i izrade strateških razvojnih programa i projekata. - Protok ključnih informacija nije uvijek dovoljno brz i učinkovit. - Nema posebnih mjera za razvoj slabije razvijenih/ perifernih područja ZŽ. - Ljudski resursi nisu optimalno iskorišteni za upravljanje razvojnim projektima. - Centralizirana sredstva i izražen nedostatak financijskih sredstava središnje države za razvoj na razini jedinica lokalne samouprave. - Regionalna razvojna agencija Zagrebačke županije nema dostatne kapacitete (ljudske resurse, prostorne, financijske i dr.) za pripremu i provedbu i praćenje razvojnih projekata. 	<ul style="list-style-type: none"> - Unaprijediti suradnju s tijelima na središnjoj državnoj razini. - Unaprijediti strateško planiranje te izrađivati kvalitetne planove s dugoročno osmišljenim smjerom i načinom djelovanja. - Poticati stjecanje upravljačkih i drugih vještina svih djelatnika u upravi ZŽ i jedinica lokalne samouprave. - Poboljšati komunikaciju unutar županijskih tijela te između ZŽ i jedinica lokalne samouprave. - Poticati kontinuirano i sustavno izvješćivanje i informiranje o realizaciji planova. - Uvesti i razvijati praćenje i vrednovanje realizacije razvojnih projekata/programa te mjerenje njihovih učinaka na razvoj ZŽ. - Osnažiti kapacitete Regionalna razvojna agencija Zagrebačke županije (ljudske resurse, prostorne, financijske i dr.) za pripremu i provedbu i praćenje razvojnih projekata.

11.2. Proračun Županije

- Proračun ZŽ bilježi u proteklih pet godina stalan rast.
- Struktura prihoda prikazana je na Slici 24.

Slika 24. Proračun Zagrebačke županije – dinamika i struktura

- Izražen je nedostatak financijskih sredstava za razvoj na razini JLS. Obaveze su decentralizirane, ali ne i sredstva, što je ozbiljna prepreka za učinkovito upravljanje razvojem.

- Nedovoljna su sredstva za razvojne projekte pa proračun nema odgovarajuću funkciju razvojnog instrumenta.
- Nedovoljna sredstva za razvojne projekte predstavljaju snažno ograničenje za pripremu projekata (projektna dokumentacija i sufinanciranje udjela) za programe EU-a.

11.3. Suradnja Zagrebačke županije s Gradom Zagrebom

Sporazumi o suradnji između Zagrebačke županije i Grada Zagreba

- Zagrebačka županija potpisali i Grad Zagreb su 1998. godine Sporazum o suradnji. Temeljni ciljevi međusobne suradnje GZ i ZŽ jesu utvrđivanje područja od zajedničkog interesa za gospodarski, socijalni i drugi razvitak te unapređivanje i osiguravanje ostvarivanja međusobne suradnje. Utvrđena su sljedeća područja od zajedničkog interesa: prostorno uređenje, zaštita okoliša, vodoopskrba, opskrba energijom, promet te druga područja komunalnog gospodarstva/ infrastrukture, poljoprivreda, zdravstvo i socijalna skrb, predškolski odgoj i naobrazba, školstvo, kultura i šport.
- Godine 2005. Potpisan je Sporazum o suradnji u poljoprivredi s ciljem unapređenja suradnje u poljoprivredi na području GZ i ZŽ. Suradnja se ostvaruje kroz 6 programa i projekata.
- U tijeku je provedba zajedničkih projekata na području infrastrukture.

Tablica 60. Zajednički projekti koji se provode na području infrastrukture

Uređenje i iskorištavanje rijeke Save od granice s Republikom Slovenijom do Rugvice – projekt kojim bi se iskoristio hidropotencijal i poboljšala regulacija rijeke.

Razvoj cestovno-željezničkog sustava šireg područja Grada Zagreba – projekt kojim bi se riješio problem javnog prijevoza putnika na prostoru ZŽ i GZ.

Regionalni vodoopskrbni sustav – inicijativa koju su pokrenule Hrvatske vode i ZŽ.

Od zajedničkog projekta Izgradnja postrojenja za termičku obradu otpada u međuvremenu se odustalo.

Tablica 61. Razvojni problemi i potrebe Zagrebačke županije u vezi sa suradnjom s Gradom Zagrebom

RAZVOJNI PROBLEMI	RAZVOJNE POTREBE
<ul style="list-style-type: none"> - Nije razvijena svijest o važnosti i smislu razvoja cjelokupnog "zagrebačkog prostora". - Nema cjelovitog pristupa razvojnom potencijalu cjelokupnog "zagrebačkog prostora" i njegovu značenju za integralni razvoj i ZŽ i GZ. - Izraženo je poticanje poduzetništva u rubnim područjima GZ te „seljenje“ industrije iz GZ prema širem zagrebačkom prostoru, tj. u ZŽ, što ima i niz negativnih posljedica (pritisak na okoliš, narušavanje krajolika ...). - Mreža prometnica koja je vezana za GZ nije usklađena s potrebama ZŽ. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ojačati svijest o nužnosti razvoja cjelokupnog "zagrebačkog prostora" organizacijom javnih tribina, rasprava u medijima i dr. - Izraditi strategiju suradnje temeljem novih razvojnih strategija ZŽ i GZ . - Stvoriti uvjete za učinkovitiju i osmišljenu suradnju s GZ na pripremi i realizaciji konkretnih razvojnih inicijativa i projekata, koji se odnose na razvojne prioritete ZŽ. - Uvesti institucionalne promjene potrebne radi osiguravanja funkcioniranja učinkovitog sustava upravljanja razvojem cjelovitog "zagrebačkog prostora".

RAZVOJNI PROBLEMI	RAZVOJNE POTREBE
- Nema potrebnih spoznaja o tome kako balansirati ekološke i gospodarske interese kako ne bi išli na štetu ni GZ ni ZŽ.	

11.4. Međuzupanijska i međunarodna suradnja

11.4.1. Međuzupanijska suradnja

- Međuzupanijska suradnja nije dovoljno razvijena. Okvirna suradnja inicirana je s Varaždinskom, Krapinskom, Karlovačkom, Koprivničko-križevačkom i Sisačkomoslavačkom županijom. Konkretni uspješni rezultati za društveno-gospodarski razvitak ZŽ temeljem međuzupanijske suradnje ne postoje. Slaba je upravo gospodarska suradnja poduzeća ZŽ s onima iz drugih županija.
- ZŽ je članica Hrvatske zajednice županija od 2004. godine. Udruga je osnovana radi promicanja područne, odnosno regionalne samouprave te poticanja i potpore gospodarskom i društvenom razvitku jedinica područne (regionalne) samouprave u RH.
- Osnovana je regionalna energetska agencija za područje Sjeverozapadne Hrvatske. Osnivači su Grad Zagreb, ZŽ, Krapinsko-zagorska županija i Karlovačka županija iz RH, uz dvije institucije iz dviju zemalja članica EU-a.
- Uspostavljena je suradnja na razini NUTS 2 Sjeverozapadna Hrvatska.

11.4.2. Sudjelovanje u programima i projektima Europske unije

- Zagrebačka županija se do sada uspješno uključivala u programe EU u sklopu kojih je realizirano niz projekata.

Tablica 62. Završeni projekti

Naziv programa EU	Naziv projekta
Flamanska vlada - Program pomoći Centralnoj i Jugoistočnoj Europi	Izrada alata za valorizaciju kulturne baštine u turističke svrhe
SAPARD - 4. natječaj	Glazir d.o.o., Ekoprom d.o.o.
1. CARDS 2003	Uspostavljanje turističkog clustera u Zajedničkoj turističkoj zoni "Po Sutli i Žumberku" - prijavitelj Zagrebačka županija
2. CARDS 2004	Misli na sebe - samo rano otkriveni rak dojke uspješno se liječi - partner
3. i 4. CARDS 2004 "Support to the Management of Economic and Social Cohesion Projects"	dobivena besplatna tehnička pomoć za pripremu 2 projekta u okviru natječaja Phare 2005 - prijavitelj projekata Zagrebačka županija
5. Phare 2005	CO&CO Chambers - partner
6. CARDS i Interreg IIIA Neighbourhood program "Slovenija-Mađarska-Hrvatska"	Rudarski muzej na otvorenom Rude-Senovo - partner
7. Interreg IIIB Cadses	"Vile, rezidencije i dvorci" - partner u provedbi bez financijskog učešća
8. Interreg IIIA Neighbourhood program Hrvatska-Italija	Waste no waste - partner
9. Intelligent Energy for Europe	Projekt uspostavljanja Regionalne energetske agencije Sjeverozapadne Hrvatske - partner u projektu i nositelj projekta za 4 hrvatske županije u projektu
Phare 2005	Obnova rudnika Kokel-Sv. Trojstvo
Ukupna vrijednost 6.144.686,60 EUR-a.	

Izvor : RRAZZ

Tablica 63. Projekti u provedbi

Naziv programa EU	Naziv projekta
Flamanska vlada - Program pomoći Centralnoj i Jugoistočnoj Europi	Iskorištavanje stajskog gnojiva za proizvodnju energije - REDEEM
Flamanska vlada - Program pomoći Centralnoj i Jugoistočnoj Europi	Razvoj seoskog turizma u Zagrebačkoj županiji
IPA prekogranična suradnja Slovenija-Hrvatska	Bogatstvo zajedničkog prostora u turističkoj ponudi - partner
IPA - Operativni program za razvoj ljudskih potencijala - Žene na tržištu rada	Certificiranje profesionalnih dadilja na tržištu rada Zagrebačke županije
CONCERTO	Sustainable Energy for the Rural Village - SERVE
Ukupno	11.243.020,52 EUR-a

Izvor:RRAZZ

- Regionalna razvojna agencija Zagrebačke županije sudjelovala je u provođenju projekta u okviru programa IPA – Prekogranična suradnja Slovenija – Hrvatska, projekt „Certificiranje profesionalnih dadilja na tržištu rada Zagrebačke županije“, u okviru programa IPA – Operativni program za razvoj ljudskih potencijala – Žene na tržištu rada, te priprema projekata za poduzetnike u okviru programa SAPARD s tri projekta, a u programu IPARD sa šest projekata (Mjera 101 – Ulaganja u poljoprivredna gospodarstva u svrhu restrukturiranja i dosizanja standarda zajednice).
- U Upravnom odjelu za gospodarstvo djeluje Odsjek za europske integracije i međužupanijsku suradnju u čijem su djelokrugu: prijava projekata (za sufinanciranje sredstvima EU-a), međunarodna i međužupanijska suradnja; kontakti s resornim ministarstvima; obuka i trening za pripremu projekata za JLS, poduzetničke institucije na području Županije.

11.4.3. Druga međunarodna suradnja

- Zagrebačka županija uspješno surađuje s mnogim regijama Njemačke, Francuske, Italije, Austrije, Slovenije i Slovačke, i općenito i kroz pripremu razvojnih projekata za financiranje sredstvima EU-a. Prekogranična suradnja naročito se razvija posljednjih pet godina. Realizirana suradnja bila je uspješna, projekti su većinom uspješno provedeni i postoji velik interes za proširivanje suradnje kako u ZZ tako i njezinih dosadašnjih partnera.
- Proširivanje suradnje s drugim regijama kroz programe EU-a i bilateralne programe strateško je pitanje u zemljama EU-a i zemljama kandidatima za članstvo.
- Krajem 2002. Zagrebačka je županija primljena u članstvo Skupštine europskih regija (SER – Assembly of European Regions). Koncem 2003. potpisala je „Povelju europskih regija“, koju su potpisale regije članice SER-a iz 25 europskih zemalja.
- U prosincu 2008. godine Zagrebačka županija pristupila je Institutu regija Europe. Institut regija Europe broji 63 člana, od toga 11 županija Republike Hrvatske.

- ZŽ i Pokrajina Štajerska potpisale su 2004. godine „Sporazum o poslovnoj suradnji“ radi jačanja suradnje te poticanja i stvaranja povoljnog okruženja za gospodarski razvoj regija.
- Vrlo je aktivna suradnja u u uspostavi turističke zone „Po Sutli i Žumberku“, u kojoj kao partneri sudjeluju ZŽ, Grad Samobor, općina Brdovec, Dubravica i Marija Gorica, Krapinsko-zagorska županija, Grad Klanjec, općina Kraljevec na Sutli, kao i slovenske općine Brežice i Krško.
- Suradnja sa Slovenijom na pograničnom projektu e-Sutla-Sotla počela je u svibnju 2002. godine. Potpisano je Pismo namjere s Općinom Brežice, a u projektu su sudjelovali ZŽ, Grad Samobor i Općina Brežice. Projekt je završen, a rezultat je projekta zajednička web stranica te informativni letak.
- «Projekt bilateralne suradnje Republike Hrvatske i Republike Italije za regionalni razvitak Hrvatske» potpisan je 2003. godine između Ministarstva gospodarstva RH i Ministarstva financija Italije. Provedba je počela 2004. Godine.

Tablica 64. Razvojni problemi i potrebe Zagrebačke županije u vezi s međužupanijskom, s EU te drugom međunarodnom suradnjom

RAZVOJNI PROBLEMI	RAZVOJNE POTREBE
<ul style="list-style-type: none"> - Međužupanijska suradnja nije dovoljno razvijena. - Interes gospodarstva za međužupanijsku suradnju nije dovoljno izražen. - Projekti u tijeku međužupanijske suradnje te oni realizirani ne prate se i ne vrednuju. • Nedostatna sredstva za financiranje pripreme projekta za programe EU. • Neke JLS nemaju potrebno znanje i iskustvo za sudjelovanje programima EU-a. - Nepostojanje definiranih dugoročnih projektnih prioriteta te sustavnog planiranja međunarodne suradnje. 	<ul style="list-style-type: none"> - Definirati prioritete za daljnju međužupanijsku i međunarodnu suradnju te utvrditi plan akcija i nosioce suradnje. - Poticati poduzetnike na uključivanje u prijavljivanje i zajedničku realizaciju razvojnih projekata međužupanijske suradnje. - Podići razinu osposobljenosti za pripremu i realizaciju programa EU-a i drugih multilateralnih i bilateralnih programa suradnje. • Uspostaviti mehanizme za financiranje pripreme projekta za programe EU. - Unaprijediti koordinacija svih aktivnosti, inicijativa i projekata na području ZŽ vezano za prijavljivanje i realizaciju razvojnih projekata međužupanijske i međunarodne suradnje. - Uvoditi i provoditi načelo praćenja i ocjenjivanja realiziranih razvojnih projekata njihovih učinaka na razvoj ZŽ.

12. POLITIKA ZAGREBAČKE ŽUPANIJE PREMA PODRUČJIMA POSEBNE DRŽAVNE SKRBI

- U lipnju 2010. Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva je objavilo rezultate rangiranja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema indeksu razvijenosti. Indeks razvijenosti¹⁶ je kompozitni pokazatelj stupnja razvijenosti JLP(R)S-a koji se sastoji od pet osnovnih pokazatelja:
 - dohodak po stanovniku
 - stopa nezaposlenosti
 - prihodi proračuna bez pomoći središnje države i ostalih subjekata

¹⁶ Detaljniji opis metodologije izračuna indeksa razvijenosti se nalazi u Uredbi o indeksu razvijenosti (NN 63/2010).

- kretanje stanovništva
- stopa obrazovanosti.
- Korištenjem indeksa razvijenosti u definiranju potpomognutih područja dobiva se na objektivnosti i kvaliteti postupka i izrađuje jedinstveni metodološki okvir za ocjenjivanje, razvrstavanje i praćenje razvijenosti jedinica lokalne i regionalne samouprave, što je u skladu s praksom Europske unije na području kohezijske politike.
- Sukladno člancima 24. i 25. *Zakona o regionalnom razvoju*, tablice broj 56 i 57 prikazuju kriterije za razvrstavanje županija i jedinica lokalne samouprave prema stupnju razvijenosti.

Tablica 65. Kategorizacija županija prema indeksu razvijenosti

Kategorizacija	Kriterij
1. skupina	Županije s vrijednošću indeksa razvijenosti manjim od 75% nacionalnog prosjeka
2. skupina	Županije s vrijednošću indeksa razvijenosti između 75 i 100% nacionalnog prosjeka
3. skupina	Županije s vrijednošću indeksa razvijenosti između 100 i 125% nacionalnog prosjeka
4. skupina	Županije s vrijednošću indeksa razvijenosti većim od 125% nacionalnog prosjeka

Izvor: Strategija regionalnog razvoja Republike Hrvatske, *Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva*, svibanj 2010. godine, str. 66

Tablica 66. Indeks razvijenosti za jedinice lokalne samouprave Zagrebačke županije

Ime	Indeks razvijenosti	Skupina	Rang (od 550)
Sveta Nedelja	125,76%	>125%	26
Zaprešić	124,32%	100-125%	30
Samobor	119,79%	100-125%	40
Stupnik	115,88%	100-125%	49
Velika Gorica	110,18%	100-125%	65
Dugo Selo	105,95%	100-125%	75
Brdovec	105,12%	100-125%	80
Pušća	101,10%	100-125%	103
Ivanić-Grad	99,91%	75-100%	110
Klinča Sela	98,98%	75-100%	113
Jastrebarsko	98,93%	75-100%	114
Marija Gorica	98,77%	75-100%	116
Dubravica	96,88%	75-100%	122
Sveti Ivan Zelina	94,04%	75-100%	137
Križ	93,85%	75-100%	140
Bistra	93,84%	75-100%	141
Rugvica	93,79%	75-100%	142
Pisarovina	92,52%	75-100%	151
Jakovlje	90,18%	75-100%	167
Luka	88,66%	75-100%	179
Brckovljani	88,28%	75-100%	183
Vrbovec	87,25%	75-100%	193
Kloštar Ivanić	84,05%	75-100%	218
Kravarско	79,74%	75-100%	247
Bedenica	75,93%	75-100%	292
Orle	75,54%	75-100%	296
Gradec	74,24%	50-75%	311
Krašić	72,14%	50-75%	332
Pokupsko	70,72%	50-75%	348
Dubrava	63,01%	50-75%	416
Žumberak	60,64%	50-75%	436
Preseka	58,82%	50-75%	463
Rakovec	58,17%	50-75%	467
Farkaševac	57,88%	50-75%	468

- Kriterije za stjecanje statusa potpomognutog područja zadovoljavaju jedinice s indeksom razvijenosti manjim od 75%. To su: Gradec, Krašić, Pokupsko, Dubrava, Žumberak, Preseka, Rakovec i Farkaševac.
- **Zakon o područjima posebne državne skrbi**
- Zakonom o područjima posebne državne skrbi obuhvaćene su tri jedinice s područja Zagrebačke županije u treću skupinu. Radi se o slijedećim jedinicama: Žumberak, Pokupsko i Pisarovina.
- U sklopu politike prema posebnim područjima Zagrebačka županija u svom programu županijskih subvencija u poljoprivredi uvećava predviđene iznose subvencija u ovim područjima za 25% za općine Pokupsko, Pisarovina, Farkaševac, Kravarsko, Preseka, Orle, Rakovec, Gradec i Dubrava, odnosno 50% za područje Žumberka koje obuhvaća općinu Krašić i Žumberak te dio općina Jastrebarsko i Samobor s područja Žumberka.
- **Zakon o brdsko-planinskim područjima**
- Zakonom o brdsko-planinskim područjima obuhvaćena je jedna jedinica s područja Zagrebačke županije. Radi se o općini Bistra.
- Postojeći model za potpomognuta područja prouzročio je velike razlike u ukupnim proračunskim prihodima po stanovniku između jedinica lokalne samouprave koje imaju status potpomognutog područja i jedinica koje taj status nemaju, a koje su također suočene s društveno-gospodarskim poteškoćama i slabim proračunskim kapacitetom. Stoga će Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva zajedno s Ministarstvom financija primijeniti novi model fiskalnog poravnanja. Novi model primjenjivat će se na sve jedinice lokalne i regionalne (područne) samouprave, bez obzira pripadaju li potpomognutim područjima ili ne. Temeljni kriterij za dodjelu pomoći bit će odstupanje lokalnog odnosno županijskog proračuna od ciljane razine izvornih prihoda po stanovniku. Sve jedinice ispod ciljane razine imat će pravo na okvirni iznos pomoći iz državnog proračuna, i to u iznosu koji će im omogućiti dostizanje ciljane razine izvornih proračunskih prihoda po stanovniku, neovisno o tome radi li se o potpomognutim područjima ili ne¹⁷.
- Zagrebačka županija nema razvijen program pomaganja područjima posebne državne skrbi izvan regulatornoga zakonskog okvira na nacionalnoj razini.

13. REZULTATI PROVEDBE ŽUPANIJSKE RAZVOJNE STRATEGIJE ZAGREBAČKE ŽUPANIJE 2007.-2013.

- Županijska razvojna strategija zagrebačke županije 2007.-2013. izrađena je po metodologiji tadašnjih regionalnih operativnih programa (ROP). Sastoji se od razrađene hijerarhije razvojnih ciljeva – od vizije, preko strateških ciljeva, do prioriteta i mjera – s jedne strane, te od skupa više manje razrađenih projekata, svaki sa svojim

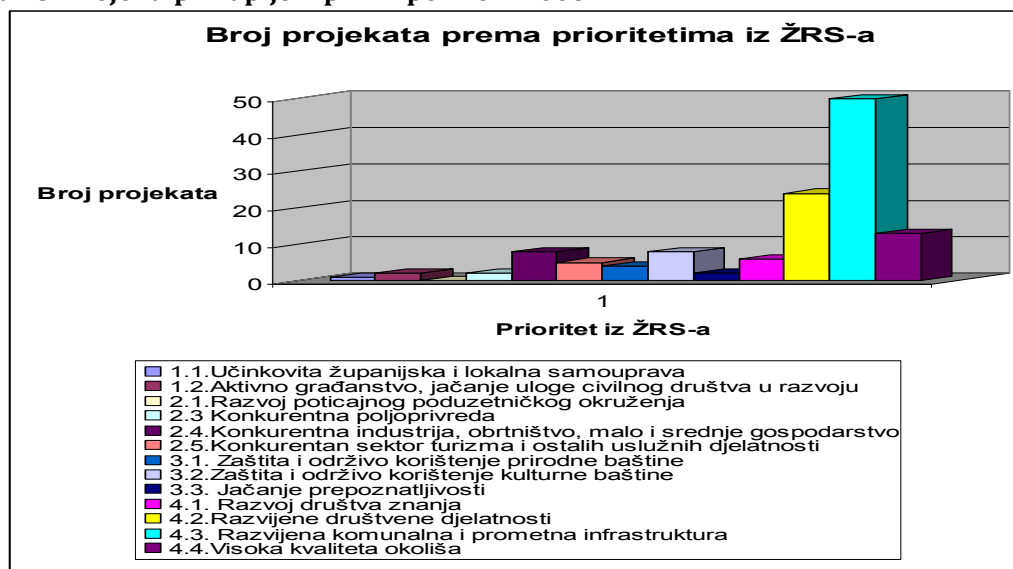
¹⁷ Strategija regionalnog razvoja Republike Hrvatske, 2011. – 2013., *Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva*, svibanj 2010., verzija 1.0., str. 70-71

željenim/namjeravanim razvojnim učincima, s druge. I dok je konačna uspješnost i vrijednost ROP-a uvelike ovisila o kvaliteti osnovnih sastavnih dijelova ROP-a – koliko dobro hijerarhija ciljeva strateški usmjerava razvoj na način koji iskorištava snage i prednosti te prevladava i zaobilazi slabosti i prepreke, u kojoj mjeri predlagani projekti doista pridonose harmoničnom ostvarivanju određenih prioriteta i mjera – ona je također znatno ovisila i o kvaliteti provedbe i upravljanja projektima. Projekti su dio cjeline ROP-a kojim se njime definirane vizije i ciljevi postupno ostvaruju a evidentiraju se u bazama projekata.

- Međutim u metodologiji izrade ROP-ova, nisu bili razrađeni ključni elementi za provedbu, provedbeni mehanizmi: financijski okvir, postupci za praćenje i vrednovanje projekata, procedure za redovito ažuriranje, akcijski plan provedbe.
- U provedbi strategije Zagrebačke županije ključnu ulogu imala je Regionalna razvojna agencija Zagrebačke županije. Agencija je pripremila provedbene akte za Akcijski plan Županijske razvojne strategije: Pravilnik za prikupljanje, vrednovanje i predlaganje županijskih razvojnih projekata i Obrazac za prijavu na javni poziv za prikupljanje županijskih razvojnih projekata u bazu projekata i za vrednovanje, odabir i predlaganje za financijsku potporu i preporuke Županijske skupštine. Županijsko partnersko vijeće je na sastanku održanom 15. srpnja 2008. godine donijelo je pozitivno mišljenje o provedbenim aktima.
- Vrednovanje strategije provodilo se kroz ažuriranje baze projekata i vrednovanje. Prvim „pozivom za iskazivanje interesa“ u 2006. prikupljeno je 197 projektnih prijedloga¹⁸. Svi razvojni projekti koje je ZZ zaprimila putem javnog poziva ili izravnom komunikacijom s predlagačima i dionicima, uvršteni su u bazu projekata.
- Osnovni analizom dobiveni nalaz jest izrazito neravnomjerna raspodjela prikupljenih projektnih prijedloga (i broja inicijativa i potrebnih sredstava) preko određenih razvojnih ciljeva/prioriteta/mjera – ili kraće: nesklad između postojeće stvarnosti i ŽRS-om usuglašene vizije.
- Za potrebe ažuriranja Baze projekata tijekom 2008. godine poslani su pozivi za novi iskaz interesa za uvrštavanje novih projekata u bazu te za ažuriranje podataka postojećih projekata.

¹⁸ Projektni prijedlozi pristigli do 20. studenog 2006.

Slika 25. Projekti prikupljeni prvim pozivom 2008.

Izvor: Regionalna razvojna agencija Zagrebačke županije

- Analiza zaprimljenih projekata prema sektorima pokazuje neravnomjernu raspodjelu po sektorima. Vidljivo je da proračunskom vrijednošću zaprimljenih projekata izrazito odskaače sektor 1. komunalna infrastruktura u iznosu od 470,9 mil. kuna (57,82 % ukupnog iznosa prijavljenih projekata), sektor 9. društvene djelatnosti u iznosu od 119,2 mil. kuna (14,64 % ukupnog iznosa), te sektor 3. gospodarska infrastruktura u iznosu od 73,2 mil. kuna (8,98 % ukupnog iznosa), te sektor 6. ruralni razvoj u iznosu od 56,5 mil. kuna (6,93 % ukupnog iznosa). Ova četiri sektora imaju učešće od 88,37% u ukupnom iznosu prijavljenih projekata, dok ostalih 8 sektora imaju učešće od 11,63 % ukupnog iznosa sredstava. Potrebno je napomenuti da iz sektora 4. razvoj tehnologija i inovativnosti nije zaprimljen niti jedan projekt.
- Projekti su svrstani su prema stupnju pripremljenosti u tri osnovne skupine: a) projekti potpuno spremni za provedbu, b) projekti u pripremi i c) projektne ideje. Prema stupnju pripremljenosti zaprimljeno je 50 projekata koji su potpuno spremni za provedbu (40% ukupno prijavljenih projekata) u iznosu od 266,5 mil. kuna (32,73 % ukupnog iznosa prijavljenih projekata); te 56 projekata u pripremi (44,8 % ukupno prijavljenih projekata) u iznosu od 462,8 mil. kuna (56,82 % ukupnog iznosa prijavljenih projekata), 19 projektne ideje (15,2 % ukupnog broja prijavljenih projekata) u iznosu od 85,1 mil. kuna (10,46 % ukupnog iznosa prijavljenih projekata).
- Za potrebe provedbe strategije Razvojna agencija Zagrebačke županije izradila je i primijenila novi model za bazu projekata koja se vodi u elektroničkom obliku. Svi zaprimljeni projekti uvršteni su i razvrstani prema stupnju pripremljenosti u navedene 3 skupine:
 - projekti potpuno spremni za provedbu iz skupine a) vrednuju, rangiraju i predlažu Županijskoj skupštini za financijsku potporu i preporuke;
 - projekti u pripremi iz skupine b) se prate i uz odgovarajuću tehničku pomoć Agencije i kada za to ispune uvjete prelaze u skupinu a);

- projektne ideje se prate, razrađuju i pripremaju i uz odgovarajuću tehničku pomoć Agencije i prelaze u skupinu b) odnosno a) kada za to ispune uvjete
- Strategija Zagrebačke županije je pridonijela i uspješnijem natjecanju za financijska sredstva iz raznih izvora, županijske, državne i programe EU te za bilateralne i druge multilateralne izvore financiranja.

III. SWOT ANALIZA

SNAGE	SLABOSTI
<p><u>Položaj, prirodni resursi, okoliš, infrastruktura</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Dobar geoprometni položaj ZŽ (prsten oko GZ, sjecište europskih prometnih koridora). • Policentričnost, više gradova razmještenih u prostoru ZŽ. • Značajni i prilično očuvani prirodni resursi (podzemne vode, geotermalni izvori vode; šume, mineralne sirovine, tla za eko poljoprivredu). • Bogatstvo prirodne baštine. • Bogatstvo kulturne i prirodne baštine (brojnost i očuvanost običaja), tradicijskih vrijednosti i kulturnih programa. • Razgranatost cestovne infrastrukture (autoceste). • Značajni prirodni resursi za proizvodnju energije. <p><u>Gospodarstvo</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Razvijena prerađivačka industrija (prehrambena, metalna, proizvodnja građevinskog materijala) i građevinarstvo. • Kvalificirana radna snaga i menadžment u prerađivačkoj industriji. • Razvijene pojedine usluge (prijevoz, skladištenje). • Razvijeno obrtništvo, tradicija, fleksibilnost, održivost, brojnost. • Dobri uvjeti (manji troškovi) za pokretanje poduzetničke djelatnosti u odnosu na Grad Zagreb. • Očuvani resursi i blizina tržišta za razvoj poljoprivrede. • Poticanje razvoja poljoprivredne proizvodnje (stalni novčanim poticaji). • Kvalitetna i prepoznatljiva vinogradarska i vinarska proizvodnja; razvijeni brendovi prehrambenih proizvoda. • Geotermalni resursi za dobivanje energije, za poljoprivrednu proizvodnju (staklenici za povrće i cvijeće i dr.). • Prepoznatljivost turističke destinacije. 	<p><u>Položaj, prirodni resursi okoliš infrastruktura</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Prometna nepovezanost među gradovima na obodu ZŽ. • Javni prijevoz ne zadovoljava potrebe velikog dijela stanovništva. • Nepostojanje integralnog sustava prijevoza (nema tarifne unije – željeznica+autobus) Zagrebačke županije i Grada Zagreba. • Nedovoljna primjena “održivosti” u gospodarenju prirodnim resursima. • Nedovoljno razvijeno održivo korištenje, osobito gospodarsko, prirodne i kulturne baštine. • Nedovoljno isticanje i razvoj identiteta ZŽ. • Nedovoljna briga o unapređenju razine urbaniteta (kvalitete urbanog i prirodnog okružja). • Nedovoljna primjena “održivosti” u gospodarenju otpadom. • Nedovoljna edukacija stanovništva o zaštiti okoliša. • Neujednačena razvijenost komunalne infrastrukture (vodovod, plin, odvodnja i otpad) i nedovoljna suradnja na razini ZŽ. • Loše stanje sekundarne cestovne infrastrukture (neuređeni pružni prijelazi); nedostaju mostovi preko Save. • Nedovoljna iskorištenost lokalnih izvora za proizvodnju energije. • Neučinkovita uporaba energije u zgradarstvu, prometu i industriji. • Velika ovisnost o uvoznim izvorima energije. <p><u>Gospodarstvo</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Neravnomjernost gospodarske razvijenosti. • Mali broj velikih proizvodnih firmi – lidera registriranih u ZŽ. • Nedovoljna poslovna i tehnološka povezanost poduzetnika (klasteri i drugi oblika povezivanja). • Nedovoljno korištenje novih tehnologija i inovacija od strane poduzetnika i obrtnika. • Nedovoljna razvijena poduzetnička infrastruktura (infrastrukturna opremljenost zona, poduzetnički centri, inkubatori, umrežavanje poduzetnika). • Nedostatak cjelovitog sustava obrazovanja poduzetnika, osobito malih i srednjih. • Nedostatni novi oblici financiranja poduzetništva • Zatvaranje tradicionalnih obrta. • Neučinkovito upravljanje poljoprivrednim zemljištem; rascjepkanost posjeda i mnogo neobrađenih poljoprivrednih površina; staračka poljoprivredna domaćinstva. • Neprimjeren razvoj integrirane i ekološke poljoprivredne proizvodnje. • Nedovoljno učinkovit sustav potpore poljoprivredi i ruralnom razvoju. • Nerazvijena ruralna infrastruktura. • Nedostatna tržišna infrastruktura za poljoprivredne

Društvene djelatnosti

- Dobra mreža srednjih škola.
- U osnovom školstvu kvalitetna briga o djeci, povezanost škole i lokalne zajednice, aktivne grupe s izbornim aktivnostima; visoko školstvo usmjereno na potrebe gospodarstva (Veleučilište i Visoka škola za upravljanje i poslovanje).
- Kvalitetne usluge primarne zdravstvene zaštite.
- Razvijeni preventivni zdravstveni programi.
- Razvijeni programi športskih aktivnosti.
- Razvijeni dodatni oblici izvaninstitucionalne skrbi o starijim osobama (obiteljski domovi i profesionalne djelatnosti za zbrinjavanje starijih osoba).

Tržište rada

- Zainteresiranost mladih nezaposlenih za nalaženje posla.
- Doseljavanje radno aktivnog stanovništva.

Upravljanje razvojem

- Dobra iskustva za međuregionalnu i prekograničnu suradnju (suradnja s Austrijom, Slovenijom i drugim zemljama) te u pripremi razvojnih projekata za financiranje sredstvima EU-a i kroz druge programe.
- Znanstvene i stručne podloge za programiranje i planiranje razvoja gospodarstva, društvenih djelatnosti, razvoj okoliša.
- Pozitivna iskustva i zajedništva u provedbi projekata u gospodarstvu (brendiranje, organiziranje u poljoprivredi) te u obrazovanju.

- proizvođači i otkup poljoprivrednih proizvoda.
- Nepovezanost poljoprivrednika i udruživanja u zadruge.
- Nerazvijen obrt i poduzetništvo u ruralnom prostoru.
- Nerazvijen ruralni turizam.
- Nedostatak marketinškog pristupa (strategije) za turizam.
- Nedovoljno razvijena turistička infrastruktura na turističkim lokalitetima i edukacija za potrebe turizma.

Društvene djelatnosti

- Depopulacija rubnih područja ZŽ.
- Nedovoljna iskorištenost obrazovnih resursa Zagreba zbog duljine trajanja putovanja i visoke cijene.
- Nedovoljna usklađenost školovanja (obrazovnih programa, sadržaja) s potrebama gospodarstva.
- Nedovoljni kapaciteti za predškolski odgoj (vrtiće osnivaju JLS ovisno o njihovoj financijskoj moći).
- Dotrajalost nekih zgrada i dijela opreme u školama.
- Neprimjerena hitna medicinska služba.
- Nedostatna sredstva za očuvanje kulturne baštine (osobito spomenika od propadanja te njihove revitalizacije).

Tržište rada

- Nedostatak odgovarajuće strategije razvoja ljudskih potencijala i njezine provedbe.
- Nerazvijeno lokalno partnerstva za zapošljavanje.
- Dugotrajna nezaposlenost (većina nezaposlenih čeka posao do 5 g.)
- Nedostatak adekvatne radne snage u pojedinim djelatnostima.
- Neusklađenost ponude i potražnje na tržištu rada s obzirom na tražene kompetencije.
- Slaba pokretljivost radne snage.

Upravljanje razvojem

- Postojanje nerazvijenih područja i JLS u ZŽ i nedostatak mjera i sredstava za njihov razvoj.
- Nedovoljno osposobljavanje zaposlenika u Županiji, poglavito u JLS za upravljanje razvojem.
- Nedostatna suradnja i koordinacija, vertikalno - država, ZŽ, JLS te horizontalno, među JLS.
- Nedostatnost zajedničkog financiranja projekata značajnih za ZŽ.
- Nedovoljna suradnja (rivalstvo) između 9 gradova unutar ZŽ.
- Nedovoljno razvijena suradnja s GZ i nepostojanje strategije suradnje.
- Velik broj registriranih udruga (civilnog društva) koje rade s malim kapacitetom te neumreženost (povezanost) s drugim udrugama.
- Nedovoljno razvijena međužupanijska i prekogranična suradnja na konkretnim razvojnim projektima od obostranog interesa.
- Nema sustavnog praćenja i vrednovanja realiziranih razvojnih projekata.

PRILIKE	PRIJETNJE
<p><u>Položaj, prirodni resursi, okoliš</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Razvitak integralnog sustava prijevoza s GZ i ZŽ. • Uspostava kriterija za korištenje prirodnih resursa (zaliha vode, mineralnih sirovina prirode itd.) uz pomoć nacionalnih programa i programa EU-a. • Povećanje interesa za poslovni prostor uz prometne pravce u europskom koridoru u blizini GZ. • Suradnja u planiranju prostora s GZ. • Mogućnost iskorištavanja sredstava EU-a i države za povećanje iskorištavanja lokalnih obnovljivih izvora energije i povećanje energetske učinkovitosti. <p><u>Gospodarstvo</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Blizina GZ kao velikog poslodavca, snage njegovih velikih poduzeća za povezivanje županijskih srednjih i malih poduzeća, tehnološkog resursa za razvoj ZŽ; tržišta za poljoprivredne proizvode, turističkog emitivnog tržišta. • Korištenje mogućnosti nacionalnih programa, programa EU-a i drugih programa te privatnih sredstava za: jačanje konkurentnosti i rast izvozno orijentiranih proizvodnji u prerađivačkoj industriji, povezivanje gospodarskih subjekata (kalsteri), jačanje tehnološke infrastrukture. • Mogućnosti preseljenja gospodarskih pogona i aktivnosti iz Grada Zagreba u ZŽ. • Unapređenje poduzetničke infrastrukture i drugih razvojnih institucija u ZŽ i JLS kroz nacionalne i programe i programe EU-a. • Razvoj integrirane i ekološke poljoprivredne proizvodnje kroz nacionalne programe i programe EU-a. • Izgradnja distributivnih centara i druge tržišne infrastrukture za poljoprivredne proizvode uz podršku nacionalnih programa. • Potpora zadrugarstvu i udruživanju kroz projekte države i EU-a. • Ruralni razvoj kroz programe EU-a (nepoljoprivrednih djelatnosti u ruralnom prostoru). • Planiranje i programiranje gospodarske suradnje s GZ. • Povećanje potražnje za selektivnim oblicima turizma (zdravstveni, kulturni, rekreativni, seoski i vjerski). • Porast međužupanijske i regionalne gospodarske suradnje. <p><u>Društvene djelatnosti</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Unapređenje obrazovanja korištenjem potencijala GZ (blizina obrazovnih institucija). • Jačanje privatnog partnerstva za unapređenje predškolskog odgoja (vrtića) i dijela školstva. • Ujednačivanje uvjeta školovanja na području cijele ZŽ. • Daljnja decentralizacija zdravstva. • Razvoj djelatnosti zbrinjavanja starijih osoba zbog blizine GZ kao emitivnog tržišta. • Razvoj kulture kroz programe suradnje s GZ, susjednim županijama i drugim regijama. • Razvoj i jačanje civilnog društva u području društvenih djelatnosti s pomoću nacionalnih programa i onih EU-a. 	<p><u>Položaj, prirodni resursi okoliš</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Stvaranje ilegalnih odlagališta otpada koji dolazi iz Grada Zagreba. • Pritisak na prostor iz Grada Zagreba . <p><u>Gospodarstvo</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Nedovoljna potpora poduzetništvu sa središnje državne razine. • Preseljenja gospodarskih pogona i aktivnosti (na način koji ne odgovara ZŽ). • Neprimjerena i nestabilna porezna politika. • Rast konkurencije proizvođača iz EU-a i ostalih zemalja u poljoprivredi, prerađivačkoj industriji i trgovini. • Nedovoljna i spora provedba Nacionalne politike konkurentnosti. • Nedovoljno učinkovita provedba nacionalnog programa potpore proizvodnim investicijama i zapošljavanju. • Jačanje odljeva iz županijskog gospodarstva stručnih i visoko obrazovanih kadrova. <p><u>Društvene djelatnosti</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Odljev kadrova, osobito mladih i visoko obrazovanih iz ZŽ. • Stvaranje neadekvatne mreže školstva i zdravstva zbog centraliziranog razvoja ovih sustava. • Decentralizacija zdravstva uz izostanak decentralizacije financijskih sredstava; • Nametanje kulturnih sadržaja i kulturnih preferencija iz drugih krajeva i inozemstva i slabljenje identiteta, smanjivanje otvorenosti i sposobnosti suradnje s drugim zajednicama.

Tržište rada

- Blizina Grada Zagreba kao snažnog izvora zaposlenja.
- Usklađivanje obrazovnih programa s potrebama tržišta rada uz pomoć programa EU-a.
- Organiziranje i stalno unapređenje cjeloživotnog učenja korištenjem nacionalnih programa i susjednih županija i Grada Zagreba.
- Međuregionalna suradnja u području zapošljavanja (internetska burza rada).
- Razvoj lokalnog tržišta rada jačanjem lokalnih inicijativa i partnerstva kroz nacionalne programe i programe EU-a.
- Poticanje zapošljavanja žena, mladih, dugotrajno nezaposlenih, osoba s invaliditetom korištenjem nacionalnih programa i programa Grada Zagreba.

Upravljanje razvojem

- Korištenje potencijala GZ za jačanje županijskih kapaciteta za upravljanje regionalnim razvojem (razvoj ljudskih resursa, organizacija, menadžment, planiranje i programiranje i dr.).
- Jačanje sposobnosti županije i JLS za upravljanje razvojem (ljudski resursi, edukacija i trening) kroz nacionalne programe i programe EU-a.
- Podizanje osposobljenosti za pripremu, provedbu, praćenje i vrednovanje razvojnih projekata svih aktera uključenih u pripremu i realizaciju domaćih i međunarodnih razvojnih programa i projekata kroz nacionalne programe potpore i tehničku pomoć EU-a.
- Suradnja i povezivanje s GZ u planiranju i programiranju razvoja i realizaciji zajedničkih razvojnih projekata.
- Suradnja i povezivanje sa susjednim županijama, osobito na razini NUTS 2, u planiranju i programiranju razvoja i realizaciji zajedničkih razvojnih projekata.
- Jačanje organizacija civilnog društva i njihovo uključivanje i osposobljavanje za doprinos upravljanju razvojem ZZ (prijenos uspješnih iskustava iz drugih županija i regija EU-a te kroz potporu nacionalnih programa, programa EU-a i drugih).
- Planiranje i korištenje prostora u suradnji s Gradom Zagrebom.

Tržište rada

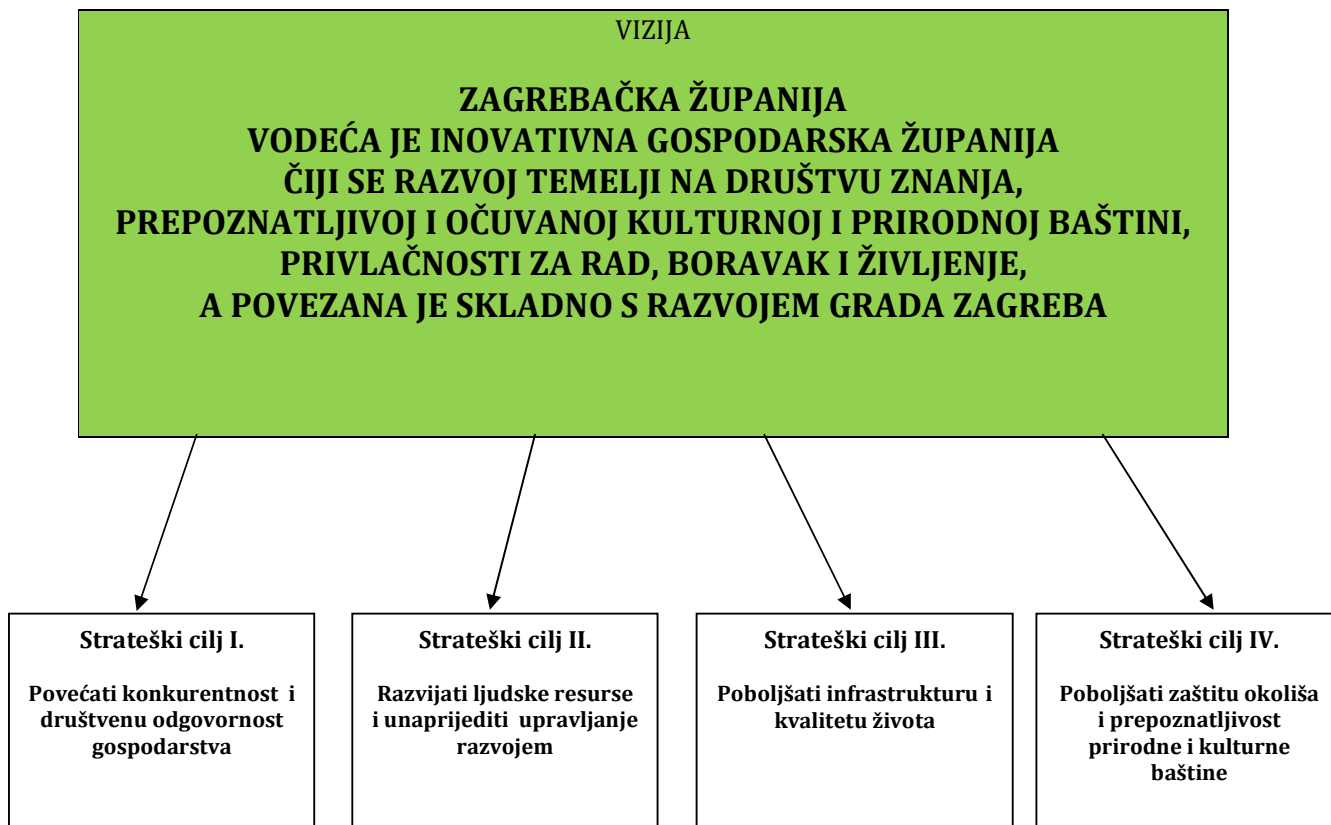
- Dolazak jeftinije radne snage iz susjednih država.
- Neprimjerena nacionalna politika zapošljavanja.

Upravljanje razvojem

- Nedostatak financijskih sredstava na državnoj razini za razvojne projekte na razini ZZ i JLS.
- Decentralizacija obaveza, ali ne i sredstava.
- Nedovoljno učinkovite javne politike za regionalni i lokalni razvoj.
- Konkurencija drugih županija i GZ u kandidiranju razvojnih projekata za financiranje sredstvima EU-a i iz drugih nacionalnih i međunarodnih izvora.

IV. VIZIJA, STRATEŠKI CILJEVI I MJERE

1. Vizija i strateški ciljevi

2. Strateški ciljevi, prioriteti i mjere ŽRS Zagrebačke županije

STRATEŠKI CILJ	PRIORITET	MJERE
I. POVEĆATI KONKURENTNOST I DRUŠTVENU ODGOVORNOST GOSPODARSTVA	Prioritet 1.1. Razvoj poticajnog poduzetničkog okruženja	<p>1.1.1. Unapređenje sustava cjelokupnog obrazovanja za poduzetništvo</p> <p>1.1.2. Promoviranje društveno odgovornog gospodarstva</p> <p>1.1.3. Unapređenje infrastrukture za razvoj poduzetništva</p> <p>1.1.4. Unapređenje povezivanja (proizvodno, razvojno, poslovno i dr.) malog i srednjeg gospodarstva putem klastera i drugih oblika</p> <p>1.1.5. Razvoj financiranja poduzetništva</p> <p>1.1.6. Poticanje izvozne orijentacije gospodarstva</p> <p>1.1.7. Poticajne potpore za male i srednje poduzetnike</p>
	1.2. Primjena znanja, uvođenje i razvoj novih tehnologija i inovacija u gospodarstvo	<p>1.2.1. Razvoj tehnološke infrastrukture (tehnološki centri, tehnološki parkovi i dr.)</p> <p>1.2.2. Poticanje korištenja znanja, tehnologije i razvoja inovacija u gospodarstvu</p>
	1.3. Ruralni razvoj i konkurentna poljoprivreda	<p>1.3.1. Edukacija poljoprivrednika</p> <p>1.3.2. Učinkovito upravljanje poljoprivrednim zemljištem</p> <p>1.3.3. Stvaranje učinkovitog sustava potpore poljoprivredi i ruralnom razvoju</p> <p>1.3.4. Razvoj integrirane i ekološke poljoprivredne proizvodnje</p> <p>1.3.5. Razvoj tradicijskih i inovativnih županijskih proizvoda u ruralnom prostoru</p> <p>1.3.6. Razvoj infrastrukture u ruralnim područjima</p> <p>1.3.7. Unapređenje povezivanja i udruživanja poljoprivrednih proizvođača</p>
	1.4. Konkurentan sektor turizma	<p>1.4.1. Razvoj ruralnog turizma i drugih oblika selektivnog turizma</p> <p>1.4.2. Edukacija za potrebe turizma</p>
	1.5. Privlačenje poželjnih investicija	<p>1.5.1. Unapređenje uvjeta za privlačenje stranih i domaćih ulaganja</p>
	1.6. Uporaba obnovljivih izvora energije i učinkovito korištenje energije	<p>1.6.1. Uspostava mehanizma financiranja obnovljivih izvora energije</p> <p>1.6.2. Podizanje razine svijesti i promocija energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije</p> <p>1.6.3. Energetska učinkovitost za poboljšanje konkurentnosti gospodarstva</p> <p>1.6.4. Učinkovito korištenje energije i uvođenje obnovljivih izvora energije u županijskim zgradama</p> <p>1.6.5. Uvođenje/korištenje energije biomase</p>

STRATEŠKI CILJ	PRIORITET	MJERE
II. RAZVIJATI LJUDSKE RESURSE I UNAPRIJEDITI UPRAVLJANJE RAZVOJEM	2.1. Konkurentnost ljudskih resursa i uravnoteženost tržišta rada	2.1.1. Izrada Strategije razvoja ljudskih potencijala za Zagrebačku županiju 2.1.2. Utemeljenje i razvoj lokalnog partnerstva za zapošljavanje 2.1.3. Podrška razvoju ljudskih resursa usklađenom s razvojnim potrebama ŽŽ utvrđenim Strategijom razvoja ljudskih potencijala
	2.2. Učinkovita županijska, lokalna samouprava i suradnja s državnim i EU tijelima	2.2.1. Jačanje kapaciteta područne (regionalne) i lokalne samouprave 2.2.2. Jačanje kapaciteta regionalne razvojne agencije Regionalne razvojne agencije Zagrebačke županije
	2.3. Učinkovita suradnja s Gradom Zagrebom i drugim županijama	2.3.1. Učinkovita razvojna suradnja Zagrebačke županije s Gradom Zagrebom
	2.4. Informiranje i educiranje, jačanje aktivne uloge civilnog društva u razvoju županije	2.4.1. Jačanje udruga značajnih za razvoj civilnog društva

III. POBOLJŠATI INFRASTRUKTURU I KVALITETU ŽIVOTA	3.1. Razvijena komunalna i prometna infrastruktura	3.1.1. Unapređenje prometne povezanosti 3.1.2. Razvoj integralnog sustava gospodarenja otpadom 3.1.3. Razvoj sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda 3.1.4. Razvoj sustava vodoopskrbe 3.1.5. Plinifikacija ŽŽ
	3.2. Razvijene društvene djelatnosti i prevencija za zdravlje	3.2.1. Izgradnja, obnova i opremanje objekata u školstvu 3.2.2. Provedba preventivnih mjera do zdravlja 3.2.3. Razvoj hitne medicinske službe
	3.3. Visoka kvaliteta urbanog i prirodnog okruženja	3.3.1. Unapređenje razine urbaniteta naselja 3.3.2. Razvoj modela novog vrtlog naselja i gospodarske zone po posebnim uvjetima

<p>IV. POBOLJŠATI ZAŠTITU OKOLIŠA I PREPOZNATLJIVOST PRIRODNE I KULTURNE BAŠTINE</p>	<p>4.1. Zaštita i održivo korištenje prirodne baštine</p> <p>4.2. Zaštita i održivo korištenje kulturne baštine</p> <p>4.3. Zaštita okoliša</p> <p>4.4. Jačanje prepoznatljivosti tradicijskih vrijednosti</p>	<p>4.1.1. Uspostava i upravljanje zaštićenim dijelovima prirode</p> <p>4.1.2. Potpunija identifikacija, valorizacija, interpretacija i razvojna integracija prirodne baštine</p> <p>4.2.1. Očuvanje i održivo korištenje kulturne baštine</p> <p>4.2.2. Očuvanje i njegovanje identiteta Županije uz otvorenost prema drugima</p> <p>4.2.3. Osnivanje, jačanje i međusobno povezivanje institucija u području kulturne baštine i realizacija kulturnih programa</p> <p>4.3.1. Unapređenje okoliša poboljšanjem kakvoće zraka</p> <p>4.3.2. Unapređenje sustava zaštite okoliša</p> <p>4.4.1. Jačanje institucionalne podrške i promoviranje obrazovnih programa i aktivnosti u svrhu njegovanja prepoznatljivosti</p>
---	--	---

3. Mjere

STRATEŠKI CILJ I: POVEĆATI KONKURENTNOST I DRUŠTVENU ODGOVORNOST GOSPODARSTVA

STRATEŠKI CILJ I PRIORITET	I: POVEĆATI KONKURENTNOST I DRUŠTVENU ODGOVORNOST GOSPODARSTVA 1.1. Razvoj poticajnog poduzetničkog okruženja
MJERA	1.1.1. Unapređenje sustava cjelokupnog obrazovanja za poduzetništvo
SVRHA	Poboljšanje i jačanje sposobnosti poduzetnika te poduzetništva u cjelini.
CILJ MJERE	Unaprijediti postojeće i stvoriti nove oblike formalnog i neformalnog obrazovanja radi poboljšanja poduzetničkog okruženja i jačanja sposobnosti poduzetnika te poduzetništva u cjelini.
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza postojećih programa i aktivnosti formalnog i neformalnog obrazovanja za poboljšanje poduzetničkog okruženja i za poduzetnike, analiza rezultata i učinaka. • Analiza obrazovnih potreba za poduzetničko okruženje i za poduzetnike, posebno u malom gospodarstvu (vrste znanja i vještina, područja, načini, organizacija, dostupnost). • Izrada programa obrazovanja za podršku jačanju i razvoju poduzetništva uz povezivanje i umrežavanje na državnoj, županijskoj i lokalnoj razini (državnim institucijama, obrazovnim organizacijama, poduzetničkoj infrastrukturi, poduzetnicima i njihovim udruženjima, organizacijama civilnog društva i dr). • Izrada akcijskog plana za provedbu programa. • Izrada komunikacijske strategije za uključivanje svih dijelova poduzetničkog okruženja u obrazovne programe.
REZULTAT	<ul style="list-style-type: none"> • Izrađena analiza postojećih programa i aktivnosti formalnog i neformalnog obrazovanja usmjerenih na razvoj poduzetničkog okruženja i jačanja sposobnosti poduzetnika te poduzetništva u cjelini. • Izrađena analiza potreba. • Izrađen program obrazovanja za podršku jačanju i razvoju poduzetništva u svim segmentima društva. • Provedba programa obrazovanja kroz realizaciju pojedinih aktivnosti formalnog i neformalnog obrazovanja.
RAZVOJNI UČINAK	Planirane aktivnosti donijet će jačanje sposobnosti i time konkurentnosti poduzetnika i poduzetništva u cjelini.
POKAZATELJI ZA PRAĆENJE OSTVARENJA MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • Broj provedenih aktivnosti formalnog i neformalnog obrazovanja. • Broj i struktura (vrste) polaznika, institucija i organizacija. • Broj postojećih i novootvorenih obrta i trgovačkih društava. • Ocjene uspješnosti i učinkovitost poduzetničkog okruženja. • Zadovoljstvo poduzetnika (anketa).
NOSITELJI	Upravni odjel za gospodarstvo ZŽ, , Upravni odjel za prosvjetu, kulturu, šport i tehničku kulturu ZŽ. Ostali akteri: RRA, HGK, HOK-OKZ, HUP, JLS.
CILJANE SKUPINE I KORISNICI	Izravni korisnici mjere su poduzetnici i obrtnici ZŽ, učenici i studenti koji se školuju za poduzetnička i obrtnička zanimanja.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	Planirani iznos ulaganja za 2011.-2013.: 900.000,00 kuna. Struktura ulaganja: 100% ZŽ
RAZDOBLJE PROVEDBE MJERE	2011.– 2013.

STRATEŠKI CILJ I PRIORITET	I. POVEĆATI KONKURENTNOST I DRUŠTVENU ODGOVORNOST GOSPODARSTVA 1.1. Razvoj poticajnog poduzetničkog okruženja
MJERA	1.1.2. Promoviranje društveno odgovornog gospodarstva
SVRHA	Umnožavanje koristi svih dionika u Županiji kroz manji pritisak na okoliš, adekvatno plaćen rad, poboljšanu edukaciju zaposlenika, povećanje ugleda poduzetnika i poduzetništva u cjelini.
CILJ MJERE	Unaprijediti društveno odgovorno poslovanje poduzeća koje obuhvaća cjelokupan raspon njihovog djelovanja i odnose koje pritom uspostavlja u Županiji, ali i šire (od toga što i kako neko poduzeće proizvodi, kako kupuje i prodaje, kako utječe na okoliš, kako zapošljava i utječe na razvoj svojih zaposlenika, kako ulaže u društvenu zajednicu) i to iznad razina koje propisuje zakon.
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Izraditi program za jačanje društveno odgovornog poslovanja poduzeća u Županiji. • Promovirati taj program u poduzećima (poduzetnicima, managerima i vlasnicima). • Utvrditi provedbene aktivnosti, uspostaviti suradnju s poduzećima i institucijama koje provode takve programe radi potpore i prijenosa iskustava. • Uključiti javnost Županije. • U programu osobit naglasak staviti na mala i srednja poduzeća.
REZULTAT	<ul style="list-style-type: none"> • Izrađen program za jačanje društveno odgovornog poslovanja poduzeća u Županiji. • Promocija programa u poduzećima. • Utvrđivanje provedbenih aktivnosti. • Uključivanje i prihvaćanje društveno odgovornog ponašanja od većeg broja poduzetnika s područja Zagrebačke županije i u više područja poslovanja. • Uspostava suradnje s poduzećima, institucijama, udruženjima obrtnika i poduzetnika, udrugama.
RAZVOJNI UČINAK	Osnaživanje društvene odgovornosti poduzetnika, razvoj poduzetničkog okruženja, porast fleksibilnosti i konkurentnost zaposlenih, doprinos ubrzanom razvoju Županije i JLS. Povećano zadovoljstvo poduzetnika, povećan ugled poduzetnika i poduzetništva u društvu, smanjenje broja otpuštenih radnika, smanjenje troškova u vezi sa zaštitom okoliša i sanacijom šteta.
POKAZATELJI ZA PRAĆENJE OSTVARENJA MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • Broj poduzeća koja su provela društveno odgovorno poslovanje. • Broj poduzeća s certifikatima društveno odgovornog poslovanja. • Broj i vrsta izvještaja poduzeća. • Broj poduzeća s ostvarenim certifikatima zaštite okoliša i drugim potvrdama društveno odgovornog ponašanja. • Broj poduzeća koja financiraju projekte zaštite prirodne i kulturne baštine. • Broj poduzeća koja financiraju projekte nevladinih udruga i lokalne zajednice, broj projekata koji su dobili potporu, iznosi.
NOSITELJI	Upravni odjel za gospodarstvo ZŽ, GSV, RRA ZŽ, HGK, HOK-OKZ, HUP. Ostali akteri: JLS, srednje škole i fakulteti koji obrazuju učenike i studente za poduzetnička zanimanja, mediji.
CILJANE SKUPINE I KORISNICI	Izravni su korisnici mjere poduzetnici i obrtnici, zaposleni i svi građani u ZŽ.
OKVIRNA FINANIJSKA SREDSTVA I IZVORI	Planirani iznos ulaganja za 2011.-2013.: 2.000.000,00 kuna Struktura ulaganja: 20 %ZŽ 80% sredstva iz multilateralnih i bilateralnih izvora
RAZDOBLJE PROVEDBE MJERE	2011.-2013.

PRIORITET	I. POVEĆATI KONKURENTNOST I DRUŠTVENU ODGOVORNOST GOSPODARSTVA 1.1. Razvoj poticajnog poduzetničkog okruženja
MJERA	Mjera 1.1.3. Unapređenje infrastrukture za razvoj poduzetništva
SVRHA	Poboljšati uvjete za razvoj poduzetništva i povećati konkurentnost poduzetnika.
CILJ MJERE	Unapređenje rada postojećih institucija poduzetničke infrastrukture, poboljšanje i pokretanje novih programa potpore (poduzetnički centri, poduzetničke zone, Regionalna razvojna agencija i dr.).
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza stanja i potreba, vrednovanje učinaka dosadašnjih programa potpore i razvojnih potreba poduzetništva. • Utvrđivanje prioriteta u potpori poduzetništvu. • Izrada cjelovitog programa za poboljšanje postojećih i pokretanje novih aktivnosti za razvoj poduzetništva. • Jačanje sposobnosti (kadrovi, znanje, vještine, organizacija) institucija poduzetničke infrastrukture. • Intenzivnije korištenje programa državnih institucija, institucija EU-a, međunarodnih, prekograničnih institucija. • Jačanje povezanosti i suradnje sa Zagrebom i susjednim županijama. • Poduzetnički centri – analiza stanja i mogućnosti poduzetničkih centara u odnosu na potrebe razvoja poduzetništva u Županiji; utvrditi mogućnosti i potrebe daljnjeg razvoja. • Poduzetničke zone – razrada i provedba programa razvoj zona, s naglaskom na velike zone koje planira Županija u suradnji s JLS, radi privlačenja investitora koji je proizvodno-tehnološki lider u svojoj branši i koji će potaknuti brži gospodarski razvoj kroz proizvodno povezivanje i kooperaciju s malim i srednjim poduzetnicima s područja Zagrebačke županije. • RRAZZ, Akcijski plan za provedbu projekta razvoja poduzetničke infrastrukture.
REZULTAT	<ul style="list-style-type: none"> • Provedeno vrednovanje učinaka dosadašnjih programa i analiza razvojnih potreba poduzetništva. • Izrada prijedloga daljnjih potpora razvoju poduzetničke infrastrukture, utvrđivanje prioriteta. • Ojačane sposobnosti (kadrovi, znanje, vještine, organizacija) institucija poduzetničke infrastrukture. • Intenzivnije korištenje programa državnih institucija, institucija EU-a, međunarodnih, prekograničnih institucija. • Jačanje povezanosti između JLS i ZŽ te suradnje sa Gradom Zagrebom i susjednim županijama.
RAZVOJNI UČINAK	Planirane aktivnosti pridonijet će većoj konkurentnosti poduzetnika. Konkretni očekivani učinci: porast broja poduzeća, povećana domaća i strana ulaganja na području Županije.
POKAZATELJI ZA PRAĆENJE OSTVARENJA MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • Broj poduzetnički centara. • Broj i vrsta usluga poduzetničkih centara. • Broj aktivnih novoosnovanih obrta i trgovačkih društava potpomognutih uslugama poduzetničkih centara. • Ocjena kvalitete usluga pruženih poduzetnicima. • Iznos i broj potpora za razvoj zona dodijeljenih JLS. • Povećanje površine komunalno opremljenih poduzetničkih zona. • Broj investitora, vrsta i vrijednost ulaganja. • Broj i vrsta poduzetnika u zonama. • Poslovni rezultati poduzetnika. • Broj i struktura zaposlenih u zonama.

	<ul style="list-style-type: none"> • Broj i vrsta privlačenja i odabira investitora. • Broj i kvaliteta ostvarenih kontakata s potencijalnim investitorima. • Povećana tehnološka razina poslovanja i proizvodnje malih i srednjih poduzetnika. • Porast zaposlenosti.
NOSITELJI	Upravni odjel za gospodarstvo ZŽ, RRAZZŽ, poduzetnički centri, poduzetničke zone, JLS, udruženja poduzetnika, HGK-KZ, HOK-OKZ, HUP.
CILJANE SKUPINE I KORISNICI	Poduzetnici, ulagači, poduzetnički centri i poduzetničke zone, RRAZZŽ, , JLS i ZŽ.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	Planirani iznos ulaganja za 2011.-2013.: 18.100.000,00 kuna Struktura ulaganja: 30%ZŽ 10% JLS 60% MINGORP
RAZDOBLJE PROVEDBE MJERE	2011.- 2013.

STRATEŠKI CILJ I PRIORITET	I. POVEĆATI KONKURENTNOST I DRUŠTVENU ODGOVORNOST GOSPODARSTVA 1.1. Razvoj poticajnog poduzetničkog okruženja
MJERA	Mjera 1.1.4. Unapređenje povezivanja (proizvodno, razvojno, poslovno i dr.) malog i srednjeg gospodarstva putem klastera i drugih oblika
SVRHA	Unaprijediti poslovanje poduzetnika, njihovu konkurentnost i gospodarsku uspješnost Županije putem njihovog razvojnog, inovacijskog, tehnološkog i poslovnog povezivanja.
CILJ MJERE	Poticanje poduzetnika na međusobno povezivanje putem klastera i drugih oblika kako bi korištenjem zajedničkih razvojnih resursa (tehnologije, znanja i istraživanja) unaprijedili vlastito poslovanje. Poticanje uspostavljanja novih klastera i razvoja već uspostavljenih.
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza rada rezultata postojećih klastera, potencijala za osnivanje klastera. • Analiza tehnoloških, razvojnih i poslovnih profila poduzeća. • Izrada programa osnivanja i razvoja klastera, određivanje vrste i tipa klastera i pokretanje inicijativa za osnivanje klastera. • Osposobljavanje kadrova za osnivanje i vođenje klastera. • Izrada baze podataka. • Praćenje, nadzor i vrednovanje programa za razvoj klastera. • Informiranje i edukacija poduzetnika o djelovanju i razvoju klastera. • Povezivanje s drugim inicijativama za osnivanje klastera, Gradom Zagrebom, međužupanijskim i međuregionalnim programima (povezivanje s europskim regijama).
REZULTAT	<ul style="list-style-type: none"> • Izrađena analiza postojećih klastera. • Utvrđeni potencijali za nove klastere. • Izrađeni programi potpore osnivanju klastera i podrške postojećim. • Izrađena baza podataka.
RAZVOJNI UČINAK	Planirane aktivnosti pridonjet će do povećanju konkurentnosti poduzetnika, višoj tehnološkoj razini njihovog poslovanja, poboljšanoj strukturi zaposlenih i održivosti poslovanja razvoja poduzeća u klasterima.
POKAZATELJI ZA PRAĆENJE OSTVARENJA MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • Broj novoosnovanih klastera. • Broj djelatnosti i projekata kojima se bave postojeći klasteri. • Broj članica klastera. • Broj veza i načina suradnje među članicama klastera. • Iznos ulaganja u razvoj i tehnologiju. • Broj i vrsta inovacija i novih tehnoloških rješenja u primjeni. • Udio tehnološki složenijih proizvoda u proizvodima članica klastera i u gospodarstvu ZŽ u cjelini. • Broj i struktura zaposlenih i novozaposlenih. • Vrijednost izvoza. • Poslovni rezultati članica klastera. • Broj i vrste djelatnosti novoosnovanih tvrtki.
NOSITELJI	Odgovorno tijelo za mjeru: Upravni odjel za gospodarstvo ZŽ, HUP. Ostali akteri: RRAZZ, poduzetnici, MINGORP, HGK-KZ .
CILJANE SKUPINE I KORISNICI	Izravni su korisnici mjere poduzetnici uključeni u klastere i klasteri. Ostali korisnici: ostali poduzetnici, JLS ,ZŽ..
OKVIRNA FINACIJSKA SREDSTVA I IZVORI	Planirani iznos ulaganja za 2011.-2013.: 900.000,00 kuna Struktura ulaganja: 60% ZŽ 40% MINGORP i dr.
RAZDOBLJE PROVEDBE MJERE	2011.- 2013.

STRATEŠKI CILJ I PRIORITET	I. POVEĆATI KONKURENTNOST I DRUŠTVENU ODGOVORNOST GOSPODARSTVA 1.1. Razvoj poticajnog poduzetničkog okruženja
MJERA	Mjera 1.1.5. Razvoj financiranja poduzetništva
SVRHA	Poboljšati dostupnost financijskih sredstava malim i srednjim poduzetnicima i općenito gospodarstvu, a posebno novim poduzetnicima. Pridonijeti povećavanju mogućnosti za rast i proširivanje poslovanja kao i za olakšavanje pokretanje novih poduzeća.
CILJ MJERE	Unapređenje jamstvenih fondova i drugih novih oblika financiranja poduzetništva.
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza sadašnjeg financijskog okruženja za poduzeća, izbor i prijenos „najboljih praksi“ iz zemalja EU-a. • Edukacija ljudi zaduženih za uvođenje i razvoj novih financijskih instrumenata. • Informiranje i edukacija potencijalnih korisnika. • Uspostavljanje sustava novih financijskih instrumenata (uključujući konzorcije za jamstva, venture capital i kreiranje kreditnih linija te ostale financijske instrumente).
REZULTAT	<ul style="list-style-type: none"> • Izrađena analiza financijskog okruženja za poduzeća i izbor najboljih praksi. • Provedena edukacija ljudi zaduženih za uvođenje i razvoj novih financijskih instrumenata. • Provedeno informiranje i edukacija potencijalnih korisnika. • Uspostavljen sustav novih financijskih instrumenata.
RAZVOJNI UČINAK	Porast ulaganja u gospodarstvo kao posljedica pristupačnih različitih oblika financiranja poduzetništva. Povećana gospodarska aktivnost, mogućnost za rast i proširenje poslovanja te za osnivanje novih poduzeća.
POKAZATELJI ZA PRAĆENJE OSTVARENJA MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • Broj i vrsta uspostavljenih novih financijskih instrumenata. • Iznos sredstava koji je na taj način na raspolaganju poduzetnicima. • Broj i struktura financiranih projekata poduzetnika. • Broj novoosnovanih trgovačkih društava i obrta. • Poslovni rezultati poduzetnika. • Broj novozaposlenih.
NOSITELJI	Upravni odjel za gospodarstvo ZŽ, Jamstvena agencija, HAMAG, banke i druge financijske institucije, jedinice lokalne samouprave.
CILJANE SKUPINE I KORISNICI	Poduzetnici, JL ZŽ
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	Planirani iznos ulaganja za 2011.-2013.: 1.050.000 kn. Struktura ulaganja: 100% ZŽ
RAZDOBLJE PROVEDBE MJERE	2011.– 2013.

STRATEŠKI CILJ I PRIORITET	I. POVEĆATI KONKURENTNOST I DRUŠTVENU ODGOVORNOST GOSPODARSTVA 1.1. Razvoj poticajnog poduzetničkog okruženja
MJERA	Mjera 1.1.6. Poticanje izvozne orijentacije gospodarstva
SVRHA	Jačanje konkurentnosti cjelokupnog gospodarstva Županije.
CILJ MJERE	Unaprijediti postojeće programe potpore izvozu.
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza i vrednovanje učinaka postojećih programa potpore izvozu. • Izrada programa unapređenja aktivnosti za potporu izvozu. • Vrednovanje provedbe programa.
REZULTAT	<ul style="list-style-type: none"> • Izrađena analiza i vrednovanje učinka postojećih programa. • Uspostavljeni novi programi potpore izvoznoj orijentaciji gospodarstva.
RAZVOJNI UČINAK	Povećan broj izvoznika i njihove konkurentnosti i uspješnosti.
POKAZATELJI ZA PRAĆENJE OSTVARIVANJA MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • Izrađena analiza i vrednovanje učinka postojećih programa. • Broj i vrsta novih programa potpore izvoznoj orijentaciji gospodarstva. • Broj i profili poduzetnika obuhvaćenih programima potpore. • Iznos sredstava utrošen za programe potpore izvoznoj orijentaciji. • Broj izvoznika. • Poslovni rezultati izvoznika.
NOSITELJI	Upravni odjel za gospodarstvo ZŽ, HGK-KZ, HUP, HOK-OKZ, RRAZŽ.
CILJNE SKUPINE I KORISNICI	Direktni korisnici su poduzetnici – izvoznici, gospodarstvo u cjelini.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	Planirani iznos ulaganja za 2011.-2013.: 1.000.000,00 kuna. Struktura ulaganja: 80% ZŽ 20%MINGORP i dr.
RAZDOBLJE PROVEDBE MJERE	2011.– 2013.

STRATEŠKI CILJ I PRIORITET	I. POVEĆATI KONKURENTNOST I DRUŠTVENU ODGOVORNOST GOSPODARSTVA 1.1. Razvoj poticajnog poduzetničkog okruženja
MJERA	Mjera 1.1.7. Poticajne potpore za male i srednje poduzetnike
SVRHA	Poboljšanje uvjeta poslovanja i jačanje konkurentnosti malih i srednjih poduzetnika.
CILJ MJERE	Unaprijediti postojeće programe potpore malom i srednjem poduzetništvu s naglaskom na razradu sustava mjera koje će polučiti najbolji učinak uz raspoloživa sredstva.
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza i vrednovanje učinaka postojećih programa. • Izrada novih programa potpora. • Promocija i upoznavanje poduzetnika s programima. • Praćenje i vrednovanje rezultata i učinaka programa.
REZULTAT	<ul style="list-style-type: none"> • Učinkovitije korištenje potpora. • Uspostavljeni novi i unaprijeđeni postojeći programi potpore. • Povećan broj poduzetnika korisnika potpore. • Povećano iskorištenje sredstava potpore. • Poboljšani poslovni rezultati poduzetnika. • Doprinos smanjenju sive ekonomije.
RAZVOJNI UČINAK	Poboljšanje uvjeta poslovanja i jačanje konkurentnosti malih i srednjih poduzetnika.
POKAZATELJI ZA PREĆANJE OSTVARIVANJA MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • Broj i vrsta novih programa potpore. • Broj i načini predavljanja programa potpore. • Broj poduzetnika obuhvaćenih programima potpore. • Iznos sredstava utrošen za programe potpore. • Poslovni rezultati poduzetnika. • Broj i struktura novozaposlenih osoba. • Broj i vrsta novih proizvoda i usluga.
NOSITELJI	Upravni odjel za gospodarstvo ZŽ, JLS, RRAZŽ, HGK-KZ, HOK-OKZ.
CILJANE SKUPINE I KORISNICI	Korisnici su poduzetnici, osobito posebne skupine - početnici i tradicijski obrti, JLS, ZŽ.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	Planirani iznos ulaganja za 2011.-2013.: 22.170.000,00 kn Struktura ulaganja: 70%ZŽ 30% državni proračun
RAZDOBLJE PROVEDBE MJERE	2011.– 2013.

STRATEŠKI CILJ I PRIORITET	I. POVEĆATI KONKURENTNOST I DRUŠTVENU ODGOVORNOST GOSPODARSTVA 1.2. Primjena znanja, uvođenje i razvoj novih tehnologija i inovacija u gospodarstvo
MJERA	Mjera 1.2.1. Razvoj tehnološke infrastrukture (tehnološki centri, tehnološki parkovi i dr.)
SVRHA	Poticati intenzivno i sustavno korištenje znanja, razvoja tehnologije i inovacija u gospodarstvu Županije, osobito u malom i srednjem poduzetništvu.
CILJ MJERE	Osnivanje i razvoj tehnoloških institucija (tehnološkog parka, centara i inkubatora), čvršće povezivanje između tvrtki i institucija za istraživanja i razvoj (IR), pomoć u transferu tehnologije u skraćivanju i olakšavanju puta od nastajanja ideje, preko inovacije, razvoja tehnologije, prototipa, do proizvoda za tržišta. Podupiranje razvoja tzv. <i>spin off</i> poduzeća.
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza tehnoloških profila tvrtki i njihovih razvojnih potreba, analiza stanja IR. • Povezanost sa znanstveno-obrazovnim institucijama. • Izrada programa za uspostavu i korištenje tehnološkog parka, tehnološkog centra, tehnološkog inkubatora i drugih institucija. • Osiguravanje ljudskih resursa. • Povezivanje/umrežavanje/razmjena iskustva sa sličnim institucijama u Gradu Zagrebu, susjednim županijama i šire. • Izrada strategije razvoja tehnoloških institucija, izrada planova i dokumentacije za osnivanje. • Edukacija ljudi zaduženih za vođenje i organizaciju rada, za promociju u gospodarstvu i među istraživačkim i tehnološkim institucijama. • Praćenje, nadzor i vrednovanje rada.
REZULTAT	<ul style="list-style-type: none"> • Izrađena analiza tehnoloških profila tvrtki i njihovih razvojnih potreba. • Izrađena analiza stanja i potreba za "istraživanje i razvoj". • Izrađen program za uspostavljanje suradnje sa znanstveno-obrazovnim institucijama. • Izrađen program osnivanja i korištenja tehnološkog parka, tehnološkog centra, tehnološkog inkubatora i drugih institucija. • Osnivanje i stavljanje u funkciju tehnoloških institucija. • Povezivanje, umrežavanje, razmjena iskustva sa sličnim institucijama u gradu Zagrebu, susjednim županijama i šire. • Izrađena strategija razvoja tehnoloških institucija, planovi i dokumentacija. • Provedena edukacija ljudi zaduženih za vođenje i organizaciju rada, za promociju u gospodarstvu i među istraživačkim i tehnološkim institucijama.
RAZVOJNI UČINAK	Povećana konkurentnost poduzetnika kroz intenzivno i sustavno korištenje znanja, razvoja tehnologije i inovacija u gospodarstvu Županije, osobito u malom i srednjem poduzetništvu.
POKAZATELJI ZA PRAĆENJE OSTVARENJA MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • Broj izrađenih programa za uspostavu i korištenje tehnološkog parka, tehnološkog centra, tehnološkog inkubatora i drugih institucija. • Broj i vrsta ostvarenih projekata suradnje i razmjena iskustava s sličnim institucijama u gradu Zagrebu, susjednim županijama. • Broj planiranih, uspostavljenih i unaprijeđenih tehnoloških parkova, centara, inkubatora. • Povećana tehnološka razina poslovanja i proizvodnje malih i srednjih poduzetnika. • Broj i vrsta tehnoloških i inovacijskih proizvoda i usluga. • Broj inovacija, patenata. • Broj poduzetnika uključenih u programe. • Povećana tehnološka razina poslovanja i proizvodnje malih i srednjih poduzetnika. • Iznos ulaganja poduzetnika u inovacije i tehnologiju. • Broj, struktura i razina provedene edukacije ljudi zaduženih za vođenje i organizaciju rada, za promociju u gospodarstvu i među istraživačkim i tehnološkim institucijama.
NOSITELJI	Upravni odjel za gospodarstvo ZŽ, Upravni odjel za prosvjetu, kulturu, sport i tehničku kulturu, RRAZZ.

	Ostali akteri: BICRO, visokoškolske institucije i Sveučilište u Zagrebu, znanstvene i istraživačke institucije, HGK, HOK-OKZ, poduzetnici
CILJANE SKUPINE I KORISNICI	Korisnici mjere su poduzetnici, razvojno istraživačke institucije, JLS i ZŽ.
OKVIRNA FINACIJSKA SREDSTVA I IZVORI	Planirani iznos ulaganja za 2011.-2013.: 6.000.000,00 kuna. Struktura ulaganja: 30%ZŽ 10% JLS 60% državni proračun
RAZDOBLJE PROVEDBE MJERE	2011.- 2013.

STRATEŠKI CILJ I PRIORITET	I. POVEĆATI KONKURENTNOST I DRUŠTVENU ODGOVORNOST GOSPODARSTVA 1.2. Primjena znanja, uvođenje i razvoj novih tehnologija i inovacija u gospodarstvo
MJERA	Mjera 1.2.2. Poticanje korištenja znanja, tehnologije i razvoja inovacija u gospodarstvu
SVRHA	Intenzivirati razvoj i povećati konkurentnost gospodarstva Županije.
CILJ MJERE	Poduprijeti i osnažiti upotrebu i korištenje inovacija i znanja u gospodarstvu.
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza stanja na pogledu upotrebe i korištenja znanja i inovacija; izrada programa potpore za komercijalizaciju inovacija. • Analiza i vrednovanje dosadašnjih programa potpore za uvođenje inovacija u proizvodnju. • Izrada baze podataka i potpornih mehanizama za poslovno povezivanje, istraživačkih i tehnoloških institucija te inovatora i poduzetnika. • Promocija upotrebe i korištenja znanja i inovacija i njihove komercijalizacije. • Izrada programa suradnje sa županijskim istraživačkim i visokoškolskim ustanovama (Hrvatski šumarski institut, Visoka škola Adam Krčelić) i ustanovama i istraživačkim centrima u Gradu Zagrebu.
REZULTAT	<ul style="list-style-type: none"> • Izrađena analiza stanja u pogledu upotrebe i korištenja znanja i inovacija. • Izrađena analiza i obavljeno vrednovanje dosadašnjih programa potpore za uvođenje inovacija u proizvodnju. • Izrađen program potpore za komercijalizaciju inovacija. • Povećano korištenje oblika zaštite intelektualnog vlasništva. • Povećana komercijalizacija inovacija. • Pобољшanje poslovnih rezultata poduzetnika. • Promocija upotrebe i korištenja znanja i inovacija i njihove komercijalizacije.
RAZVOJNI UČINAK	Planirane aktivnosti dovest će do veće konkurentnosti poduzetnika korištenjem inovacija i znanja u gospodarstvu i intenzivnijeg razvoja gospodarstva ZŽ.
POKAZATELJI ZA PRAĆENJE OSTVARENJA MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • Iznosi sredstava za programe potpore komercijalizaciji inovacija i uvođenju inovacija u proizvodnju. • Broj, struktura poduzetnika i traženi iznosi zahtjeva. • Broj i iznos ostvarenih potpora. • Broj novih tehnologija i inovacija korištenih u proizvodnji. • Broj i vrsta proizvoda nastalih korištenjem tehnologije i inovacija. • Broj zahtjeva za zaštitu intelektualnog vlasništva, broj izdanih rješenja o zaštiti. • Poslovni rezultati poduzetnika – povećanje prihoda od novih proizvoda.
NOSITELJI	Upravni odjel za gospodarstvo ZŽ, RRAZŽ, HGK-KZ, HOK-OKZ, DZIV, udruge inovatora, razvojno istraživačke organizacije.

CILJANE SKUPINE I KORISNICI	Korisnici mjere su poduzetnici, inovatori, razvojno istraživačke organizacije.
OKVIRNA FINACIJSKA SREDSTVA I IZVORI	Planirani iznos ulaganja za 2011.-2013.: 750.000,00 kuna Struktura ulaganja: 100% ZŽ
RAZDOBLJE PROVEDBE MJERE	2011.- 2013. godina

STRATEŠKI CILJ I PRIORITET	I. POVEĆATI KONKURENTNOST I DRUŠTVENU ODGOVORNOST GOSPODARSTVA 1.3. Ruralni razvoj i konkurentna poljoprivreda
MJERA	1.3.1. Edukacija poljoprivrednika
SVRHA MJERE	Podizanje razine znanja u poljoprivredi radi intenziviranja razvoja i povećanja konkurentnosti.
CILJ MJERE	Osposobiti poljoprivredne proizvođače za proizvodnju, preradu i marketing vlastitih poljoprivrednih proizvoda i upravljanje gospodarstvom, za dobivanje finansijskih sredstava nacionalnih fondova i fondova Europske unije, za razvoj nepoljoprivrednih djelatnosti na poljoprivrednom gospodarstvu.
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza stanja i izrada metodologije praćenja rezultata i provedbe programa. • Izrada programa i priprema projekata za: <ul style="list-style-type: none"> ○ uvođenje novih tehnologija u proizvodnji i preradi ○ marketinšku pripremu proizvoda ○ unapređenje upravljanja poljoprivrednim gospodarstvom ○ dobivanje finansijskih sredstava nacionalnih fondova i fondova Europske unije. • Razvoj nepoljoprivrednih djelatnosti na gospodarstvu: <ul style="list-style-type: none"> ○ osposobljavanje za bavljenje seoskim turizmom ○ razvoj tradicionalnih obrta u ruralnim područjima.
REZULTAT	<ul style="list-style-type: none"> • Razvoj poduzetništva. • Porast znanja o poljoprivrednoj proizvodnji koji će se očitovati u porastu količine i kvalitete proizvoda i usluga, rastu prihoda gospodarstva i ponudi nepoljoprivrednih proizvoda i usluga u ruralnom području: <ul style="list-style-type: none"> ○ primjena novih tehnologija u proizvodnji i preradi poljoprivrednih proizvoda ○ marketinški pripremljeni i tržišno pozicionirani poljoprivredni proizvodi ○ razvoj centara kao mostova za prijenos znanja u proizvodnju ○ učinkovitija i profitabilnija poljoprivredna gospodarstva ○ brži razvoj poljoprivrednih gospodarstava uz pomoć sredstava nacionalnih fondova i fondova Europske unije ○ razvoj seoskog turizma ○ razvoj tradicionalnih obrta i poduzetništva.
RAZVOJNI UČINAK	Povećanje konkurentnosti, rast proizvodnje i prerade poljoprivrednih proizvoda, porast broja kvalitetnih i prepoznatljivih proizvoda na tržištu, povećanja prihoda poljoprivrednih gospodarstava te zadržavanja i zapošljavanja stanovništva u ruralnim područjima.
POKAZATELJI ZA PRAĆENJE OSTVARENJA MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • Broj osposobljenih poljoprivrednika za bavljenje proizvodnjom. • Broj novih tehnologija u proizvodnji i preradi poljoprivrednih proizvoda. • Broj novih poljoprivrednih proizvoda na tržištu. • Broj pripremljenih i prihvaćenih projektnih prijava za nacionalne i fondove Europske unije. • Dohodak poljoprivrednih gospodarstava. • Broj zadržanog i zaposlenog stanovništva u ruralnom prostoru. • Broj objekata za bavljenje seoskim turizmom. • Broj revitaliziranih tradicionalnih obrta i poduzetničkih projekata.
NOSITELJI	Upravni odjel za poljoprivredu, ruralni razvitak i šumarstvo ZŽ. Ostali akteri: Hrvatski zavod za poljoprivredno savjetodavnu službu, Hrvatska gospodarska komora –

	Komora Zagreb, Hrvatska obrtnička komora – Obrtnička komora Zagreb, RRAZZ, obrazovne institucije, Turistička zajednica Zagrebačke županije.
CILJANE SKUPINE I KORISNICI	Poljoprivredna gospodarstva s područja Zagrebačke županije.
OKVIRNA FINACIJSKA SREDSTVA I IZVORI	Planirani iznos ulaganja za 2011.-2013.: 2.000.000,00 kn. Struktura ulaganja: 70% županijski proračun 30% fondovi Europske unije.
RAZDOBLJE PROVEDBE MJERE	2011.-2013.

STRATEŠKI CILJ I PRIORITET	I. POVEĆATI KONKURENTNOST I DRUŠTVENU ODGOVORNOST GOSPODARSTVA
MJERA	1.3. Ruralni razvoj i konkurentna poljoprivreda
SVRHA MJERE	1.3.2. Učinkovito upravljanje poljoprivrednim zemljištem
CILJ MJERE	Održivo gospodarenje zemljišnim resursima.
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Provedba regionalizacije poljoprivredne proizvodnje (optimalno korištenje prirodnih značajki poljoprivrednog zemljišta). • Aktivacija neobrađenog i zapuštenog poljoprivrednog zemljišta. • Okrupnjavanje poljoprivrednog zemljišta: <ul style="list-style-type: none"> ○ Poticanje okrupnjavanja prometom poljoprivrednog zemljišta (kupnjom, prodajom, zamjenom). ○ Poticanje rješavanja imovinsko-pravnih odnosa. • Zaštita poljoprivrednog zemljišta od: <ul style="list-style-type: none"> ○ Gubitaka prenamjenom, erozijom i sl. ○ Degradacije smanjenjem njegove proizvodne sposobnosti (pada sadržaja organske tvari, mineralnih hranjiva, zakiseljavanja, kontaminacije teškim metalima). • Razvoj informacijskog sustava praćenja i unapređenja poljoprivredne proizvodnje.
REZULTAT	<ul style="list-style-type: none"> • Porast količine i kvalitete poljoprivredne proizvodnje, prilagođenost tehnike i tehnologije proizvodnje prirodnim proizvodnim uvjetima, stabilnost prinosa, rast prihoda poljoprivrednih gospodarstava i očuvanje tla. • Učinkovito korištenje prirodnih resursa. • Smanjena površina neobrađenog i zapuštenog poljoprivrednog zemljišta. • Stvorene tehnološke cjeline poljoprivrednog zemljišta kao preduvjeta učinkovite i racionalne proizvodnje. • Usklađeno stanje zemljišnih knjiga i katastra sa stvarnim stanjem. • Očuvano poljoprivredno tlo. • Praćenje stanja onečišćenosti tala.
RAZVOJNI UČINAK	Planirane aktivnosti pridonjet će povećanju konkurentnosti, porastu poljoprivredne proizvodnje, povećanju kvalitete i stabilnosti prinosa, povećanju prihoda poljoprivrednih gospodarstava, smanjenju depopulacije i boljoj zaštiti i očuvanju tala.
POKAZATELJI ZA PRAĆENJE OSTVARENJA MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • Površina obrađenog/neobrađenog poljoprivrednog zemljišta. • Prosječna veličina poljoprivrednog gospodarstva i proizvodne parcele. • Količina i struktura proizvoda i usluga po poljoprivrednom gospodarstvu. • Proizvodna svojstva tala (stanje organske tvari, mineralnih hranjiva, kiselosti...). • Stanje onečišćenja poljoprivrednih tala. • Dohodak poljoprivrednih gospodarstava. • Broj zaposlenih.

NOSITELJI	Upravni odjel za poljoprivredu, ruralni razvitak i šumarstvo ZŽ. Ostali akteri: Agencija za poljoprivredno zemljište, JLS.
CILJANE SKUPINE I KORISNICI	Poljoprivredna gospodarstva s područja Zagrebačke županije.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	Planirani iznos ulaganja za 2011.-2013.: 5.000.000,00 kuna. Struktura ulaganja: 50% ZŽ 20% državni proračun 30% fondovi EU
RAZDOBLJE PROVEDBE MJERE	2011.-2013.

STRATEŠKI CILJ I PRIORITET	I. POVEĆATI KONKURENTNOST I DRUŠTVENU ODGOVORNOST GOSPODARSTVA 1.3. Ruralni razvoj i konkurentna poljoprivreda
MJERA	1.3.3. Stvaranje učinkovitog sustava potpore poljoprivredi i ruralnom razvoju
SVRHA MJERE	Učinkovito upravljanje potporama za razvoj poljoprivrede i ruralnog prostora radi povećanja konkurentnosti poljoprivrede i unapređenja ruralnog razvoja.
CILJ MJERE	Usklađivanje potpora radi povećanja učinkovitosti, uspješnosti i postizanja sinergije za razvoj poljoprivredne proizvodnje.
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza i vrednovanje dosadašnjih županijskih potpora poljoprivredi i ruralnom razvitku. • Analiza potreba poljoprivrede i ruralnog prostora za daljnji razvoj. • Usklađivanje prioriteta, financijskih kapaciteta i zakonskih mogućnosti za dodjelu i realizaciju potpora. • Praćenje i vrednovanje rezultata i učinaka.
REZULTAT	<ul style="list-style-type: none"> • Stvaranje županijskog plana potpora poljoprivredi i ruralnom razvitku u razdoblju 2011.-2013. godine. • Očuvanje poljoprivredne proizvodnje kao strateške gospodarske grane (proizvodnja hrane). • Ujednačen razvoj ruralnog županijskog prostora. • Zadržavanje stanovništva u ruralnom području. • Motiviranost poljoprivrednika za ulaganje u postojeće i nove aktivnosti u ruralnom području. • Očuvanje prirodnog krajobraza.
RAZVOJNI UČINAK	Učinkovito upravljanje javnim sredstvima koje će pridonijeti uspješnijem razvoju poljoprivrede i ruralnih područja uz zadržavanje stanovništva u ruralnim područjima i očuvanje prirodnih resursa. Planirane aktivnosti dovest će do porasta gospodarskih aktivnosti u ruralnim područjima, povećanja zaposlenosti i dohotka stanovništva te ravnomjernijem razvoju ovog područja.
POKAZATELJI ZA PRAĆENJE OSTVARENJA MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • Odnos uloženi sredstva i rezultata gospodarskih aktivnosti na ruralnom području. • Broj stanovnika na ruralnom području. • Vrste i količine proizvoda i usluga. • Dohodak poljoprivrednog gospodarstva. • Broj i struktura zaposlenih. • Stanje krajobraza (održavanje livada i pašnjaka, poljoprivrednog zemljišta i sl.).
NOSITELJI	Upravni odjel za poljoprivredu, ruralni razvitak i šumarstvo ZŽ. Ostali akteri: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja RH, JLS, Hrvatska gospodarska komora – Komora Zagreb.
CILJANE SKUPINE I KORISNICI	Poljoprivredna gospodarstva s područja Zagrebačke županije.

OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	Planirani iznos ulaganja za 2011.-2013.: 75.000.000,00 kuna. Struktura ulaganja: 30% ZŽ 40% državni proračun 30% fondovi EU
RAZDOBLJE PROVEDBE MJERE	2011. – 2013.

STRATEŠKI CILJ I PRIORITET	I. POVEĆATI KONKURENTNOST I DRUŠTVENU ODGOVORNOST GOSPODARSTVA
MJERA	1.3. Ruralni razvoj i konkurentna poljoprivreda
SVRHA MJERE	1.3.4. Razvoj integrirane i ekološke poljoprivredne proizvodnje
CILJ MJERE	Unaprijediti proizvodnju i promociju poljoprivrednih proizvoda proizvedenih prema principima integrirane i ekološke proizvodnje.
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Stvaranje sustava održive poljoprivredne proizvodnje koji uključuje ekološki, gospodarski i društveno opravdane proizvodno-tehnološke metode, koji najpovoljnije koristi plodnost tla i raspoloživu vodu, prirodna svojstva biljaka, životinja i krajobraza, povećanje prinosa i otpornosti biljaka s pomoću prirodnih sila i zakona, uz propisanu uporabu gnojiva i sredstava za zaštitu bilja i životinja. • Razvoj poljoprivrede temeljene na principima integrirane i ekološke proizvodnje: <ul style="list-style-type: none"> ○ upoznavanje proizvođača s ekološkim, ekonomskim i socijalnim prednostima ekološke i integrirane poljoprivredne proizvodnje ○ usklađivanje sa zakonskom regulativom ○ uspostava ekološke i integrirane proizvodnje na područjima gdje drukčija poljoprivredna proizvodnja nije moguća (vodozaštitna područja, zaštićena područja prirode i sl.). • Razvoj tržišta poljoprivrednih proizvoda iz ekološke i integrirane proizvodnje: <ul style="list-style-type: none"> ○ marketinška priprema i promocija proizvoda ○ edukacija potrošača. • Promocija očuvanih proizvodnih resursa u poljoprivredi (tlo, voda, zrak) i pozicioniranje županije kao ekološki orijentirane sredine.
REZULTAT	<ul style="list-style-type: none"> • Porast poljoprivrednih površina u ekološkoj i integriranoj proizvodnji. • Povećanje broja proizvođača u ekološkoj i integriranoj proizvodnji. • Zaštita tla i voda. • Razvoj poljoprivrede na zaštićenim područjima (vodozaštitnim, prirodnim i sl.). • Razvoj tržišta proizvoda iz ekološke i integrirane proizvodnje (specijalizirane trgovine, sajmovi, direktna prodaja...). • Povećanje dohotka proizvođača. • Podizanje svijesti potrošača o dobrobiti takvih proizvoda. • Pozicioniranje Županije kao ekološki orijentirane sredine.
RAZVOJNI UČINAK	Porast udjela ekološke i integrirane proizvodnje u ukupnoj županijskoj poljoprivrednoj proizvodnji, zaštita tla i vode, iskorištenje proizvodnih površina na zaštićenim područjima, rast dohotka proizvođača, razvoj tržišta proizvoda iz ekološke i integrirane proizvodnje i edukacija potrošača. Porast broja proizvođača i proizvoda iz ekološke i integrirane proizvodnje i promocija Županije kao očuvane prirodne sredine.
POKAZATELJI ZA PRAĆENJE OSTVARENJA MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • Broj proizvođača upisanih u Upisnik proizvođača u ekološkoj/integriranoj proizvodnji. • Površine poljoprivrednog zemljišta i broj grla stoke u ekološkoj/integriranoj proizvodnji. • Razvoj poljoprivrede na zaštićenim područjima. • Stanje nitrata u podzemnim vodama. • Promet poljoprivrednim proizvodima iz ekološke/integrirane proizvodnje. • Dohodak poljoprivrednih gospodarstava u ekološkoj/integriranoj proizvodnji.

NOSITELJI	Upravni odjel za poljoprivredu, ruralni razvitak i šumarstvo ZŽ. Ostali akteri: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i regionalnog razvoja RH, nadzorne stanice za ekološku i integriranu proizvodnju, Hrvatski zavod za poljoprivredno savjetodavnu službu, Hrvatska gospodarska komora – Komora Zagreb, Regionalna razvojna agencija, Turistička zajednica Zagrebačke županije.
CILJNE SKUPINE I KORISNICI	Poljoprivredna gospodarstva s područja Zagrebačke županije (trenutačni i potencijalni proizvođači u ekološkoj/integriranoj proizvodnji).
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	Planirani iznos ulaganja za 2011.-2013.: 1.000.000,00 kuna. Struktura ulaganja: 30% ZŽ 20% državni proračun 50% fondovi EU
RAZDOBLJE PROVEDBE MJERE	2011. – 2013.

STRATEŠKI CILJ I PRIORITET	I. POVEĆATI KONKURENTNOST I DRUŠTVENU ODGOVORNOST GOSPODARSTVA 1.3. Ruralni razvoj i konkurentna poljoprivreda
MJERA	1.3.5. Razvoj tradicijskih i inovativnih županijskih proizvoda
SVRHA MJERE	Povećanje zastupljenosti obrta i poduzetništva u ruralnom području. Povećanje prepoznatljivost područja promocijom tradicionalnih vrijednosti uz korištenje inovativnih postupka i načina.
CILJ MJERE	Povećanje broja poljoprivrednih gospodarstava i povećanje njihovog dohotka, poticanje mladih ljudi na ostanak u ruralnim dijelovima, osiguravanje domaćeg proizvoda na tržištu te pridonosenje kvaliteti života stanovnika ruralnog dijela županije, poticanje zapošljavanja dugotrajno nezaposlenih osoba.
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza mogućnosti i potreba za tradicijskim i inovativnim županijskim proizvodima. • Razvoj postojećih tradicijskih (autohtonih) proizvoda uz prilagodbu i primjenu novih tehnologija s ciljem njihovog očuvanja i približavanja tržištu, primjena inovacija u stvaranju novih poljoprivrednih proizvoda i usluga. • Educiranje za: otvaranje poljoprivrednih obrta, usvajanje znanja utemeljenih istraživanjem i konkretnim podacima o potrebama domaćeg tržišta. • Usvajanje spoznaje o ekološkoj svijesti današnjeg potrošača. • Povećanje kvalitete i kvantitete poljoprivrednog proizvoda. • Savjetnička potpora budućim obrtnicima-poljoprivrednicima. • Razvoj zaštićenih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda s dodanom vrijednošću. • Izrada strategija upravljanja robnim markama; razvoj županijskih robnih marki; razvoj proizvoda zaštićenih oznakom izvornosti i geografskog podrijetla; razvoj inovativnih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda. • Razvoj tržišta tradicionalnih i inovativnih proizvoda, marketinška priprema i promocija tradicionalnih i inovativnih proizvoda. • Pravna zaštita zaštićenih proizvoda. • Edukacija potrošača.
REZULTAT	<ul style="list-style-type: none"> • Porast ulaganja, odnosno investicija u ruralnom prostoru na području, porast poduzetništva i obrtništva. • Porast broja proizvođača i proizvoda s dodanom vrijednošću, povećanje dohotka proizvođača, povećanje povjerenja potrošača i promocija baštine i tradicijskih vrijednosti Županije. • Izrađena županijska strategija upravljanja robnim markama. • Stvaranje novih robnih marki. • Stvaranje proizvoda zaštićenih oznakom izvornosti i geografskog podrijetla. • Stvaranje inovativnih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda. • Pravno zaštićeni proizvodi.

	<ul style="list-style-type: none"> • Podizanje svijesti potrošača o dobrobiti takvih proizvoda. • Promicanje baštine i tradicijskih vrijednosti Županije.
RAZVOJNI UČINAK	<p>Povećanje zastupljenosti obrta i poduzetništva u ruralnom području.</p> <p>Povećanje prepoznatljivost područja promocijom tradicionalnih vrijednosti uz korištenje inovativnih postupka i načina.</p> <p>Porast ulaganja u ruralnom prostoru na području.</p> <p>Rast gospodarskih aktivnosti, povećanje konkurentnosti, zaposlenosti.</p>
POKAZATELJI ZA PRAĆENJE OSTVARENJA MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • Broj novootvorenih obrta. • Broj zaposlenih u novootvorenim obrtima. • Uspješnosti poslovanja novootvorenih obrta. • Broj organiziranih seminara, predavanja ili radionica, kao i broj i struktura polaznika. • Broj proizvoda i proizvođača tradicionalnih i inovativnih proizvoda. • Broj novih robnih marki. • Broj novih proizvoda zaštićenih oznakom izvornosti i geografskog podrijetla. • Broj novih inovativnih proizvoda. • Promet tradicionalnih i inovativnih proizvoda. • Prepoznatljivost tradicionalnih i inovativnih proizvoda.
NOSITELJI	<p>Upravni odjel za poljoprivredu, ruralni razvitak i šumarstvo ZŽ.</p> <p>Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i regionalnog razvoja RH, Državni zavod za intelektualno vlasništvo, pravne službe, RRAZZ, Hrvatska gospodarska komora – Komora Zagreb, Turistička zajednica Zagrebačke županije.</p>
CILJANE SKUPINE I KORISNICI	<p>Poljoprivredna gospodarstva s područja Zagrebačke županije.</p>
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	<p>Planirani iznos ulaganja za 2011.-2013.: 13.000.000,00 kuna.</p> <p>Struktura ulaganja:</p> <p>40% ZŽ</p> <p>30% fondovi EU</p> <p>20% JLS</p> <p>10% zainteresirani proizvođači</p>
RAZDOBLJE PROVEDBE MJERE	<p>2011.-2013.</p>

STRATEŠKI CILJ I PRIORITET	I. POVEĆATI KONKURENTNOST I DRUŠTVENU ODGOVORNOST GOSPODARSTVA 1.3. Ruralni razvoj i konkurentna poljoprivreda
MJERA	1.3.6. Razvoj infrastrukture u ruralnim područjima
SVRHA MJERE	Poboljšanje uvjeta za proizvodnju i poslovanje u ruralnom prostoru.
CILJ MJERE	Poboljšati, obnoviti i izgraditi temeljnu infrastrukturu koja je u funkciji razvoja poljoprivrede (nerazvrstane ceste, odvodnja, navodnjavanje), izgraditi poslovnu infrastrukturu.
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Razvoj proizvođačke infrastrukture u ruralnom području: <ul style="list-style-type: none"> ○ izgradnja nerazvrstanih cesta u suradnji s jedinicama lokalne samouprave ○ izgradnja i/ili adaptacija protupožarnih putova s elementima šumske ceste ○ gradnja i/ili adaptacija kanalizacijskih i sustava za pročišćavanje otpadnih voda ○ gradnja i/ili rekonstrukcija toplana koje koriste organski otpad ○ izgradnja pilot-projekta navodnjavanja ○ izgradnja i održavanje sustava za odvodnju poljoprivrednog zemljišta ○ izgradnja distributivnog centra za voće i povrće i potrebne logistike. • Razvoj poslovne infrastrukture.
REZULTAT	<ul style="list-style-type: none"> • Poboljšanje temeljne infrastrukture, ceste, vodoopskrba, odvodnja, navodnjavanje. • Poboljšanje proizvodnih uvjeta i poslovne infrastrukture kao ključnom uvjetu za daljnji razvoj poljoprivredne proizvodnje i ruralni razvoj u cjelini.
RAZVOJNI UČINAK	Planirane aktivnosti dovest će do porasta aktivnosti u proizvodnji i preradi poljoprivrednih proizvoda, poboljšanja proizvodnih uvjeta, smanjenja ovisnosti poljoprivredne proizvodnje o klimatskim ekstremima (poplava, suša, kasni proljetni mraz), povećanja kvalitete i količine proizvodnje i učinkovitog plasmana proizvoda na tržište.
POKAZATELJI ZA PRAĆENJE OSTVARENJA MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • Broj pripremljenih i realiziranih projekata izgradnje i obnove infrastrukture. • Površina ruralnog područja s uređenom infrastrukturom. • Površina poljoprivrednog zemljišta sa sustavom odvodnje/navodnjavanja. • Broj pripremljenih i prihvaćenih projektnih prijava za nacionalne fondove i fondove EU. • Dohodak poljoprivrednih gospodarstava u područjima uređene infrastrukture. • Odnos radno intenzivnih i radno ekstenzivnih poljoprivrednih proizvodnji. • Poslovanje distributivnih centara.
NOSITELJI	Upravni odjel za poljoprivredu, ruralni razvitak i šumarstvo ŽŽ. Ostali akteri: JLS, Hrvatske vode, Vodoopskrba i odvodnja, RRAZZ.
CILJANE SKUPINE I KORISNICI	Poljoprivredna gospodarstva s područja Zagrebačke županije.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	Planirani iznos ulaganja za 2011.-2013.: 50.000.000,00 kuna. Struktura ulaganja: 30% ŽŽ 30% fondovi EU 20% krajnji korisnici 10% državni proračun 10% JLS
RAZDOBLJE PROVEDBE MJERE	2011.-2013.

STRATEŠKI CILJ I PRIORITET	I. POVEĆATI KONKURENTNOST I DRUŠTVENU ODGOVORNOST GOSPODARSTVA 1.3. Ruralni razvoj i konkurentna poljoprivreda
MJERA	1.3.7. Unapređenje povezivanja i udruživanja poljoprivrednih proizvođača
SVRHA MJERE	Podizanje konkurentnosti poljoprivrednih proizvođača.
CILJ MJERE	Unaprijediti uvjete i osigurati potrebnu podršku za osnivanje, rad i razvoj udruženja u poljoprivredi, umrežavanje dionika ruralnog prostora
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Razvoj poljoprivrednih udruga: <ul style="list-style-type: none"> ○ poticanje udruživanja i stvaranje mreže zainteresiranih dionika na lokalnoj razini ○ koordinacija lokalnih udruga na regionalnoj razini (županijski savezi udruga) ○ povezivanje sa srodnim domaćim i stranim udrugama ○ razmjena znanja i iskustava. • Razvoj poljoprivrednih zadruga: <ul style="list-style-type: none"> ○ poticanje modernog zadrugarstva s ciljem standardizacije kvalitete, stabilnosti ponude i zajedničkog nastupa na tržištu ○ primjerima dobre prakse poticati zanimanje poljoprivrednika za zadrugarstvo i udruživanja. • Umrežavanje dionika ruralnog prostora: <ul style="list-style-type: none"> ○ poticanje osnivanja i razvoja LAG-ova i snaženje LEADER pristupa ○ poticanje osnivanja i razvoja klastera u poljoprivredi.
REZULTAT	<ul style="list-style-type: none"> • Dugoročna održivost i razvoj malih i srednjih poljoprivrednih gospodarstava kroz proizvođačke organizacije, prijenos znanja i pozitivnih primjera između proizvođača te stvaranje perspektiva za financiranje programa i projekata iz fondova Europske unije: <ul style="list-style-type: none"> ○ povećanje broja udruga, zadruga i proizvođačkih organizacija ○ dugoročna održivost malih i srednjih poljoprivrednih gospodarstava ○ osiguranje stabilnosti isporuke i cijena poljoprivrednih proizvoda ○ stvaranje ravnopravnih partnera trgovačkom sektoru ○ prijenos znanja, iskustava i pozitivnih primjera ○ povećanje suradnje između dionika na ruralnom području ○ ostvarivanje prava na zaštitu tradicionalnih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda oznakama izvornosti i geografskog podrijetla ○ dostupnost financijskih sredstava fondova Europske unije.
RAZVOJNI UČINAK	Povećanje organiziranosti poljoprivrednih proizvođača i drugih zainteresiranih i povezanih dionika ruralnog prostora, povećat će konkurentnost i pospješiti dugoročnu održivost malih i srednjih poljoprivrednih gospodarstava.
POKAZATELJI ZA PRAĆENJE OSTVARENJA MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • Broj aktivnih udruga, zadruga i proizvođačkih organizacija i broj njihovih članova. • Financijski pokazatelji rada zadruga i proizvođačkih organizacija. • Rast količine i kvalitete poljoprivredne proizvodnje organiziranih proizvođača. • Specijalizacija i unapređenje proizvodnje organiziranih proizvođača. • Broj zaštićenih proizvoda. • Broj pripremljenih, prijavljenih i provedenih projekata financiranih iz fondova Europske unije.
NOSITELJI	Upravni odjel za poljoprivredu, ruralni razvitak i šumarstvo ZŽ. Ostali akteri: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja RH, Hrvatska gospodarska komora – Komora Zagreb, RRAZŽ.
CILJANE SKUPINE I KORISNICI	Poljoprivredna gospodarstva s područja Zagrebačke županije.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	Planirani iznos ulaganja za 2011.-2013.: 3.000.000,00 kuna. Struktura ulaganja: 30% ZŽ 50% fondovi EU 10% JLS 10% krajnji korisnici
RAZDOBLJE PROVEDBE MJERE	2011 –2013. godina

STRATEŠKI CILJ I PRIORITET	I. POVEĆATI KONKURENTNOST I DRUŠTVENU ODGOVORNOST GOSPODARSTVA 1.4. Konkurentan sektor turizma
MJERA	1.4.1. Razvoj ruralnog turizma i drugih oblika selektivnog turizma.
SVRHA MJERE	
CILJ MJERE	Povećanje dohotka poljoprivrednih gospodarstva koja se bave ruralnim turizmom, povećanje broja poljoprivrednih gospodarstva u ruralnom turizmu i povećanje ponude. Optimalno korištenje svih županijskih resursa i uvjeta za postojeće, nove ili nedovoljno razvijene oblike turizma i turističke proizvode (ruralni turizam, izletnički, rekreativni, zdravstveni, kulturni, vjerski i poslovni turizam, lovni i ribolovni).
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza stanja i potreba u ruralnom turizmu i drugim oblicima selektivnog turizma. • Identifikacija i valorizacija resursa za ruralni turizam i druge oblike selektivnog turizma. • Izrada i provedba programa za povećanje specijalizacije/diverzifikacije turističkih proizvoda i usluga. • Razvoj selektivnih i prepoznatljivih oblika turizma i to: ruralni turizam (gastroturizam i obilazak vinskih cesta), izletnički, rekreativni, toplički, zdravstveni korištenjem potencijala Naftalana, kulturni, vjerski i poslovni turizam, lovni i ribolovni pustolovni turizam (rafting, climbing, paragliding, boravak u prirodi.). • Kreiranje turističkih proizvoda. • Unapređivanje marketinške aktivnosti. • Podizanje kvalitete postojeće i izgradnja nedostajuće turističke infrastrukture u skladu sa standardima suvremene potražnje (informacijskih centara, signalizacije). • Certifikacija turističkih proizvoda (dodjela specijalnih oznaka). • Povećanje smještajnih kapaciteta i porast kvalitete ponude. • Certifikacija turističkih proizvoda (dodjela specijalnih oznaka). • Izrada i provedba programa edukacije i osposobljavanja poduzetnika i svih zaposlenika u turizmu. • Osnaživanje povezanosti i sa sektorom kulture, poljoprivrede, ekologije, obrazovanja. • Sustavno povezivanje i umrežavanje s Gradom Zagrebom i srodnim turističkim područjima, turističkim agencijama i turističkim gospodarstvom.
REZULTAT	<ul style="list-style-type: none"> • Povećan broj dolazaka posjetitelja (izletnika, turista) i noćenja, stvaranje novih turističkih proizvoda, ZŽ, osobito u ruralnom području. • Povezivanje turističkih djelatnika koji će promovirati zajednički brend ZŽ. • Povećanje smještajnih kapaciteta. • Povećanje pretežno vlastite i tradicionalne poljoprivredne proizvodnje u funkciji turističke potrošnje. • Porast kvalitete usluge, rast broja novootvorenih izletišta, smještajnih objekata, seoskih domaćinstava, manifestacija.
RAZVOJNI UČINAK	Optimalno korištenje svih županijskih resursa i uvjeta za postojeće, nove ili nedovoljno razvijene oblike turizma i turističke proizvode. Doprinos razvoju ruralnih područja kroz pokretanje novih gospodarskih aktivnosti.
POKAZATELJI ZA PRAĆENJE OSTVARENJA MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • Broj turističkih objekata. • Broj i vrste novih sadržaja u turističkoj ponudi. • Broj i vrste certificiranih proizvoda i oznaka kvalitete. • Broj noćenja. • Broj i vrste turista, posjetitelja i gostiju. • Financijski pokazatelji poslovanja u turizmu. • Dohodak poljoprivrednih gospodarstva. • Broj zaposlenih u ruralnom području.
NOSITELJI	Upravni odjel za poljoprivredu, ruralni razvitak i šumarstvo ZŽ, JLS, RRAZZ, HGK-KZ, HOK-OKZ, turističke zajednice, poduzetnici u turizmu, institucije u kulturi.
CILJANE SKUPINE I KORISNICI	Poduzetnici u turizmu, institucije u kulturi, sportu, zaštiti prirode, JLS.

OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	Planirani iznos ulaganja za 2011.-2013.: 9.660.000,00 kn Struktura ulaganja: 20% ZŽ 10% TZZŽ 70% sredstva EU
RAZDOBLJE PROVEDBE MJERE	2011. – 2013.

STRATEŠKI CILJ I PRIORITET	I. POVEĆATI KONKURENTNOST I DRUŠTVENU ODGOVORNOST GOSPODARSTVA 1.4. Konkurentan sektor turizma
MJERA	1.4.2. Edukacija za potrebe turizma
SVRHA MJERE	Učinkovito korištenje razvojnih resursa kroz turizam za gospodarski i sveukupni razvoj Zagrebačke županije.
CILJ MJERE	Unaprijediti i sustavno razvijati znanje, vještine i sposobnosti ljudskih resursa u turizmu radi povećanja konkurentnost i atraktivnost Županije.
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Izrada i provedba programa edukacije za potrebe turizma. • Suradnja s domaćim i stranim obrazovnim institucijama. • Organizacija ciljanih i specijaliziranih seminara i tečajeva. • Primjena međunarodnih standarda rada u ugostiteljstvu i turizmu. • Korištenje „dobre prakse“. • Unapređenje specijaliziranog i visokoškolskog obrazovanja u Županiji u suradnji s Gradom Zagrebom i srodnim županijama.
REZULTAT	<ul style="list-style-type: none"> • Izrađeni programi edukacije za unapređenje turizma. • Povećane znanja i vještina zaposlenih u turizmu. • Poboljšanje kvalitete turističkih usluga i turističke ponude. • Povećanje prihoda od turizma.
RAZVOJNI UČINAK	Poboljšanje diversifikacije turističkog proizvoda i stvaranje proizvoda i usluga s većom dodanom vrijednosti.
POKAZATELJI ZA PRAĆENJE OSTVARENJA MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • Broj i vrste održanih edukacija. • Broj i struktura polaznika edukacija. • Broj i vrsta turističkih proizvoda. • Kvaliteta usluga i proizvoda. • Broj i struktura zaposlenih. • Zaposlenost i plaća zaposlenika.
NOSITELJI	Turistička zajednica ZŽ i JLS, RRAZŽ, HGK-KZ.
CILJANE SKUPINE I KORISNICI	Zaposlenici u turizmu, turističke zajednice, JLS.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	Planirani iznos ulaganja za 2011.-2013.: 500.000,00 kuna Struktura ulaganja: 50% ZŽ 10% JLS 40% TZZŽ
RAZDOBLJE PROVEDBE MJERE	2011. – 2013.

STRATEŠKI CILJ I PRIORITET	I. POVEĆATI KONKURENTNOST I DRUŠTVENU ODGOVORNOST GOSPODARSTVA 1.5. Privlačenje poželjnih investicija
MJERA	Mjera 1.5.1. Unapređenje uvjeta za privlačenje domaćih i stranih ulaganja
SVRHA	Razvoj gospodarstva kroz porast poželjnih novih ulaganja. Povećanje privlačnosti i konkurentnosti Županije kao mjesta za investiranje.
CILJ MJERE	Učinkovito i uspješno promovirati lokacije, djelatnosti te gospodarske i druge subjekte koji su spremni za ulaganja; sveobuhvatno upoznavati potencijalne investitore s uvjetima i mogućnostima ulaganja; koordinirati i objediniti postojeće programe i aktivnosti institucija u Županiji, njezinih predstavništava u inozemstvu i državnih institucija. Težište u promoviranju jest na privlačenju <i>greenfield</i> ulaganja.
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Izrada analize o mogućnostima za ulaganje u županijsko gospodarstvo. • Analiza lokalnih zapreka za ulaganje. • Izrada proaktivne strategije i nastup za privlačenje ulagača jačanje svijesti u jedinicama lokalne samouprave o važnosti privlačenja domaćih i stranih poželjnih ulaganja. • Izrada uvjeta i kriterija za izbor stranih ulagača. • Objedinjavanje relevantnih informacija za ulagače. • Edukacija i obuka osoba zaduženih za rad s potencijalnim investitorima. • Izrada „ponudbenih“ materijala za investitore. • Prezentacija i marketing ZŽ na važnijim skupovima investitora. • Koordiniranje programa rada institucija u Županiji, državnih institucija, te predstavništva u inozemstvu. • Suradnja s Gradom Zagrebom i susjednim županijama.
REZULTAT	<ul style="list-style-type: none"> • Definiranje ciljnih sektora i tvrtki za ulaganje. • Izrađena analiza lokalnih barijera za ulaganje. • Izrađena analiza o mogućnostima za ulaganje u županijsko gospodarstvo. • Izrađeni uvjeti i kriteriji za izbor stranih ulagača na razini Županije i jedinica lokalne samouprave. • Objedinjene sve relevantne informacije za ulagače i mapiranje svih administrativnih postupaka potrebnih za pokretanje investicijskog projekta. • Izrađeni materijali za potencijalne ulagače. • Educirane osobe zaduženih za rad s potencijalnim investitorima te jasan institucionalni okvir za podršku investitorima. • Prezentacija i marketing Županije na važnijim skupovima investitora. • Koordiniran program rada institucija u Županiji i državnih institucija.
RAZVOJNI UČINAK	Povećana privlačnost i prepoznatljivost Županije kao mjesta ulaganja. Povećan broj, vrijednost poželjnih ulaganja. Povećan broj zaposlenih. Doprinos gospodarskom razvoju Županije.
POKAZATELJI ZA PRAĆENJE OSTVARIVANJA MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • Broj i oblik prezentacijskih materijala za potencijalne ulagače (npr. katalog poduzetničkih zona). • Broj educiranih osoba, broj i vrsta provedenih edukacija. • Broj i vrsta održanih prezentacija Županije, broj i struktura informiranih ulagača i organizacija. • Stav i ocjene potencijalnih ulagača o privlačnosti i prepoznatljivost Županije kao mjesta ulaganja. • Broj i vrsta kontakata s potencijalnim investitorima. • Broj potencijalnih investitora koji su posjetili Županiju. • Broj, tip, vrijednost i lokacija novih ulaganja. • Broj zaposlenih. • Povećanje izvoza.
NOSITELJI	RAZŽ, HGK-KZ, HUP, Upravni odjel za gospodarstvo ZŽ, JLS, poduzetnici.
CILJANE SKUPINE I KORISNICI	Potencijalni investitori, poduzetnici, ZŽ, JLS.

OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	Planirani iznos ulaganja za 2011.-2013.: 2.000.000,00 kuna. Struktura ulaganja: 20% ZŽ 30% JLS 50% MINGORP
RAZDOBLJE PROVEDBE MJERE	2011.- 2013.

STRATEŠKI CILJ I PRIORITET	I. POVEĆATI KONKURENTNOST I DRUŠTVENU ODGOVORNOST GOSPODARSTVA
MJERA	1.6. Uporaba obnovljivih izvora energije i učinkovito korištenje energije
SVRHA MJERE	1.6.1. Uspostava mehanizma financiranja obnovljivih izvora energije
CILJ MJERE	Potaknuti razvoj tržišta obnovljivih, lokalnih izvora energije na području Županije, razviti svijest građana o koristima i dobrobitima upotrebe obnovljivih izvora energije.
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Sufinanciranje ugradnje solarnih kolektora u kućanstvima na području ZŽ (do 100 kućanstava godišnje). • Sufinanciranje zamjene klasičnih peći pećima na pelete u kućanstvima na području ZŽ (60 kućanstava godišnje). • Sufinanciranje ugradnje geotermalnih dizalica topline za grijanje, hlađenje i pripremu tople vode u kućanstvima na području ZŽ (60 kućanstava godišnje). • Aktivnosti u sklopu sva tri projekta jesu sljedeće: priprema natječaja, provedba natječaja; promocija projekta.
REZULTAT	<ul style="list-style-type: none"> • Porast ulaganja u obnovljive izvore energije i povećana razina svijesti građana o dobrobitima uporabe sustava za iskorištavanje obnovljivih izvora energije. • Subvencioniranje ulaganja u obnovljive izvore energije rezultirat će pojačanim razvojem tržišta obnovljivim izvorima energije, tj. povećanom gospodarskom aktivnosti: <ul style="list-style-type: none"> ○ u 180 kućanstava ugrađeni solarni kolektori za pripremu tople vode ○ u 180 kućanstava zamijenjene standardne peći pećima na pelete ○ u 180 kućanstava ugrađene geotermalne dizalice topline ○ smanjena potrošnja energije i emisije CO₂ na području Županije ○ povećana kvaliteta života građana ○ bolja upoznatost široke javnosti Županije s korištenjem obnovljivih izvora energije i načinima zaštite okoliša.
RAZVOJNI UČINAK	Planirane aktivnosti dovest će do porasta gospodarskih aktivnosti kao posljedice korištenja lokalnih izvora energije, povećanja razine zaposlenosti vezano uz otvaranje mogućnosti iskorištavanja obnovljivih izvora energije te povećanja konkurentnosti gospodarstva Županije. Povećanje broja građana koji koriste obnovljive izvore energije te povećanje broja tvrtki koje se bave obnovljivim izvorima energije.
POKAZATELJI ZA PRAĆENJE OSTVARENJA MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • Broj ugrađenih solarnih kolektora u kućanstvima na području Županije. • Broj instaliranih peći na pelete u kućanstvima na području županije. • Broj ugrađenih geotermalnih dizalica topline u kućanstvima na području Županije.
NOSITELJI	Upravni odjel za gospodarstvo ZŽ, Regionalna energetska agencija Sjeverozapadne Hrvatske.
CILJANE SKUPINE I KORISNICI	Izravni korisnici mjere odnosno aktivnosti jesu građani na području Županije te poduzetnici koji se bave obnovljivim izvorima energije.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	Planirani iznos ulaganja za 2011.-2013.: 26.100.000,00 kuna Struktura ulaganja: 30% FZOEU

	10% ZŽ 60% krajnji korisnici
RAZDOBLJE PROVEDBE MJERE	2011.-2013.

STRATEŠKI CILJ I PRIORITET	I. POVEĆATI KONKURENTNOST I DRUŠTVENU ODGOVORNOST GOSPODARSTVA 1.6. Uporaba obnovljivih izvora energije i učinkovito korištenje energije
MJERA	1.6.2. Podizanje razine svijesti i promocija energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije
SVRHA MJERE	Podizanje razine upućenosti građana u Županiji o energiji radi smanjenja velike socijalne prepreke razvitku energetskega sektora utemeljenog na načelima održivosti: primjeni mjera energetske učinkovitosti, korištenju obnovljivih izvora energije i zaštiti okoliša te izgradnji energetske osviještenog okruženja u Županiji.
CILJ MJERE	Edukacija građana u Županiji o važnosti, prednostima i mogućnostima održive gradnje, primjene mjera energetske učinkovitosti i štednje energije te korištenja obnovljivih izvora energije u kućanstvima.
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Kontinuirano informiranje potrošača o načinima energetske uštede i aktualnim energetskega temama. • Provedba tematskih promotivno-informativnih kampanja za podizanje svijesti građana o energetskega učinkovitosti i mogućnostima korištenja obnovljivih izvora energije u zgradama. • Organizacija skupova za promicanje racionalne uporabe energije, korištenja obnovljivih izvora energije i smanjenja emisija ispušnih plinova. • Obrazovne kampanje o projektiranju, izgradnji i korištenju zgrada na održivi način za ciljane grupe građana. • Izrada i distribucija obrazovnih i promotivnih materijala o energetskega učinkovitosti i korištenju obnovljivih izvora energije. • Otvaranje info-galerija energetskega učinkovitosti, info-kutaka i info-vitrina u raznim dijelovima Županije.
REZULTAT	Povećanje razine znanja i informacija građana vezano o energetskega učinkovitosti i korištenju obnovljivih izvora energije, promjena stavova i navika građana, povećanje motivacije te veće uključivanje javnosti u procese odlučivanja u energetskega sferama rada i djelovanja.
RAZVOJNI UČINAK	Planirane aktivnosti rezultirat će povećanjem osviještenosti građana vezano uz korištenje obnovljivih izvora energije i energetskega učinkovitost te otvorići mogućnosti povećanja ulaganja u tom sektoru.
POKAZATELJI ZA PRAĆENJE OSTVARENJA MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • Broj provedenih promotivno-informativnih kampanja. • Broj organiziranih skupova na temu energetskega učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije. • Broj provedenih obrazovnih kampanja. • Broj izrađenih obrazovnih i promotivnih materijala. • Broj osnovanih info-galerija, info-kutaka i info-vitrina.
NOSITELJI	Upravni odjel za gospodarstvo ZŽ, Regionalna energetskega agencija Sjeverozapadne Hrvatske.
CILJANE SKUPINE I KORISNICI	Izravni korisnici mjere, odnosno aktivnosti, jesu građani na području Županije.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	Planirani iznos ulaganja za 2011.-2013.: 600.000,00 kuna Struktura ulaganja: 100% ZŽ
RAZDOBLJE PROVEDBE MJERE	2011.-2013.

STRATEŠKI CILJ I PRIORITET	I. POVEĆATI KONKURENTNOST I DRUŠTVENU ODGOVORNOST GOSPODARSTVA 1.6. Uporaba obnovljivih izvora energije i učinkovito korištenje energije
MJERA	1.6.3. Energetska učinkovitost za poboljšanje konkurentnosti gospodarstva
SVRHA MJERE	Pridonijeti konkurentnosti poslovanja različitih gospodarskih subjekata na području Županije i otvaranju novih radnih mjesta te pružanje podrške županijskom gospodarskom razvoju.
CILJ MJERE	Subvencioniranje povećanja energetske učinkovitosti različitih gospodarskih subjekata te izravno obrazovanje i promocija gospodarstvenika.
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza stanja gospodarstva, udjela troškova za energiju u ukupnim troškovima poslovanja za pojedine podsektore, ovisnosti konkurentnosti proizvodnje o porastu cijene energenata. • Ciljana analiza 20 izabranih gospodarskih subjekata i ustanovljavanje najboljih rješenja. • Izrada i provedba natječaja za županijske potpore u povećanju energetske učinkovitosti gospodarskih subjekata, dodjela nepovratnih sredstava, praćenje namjenskog korištenja. • Formiranje neprofitnog energetskeg klastera, povezivanje i udruživanje gospodarskih subjekata, stvaranje predujeta za razvitak novih proizvoda i apliciranje za bespovratna sredstva iz strukturnih fondova EU. • Izravno obrazovanje gospodarstvenika putem radionica i obrazovnih vodiča. • Posebna info-promotivna kampanja osmišljena i provedena na temu: najuspješniji gospodarski subjekt i mladi poduzetnik iz područja energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije.
REZULTAT	<ul style="list-style-type: none"> • Izrađena studija analize stanja gospodarstva. • Izrađena analiza gospodarskih subjekata i ustanovljena najbolja rješenja. • Proveden natječaj za županijske potpore u povećanju energetske učinkovitosti među kod gospodarskih subjekata. • Formiran neprofitni energetskeg klaster. • Provedene radionice i izrađeni obrazovni vodiči. • Izabran najuspješniji gospodarski subjekt iz područja energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije te najuspješniji mladi poduzetnik (obrtnik) iz istog područja u dobi do 30 godina.
RAZVOJNI UČINAK	Planirane aktivnosti dovest će do povećanja konkurentnosti gospodarstvenika na području Županije te veće konkurentnosti gospodarstva Županije u cjelini. Povećanje konkurentnosti povećanjem energetske učinkovitosti pruža izravan odgovor na izazove globalne krize i otežanog poslovanja.
POKAZATELJI ZA PRAĆENJE OSTVARENJA MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • Broj gospodarskih subjekata i identificiranih najboljih rješenja. • Broj i vrsta članova neprofitnog energetskeg klastera. • Broj provedenih radionica i izrađenih obrazovnih vodiča. • Izabran najuspješniji gospodarski subjekt iz područja energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije te najuspješniji mladi poduzetnik.
NOSITELJI	Upravni odjel za gospodarstvo ZŽ, Regionalna energetska agencija Sjeverozapadne Hrvatske.
CILJANE SKUPINE I KORISNICI	Izravni korisnici mjere odnosno aktivnosti jesu gospodarstvenici na području Županije.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	Planirani iznos ulaganja za 2011.-2013.: 5.610.000,00 kuna Struktura ulaganja: 20% ZŽ 75% EBRD TAM BAS 5% Regionalna energetska agencija Sjeverozapadne Hrvatske
RAZDOBLJE PROVEDBE MJERE	2011.-2013.

STRATEŠKI CILJ I PRIORITET	I. POVEĆATI KONKURENTNOST I DRUŠTVENU ODGOVORNOST GOSPODARSTVA 1.6. Uporaba obnovljivih izvora energije i učinkovito korištenje energije
MJERA	1.6.4. Učinkovito korištenje energije i uvođenje obnovljivih izvora energije u županijskim zgradama
SVRHA MJERE	Poboljšati učinkovitost upravljanja resursima u županijskim zgradama.
CILJ MJERE	Poboljšanje energetske učinkovitosti i uvođenje obnovljivih izvora energije u županijskim zgradama.
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Praćenje i analiza potrošnje energije u županijskim zgradama. • Centralizirano prikupljanje svih relevantnih podataka o zgradama (građevinske karakteristike, godine izgradnje, godina i opis rekonstrukcija, energetska potrošnja svih tipova energije, mjesečni računi za energente i dr.). • Uvođenje informacijskog sustavnog gospodarenja energijom u zgradama i poduzećima u vlasništvu Županije. • Energetski pregledi zgrada i pribavljanje energetske certifikata zgrada. • Rekonstrukcija i sanacija postojećih zgrada, uvođenje obnovljivih izvora energije. • Organizacija obrazovnih radionica o načinima uštede energije za zaposlenike. • Izrada i distribucija obrazovnih i promotivnih materijala (letaka, brošura, postera, naljepnica i sl.).
REZULTAT	<ul style="list-style-type: none"> • Smanjenje energetske potrošnje u županijskim zgradama. • Provedba edukacijskih i promotivnih kampanja. • Smanjenje energetske potrošnje. • Smanjenje troškova za energiju, tj. financijskih izdataka Županije.
RAZVOJNI UČINAK	Planirane aktivnosti dovest će do smanjenja troškova te povećanja konkurentnosti Županije, kako za županijska poduzeća tako i za ostale objekte.
POKAZATELJI ZA PRAĆENJE OSTVARENJA MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • Izrađen registar zgrada u vlasništvu Županije, broj zgrada obuhvaćen registrom. • Količina podataka prikupljenih o karakteristikama zgrada i energetske potrošnji. • Uveden informacijski sustav gospodarenja energijom u zgradama i poduzećima u vlasništvu Županije, broj objekata obuhvaćenih informacijskim sustavom. • Broj provedenih energetske pregleda zgrada i pribavljenih energetske certifikata. • Broj rekonstruiranih i saniranih postojećih zgrada, količina uvedenih obnovljivih izvora energije. • Broj održanih obrazovnih radionica za zaposlenike. • Broj organiziranih skupova, tribina, radionica za ciljane skupine. • Broj izrađenih i distribuiranih obrazovnih i promotivnih materijala.
NOSITELJI	Upravni odjel za gospodarstvo ŽŽ, Regionalna energetska agencija Sjeverozapadne Hrvatske.
CILJANE SKUPINE I KORISNICI	Izravni korisnik mjere odnosno aktivnosti jest Županija.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	Planirani iznos ulaganja za 2011.-2013.: 9.300.000,00 kuna. Struktura ulaganja: 60% ŽŽ 40% FZOEU
RAZDOBLJE PROVEDBE MJERE	2011.-2013.

STRATEŠKI CILJ I PRIORITET	I. POVEĆATI KONKURENTNOST I DRUŠTVENU ODGOVORNOST GOSPODARSTVA 1.6. Uporaba obnovljivih izvora energije i učinkovito korištenje energije
MJERA	1.6.5. Uvođenje/korištenje energije biomase
SVRHA MJERE	Održivo upravljanje biomasom i korištenje za proizvodnju energije.
CILJ MJERE	Uvođenje iskorištavanja biomase poljoprivrednog i šumskog podrijetla za proizvodnju energije, povećanje prihoda poljoprivrednih i šumarskih gospodarstava, poboljšanje stanja gospodarenja poljoprivrednim zemljištem i šumama, rješavanje problema korištenja gnojiva iz poljoprivredne proizvodnje.
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Uvođenje iskorištavanja biomase poljoprivrednog i šumskog podrijetla za proizvodnju energije: <ul style="list-style-type: none"> ○ izrada analize mogućnosti korištenja biomase za proizvodnju energije ○ educiranje i organiziranje potencijalnih proizvođača ○ pokretanje pilot-projekta izgradnje bioplinskog postrojenja.
REZULTAT	<ul style="list-style-type: none"> • Izrađena analiza mogućnosti korištenja biomase za proizvodnju energije. • Uvođenje korištenja biomase poljoprivrednog i šumskog podrijetla za proizvodnju energije. • Izgrađen pilot-projekt bioplinskog postrojenja. • Korištenje lokalnih sirovina za proizvodnju energije. • Smanjenje ovisnosti o vanjskim izvorima energije. • Unapređenje stanja gospodarenja poljoprivrednim zemljištem i šumama. • Rješavanje problema korištenja nusproizvoda poljoprivredne proizvodnje. • Učinkovitija i profitabilnija poljoprivredna i šumska gospodarstva.
RAZVOJNI UČINAK	Planirane aktivnosti dovest će do porasta aktivnosti u poljoprivrednoj i šumskoj proizvodnji, unapređenja stanja gospodarenja poljoprivrednim zemljištem i šumama, povećanja prihoda poljoprivrednih i šumarskih gospodarstava te zadržavanja i zapošljavanja stanovništva u ruralnim područjima.
POKAZATELJI ZA PRAĆENJE OSTVARENJA MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • Broj provedenih edukacija zainteresiranih proizvođača energije iz biomase. • Izgrađeno bioplinsko postrojenje. • Stanje gospodarenja poljoprivrednim zemljištem i šumama. • Povećanje prihoda gospodarstava. • Broj pripremljenih i prihvaćenih projektnih prijava za nacionalne fondove i fondove EU. • Broj zaposlenog stanovništva u ruralnom prostoru.
NOSITELJI	Upravni odjel za poljoprivredu, ruralni razvitak i šumarstvo ZŽ, Regionalna energetska agencija sjeverozapadne Hrvatske, znanstveno-istraživačke institucije, Poljoprivredna/Šumarska savjetodavna služba, RRAZZ, Turistička zajednica ZŽ
CILJANE SKUPINE I KORISNICI	Poljoprivredna i šumska gospodarstva s područja Zagrebačke županije.
OKVIRNA FINACIJSKA SREDSTVA I IZVORI	Planirani iznos ulaganja za 2011.-2013.: 5.000.000,00 kuna. Struktura ulaganja: 30% ZŽ 20% nacionalni fondovi 50% fondovi EU
RAZDOBLJE PROVEDBE MJERE	2011.-2013. godina

STRATEŠKI CILJ II: RAZVIJATI LJUDSKE RESURSE I UNAPRIJEDITI UPRAVLJANJE RAZVOJEM

STRATEŠKI CILJ I PRIORITET	II. RAZVIJATI LJUDSKE RESURSE I UNAPRIJEDITI UPRAVLJANJE RAZVOJEM 2.1. Konkurentnost ljudskih resursa i uravnoteženost tržišta rada
MJERA	2.1.1. Izrada Strategije razvoja ljudskih potencijala za Zagrebačku županiju
SVRHA MJERE	Poticanje razvoja ljudskih potencijala na lokalnoj razini koristeći partnerski pristup i standarde Europskog socijalnog fonda.
CILJ MJERE	Izrada osnove za razvoj i učinkovito upravljanje ljudskim potencijalom te stvaranje uvjeta za uravnoteženije tržište rada.
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza postojećeg stanja u gospodarstvu s posebnim naglaskom na tržište rada – kretanje ponude i potražnje, zapošljavanja i nezaposlenosti, strukture nezaposlenosti, zapošljavanja po djelatnostima i razvoj poduzetništva. • Utvrđivanje i analiza razvijenosti mreže obrazovnih institucija i programa za redovno i cjeloživotno obrazovanje. • Prikupljanje podataka o novim investicijskim ulaganjima i potencijalnim radnim mjestima te podataka o mogućem zatvaranju postojećih poduzeća i radnih mjesta. • Analiza postojećih strateških dokumenata, ocjena postojeće međugranične suradnje i one među pojedinim institucijama. • Promidžba ideje o potrebi izrade Strategije razvoja ljudskih potencijala (SRLJP), povezivanje predstavnika svih važnih dionika na tržištu rada. • Izrada Strategije razvoja ljudskih potencijala i Akcijskog plana te njihovo promoviranje kod nadležnih tijela.
REZULTAT	<ul style="list-style-type: none"> • Izrađen okvir/dokument za učinkovito planiranje, upravljanje i razvoj ljudskih potencijala, obrazovne politike, cjeloživotnog učenja, mjera aktivne politike zapošljavanja, socijalne politike te formiran okvir za razvoj partnerskog pristupa u kreiranju i provođenju politike zapošljavanja. • Pokrenute su institucionalne i administrativne promjene u politikama zapošljavanja tako što se proces donošenja odluka približio lokalnim jedinicama i njihovim potrebama, što pridonosi preciznijem planiranju i efikasnijem upravljanju u razvoju ljudskih potencijala te učinkovitim kreiranju i implementaciji mjera aktivne politike zapošljavanja.
RAZVOJNI UČINAK	Provedba te mjere pridonijet će pozitivnoj promjeni u kretanju nezaposlenosti i zapošljavanju te smanjenju neusklađenosti između ponude i potražnje, odnosno razvoju uravnoteženog tržišta rada.
POKAZATELJI ZA PRAĆENJE OSTVARENJA MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • Izrađeni i od strane nadležnih tijela prihvaćeni Strategija razvoja ljudskih potencijala i Akcijski plan za Zagrebačku županiju.
NOSITELJI	Upravni odjeli ZŽ, RRAZZ; HZZ, Područna služba Zagreb, OKZ, HGK-KZ, HUP i ostali dionici nadležni za tržište rada.
CILJANE SKUPINE I KORISNICI	Građani Zagrebačke županije, JLS, HZZ, Područna služba Zagreb, civilno društvo, obrazovne institucije, gospodarstvo, poslodavci, sindikati, javne institucije.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	Planirani iznos ulaganja za 2011.-2013.: 500.000,00 kuna Struktura ulaganja: 30% HZZ, PS Zagreb 70% darovnice
RAZDOBLJE PROVEDBE MJERE	Do 31. srpnja 2011. – izrada i prihvaćanje dokumenata, a nakon toga njihova provedba.

STRATEŠKI CILJ I PRIORITET	II. RAZVIJATI LJUDSKE RESURSE I UNAPRIJEDITI UPRAVLJANJE RAZVOJEM 2.1. Konkurentnost ljudskih resursa i uravnoteženost tržišta rada
MJERA	2.1.2. Utemeljenje i razvoj lokalnog partnerstva za zapošljavanje
SVRHA MJERE	Unaprijediti i razviti institucionalni okvir utemeljen na partnerstvu za razvoj ljudskih potencijala te ojačati kapacitete dionika na lokalnoj razini za kreiranje i implementaciju mjera aktivne politike tržišta rada.
CILJ MJERE	Utemeljenje i razvoj lokalnog partnerstva za zapošljavanje (LPZ) na razini Zagrebačke županije na principu partnerstva uključivanjem svih važnih dionika na lokalnoj i regionalnoj razini u proces kreiranja, izrade i provedbe politike tržišta rada te jačanje kapaciteta potencijalnih prijavitelja za izradu valjanih projektnih prijedloga za razvoj ljudskih potencijala u skladu s načelima i pravilima IPA-e i ESF-a.
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Presentacija i promocija projekta Lokalna partnerstva za zapošljavanje predstavnicima ZŽ JLS, GSV-u Zagrebačke županije, Partnerskom vijeću i svim ostalim dionicima na tržištu rada. • Informiranje potencijalnih članova- partnera o ulozi i mogućnostima uključivanja u LPZ Zagrebačke županije. • Formiranje LPZ upravljačke strukture. • Presentacija i promocija Strategije razvoja ljudskih potencijala i Akcijskog plana Zagrebačke županije GSV-u ZŽ, Županijskoj skupštini i svim ostalim dionicima na tržištu rada. • Utemeljenje sustava podrške potencijalnim prijaviteljima u pripremi projektnih ideja u skladu s natječajem (za projekte na nivou županije i projektnim idejama kompatibilnim ESF). • Razvoj sustava praćenja i evaluacije Strategije razvoja ljudskih potencijala.
REZULTAT	<ul style="list-style-type: none"> • Stvoreni uvjeti za uključivanje svih važnih dionika na lokalnoj i regionalnoj razini u proces kreiranja, izrade i provedbe politike tržišta rada na principu partnerstva. • Utemeljena i razvijena mreža partnerstva, osposobljena za izradu projektnih prijedloga za razvoj ljudskih potencijala u skladu s načelima i pravilima IPA-e i ESF-a. • Prijavljen određen broj projekata na županijske natječaje i natječaje EU-a.
RAZVOJNI UČINAK	Razvit će se partnerski okvir za pristup Europskim fondovima. Razvit će se i uspostaviti bolje veze među JLS, javnim institucijama, poslodavcima, ostalim relevantnim institucijama i udrugama što će pridonijeti razvoju kvalitetnije međusobne suradnje i učinkovitije razmjene informacija. Stvorit će se uvjeti za jače poticanje zajedničkih aktivnosti vezanih za rješavanje pitanja politike zapošljavanja i pripreme projekata za natječaje na lokalnoj razini i razini EU-a.
POKAZATELJI ZA PRAĆENJE OSTVARENJA MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • Utemeljeno Lokalno partnerstvo za zapošljavanje u ZŽ. • Definiran oblik djelovanja u i upravljačka struktura. • Broj projekata pripremljenih za natječaje u okviru IPA-a i kasnije ESF-a. • Broj i struktura sudionika LPZ. • Broj i vrste aktivnosti LPZ.
NOSITELJI	Zagrebačka županija, RRAZZ, HZZ, Područna služba Zagreb i ostali dionici nadležni za tržište rada.
CILJANE SKUPINE I KORISNICI	Građani Zagrebačke županije, Županija, JLS, HZZ, Područna služba Zagreb, civilno društvo, obrazovne institucije, gospodarstvo, poslodavci, sindikati, javne institucije.
OKVIRNA FINACIJSKA SREDSTVA I IZVORI	Planirani iznos ulaganja za 2011.-2013.: 1.000.000,00 kuna Struktura ulaganja: 30% HZZ, PS Zagreb 20% darovnice 20% JLS 30% poslodavci i dr.
RAZDOBLJE PROVEDBE MJERE	2011.-2013.

STRATEŠKI CILJ I PRIORITET	II. RAZVIJATI LJUDSKE RESURSE I UNAPRIJEDITI UPRAVLJANJE RAZVOJEM
MJERA	2.1. Konkurentnost ljudskih resursa i uravnoteženost tržišta rada
SVRHA MJERE	Unapređenje obrazovne strukture stanovništva i pristup boljim poslovima.
CILJ MJERE	Porast razine obrazovanja stanovništva u skladu s razvojnim potrebama ZŽ.
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Program i provedba pilot-projekata kao podrška u procesu planiranja i provođenja dugoročnog razvoja kroz ulaganje u obrazovanje građana kao temeljnog razvojnog resursa: <ul style="list-style-type: none"> ○ sustav potpora za stanovnike ZŽ tijekom obrazovnog procesa u djelatnostima koje su okosnica razvoja ZŽ ○ organiziranje dodatne obuke za specifična znanja i vještine dostupne svim zainteresiranim stanovnicima ZŽ ○ jačanje suradnje sa Sveučilištem u Zagrebu i drugim obrazovnim institucijama u području obrazovanja i sl. • Aktivnosti za promjene i prilagodbe cjelokupnog sustava obrazovanja u skladu sa potrebama razvoja u skladu s razvojnim potrebama ZŽ. • Program praćenja i vrednovanja rezultata i učinaka provedbe programa.
REZULTAT	<ul style="list-style-type: none"> • Veći udio stanovništva sa SSS i VSS. • Stvaranje jednakih uvjeta školovanja na području cijele ZŽ. • Porast zaposlenosti stanovnika ZŽ na području ZŽ.
RAZVOJNI UČINAK	Viša obrazovna razina stanovništva u skladu s razvojnim potrebama ZŽ.
POKAZATELJI ZA PRAĆENJE OSTVARENJA MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • Broj i vrsta potpora. • Broj i vrsta dodatne obuke za specifična znanja i vještine. • Broj i struktura korisnika programa. • Broj obrazovnih institucija uključenih u program. • Broj i vrste mjera za prilagodbu cjelokupnog sustava obrazovanja u skladu sa potrebama razvoja u skladu s razvojnim potrebama ZŽ.
NOSITELJI	Upravni odjeli ZŽ, HZZ-PS Zagreb, JLS, gospodarski subjekti, sindikati, obrazovne institucije.
CILJANE SKUPINE I KORISNICI	Građani, gospodarski subjekti.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	Planirani iznos ulaganja za 2011.-2013.: 9.750.000,00 kuna Struktura ulaganja: 100% proračun ZŽ.
RAZDOBLJE PROVEDBE MJERE	2011.-2013.

STRATEŠKI CILJ	II. RAZVIJATI LJUDSKE RESURSE I UNAPRIJEDITI UPRAVLJANJE RAZVOJEM
PRIORITET	2.2. Učinkovita županijska, lokalna samouprava i suradnja s državnim tijelima i tijelima EU
MJERA	2.2.1. Jačanje kapaciteta područne (regionalne) i lokalne samouprave
SVRHA MJERE	Pridonijeti stvaranju depolitizirane, profesionalne, obrazovane i učinkovite lokalne / regionalne lokalne samouprave koja pruža visoko kvalitetne javne usluge. Poboljšati učinkovitost upravljanja razvojem ZŽ kroz uspostavljanje bolje koordinacije i informatizacije županijskih upravnih tijela, te njihove redovite suradnje s upravnim tijelima jedinica lokalne samouprave uspostavljajući sustav svojevrstne lako dostupne e uprave.
CILJ MJERE	Povećati i poboljšati profesionalizam, stručnost, kadrovsku ekipiranost te osnažiti upravljanje ljudskim potencijalima kroz kontinuirano osposobljavanje, usavršavanje, razvoj karijera i nagrađivanje.

	<p>Uspostaviti kvalitetan i lako dostupan javni servis prema građanima iz djelokruga rada upravnih tijela ZŽ.</p> <p>Unaprijediti suradnju ZŽ s jedinicama lokalne samouprave i državnim institucijama radi lakšeg donošenja razvojnih planova i projekata te suradnju s političkim tijelima radi poštivanja i realizacije dugoročnih programa i prioriteta neovisno o političkoj opciji.</p>
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Izraditi analizu stanja i potreba za jačanje kapaciteta područne (regionalne) i lokalne samouprave. • Izraditi, provoditi i vrednovati programe za: <ul style="list-style-type: none"> ○ poboljšavanje stručnih kvalifikacija službenika kroz reedukaciju i stalno stručnog osposobljavanja i usavršavanja putem seminara, tečajeva (strani jezici, vještine komunikacije, upravljanje projektnim ciklusom i dr.), ○ edukaciju službenika u području razvoja i upravljanja ljudskim resursima. ○ upravno obrazovanje zainteresiranih službenička, od srednjeg, višeg i visokog obrazovanja do poslijediplomskih upravnih i političkih studija ○ razmjenu službenika radi stjecanja iskustava i međunarodnog iskustva u Uredu hrvatskih regija u Bruxellesu te u drugim europskim regijama. • Uspostaviti standarde i obrazaca ponašanja i odnosa prema građanima i partnerima. • Unaprijediti informatizaciju županijske uprave i JLS, kroz dogradnju sustava računalnog upravljanja, s on-line pristupom. • Izraditi programe suradnje: <ul style="list-style-type: none"> ○ između županijske uprave i uprave JLS, operativne planove i zajedničke o svim razvojnim aktivnostima na području županije.
REZULTAT	<ul style="list-style-type: none"> • Poboľšani kapaciteti županijske i JLS uprave sposobne da pruža efikasnu, brzu i vrhunsku uslugu građanima uz smanjene troškove poslovanja. • Uspostavljeno upravljanje ljudskim potencijalima. • Brža i učinkovitija razmjena informacija, motivirani službenici obrazovani za pružanje kvalitetnije usluge građanima, gospodarstvenicima i investitorima). • Uspostavljena učinkovita suradnja ZŽ s JLS s razrađenim sustavom informiranja između ZŽ, JLS, gospodarskih subjekata i predstavnika civilnog društva. • Poboľšana koordinacija svih subjekata od društvenog i gospodarskog značaja, u funkciji ukupnog razvoja ZŽ i povećano korištenje razvojnih potencijala izvan županije, osobito iz EU fondova.
RAZVOJNI UČINAK	<p>Učinkovito upravljanje razvojem ZŽ pridonosi podizanju razine ukupne konkurentnosti ZŽ, povećava atraktivnost za ulaganje u gospodarstvo i druge sektore važne za razvoj, podiže kvalitetu življenja i povećava zadovoljstvo građana.</p>
POKAZATELJI ZA PRAĆENJE OSTVARENJA MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • Broj održanih seminara, radionica, tečajeva. • Broj službenika na prekvalifikaciji, stručnom osposobljavanju, usavršavanju i školovanju i njihove ocjene. • Rezultati ispitivanja javnog mišljenja (putem anketa na web stranicama) o kvaliteti i profesionalnim obavljanju javnih usluga za građane. • Broj, oblici i vrste, vrijednost suradnje ZŽ s ostalim jedinicama regionalne samouprave i jedinicama lokalne samouprave te europskim regijama. • Broj zajedničkih inicijativa vezanih za razvoj ZŽ. • Broj izrađenih i prihvaćenih programa i projekata suradnje. • Broj ostvarenih programa suradnje.
NOSITELJI	Upravni odjeli ZŽ, JLS, RRAZŽ.
CILJNE SKUPINE I KORISNICI	Dužnosnici i službenici u ZŽ i u JLS, predlagatelji i nositelji razvojnih projekata, građani, udruge.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTAVA I IZVORI	<p>Planirani iznos ulaganja za 2011.-2013.: 2.250.000,00 kuna.</p> <p>Struktura ulaganja:</p> <p>10% ZŽ,</p> <p>10% JLS</p> <p>10% državni proračun</p> <p>70% fondovi EU.</p>
RAZDOBLJE PROVEDBE MJERE	2010.-2013.

STRATEŠKI CILJ	II. RAZVIJATI LJUDSKE RESURSE I UNAPRIJEDITI UPRAVLJANJE RAZVOJEM
PRIORITET	2.2. Učinkovita županijska, lokalna samouprava i suradnja s državnim tijelima i tijelima EU-a
MJERA	2.2.2. Jačanje kapaciteta Regionalne razvojne agencije Zagrebačke županije
SVRHA MJERE	Ojačati ulogu razvojne agencije RRAZZ-e kao ključnog nositelja i izvršitelja u planiranju i provedbi svih značajnijih razvojnih aktivnosti u ŽŽ, kako na razini Županije tako i JLS, a time i važnog aktera i promotora u upravljanju županijskim i regionalnim razvojem.
CILJ MJERE	Osnaživanje RRAZZ (institucionalno, programski, kadrovski, financijski, prostorno i tehnološki - ICT) za provedbu ŽRS, za planiranje, iniciranje, pripremu, provedbu, praćenje i vrednovanje realizacije razvojnih projekata na razini Županije i JLS te za pokretanje i realizaciju međužupanijske, prekogranične i druge međunarodne suradnje.
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Jačanje kapaciteta RRAZZ nužno je kako bi mogla ispuniti sljedeće zadaće utvrđene Strategijom regionalnog razvoja RH i razvojnim potrebama ŽŽ: <ul style="list-style-type: none"> ○ koordinaciju dopuna izrade i revizije županijske razvojne strategije i indikativne liste projekata ○ praćenje provedbe ŽRS i izvještavanje županijskog partnerskog vijeća o provedbi ŽRS ○ koordinaciju svih aktivnosti vezanih za regionalni razvoj između jedinica lokalne samouprave u Županiji ○ provedbu elemenata iz komponente za razvoj potpomognutih područja unutar Županije ○ sudjelovanje u partnerskom vijeću statističkih regija ○ poticanje zajedničkih razvojnih projekata s drugim jedinicama područne (lokalne) samouprave te međuregionalne i prekogranične suradnje ○ koordiniranje središnjeg sustava baze razvojnih projekata koji će omogućiti prikupljanje projektnih ideja, evaluaciju, monitoring u provedbi te mjerenje učinaka na lokalnoj i županijskoj razini ○ sudjelovanje u izradi razvojnih projekata statističke regije ○ ostale aktivnosti koje joj u nadležnost daje područna (regionalna) samouprava ○ mobiliziranje financijskih sredstava za provedbu razvojnih projekata ○ koordiniranje aktivnosti prema tijelima na središnjoj i lokalnoj razini (vertikalna i horizontalna koordinacija i suradnja) ○ promoviranje ŽŽ u zemlji i inozemstvu ○ lobiranje za potrebe ŽŽ ○ razvoj partnerskih odnosa s privatnim i javnim sektorom te s civilnim društvom ○ izrada i provedba strategija razvoja jedinica lokalne samouprave ○ provedba kreditnih i jamstvenih linija ○ izrada, provedba i monitoring projekata EU-a ○ izrada, provedba i monitoring nacionalnih projekata ○ edukacija ○ usmjeravanje investitora ○ provedba COAST programa i programa poticanja zelenog poduzetništva ○ druge poslove sukladno gospodarskom razvoju ŽŽ ○ komercijalne poslove za dobrobit i u korist razvoja ŽŽ. • Za provedbu jačanja kapaciteta RRAZZ potrebno je izraditi i dopuniti odgovarajuće programe i akcijske planove.
REZULTAT	<ul style="list-style-type: none"> • Osposobljenost RRAZZ, institucionalna, kadrovska, financijske, prostorna, tehnološka za provedbu strategije Zagrebačke županije. • Priprema i provedba razvojnih programa i projekata. • Praćenje provedbe razvojnih projekata. • Koordiniranje aktivnosti prema tijelima na središnjoj i lokalnoj razini. • Provedba aktivnosti u vezi s razvojem ŽŽ.

RAZVOJNI UČINAK	RRAZŽ svojim djelovanjem pridonosi ostvarenju strateških razvojnih ciljeva, povećanju konkurentnosti gospodarstva, zaštiti okoliša i razvoju infrastrukture te zaštiti, očuvanju i korištenju (održivo korištenje) kulturne i prirodne baštine i unapređenju razvoja društvene infrastrukture. Time utječe na poboljšanje uvjeta za rad i život stanovnika ZŽ.
POKAZATELJI ZA PRAĆENJE OSTVARENJA MJERE	<ul style="list-style-type: none"> Ocjena uspješnosti provedbe strategije Zagrebačke županije. Broj iniciranih i pokrenutih razvojnih programa i projekata (domaćih, financiranih od strane EU i drugih izvora). Broj i financijska vrijednost uspješno realiziranih razvojnih projekata. Rezultati i učinci realiziranih projekata na razvoj Županije. Broj realiziranih tečajeva za podizanje upravljačkih sposobnosti zaposlenika. Broj i vrsta promidžbenih aktivnosti županijskog razvoja.
NOSITELJI	RRAZŽ, ZŽ.
CILJANE SKUPINE I KORISNICI	Privatni sektor, javni sektor, civilni sektor, poduzetnici, poslodavci, investitori, zaposlenici, drugi stanovnici ZŽ, JLS i ZŽ.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	Planirani iznos ulaganja za 2011.-2013.: 18.000.000,00 kuna Struktura ulaganja: 50% ZŽ i JLS 40% MRRŠVG 10% vlastiti prihodi ostvareni na tržištu.
RAZDOBLJE PROVEDBE MJERE	2010.-2013.

STRATEŠKI CILJ I PRIORITET	II. RAZVIJATI LJUDSKE RESURSE I UNAPRIJEDITI UPRAVLJANJE RAZVOJEM
MJERA	2.3. Učinkovita suradnja s Gradom Zagrebom i drugim županijama
MJERA	2.3.1. Učinkovita razvojna suradnja Zagrebačke županije s Gradom Zagrebom
SVRHA MJERE	Uspješniji razvoj Zagrebačke županije i Grada Zagreba temeljem boljeg i učinkovitijeg korištenja njihovih razvojnih potencijala.
CILJ MJERE	Izrada osnove za dugoročno, kontinuirano i učinkovito upravljanje cjelokupnim «zagrebačkim prostorom» i unapređivanje suradnje GZ i ZŽ. Uspostavljanje trajnih partnerskih odnosa i suradnje (društveni kapital) kroz zajedničko sudjelovanje u realizaciji strateških razvojnih projekata/programa od zajedničkog interesa za ZŽ i GZ.
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> Ocjena stanja u pogledu ukupne suradnje s GZ na području društvenog i gospodarskog razvoja. Izrada strategije suradnje ZRS ZŽ i GZ. Osposobljavanje županijskih tijela i JLS za provedbu strategije: realizacija institucionalnih promjena u svrhu provedbe strategije suradnje. Utvrdjivanje uloge Županije, GZ te JLS u provedbi strategije suradnje. Organizacija nastupa u medijima, javnih tribina i sl. radi podizanja svijesti o nužnosti suradnje. Praćenje i vrednovanje razvojne suradnje između ZŽ i GZ.
REZULTAT	<ul style="list-style-type: none"> Dinamiziranje i poboljšanje gospodarskog i društvenog razvoja ZŽ i GZ. Izrađen prijedlog strategije suradnje GZ i ZŽ.
RAZVOJNI UČINAK	Povećanje konkurentnosti i kvalitete života u "zagrebačkom prostoru".
POKAZATELJI ZA PRAĆENJE OSTVARIVANJA MJERE	<ul style="list-style-type: none"> Broj zajednički realiziranih programa/projekata suradnje GZ i ZŽ. Porast svijesti i nužnosti o značenju suradnje s GZ. Razvoj partnerskih odnosa i izgrađeni "društveni kapital", unaprijeđena razina znanja vezano za integralno planiranje u ZŽ.
NOSITELJI	ZŽ, JLS, GZ.

CILJANE SKUPINE I KORISNICI	Građani ZŽ i GZ, gospodarstvo, društvene organizacije.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	Planirani iznos ulaganja za 2011.-2013.: 1.000.000,00 kuna Struktura ulaganja: 40% ZŽ 10% JLS 50% Grad Zagreb
RAZDOBLJE PROVEDBE MJERE	2011.-2013.

STRATEŠKI CILJ I PRIORITET	II. RAZVIJATI LJUDSKE RESURSE I UNAPRIJEDITI UPRAVLJANJE RAZVOJEM 2.4. Informiranje i educiranje, jačanje aktivne uloge civilnog društva u razvoju Županije
MJERA	2.4.1. Jačanje udruga značajnih za razvoj civilnog društva
SVRHA MJERE	Razvoj civilnog društva za angažirano i uspješno sudjelovanje pojedinca u životu društvene zajednice.
CILJ MJERE	Uključenost pojedinca u zajednicu, aktivno integriranje građana u razna područja društvenog života.
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza stanja osposobljenosti udruga za pripremu i provedbu programa značajnih za razvoj ZŽ. • Jačanje osposobljenosti djelatnika istaknutih udruga i njihovo uključivanje u razvojne inicijative, aktivnosti i razvojne projekte Županije. • Razvoj programa potpore udrugama koje sudjeluju u razvoju ZŽ. • Analiza efikasnosti rada udruga u pojedinim područjima društvenog života. • Praćenje i vrednovanje programa udruga, postignutih rezultata. • Jačanje svijesti o ulozi civilnog društva u kvaliteti života i razvoju županije. • Promoviranje volonterstva.
REZULTAT	• Osviještenost i pojačani angažman pojedinaca za aktivno uključivanje u zajednicu i potreba za sudjelovanjem u društvenom životu zajednice.
RAZVOJNI UČINAK	Planirane aktivnosti rezultirat će porastom osviještenosti pojedinca o potrebi uključivanja u rad zajednice radi kvalitetnijeg funkcioniranja društva u cjelini.
POKAZATELJI ZA PRAĆENJE OSTVARENJA MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • Broj iniciranih programa i projekata. • Broj registriranih i aktivnih udruga u pojedinim područjima razvoja ZŽ. • Broj ostvarenih programa i projekata udruga i doprinos razvoju ZŽ. • Ocjena provedenih programa i projekata i njihovo vrednovanje.
NOSITELJI	Upravni odjeli ZŽ, JLS, RRAZZ, udruge kao nositelji programa.
CILJANE SKUPINE I KORISNICI	Stanovnici Županije, Županija i JLS, udruge.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	Planirani iznos ulaganja za 2011.-2013.: 2.000.000,00 kuna Struktura ulaganja: ZŽ 100%.
RAZDOBLJE PROVEDBE MJERE	2011.-2013.

STRATEŠKI CILJ III: POBOLJŠATI INFRASTRUKTURU I KVALITETU ŽIVOTA

STRATEŠKI CILJ I PRIORITET	III. POBOLJŠATI INFRASTRUKTURU I KVALITETU ŽIVOTA
MJERA	3.1. Razvijena komunalna i prometna infrastruktura
SVRHA MJERE	3.1.1. Unapređenje prometne povezanosti
CILJ MJERE	Poboljšati sve raspoložive oblike prometne povezanosti područja ZŽ i unutar sebe i sa svojom okolinom i olakšati dnevna putovanja korisnika javnog prijevoza.
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Uspostava čvrste suradnje između Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske i Zagrebačke županije na organizaciji prigradskog i gradskog prometa. • Zajedničko upravljanje tvrtkom koja će biti nositelj svih poslova na organizaciji prometa korištenjem svih oblika javnog prijevoza: željeznice, autobusa, tramvaja te korištenjem jedinstvene prijevozne karte. • Aktivnosti između ostalog obuhvaćaju rješavanje prometnih „uskih grla“ prema Zagrebu. • Izgradnja prometnih obilaznica oko većih naselja. • Bolje lateralno povezivanje županijskog prostora, obnovu i očuvanje te daljnji razvoj željezničkog prometa izgradnjom duplih kolosijeka i organizacijom prigradskog prometa. • Poticanje ulaganja u ostale alternativne oblike prometa za koje postoje kapaciteti na području Županije.
REZULTAT	<ul style="list-style-type: none"> • Veće korištenje javnog prijevoza što će smanjiti prometne gužve, smanjiti u Gradu Zagrebu potrebu za još više parkirališnih mjesta te osjetno smanjiti količinu ispušnih plinova. • Veća sigurnost na cestama zbog manjeg broja vozila. • Smanjenje troškova putovanja za korisnike. • Lakše i kraće vrijeme putovanja. • Dodatni ekonomski i financijski efekti zbog racionalnijeg korištenja prometnih sredstava.
RAZVOJNI UČINAK	Planirane aktivnosti dovest će do velikih ulaganja u prometnu infrastrukturu izgradnjom duplih kolosijeka, nabavom novih kompozicija, nabavom novih autobusa, što će omogućiti dodatno zapošljavanje i povećanje prihoda stanovništva na području Županije.
POKAZATELJI ZA PRAĆENJE OSTVARENJA MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • Broj realiziranih novih infrastrukturnih projekata u području prometa. • Smanjenje kumulativnog „vremena putovanja“ na relacijama unutar Županije. • Porast broja stanovnika/stambenih područja na koje je izmještanjem ili boljom organizacijom prometa smanjen negativan utjecaj na životnu okolinu. • Broj novoizgrađenih pruga i obilaznih i prilaznih cesta u km. • Broj nabavljenih šinskih niskopodnih vlakova.
NOSITELJI	Upravni odjel za promet i komunalnu infrastrukturu ZŽ, JLS, Županijske ceste, GZ, Hrvatske željeznice, Ministarstvo prometa.
CILJANE SKUPINE I KORISNICI	Stanovništvo Županije, naročito studenti, učenici, zaposlenici, korisnici zdravstvenih ustanova, JLS, gospodarstvo Županije i drugi.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA	Planirani iznos ulaganja za 2011.-2013.: 70.000.000,00 kuna. Struktura ulaganja: 20% Grad Zagreb 5% ZŽ 60% IPA i Strukturni fondovi Europske unije 15% ostali (Ministarstvo i JLS).
RAZDOBLJE PROVEDBE MJERE	Prva je etapa provedbe 2011.-2013.

STRATEŠKI CILJ I PRIORITET	III. POBOLJŠATI INFRASTRUKTURU I KVALITETU ŽIVOTA
MJERA	3.1. Razvijena komunalna i prometna infrastruktura
SVRHA MJERE	3.1.2. Razvoj integralnog sustava gospodarenja otpadom
CILJ MJERE	Uspostava uređenog i ekološki prihvatljivog sustava gospodarenja otpadom na području Županije.
CILJ MJERE	Organizirati i izgraditi jedinstven županijski centar za zbrinjavanje otpada primjenom suvremenih tehnologija koji će pokrivati područje cijele Županije.
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Sanacija postojećih ilegalnih deponija u svim JLS: <ul style="list-style-type: none"> ○ pomoć JLS u sanaciji ilegalnih deponija. • Edukacija stanovništva: <ul style="list-style-type: none"> ○ organizirati predavanja i prezentacije glede opravdanosti zbrinjavanja otpada ○ pripremiti letke s porukama o potrebi i načinu zbrinjavanja otpada ○ pripremiti posebne prezentacije za škole ○ osigurati materijalne pretpostavke za organizirano prikupljanje komunalnog otpada (nabava i distribucija posuda) ○ odvojeno prikupljanje, odvajanje i razvrstavanje komunalnog otpada. • Započeti aktivnosti na izgradnji županijskog centra: <ul style="list-style-type: none"> ○ osnivanje vlastite tvrtke za gospodarenje otpadom ○ otkup zemljišta za budući županijski centar ○ izrada projektne dokumentacije ○ pribavljanje potrebnih dozvola. • Priprema projekata za fondove EU-a. • Sanacija i postupno zatvaranje sadašnjih deponija komunalnog otpada.
REZULTAT	<ul style="list-style-type: none"> • Uspostava jedinstvenog županijskog centra za gospodarenje otpadom. • Osnivanje tvrtke i imenovanje rukovodstva koje će preuzeti najveći dio operativnih poslova vezanih na organizaciju i provedbu aktivnosti na izgradnji županijskog centra.
RAZVOJNI UČINAK	Organizirani način prikupljanja i obrade komunalnog otpada pozitivno će djelovati na zaštitu okoliša, omogućit će gospodarstvenicima i poduzetnicima lakšu manipulaciju proizvodnim neopasnim otpadom. Postojanje županijskog centra doprinosi lakšem i bržem postupku ishođenja dozvola za gradnju. Također dio stanovništva dobivat će ekorentu što će povećati njihove prihode.
POKAZATELJI ZA PRAĆENJE OSTVARENJA MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • Smanjenje ukupne količine odlaganog otpada. • Smanjenje broja okolišno neprihvatljivih službenih deponija i broja ilegalnih deponija. • Porast udjela stanovništva obuhvaćenog organiziranim prikupljanjem otpada. • Rast stope odvojenog prikupljanja otpada. • Porast korištenja otpada kao sekundarne sirovine. • Zatvaranje postojećih deponija nakon provedenih mjera sanacije.
NOSITELJI	Upravni odjel za promet i komunalnu infrastrukturu ŽŽ, JLS, komunalna poduzeća, FZOEU, RRAŽŽ.
CILJANE SKUPINE I KORISNICI	Stanovnici, JLS, gospodarski subjekti i institucije u Županiji.
OKVIRNA FIANCIJSKA SREDSTVA	Planirani iznos ulaganja za 2011.-2013.: 15.000.000,00 kuna Struktura ulaganja: 20% ŽŽ 80% FZOEU.
RAZDOBLJE PROVEDBE MJERE	Sve aktivnosti u I. fazi provest će se od 2011.–2013.

STRATEŠKI CILJ I PRIORITET	III. POBOLJŠATI INFRASTRUKTURU I KVALITETU ŽIVOTA 3.1. Razvijena komunalna i prometna infrastruktura
MJERA	3.1.3. Razvoj sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda
SVRHA MJERE	Razvoj sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda na okolišno prihvatljiv i financijski optimalan u smislu odabira odgovarajuće razine pročišćavanja te optimalne kombinacije centraliziranih i decentraliziranih sustava.
CILJ MJERE	Izgraditi sustave odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda za sve gradove u Županiji te za sva veća naselja za koja je sustav isplativ, a za ostala manja naselja koristiti druge sustave pročišćavanja koji omogućuju prihvatljivu razinu čistoće otpadnih voda.
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Uz izradu propisane planske dokumentacije vezane za upravljanje vodama mjerom su predviđene aktivnosti: <ul style="list-style-type: none"> ○ projektiranje sustava odvodnje u JLS ○ pribavljanje potrebnih dozvola za gradnju ○ dogradnja sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda kroz decentralizirana rješenja ○ jačanje odgovornih institucija za rad i održavanje sustava, usklađenje razvoja odvodnje s razvojem vodoopskrbe ○ izgradnja kanalizacijskih i kolektorskih sustava u naseljima u JLS.
REZULTAT	<ul style="list-style-type: none"> • Izrađeni novi projekti za pročišćavače otpadnih voda. • Početak gradnje barem tri nova pročišćavača. • Sanacija i rekonstrukcija pročišćavača. • Razvedena kanalizacijska mreža u većini gradskih naselja u svim gradovima Županije.
RAZVOJNI UČINAK	Izgrađeni sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda proizvest će višestruke koristi. Znatno će se smanjiti zagađivanje okoliša otpadnim vodama, pa će biti i manje zagađenje tala i podzemnih voda. Gospodarstvenici će jeftinije i lakše rješavati svoju odvodnju, što će ubrzati izgradnju gospodarskih objekata. Također bit će lakši i jednostavniji postupak razvoja stambenih i poslovnih zona.
POKAZATELJI ZA PRAĆENJE OSTVARENJA MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • Količina otpadnih voda koje se nepročišćene ispuštaju u okoliš. • Udio stanovništva koji na zadovoljavajuć/optimalan (okolišno, sanitarno, financijski) način ima riješenu odvodnju otpadnih voda. • Broj kilometara novih kolektora i kanalizacijske mreže.
NOSITELJI	JLS, komunalna poduzeća, Hrvatske vode, Upravni odjel za promet i komunalnu infrastrukturu ŽŽ, RRAZŽ.
CILJANE SKUPINE I KORISNICI	Stanovnici, JLS, gospodarstvo i institucije Županije i drugi.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA	Planirani iznos ulaganja za 2011.-2013.: 320.000.000,00 kn Struktura ulaganja: 80% Hrvatske vode 5% JLS, 14% ostali fondovi 1% ŽŽ
RAZDOBLJE PROVEDBE MJERE	2011.-2013.

STRATEŠKI CILJ I PRIORITET	III. POBOLJŠATI INFRASTRUKTURU I KVALITETU ŽIVOTA 3.1. Razvijena komunalna i prometna infrastruktura
MJERA	3.1.4. Razvoj sustava vodoopskrbe
SVRHA MJERE	Osigurati sigurnu opskrbu vodom za piće za cijelo stanovništvo i gospodarstvo ZŽ.
CILJ MJERE	Izgraditi magistralne cjevovode prema svim naseljima u Županiji, izgraditi potrebnu kapilarnu mrežu, omogućiti priključivanje na vodoopskrbni sustav. Izgraditi i osposobiti bunare na vodocrpilištu Kosnici za crpljenje i isporuku dovoljnih količina pitke vode.
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Aktivnosti na osmišljavanju, planiranju, provedbi i kontinuiranom održavanju sustava vodoopskrbne infrastrukture, od magistralnih vodovoda, njihovih spojeva, do lokalne mreže. • Izgradnja magistralnih cjevovoda. • Uređenje vodocrpilišta Kosnice. • Izgradnja vodoopskrbne mreže u naseljima.
REZULTAT	<ul style="list-style-type: none"> • Izgrađeni magistralni cjevovodi. • Izgrađeni kapilarna mreža u naseljima u JLS. • Broj priključenih kućanstava i objekata. • Osposobljeno glavno županijsko i regionalno vodocrpilište Kosnice. • Izrađeni projekti za realizaciju daljnjeg razvoja vodoopskrbe u Zagrebačkoj županiji.
RAZVOJNI UČINAK	Izgradnja vodoopskrbnih objekata pozitivno će utjecati na ukupan gospodarski i društveni razvoj Županije. Većem dijelu stanovništva omogućit će se priključivanje na javnu vodoopskrbu, a za potrebe gospodarstva osigurati dovoljne količine vode.
POKAZATELJI ZA PRAĆENJE OSTVARENJA MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • Broj kilometara vodovoda. • Broj priključaka na vodoopskrbni sustav. • Potrošnja vode iz javnih vodoopskrbnih sustava, koja je sanitarno i zdravstveno kontrolirana i ispravna za piće. • Sigurnija opskrba vodom u sušnim mjesecima kada mnoga domaćinstva naročito u ruralnim sredinama ostaju bez vode.
NOSITELJI	JLS, komunalna poduzeća, županijska tvrtka za vodoopskrbu, Hrvatske vode, Ministarstvo regionalnog razvoja, Upravni odjel za promet i komunalnu infrastrukturu ZŽ.
CILJANE SKUPINE I KORISNICI	Stanovnici, JLS, gospodarstvo Županije, poduzetničke zone i dr.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA	Planirani iznos ulaganja za 2011.-2013.: 55.000.000,00 kuna Struktura ulaganja: 30% Hrvatske vode 15% ZŽ 30% Ministarstvo regionalnog razvoja šumarstva i vodnog gospodarstva 25% JLS
RAZDOBLJE PROVEDBE MJERE	2011.-2013.

STRATEŠKI CILJ I PRIORITET	III. POBOLJŠATI INFRASTRUKTURU I KVALITETU ŽIVOTA 3.1. Razvijena komunalna i prometna infrastruktura
MJERA	3.1.5. Plinifikacija Zagrebačke županije
SVRHA MJERE	Osigurati pokrivenost cijele Županije plinskom mrežom i omogućiti svim potencijalnim korisnicima priključak na plinsku mrežu.
CILJ MJERE	Izgraditi plinsku distribucijsku mrežu u svim naseljima u Županiji, osigurati dovoljne količine plina za potrebe stanovništva i gospodarstva.
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Aktivnosti na planiranju i pripremi projekata vezanih za osiguranje pokrivenosti cijele Županije mrežom plinovoda te izgradnju sustava, priključenje domaćinstava, gospodarskih i ostalih subjekata. • Aktivnosti na kontinuiranom osiguranju kvalitete opskrbe plinom u Županiji. • Izgraditi plinsku mrežu prema planovima distributera – najmanje 25 km mreže. • Zamijeniti postojeće čelične plinovode PE cijevima – najmanje 50 km. • Izgraditi plinske mreže prema poduzetničkim zonama u Županiji radi njihova opremanja potrebnom infrastrukturom.
REZULTAT	<ul style="list-style-type: none"> • Povećanje duljine plinske mreže, povećanje broja priključaka – korisnika na plinsku mrežu (oko 3500 novih korisnika). • Dovođenje plinske distributivne mreže u poduzetničke zone, barem u pet zona. • Smanjivanje upotrebe fosilnih goriva i smanjenje zagađenja zraka stakleničkim plinovima.
RAZVOJNI UČINAK	Izgradnjom plinske distributivne mreže i dovođenja plina građanima i u poduzetničke zone stvorit će se uvjeti za ulaganje poduzetnika u gospodarske djelatnosti u zonama, a time povećanje gospodarske aktivnosti i povećanje zaposlenosti i standarda stanovništva.
POKAZATELJI ZA PRAĆENJE OSTVARENJA MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • Broj kilometara plinovoda. • Broj kućanstava priključenih na distribucijski sustav. • Broj gospodarskih subjekata i ostalih subjekata- institucija priključenih na plinsku mrežu.
NOSITELJI	JLS, distributeri, Upravni odjel za promet i komunalnu infrastrukturu ŽŽ.
CILJANE SKUPINE I KORISNICI	Stanovnici Županije, JLS, gospodarski i ostali subjekti u Županiji.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA	Planirani iznos ulaganja za 2011.-2013.: 35.000.000,00 kuna Struktura ulaganja: 70% distributeri 20% Ministarstvo regionalnog razvoja 10% JLS
RAZDOBLJE PROVEDBE MJERE	2011.-2013.

STRATEŠKI CILJ I PRIORITET	III. POBOLJŠATI INFRASTRUKTURU I KVALITETU ŽIVOTA 3.2. Razvijene društvene djelatnosti i prevencija za zdravlje
MJERA	3.2.1. Izgradnja, obnova i opremanje objekata u školstvu
SVRHA MJERE	Osiguravanje potrebnog standarda objekata u školstvu.
CILJ MJERE	Osigurati kvalitetne uvjete za pružanje usluga u školstvu.
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Izrada višegodišnjih programa izgradnje, obnove i opremanja školskih objekata. • Aktivnosti na obnovi i izgradnji, održavanju i opremanju objekata u školstvu za osiguranje visoke kvalitete uvjeta za održavanje nastavnih i izvannastavnih aktivnosti u školama. • Aktivnosti, programi i projekti na jačanju škola u pripremi projekata i njihovom kandidiranju za različite izvore financiranja.
REZULTAT	<ul style="list-style-type: none"> • Broj izgrađenih školskih objekata. • Broj opremljenih školskih objekata.

	<ul style="list-style-type: none"> • Broj poboljšanih nastavnih i izvannastavnih aktivnosti.
RAZVOJNI UČINAK	Ostvarena viša razina kvalitete rada u školama.
POKAZATELJI ZA PRAĆENJE OSTVARENJA MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • Broj obnovljenih ili novih objekata u školstvu. • Broj objekata s novom/obnovljenom opremom. • Kvalitetni uvjeti za održavanje nastave. • Broj zaposlenika škole osposobljenih za pisanje projektnih prijedloga prema raznim izvorima financiranja.
NOSITELJI	Upravni odjel za prosvjetu, kulturu, šport i tehničku kulturu ZŽ, JLS, škole, vrtići.
CILJANE SKUPINE I KORISNICI	Građani, učenici i studenti, djeca predškolske dobi.
OKVIRNA FINACIJSKA SREDSTVA I IZVORI	Planirani iznos ulaganja za 2011.-2013.: 90.000.000,00 kuna Struktura ulaganja: 40% ZŽ 20% JLS 40% državni proračun 20% JLS
RAZDOBLJE PROVEDBE MJERE	2011.-2013.

STRATEŠKI CILJ I PRIORITET	III. POBOLJŠATI INFRASTRUKTURU I KVALITETU ŽIVOTA
MJERA	3.2. Razvijene društvene djelatnosti i prevencija za zdravlje
SVRHA MJERE	3.2.2. Provedba preventivnih mjera do zdravlja
SVRHA MJERE	Poboljšanje kvalitete i dostupnosti preventivnih i zdravstvenih usluga.
CILJ MJERE	Razvijena svijest o vlastitom zdravlju, zdravlju drugih, unapređenje zdravlja i kvalitete života stanovnika Zagrebačke županije.
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Preventivni programi vezanih uz aktivnost educiranja stanovništva kroz seminare i radionice: <ul style="list-style-type: none"> ○ zaštita mentalnog zdravlja ○ prevencija pušenja ○ prevencija pretilosti ○ prevencija šećerne bolesti ○ prevencija raka dojke ○ prevencija karcinoma prostate ○ prevencija kardiovaskularnih bolesti ○ prevencija osteoporoze ○ mobilna mamografija ○ prevencija ovisnosti ○ prevencija karijesa ○ prevencija spolno prenosivih bolesti ○ i drugi preventivni programi sa svrhom ranog otkrivanja bolesti. • Mjera uključuje pripremu promocijskog programa (stručni materijali, promidžbeni materijali prilagođeni različitim dobnim skupinama građana o načinu prevencije bolesti i s uputama za ostvarivanje različitih aspekata zdravog života).
REZULTAT	<ul style="list-style-type: none"> • Osviještenost pojedinca o vlastitom zdravlju i zdravlju drugih. • Osviještenost o zdravom načinu života. • Otkrivanje bolesti u ranijem stadiju i pravovremeno liječenje te smanjenje mortaliteta.
RAZVOJNI UČINAK	Planirane aktivnosti rezultirat će porastom zdravstvene svijesti stanovnika i poboljšanjem njihovog zdravlja i kvalitete života.
POKAZATELJI ZA PRAĆENJE OSTVARENJA MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • Broj održanih edukacija. • Broj osoba uključenih u program prevencije. • Povećanje uključenosti stanovnika u programe prevencije. • Uključivanje novih nositelja u provedbu programa prevencije. Povećano medijsko praćenje programa prevencije.

NOSITELJI	Zavod za javno zdravstvo Zagrebačke županije, Dom zdravlja Zagrebačke županije i organizacije civilnog društva.
CILJANE SKUPINE I KORISNICI	Stanovnici Zagrebačke županije
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	Planirani iznos ulaganja za 2011.-2013.: 2.500.000,00 kuna Struktura ulaganja: 100% ZŽ.
RAZDOBLJE PROVEDBE MJERE	2011.- 2013.

STRATEŠKI CILJ I PRIORITET	III: POBOLJŠATI INFRASTRUKTURU I KVALITETU ŽIVOTA 3.2: Razvijene društvene djelatnosti i prevencija za zdravlje
MJERA	3.2.3. Razvoj hitne medicinske službe
SVRHA MJERE	Kvalitetna i učinkovita hitna medicina služba.
CILJ MJERE	Jednakost svih građana, bolja dostupnost svim građanima, učinkovita i bolja iskorištenost resursa, bolja opremljenost i viši te ujednačeni standard.
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaganjem u hitnu medicinsku službu (HMS) želi se postići ista kvaliteta, odnosno standardna HMS na cijelom području Županije. • HMS umrežene i koordinirane s drugim javnim službama. • Ciljana nabava opreme. • Planirano korištenje resursa.
REZULTAT	<ul style="list-style-type: none"> • Veća dostupnost za građane. • Bolji uvjeti rada. • Definirana odgovornost. • Veća učinkovitost HMS.
RAZVOJNI UČINAK	Kvalitetna i učinkovita hitna medicinska služba u dijelu primarne zdravstvene zaštite.
POKAZATELJI ZA PRAĆENJE OSTVARENJA MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • Pravodobna intervencija hitne medicinske službe. • Broj pritužbi na rad hitne medicinske službe.
NOSITELJI	Zavod za hitnu medicinu Zagrebačke županije
CILJNE SKUPINE I KORISNICI	Stanovnici Zagrebačke županije.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	Planirani iznos ulaganja za 2011.-2013.: 6.000.000,00 kuna Struktura ulaganja: Zavod za hitnu medicinu Zagrebačke županije i ZŽ
RAZDOBLJE PROVEDBE MJERE	2011. - 2013. godina

STRATEŠKI CILJ I PRIORITET	III. POBOLJŠATI INFRASTRUKTURU I KVALITETU ŽIVOTA 3.3. Visoka kvaliteta urbanog i prirodnog okruženja
MJERA	3.3.1. Unapređenje razine urbaniteta naselja
SVRHA MJERE	Unapređenje standarda urbaniteta naselja povećava kvalitetu života, generira proširenje gravitirajućeg područja te stvara pretpostavke za bolje razvojne prilike i privlačenje investicija.
CILJ MJERE	Povećati standarde dostupnosti i raspoloživosti javnih sadržaja i drugih servisa (opskrba, usluge, ugostiteljstvo, zabava i dr.), osnažiti razvoj manjih centara razvoja.

SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Visoka razina urbaniteta podrazumijeva prisutnost dovoljno guste mreže javnih sadržaja i uređenje naselja s funkcijama centraliteta za okolno područje, u skladu s rangom centraliteta. • Mjera uključuje izradu prostornih i urbanističkih planova uređenja područja i naselja. Daljnji postupci obuhvaćaju: <ul style="list-style-type: none"> ○ prostorna i urbanistička uređenja područja i naselja ○ uređenje i pripremu zemljišta za izgradnju (urbana komasacija, parcelacija, promet i infrastruktura) ○ postupna realizacija javnih i svih drugih sadržaja ○ postupno uređenje i održavanje javnih površina (prometnice, zelene i pješačke površine, trgovi, dječja igrališta, javna rasvjeta, urbana oprema).
REZULTAT	<ul style="list-style-type: none"> • Prostorni i urbanistički planovi. • Priprema zemljišta (opremanje područja infrastrukturom). • Brža realizacija i smanjenje cijena javnih i drugih sadržaja. • Kvalitetnije upravljanje troškovima uređenja naselja.
RAZVOJNI UČINAK	Viša razina urbaniteta naselja, osim kvalitetnijeg života stanovnika, ima privlačan učinak za druge gospodarske aktivnosti i povećanje gravitacijskog područja.
POKAZATELJI ZA PRAĆENJE OSTVARENJA MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • Broj naselja pokrivenih urbanističkim planovima (ili površina). • Duljina infrastrukturnih mreža po vrsti. • Površina izgrađenih sadržaja za javne sadržaje (školstvo, zdravstvo, upravu, kulturu, rekreaciju i dr.) po stanovniku u gravitacijskom području koje opslužuje. • Radijusi dostupnosti pojedinih sadržaja (za dnevnu opskrbu roba, za posebne vrste roba, za javne sadržaje: dječji vrtići, osnovne, srednje škole, primarna i sekundarna zdravstvena zaštita, uprava i dr. sadržaji), za druge vrste sadržaja (zabava, ugostiteljstvo, kultura, rekreacija i dr.). • Za infrastrukturu, postotak stanovnika kojima je dostupna javna mreža vodovoda, kanalizacije, plina, telefona, grijanja, telefona.
NOSITELJI	JLS, upravni odjeli po sektorima ZŽ, Zavod za prostorno uređenje ZŽ.
CILJANE SKUPINE I KORISNICI	Građani, pružatelji javnih i drugih usluga, poduzetnici na području naselja i u okruženju.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	Planirani iznos ulaganja za 2011.-2013.: 1.000.000,00 kuna. Struktura ulaganja: 15% ZŽ 70% JLS 15% fondovi EU
RAZDOBLJE PROVEDBE MJERE	2011. -2013. i dugoročno.

STRATEŠKI CILJ I PRIORITET	III: POBOLJŠATI INFRASTRUKTURU I KVALITETU ŽIVOTA
	3.3. Visoka kvaliteta urbanog i prirodnog okruženja
MJERA	3.3.2. Razvoj modela novog vrtnog naselja i gospodarske zone po posebnim uvjetima
SVRHA MJERE	Unapređenje sustava uređenja naselja i istraživanje novih matrica naselja primjerenih suvremenim zahtjevima
CILJ MJERE	Analiza stanja i mogućnosti korištenja "dobre prakse" novih matrica naselja primjerenih suvremenim zahtjevima. Osmišljavanje novog vrtnog modela uređenja naselja s radnom zonom, s naglaskom na bolje oblikovanje naselja i ostvarenje bolje funkcionalnosti, primjereno pejzažnom ruralnom okruženju.

SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza stanja i mogućnosti korištenja "dobre prakse. • Izrada novog vrtnog modela uređenja naselja s radnom zonom, s naglaskom na bolje oblikovanje naselja i ostvarenje bolje funkcionalnosti, primjereno pejzažnom ruralnom okruženju. • Razvoj pilot projekta „Kupinec“ za novo vrtno naselje s radnom zonom na području Klinča Sela Klinča Sela u okviru izrade potrebne prostorno planske dokumentacije . • Mogućnosti primjene modela u ruralnim područjima ZŽ.
REZULTAT	<ul style="list-style-type: none"> • Izrada analiza i idejnih rješenja vrtnog naselja. • Izrada dokumenata prostornog uređenja za naselje. • Priprema zemljišta i opremanje. • Vrednovanje i ocjena rješenja.
RAZVOJNI UČINAK	Poboljšanje sustava uređenja naselja, bolji uvjet stanovanja i življenja za građane, te konkretan doprinos održivom razvoju lokalne zajednice.
POKAZATELJI ZA PRAĆENJE OSTVARENJA MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • Unapređenje planiranje i realizacija novog tipa naselja. • Racionalizacija troškova uređenja zemljišta. • Racionalizacija troškova infrastrukturnog opremanja građevinskog zemljišta. • Pokretanje značajnih građevinskih aktivnosti na realizaciji modela vrtnog naselja.
NOSITELJI	Općina Klinča Sela Upravni odjeli ZŽ.
CILJNE SKUPINE I KORISNICI	Stanovnici, gospodarski subjekti, poduzetnici
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	Planirani iznos ulaganja za 2011.-2013.: 1.800.000,00 Struktura ulaganja: 5% ZŽ 10% JLS 85% krajnji korisnici
RAZDOBLJE PROVEDBE MJERE	2011. - 2013. godina, i dugoročno

STRATEŠKI CILJ IV: POBOLJŠATI ZAŠTITU OKOLIŠA I PREPOZNATLJIVOST PRIRODNE I KULTURNE BAŠTINE

STRATEŠKI CILJ I PRIORITET	IV: POBOLJŠATI ZAŠTITU OKOLIŠA I PREPOZNATLJIVOST PRIRODNE I KULTURNE BAŠTINE 4.1. Zaštita i održivo korištenje prirodne baštine
MJERA	4.1.1. Uspostava i upravljanje zaštićenim dijelovima prirode
SVRHA MJERE	Učinkovita provedba i upravljanja zaštićenim dijelovima prirode
CILJ MJERE	Unapređenje upravljanja zaštićenim dijelovima prirode na način koji kvalitetno integrira zaštitu i korištenje, povećanje lokaliteta evidentiranih prirodnih vrijednosti raznih kategorija zaštite.
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Integralna zaštita i korištenje prirodne baštine u svrhu turizma i rekreacije te kao resursa tradicionalne poljoprivrede. • Izrada planova upravljanja, uspostave informacijskih sustava te osigurava savjetodavnu i financijsku pomoć u osmišljavanju i provedbi razvojno/zaštitarskih projekata. • Potpora raznim oblicima aktivnosti svih zainteresiranih sudionika u zaštiti i održivom korištenju prirodne baštine. • Suradnja Javne ustanove za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode ZŽ s drugim institucijama.
REZULTAT	<ul style="list-style-type: none"> • Pravilnici o unutarnjem redu. • Planovi upravljanja. • Informiranje i savjetovanje poduzetnika i drugih korisnika prirodne baštine.
RAZVOJNI UČINAK	Planirane aktivnosti povećat će održivo korištenje prirodne baštine i pridonijeti održivom razvoju Zagrebačke županije.
POKAZATELJI ZA PRAĆENJE OSTVARENJA MJERA	<ul style="list-style-type: none"> • Broj pravilnika i planova upravljanja. • Broj i vrsta informacija dostupnih korisnicima. • Broj i vrsta informiranje i savjetovanje poduzetnika i drugih korisnika prirodne baštine. • Broj i vrsta potpora raznim oblicima aktivnosti svih zainteresiranih sudionika u zaštiti i održivom korištenju prirodne baštine. • Broj pripremljenih projekata i financiranih iz državnih programa i iz EU fondova.
NOSITELJI	Javna ustanova "Zeleni prsten" ZŽ, JLS, Upravni odjeli ZŽ, zainteresirani postojeći i potencijalni sudionici razvoja unutar promatranih područja.
CILJANE SKUPINE I KORISNICI	Građani, poduzetnici, udruge ZŽ i JLS.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	Planirani iznos ulaganja za 2011.-2013.: 1.735.000,00 kuna Struktura ulaganja: 15% ZŽ, donatori, ulagači 85% fondovi EU
RAZDOBLJE PROVEDBE MJERE	2011.-2013.

STRATEŠKI CILJ I PRIORITET	IV: POBOLJŠATI ZAŠTITU OKOLIŠA I PREPOZNATLJIVOST PRIRODNE I KULTURNE BAŠTINE 4.1. Zaštita i održivo korištenje prirodne baštine
MJERA	4.1.2. Potpunija identifikacija, valorizacija, interpretacija i razvojna integracija prirodne baštine
SVRHA MJERE	Poboljšanje identifikacije, valorizacije i interpretacije postojeće prirodne baštine u svrhu zaštite i održivog korištenja i razvoja.
CILJ MJERE	Izraditi i provesti programe identifikacije, valorizacije i interpretacije prirodne baštine.
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Aktivnosti pronalaženja / identifikacije, proučavanja, prezentiranja, interpretiranja postojeće prirodne baštine. • Ažuriranje postojećih popisa i uvođenje novootkrivenih vrijednosti s detaljnijom obradom već prepoznatih. • Bolje obilježavanje baštine i njena interpretacija. • Integracija pojedinih vrijednih elemenata baštine u šire cjeline kojima se sinergijski podiže njihova gospodarska i sociokulturna vrijednost te korištenje. • Izrada plana održivog upravljanja prirodnom baštinom. • Planirane aktivnosti upotpunit će podatkovnu bazu.
REZULTAT	Kompletna identifikacija, valorizacija, interpretacija i razvojna integracija postojeće prirodne baštine.
RAZVOJNI UČINAK	Zaštite i održivog korištenja i razvoja prirodne baštine. Doprinos razvoju ŽŽ kroz učinkovito korištenje potencijala prirodne baštine.
POKAZATELJI ZA PRAĆENJE OSTVARENJA MJERA	<ul style="list-style-type: none"> • Broj projekata obnove. • Broj inventariziranih objekata. • Broj poduzetničkih projekata za održivo korištenje prirodne baštine.
NOSITELJI	Javna ustanova "Zeleni prsten" ŽŽ; PP Medvednica i Žumberak i Samoborsko gorje; JLS; ŽŽ; svi zainteresirani postojeći i potencijalni sudionici razvoja unutar promatranih područja.
CILJANE SKUPINE I KORISNICI	Stanovnici, JLS, gospodarstvo Županije i dr.
OKVIRNA FINACIJSKA SREDSTVA I IZVORI	Planirani iznos ulaganja za 2011.-2013.: 10.840.000,00 Struktura ulaganja: ŽŽ, JLS, donatori, ulagači, fondovi EU-a.
RAZDOBLJE PROVEDBE MJERE	2011.-2013.

STRATEŠKI CILJ I PRIORITET	IV: POBOLJŠATI ZAŠTITU OKOLIŠA I PREPOZNATLJIVOST PRIRODNE I KULTURNE BAŠTINE 4.2. Zaštita i održivo korištenje kulturne baštine
MJERA	4.2.1. Očuvanje i održivo korištenje kulturne baštine
SVRHA MJERE	Oblikovane i izgradnja kontinuiranog sustava održivog korištenja kulturne baštine na području Županije.
CILJ MJERE	Očuvanje i korištenje kulturne baštine. Identifikacija, interpretacija i obnavljanje/oživljavanje starinskog govora, u svrhu očuvanja kajkavskog govora, običaja, pisane i usmene književnosti.
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Identifikacija svih ključnih čimbenika i njihovo aktivno uključivanje u planiranje i ostvarivanje održivog korištenja kulturne baštine. • Izrada jedinstvene baze podataka materijalne i nematerijalne kulturne baštine. • Posebno inventarizirati materijale radi trajnog očuvanja i zaštite kajkavskog govora kao ključne sastavnice identiteta i kulturne baštine (digitalno snimiti,

	<p>prepisati i obraditi stare oporuke, pisma, spomenice (župne, školske, društvene), privatne dokumente i sl.)</p> <ul style="list-style-type: none"> Izrada programa obnove materijalne kulturne baštine i načini i mehanizmi njezina stavljanja u funkciju razvoja turizma i drugih gospodarskih aktivnosti. Izrada planova i prijedloga za održivo korištenje. Priprema dokumentacije u kojoj će biti sadržana cjelokupna valorizacija obzirom na povijesni, etnološki i umjetnički značaj ove stečevine.
REZULTAT	<ul style="list-style-type: none"> Stavljanje u funkciju sveukupne kulturne baštine, osviještenost o potrebi njezina čuvanja i gospodarskog korištenja. Potpuna (ili što potpunija) identifikacija i interpretacija postojeće jezične baštine, digitalno snimljene i pripremljene za promicanje, tj. objavljivanje (tiskanje) i uvrštavanje u povijest hrvatske kajkavske književnosti
RAZVOJNI UČINAK	<p>Planirane aktivnosti rezultirat će porastom osviještenosti pojedinca o potrebi očuvanja kulturne baštine i mogućnostima njezinog korištenja.</p> <p>Doprinos razvoju ZŽ kroz učinkovito korištenje potencijala kulturne baštine.</p>
POKAZATELJI ZA PRAĆENJE OSTVARENJA MJERE	<ul style="list-style-type: none"> Broj valoriziranih objekata/projekata. Broj novih realiziranih projekata. Broj projekata međužupanijske suradnje u održivom korištenja kulturne baštine.
NOSITELJI	<p>Upravni odjel za prosvjetu, kulturu, šport i tehničku kulturu ZŽ, JLS, kulturne ustanove i institucije, obrazovne institucije, kulturno- umjetnička društva, udruge u području kulture.</p> <p>Matica hrvatska Zapešić, drugi Ogranci MH i srodne ustanove ZŽ (škole, učilišta, knjižnice, radio-postaje, lokalni listovi), udruga <i>Kajkaviana</i> i dr. koji žele ostvarivati projekt</p>
CILJANE SKUPINE I KORISNICI	<p>Građani, JLS, kulturno-umjetnička društva, udruge.</p> <p>Članovi Matice hrvatske, kulturno-umjetničkih društava i udruga; učenic i osnovnim i srednjim školama koji njeguju kajkavski govor</p>
OKVIRNA FINACIJSKA SREDSTVA I IZVORI	<p>Planirani iznos ulaganja za 2011.-2013.: 2.100.000,00 kuna.</p> <p>Struktura ulaganja:</p> <p>40% ZŽ</p> <p>60% JLS</p>
RAZDOBLJE PROVEDBE MJERE	2011.-2013.

STRATEŠKI CILJ I PRIORITET	IV: POBOLJŠATI ZAŠTITU OKOLIŠA I PREPOZNATLJIVOST PRIRODNE I KULTURNE BAŠTINE
MJERA	4.2. Zaštita i održivo korištenje kulturne baštine
SVRHA MJERE	4.2.2. Očuvanje i njegovanje identiteta Županije uz otvorenost prema drugima
CILJ MJERE	Očuvanje vlastitih vrijednosti i kulturne baštine te promicanje razvoja multikulturalnosti, kulturološke i sociološke bliskosti.
SADRŽAJ	<p>Njegovanje identiteta i prepoznatljivosti Županije.</p> <ul style="list-style-type: none"> Analiza dosadašnjih aktivnosti na očuvanju i njegovanju identiteta i jačanju njegove prepoznatljivosti te otvorenosti prema drugima: <ul style="list-style-type: none"> izrada programa njegovanja i očuvanja prepoznatljivog identiteta i tradicijskih vrijednosti; utvrđivanje nositelja za izradu programa razrada programa za pojedina područja i njihovo umrežavanje povezivanje s drugim županijama, regijama i zemljama na predlaganju i provedbi programa upoznavanja te daljnjeg očuvanja i njegovanja njihovih tradicijskih vrijednosti prijedlog aktivnosti za promoviranje multikulturalizma i suradnje s drugim zajednicama, susjednim županijama, regijama i zemljama realizacija obrazovnih programa, manifestacija, promotivnih aktivnosti u svrhu realizacije cilja mjere.

REZULTAT	<ul style="list-style-type: none"> • Prepoznatljivost Županije kao kulturne cjeline u odnosu na druge regije u RH. • O snažena svijest i briga za njegovanje identiteta.
RAZVOJNI UČINAK	Planirane aktivnosti pridonjet će jačanju identiteta dijelova i ZŽ kao cjeline, očuvanju kulturne baštine, razvoju kulture i turizma.
POKAZATELJI ZA PRAĆENJE OSTVARENJA MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • Broj djece/mladih/studenata koji pohađaju zavičajnu nastavu i kulturno-edukacijske aktivnosti. • Broj stručnjaka koji sudjeluju u spomenutim aktivnostima i razvojnim projektima vezano za očuvanje identiteta i njegovanje vlastite i tuđe kulturne baštine. • Broj predloženih i provedenih edukacijskih i drugih programa i manifestacija vezano za njegovanje i očuvanje identiteta i tradicijskih vrijednosti te promicanja kulturološke i sociološke bliskosti sa stanovništvom drugih županija, regija i zemalja.
NOSITELJI	Županija, JLS, obrazovne institucije, institucije s područja kulture, zajednice manjina, udruge.
CILJANE SKUPINE I KORISNICI	Građani, djeca, mladi i studenti Županije, stanovnici susjednih županija, regija i zemalja.
OKVIRNA FINACIJSKA SREDSTVA I IZVORI	Planirani iznos ulaganja za 2011.-2013.: 2.300.000,00 kuna Struktura ulaganja: 100% ZŽ.
RAZDOBLJE PROVEDBE MJERE	2011.–2013.

STRATEŠKI CILJ I PRIORITET	IV: POBOLJŠATI ZAŠTITU OKOLIŠA I PREPOZNATLJIVOST PRIRODNE I KULTURNE BAŠTINE
MJERA	4.2. Zaštita i održivo korištenje kulturne baštine
SVRHA MJERE	4.2.3. Osnivanje, jačanje i međusobno povezivanje institucija u području kulturne baštine i realizacija kulturnih programa
SVRHA MJERE	Jačati institucije u području kulture za osmišljavanje, pripremu i provođenje programa u području kulture.
CILJ MJERE	Jačanje i povezivanje institucija u području kulture te uključivanje novih institucija i svih zainteresiranih strana u području kulture; cjelovito valoriziranje kulturne baštine.
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Osnivanje institucija i organizacija kojima će se ojačati potpora provođenju projekata i programa u području kulture. • Stjecanje znanja i vještina u jačanju sposobnosti zajedničkog rada te međusobnog povezivanja u cilju ostvarivanja što kvalitetnijih rezultata u području razvoja kulturnih sadržaja i razmjene informacija u kulturi. • Jačanje međuzupanijske i prekogranične suradnje u jačanju institucija koje se bave kulturnom baštinom. • Povećanje ponuda autentičnih kulturnih sadržaja s područja Županije. • Ostvarenje novih programa i novih oblika kulturnog izričaja u Županiji. • Ostvarenje programa drugih kulturnih skupina kroz kulturnu razmjenu.
REZULTAT	<ul style="list-style-type: none"> • Razvijena mreža institucija i programa u području kulture. • Povećanje ponuda autentičnih kulturnih sadržaja s područja Županije. • Ostvarenje novih programa i novih oblika kulturnog izričaja u Županiji. • Ostvarenje programa drugih kulturnih skupina kroz kulturnu razmjenu.
RAZVOJNI UČINAK	Raznovrstan izbor programa u kulturi te približavanje kulturnih sadržaja građanima.
POKAZATELJI ZA PRAĆENJE OSTVARENJA MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • Broj novih institucija i organizacija u području kulture. • Broj pojedinaca uključen u rad institucija u kulturi. • Broj projekata i programa međusobne suradnje institucija u Županiji te međuzupanijske i prekogranične suradnje. • Broj stanovnika u Županiji i izvan nje koji posjećuju kulturne programe. • Broj zadovoljnih stanovnika kulturnom ponudom u Županiji.
NOSITELJI	ZŽ, JLS, kulturne ustanove i institucije, obrazovne institucije, kulturno-umjetnička društva, udruge u području kulture.
CILJANE SKUPINE I	Stanovnici JLS, kulturne ustanove i institucije, kulturno-umjetnička društva.

KORISNICI	
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	Planirani iznos ulaganja za 2011.-2013.: 2.100.000,00 kuna Struktura ulaganja: 100% ZŽ.
RAZDOBLJE PROVEDBE MJERE	2011.-2013.

STRATEŠKI CILJ I PRIORITET	IV: POBOLJŠATI ZAŠTITU OKOLIŠA I PREPOZNATLJIVOST PRIRODNE I KULTURNE BAŠTINE 4.3. Zaštita okoliša
MJERA	4.3.1. Unapređenje okoliša poboljšanjem kakvoće zraka
SVRHA MJERE	Očuvanje okoliša i prirodnih resursa za buduće naraštaje.
CILJ MJERE	Donošenje Programa zaštite i poboljšanja kakvoće zraka u Zagrebačkoj županiji. Unapređenje učinkovitosti i djelotvornosti provođenja postupaka procjene utjecaja pojedinačnih zahvata na okoliš (PUO) i strateške procjene utjecaja plana i programa na okoliš (SPUO).
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Izrada Programa zaštite i poboljšanja kakvoće zraka u Zagrebačkoj županiji te izrada Izvješća o provođenju navedenog Programa. • Uspostava područne mreže za praćenje kakvoće zraka u Zagrebačkoj županiji. • Donošenje Programa uspostave područne mreže za mjerenje kakvoće zraka (sukladno zaključku iz Programa zaštite i poboljšanja kakvoće zraka u Zagrebačkoj županiji). • Kvalitativni i kvantitativni razvoj i unapređenje Registra onečišćavanja okoliša (ROO) za područje Zagrebačke županije kao jednog od segmenata jedinstvenog ROO na razini RH. • Povezivanje investitora, izrađivača studija, nadležnog ministarstva, JLS i uključivanje javnosti.
REZULTAT	<ul style="list-style-type: none"> • Donesen Program zaštite i poboljšanja kakvoće zraka u Zagrebačkoj županiji. • Uspostavljena područna mreža za mjerenje kakvoće zraka u Zagrebačkoj županiji na lokacijama i u opsegu utvrđenim Programom uspostave područne mreže za mjerenje kakvoće zraka. • Elektronička baza ROO za područje Zagrebačke županije s podacima o obveznicima dostave podataka, ispuštanju onečišćujućih tvari u zrak i vode te o proizvodnji i postupanju s otpadom u kojoj su podaci potpuni, dosljedni i vjerodostojni te kao takvi mogu biti upotrijebljeni za izradu izvješća o stanju okoliša na županijskoj i državnoj razini. • Smanjenje negativnih utjecaja na okoliš procijenjenih zahvata u prostoru.
RAZVOJNI UČINAK	Poboljšanja kakvoće zraka u Zagrebačkoj županiji. Očekivano, planirane aktivnosti vezane za razvoj i unapređenje ROO dovest će do poboljšanja u području zbrinjavanja otpada, transparentnijih i potpunijih podataka o vrstama, količinama i načinima postupanja s otpadom; unapređenje ROO će, očekivano, rezultirati točnijim podacima o stupnju onečišćenja voda i zraka na području Zagrebačke županije. Pravovremeno uključivanje svih relevantnih aktera/institucija i javnosti u postupke PUO i SPUO rezultira boljom kohabitacijom i razumijevanjem investitora i okolnog stanovništva.

POKAZATELJI ZA PRAĆENJE OSTVARENJA MJERE	<ul style="list-style-type: none"> Ocjena kakvoće i utvrđivanje kategorije zraka. ROO – broj postojećih obveznika dostave podataka. Praćenje trenda očekivanog broja prijavljenih obveznika (porast u izvještajnoj godini i usporedba s prethodnim godinama). Broj provedenih postupaka PUO i SPUO.
NOSITELJI	Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša ZŽ, JLS, drugi relevantni akteri za pojedina područja.
CILJANE SKUPINE I KORISNICI	Stanovnici, gospodarstvo Zagrebačke županije.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	Planirani iznos ulaganja za 2011.-2013.: 3.000,000,00 kn Struktura ulaganja: ZŽ i JLS, Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, programi EU-a.
RAZDOBLJE PROVEDBE MJERE	2011.-2013. godina

STRATEŠKI CILJ I PRIORITET	IV: POBOLJŠATI ZAŠTITU OKOLIŠA I PREPOZNATLJIVOST PRIRODNE I KULTURNE BAŠTINE
MJERA	4.3. Zaštita okoliša
SVRHA MJERE	4.3.2. Unapređenje sustava zaštite okoliša
SVRHA MJERE	Izgradnja i jačanje cjelovitog sustava zaštite okoliša u Zagrebačkoj županiji.
CILJ MJERE	Jačanje institucija jedinica lokalne samouprave i suradnja s organizacijama civilnog društva u kreiranju i realizaciji programa zaštite okoliša (Lokalna agenda 21) i projekata zaštite okoliša i prirode, potpora ekološkim inicijativama civilnog društva, kontinuirano informiranje i edukacija stanovništva o zaštiti okoliša i očuvanju zaštićenih prirodnih vrijednosti, promidžba održivog razvoja.
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> Jačanje institucija jedinica lokalne samouprave i suradnja s organizacijama civilnog društva u kreiranju i realizaciji programa zaštite okoliša (Lokalna agenda 21) i projekata zaštite okoliša i prirode: <ul style="list-style-type: none"> uspostava informacijskog sustava zaštite okoliša pokrivenost Županije programima u čiju bi izradu bili izravno uključeni svi relevantni lokalni akteri stručno-kadrovsko osnaživanje lokalne razine za obavljanje zadaća iz područja zaštite okoliša izgradnja vertikalne i horizontalne komunikacije i suradnje među akterima županijske i lokalne razine pokretanje pilot razvojnih projekata. Potpoma ekološkim inicijativama civilnog društva: <ul style="list-style-type: none"> informiranje, edukacija i razvijanje senzibiliteta za probleme okoliša kod stanovništva zagovaranje i iskazivanje interesa građana pri donošenju odluka koje utječu na okoliš izravne akcije u provedbi zaštite okoliša. Kontinuirano informiranje i edukacija stanovništva o zaštiti okoliša i očuvanju zaštićenih prirodnih vrijednosti: <ul style="list-style-type: none"> organizacija održavanja edukativnih radionica, okruglih stolova, tribina, informiranje putem internetskih stranica izdavanje publikacija i edukativno-informativnih brošura. Promidžba održivog razvoja: <ul style="list-style-type: none"> integracija zaštite okoliša u druge sektore uvođenje sustava upravljanja okolišem u gospodarski sektor

	<ul style="list-style-type: none"> ○ suradnja s gospodarskim subjektima u uspostavi informacijskog sustava zaštite okoliša Zagrebačke županije ○ kreiranje i realizacija programa i projekata ulaganja u obnovljive izvore energije i porasta energetske učinkovitosti.
REZULTAT	<ul style="list-style-type: none"> • Unapređenje komunikacije, suradnje i usklađenosti među akterima zaštite okoliša. • Institucionalno jačanje svih pojedinih aktera zaštite okoliša. • Kvalitetno provođenje postojećih pozitivnih zakona. • Aktivna participacija u stalnom unapređenju postojećih zakona, strategija, programa i planova. • Povećavanje učinkovitosti inspekcijskog nadzora zaštite okoliša na području Zagrebačke županije. • Korištenje informacijskog sustava kao potpore procesu odlučivanja u vezi sa zaštitom okoliša i održivim razvojem. • Veća dostupnost informacija o okolišu Zagrebačke županije zainteresiranoj stručnoj i široj javnosti te sudjelovanje u procesu donošenja odluka. • Povećavanje odgovornosti javnosti i civilnog društva u zajedničkim naporima zaštite okoliša. • Uspostava sustava praćenja (monitoringa). • Unapređenje sustava odgoja i edukacije za okoliš i održivi razvoj u odgojno-školskim ustanovama Županije i u izvaninstitucionalnim oblicima.
RAZVOJNI UČINAK	Poboljšanje zaštite okoliša u Zagrebačkoj županiji, poboljšanje uvjeta za život i rad njezinih stanovnika.
POKAZATELJI ZA PRAĆENJE OSTVARENJA MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • Brojnost i kvaliteta donesenih Lokalnih programa zaštite okoliša (LA 21). • Brojnost, opseg i važnost realiziranih konkretnih projekata zaštite okoliša. • Broj pripremljenih i prihvaćenih projektnih prijava zaštite okoliša fondovima EU-a. • Broj prihvaćenih projektnih prijava od strane fondova EU-a. • Sadržaj i ocjena funkcionalnosti informacijskog sustava zaštite okoliša. • Opseg uključenosti udruga civilnog društva u upravljanje zaštitom okoliša i prirode. • Brojnost i kvaliteta provedbe edukativnih programa zaštite okoliša. • Brojnost i kvaliteta realizacije programa i projekata ulaganja u obnovljive izvore energije i porasta energetske učinkovitosti.
NOSITELJI	Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša ZŽ, Odsjek za zaštitu okoliša ZŽ, Javna ustanova za upravljanje zaštićenim područjima i drugim zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Zagrebačke županije, JLS.
CILJANE SKUPINE I KORISNICI	Građani Zagrebačke županije, udruge građana, obrazovne ustanove, učenici osnovnih i srednjih škola, studenti, JLS.
OKVIRNA FINACIJSKA SREDSTVA I IZVORI	Planirani iznos ulaganja za 2011.-2013.: 5.000.000,00 kuna Struktura ulaganja: ZŽ i JLS, Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, fondovi EU.
RAZDOBLJE PROVEDBE MJERE	2011.-2013. godine

STRATEŠKI CILJ I PRIORITET	IV: POBOLJŠATI ZAŠTITU OKOLIŠA I PREPOZNATLJIVOST PRIRODNE I KULTURNE BAŠTINE 4.4. Jačanje prepoznatljivosti tradicijskih vrijednosti
MJERA	4.4.1. Jačanje institucionalne podrške i promoviranje obrazovnih programa i aktivnosti u svrhu njegovanja prepoznatljivosti
SVRHA MJERE	Jačanje prepoznatljivosti Zagrebačke županije.
CILJ MJERE	Jačati institucije u području kulture za suradnju u osmišljavanju i pripremi te provođenju marketinške strategije radi njegovanja identiteta i prepoznatljivosti tradicijskih vrijednosti na području Zagrebačke županije. Oblikovati i poticati provedbu obrazovnih programa radi jačanja prepoznatljivosti Županije.
SADRŽAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Obrazovanje djelatnika javnih institucija i civilnog društva u suradnji na porastu prepoznatljivosti ZŽ kroz međudnos kulturne baštine, gospodarskog razvoja i očuvanog okoliša. • Priprema cjelovite marketinške koncepcije za kulturnu baštinu u ZŽ. • Aktivna promidžba na lokalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini te priprema kvalitetnih promocijskih materijala za svu kulturnu baštinu u Županiji, posebice za zanemarene tradicijske kulturne sadržaje. • Poticanje i osnaživanje uključivanja tradicijskih znanja i vještina u redovne obrazovne programe u Županiji, u dodatno obrazovanje kroz sustav školovanja (organiziranje specijalističkih obrazovnih programa, cjeloživotno učenje i sl.). • Jačanje medija u Županiji (novine, TV, radiopostaja).
REZULTAT	<ul style="list-style-type: none"> • Intenziviranje sudjelovanja i prezentacija kulturnih institucija i sadržaja u međužupanijskoj i prekograničnoj suradnji. • Definirana marketinška koncepcija i strategija marketinga kulturne baštine na području Županije. • Provedba programa obrazovanja za povećanje prepoznatljivosti ZŽ.
RAZVOJNI UČINAK	Približavanje obrazovnih programa i aktivnosti građanstvu i osvješćivanje građana o značenju tradicijskih vrijednosti u Županiji.
POKAZATELJI ZA PRAĆENJE OSTVARENJA MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • Broj specijalističkih programa (tradicionalne aktivnosti u Županiji) za njegovanje prepoznatljivosti Županije. • Broj projekata i programa obrazovanja za stjecanje znanja i vještina za njegovanje prepoznatljivosti Županije. • Broj novih promidžbenih poruka, broj zajedničkih promocijskih materijala i pojedinačnih info prospekata za specifične dijelove kulturne ponude. • Funkcionalni programi i projekti međusektorske suradnje. • Definirane aktivnosti i promotivne kampanje. • Pripremljeni pojedinačni marketinški projekti i programi za specifične dijelove nematerijalne i materijalne kulturne baštine u Županiji.
NOSITELJI	Upravni odjeli ZŽ, JLS, kulturne ustanove i institucije, marketinške tvrtke, lokalni mediji, gospodarski subjekti, institucije tercijarnih djelatnost, obrazovne institucije, lokalni mediji.
CILJANE SKUPINE I KORISNICI	Stanovnici, JLS, kulturne ustanove i institucije, turističke zajednice, HTZ, gospodarski subjekti, institucije tercijarnih djelatnosti, turisti i svi zainteresirani.
OKVIRNA FINANCIJSKA SREDSTVA I IZVORI	Planirani iznos ulaganja za 2011.-2013.: 600.000,00 kuna Struktura ulaganja: 100% ZŽ.
RAZDOBLJE PROVEDBE MJERE	2011.-2013.

V. PROVEDBA

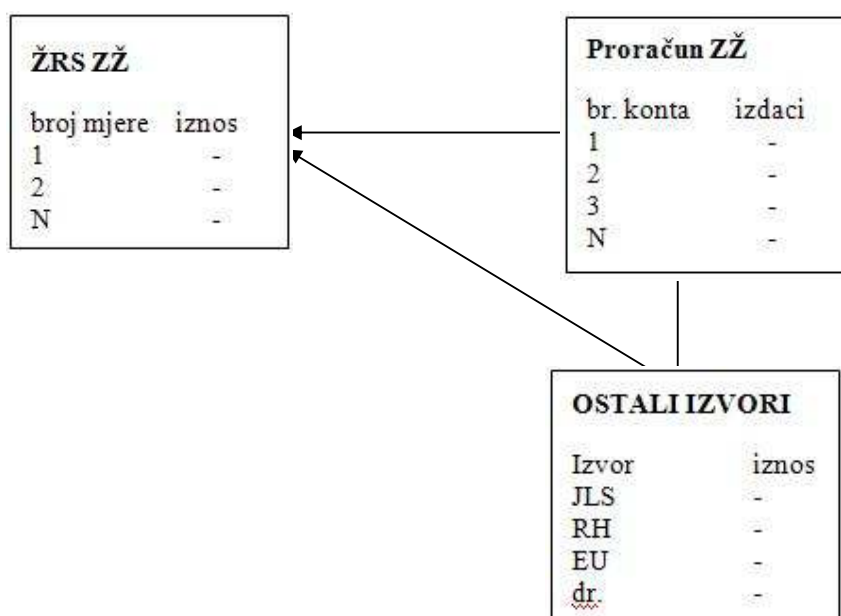
5.1. Financijski okvir za ŽRS Zagrebačke županije

5.1.1. Uvod

Svrha financijskog okvira ŽRS ŽŽ jest povezati financiranje provedbe mjera koje su utvrđene u ŽRS-u sa županijskim proračunom ŽŽ kao i s financiranjem iz drugih izvora.

Financijski okvir sadrži indikativni, okvirni pregled i alokaciju financijskih sredstava po cijeovima, prioritetima odnosno mjerama. Osnovni elementi su: izvori financijskih sredstava (županijski i lokalni proračuni, državni proračun, pretpristupni fondovi EU-a i drugi inozemni izvori, privatni izvori i drugi izvori) i financijski raspored sredstava prema razdobljima (na godišnjoj razini i razini ukupnog razdoblja ŽRS).

Financijski okvir ŽRS ŽŽ: financiranje mjera

Financijski okvir ŽRS ŽŽ postaje važan instrument za upravljanje razvojem Županije jer prvi put jasno i pregledno pokazuje ŠTO se u Županiji smatra strateški važnim, prema mjerama utvrđenim u ŽRS-u (mjera kao okvir za razvojne projekte), a potom KOLIKO uopće ima županijskih sredstva da se to što je strateški važno financira iz županijskog proračuna.

Osim toga financijski okvir ŽRS ŽŽ obuhvaća i druge izvore za financiranje mjera, odnosno sredstva za razvojne projekte koja nisu evidentirana u županijskom proračunu, npr. sredstva iz proračuna JLS, sredstva nekih ministarstava, agencija, fondova EU-a, međunarodnih institucija, donacija i drugih izvora.

Time financijski okvir ŽRS ŽŽ omogućava potpun i cjelovit uvid u financiranje svih razvojnih projekata koji se planiraju i realiziraju u Županiji te u sve izvore iz kojih se oni financiraju, dakle

on pruža kompletan pregled svih ulaganja u razvoj Županije. Slijedom toga financijski okvir pomaže da se ostvari bolje usklađivanje i koordinacija te veća učinkovitost i uspješnost u pripremi, pribavljanju i korištenju financijskih sredstava za razvojne projekte, a time i gospodarski i ukupni razvoj ŽŽ.

Također, financijski okvir daje analitičku osnovu za rangiranje razvojnih projekata, za akcijski plan te za praćenje provedbe čitave ŽRS ŽŽ. Posebno je koristan i za vrednovanje provedbe ŽRS te za ocjenu doprinosa pojedinih projekata razvoju ŽŽ.

5.1.2. Model za financijski okvir ŽŽ

Kako bi se financijski okvir što lakše ali i učinkovitije koristio za provedbu ŽRS ŽŽ, tj. upravljanje razvojem Županije, izrađen je model koji na jednostavan i brz način povezuje mjere, a onda i prioritete i strateške ciljeve iz ŽRS ŽŽ sa stavkama (izdacima) iz županijskog proračuna te sredstvima iz drugih izvora.

Model, koji je prikazan na sljedećoj slici, sastoji se od tablice formatirane u excelu s uputama kako se i odakle popunjavaju pojedine rubrike. Tako formatirane tablice omogućuju da se dobije cjelovit i detaljan uvid u sljedeće:

- koliko je ukupno sredstva, iz proračuna ŽŽ i drugih izvora, raspoloživo za financiranje provedbe ŽRS
- koliko je sredstava i za koje mjere iz ŽRS ŽŽ, a u sklopu njih i za pojedine razvojne projekte, raspoloživo u proračunu ŽŽ, a koliko se predviđa ostvariti iz drugih izvora
- koliko se sredstava i za koje mjere iz ŽRS ŽŽ, a u sklopu njih i za pojedine razvojne projekte, predviđa iz drugih izvora, a što nije evidentirano u proračunu ŽŽ
- za koje mjere iz ŽRS ŽŽ, a u sklopu njih i za pojedine razvojne projekte, nisu uopće predviđena sredstva iz proračuna ŽŽ.

5.1.3. Financijski okvir ŽRS ZŽ – financiranje provedbe ciljeva, prioriteta i mjera

Financijski okvir ŽRS ZŽ utvrđen je za 2011. i razdoblje 2011.–2013. kao indikativan plan financiranja provedbe mjera, a u sklopu njih i razvojnih projekata i aktivnosti.

Pri izradi financijskog okvira ŽRS ZŽ glavni oslonac bio je proračun ZŽ za 2011. godinu.

Sredstva za financiranje provedbe mjera u 2011. uglavnom su sredstva predviđena u odgovarajućim rashodima/izdacima proračuna ZŽ. Projekcije za razdoblje 2011.–2013. tek su približno izračunane, a ostali izvori tek su dijelom obuhvaćeni.

Budući da nisu bile dostupne projekcije županijskog proračuna do 2013., ukupna sredstva za financiranje provedbe ŽRS za čitavo razdoblje 2011.–2013. dobivena su tako da su sredstva iz proračuna ZŽ za 2011. za pojedinu mjeru pomnožena sa 3. Tako dobiveni iznosi potrebnih sredstava tek su orijentacioni i zahtijevaju usklađivanje nakon što budu načinjene projekcije županijskog proračuna.

Financijski okvir ŽRS usklađuje se s Planom razvojnih programa koji ZŽ donosi sukladno Zakonu o proračunu, a u kojemu se iskazuju planirani rashodi proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave vezani uz provođenje investicija, davanje kapitalnih pomoći i donacija, odnosno s prijedlogom proračuna jedinica područne (regionalne) samouprave. Pri izradi financijskog okvira za 2011.–2011. planovi razvojnih programa ZŽ i JLS nisu bili dostupni ili nisu bili razrađeni.

Stoga će ŽRS ZŽ i njezin financijski okvir poslužiti kao osnova za izradu Plana razvojnih programa ZŽ. Ako se pri toj izradi pokaže potrebnim, obavit će se usklađivanje financijskog okvira kroz proceduru dopuna i izmjena ŽRS ZŽ.

U procesu izrade financijskog okvira ŽRS, kao i prigodom njegovog godišnjeg usklađivanja, Županija surađuje s jedincima lokalne samouprave sa svog područja, državnom upravom te svim ostalim potencijalnim izvorima financiranja provedbe ŽRS.

Pri izradi i dovršenju ŽRS-a, a u sklopu toga i financijskog okvira, tek su dijelom bila poznata planirana sredstva kojima JLS financira ili sufinancira razvojne projekte na svom području, dakle u ZŽ. Stoga su ona i djelomično iskazana u županijskom proračunu a time i financijskom okviru ŽRS.

Isto vrijedi za sredstva programa državnih institucija RH, ministarstva, fondova i agencija, za razdoblje 2011.–2013.

Stoga će financijski okvir ŽRS ZŽ trebati naknadno uskladiti s utvrđenim sredstvima JLS i državnih institucija RH.

Za sredstva EU-a moguće je sada iznijeti samo procjene i očekivanja s obzirom na to da još nije poznat datum kada će RH postati članica EU-a i kada će moći koristiti sredstva europskih fondova. Za sredstva pretprijetnih fondova, iskazana su također očekivanja zato što se svi projekti kandidiraju i odabiru putem natječaja. No, financijski okvir treba pomoći da se vidi postoje li sredstva za pripremu projekta za EU i za sufinanciranje, tj. sudjelovanje, u dijelu u kojem je to dužna učiniti ZŽ.

Financijski okvir ŽRS ZŽ usklađuje se svake godine. Moguće su promjene i tijekom godine, ovisno o tome kakve su mogućnosti financiranja iz pojedinih izvora. Time se daje mogućnost i da se

financijski okvir ŽRS ZŽ za 2011. naknadno uskladi tijekom godine, kada budu poznati proračuni drugih izvora sredstava.

Premda u trenutku završavanja ŽRS ZŽ nisu bili dostupni svi potrebni podaci (prvenstveno se to tiče sredstava iz drugih izvora), analiza podataka iz financijskog okvira ŽRS ZŽ daje nekoliko indikativnih uvida koji su bitni za provedbu strategije, odnosno za upravljanje županijskim razvojem.

Temeljem raspoloživih podataka vidljivo je da se za od ukupno potrebnih financijskih sredstava za realizaciju ŽRS ZŽ, odnosno za sva 4 strateška cilja ŽRS, iz županijskog proračuna može osigurati tek dio potrebnih sredstava.

Tablica 68. Financiranje realizacije strateških ciljeva*

Ciljevi utvrđeni u ŽRS ZŽ	Sredstva za mjere prema proračunu ZŽ		Sredstva predviđena prema ŽRS 2011.-2013.
	2011.	Procjena 2011./13.	
Cilj 1: Povećati konkurentnost i društvenu odgovornost gospodarstva	30.133.390,00	91.719.000,00	260.640.000,00
Cilj 2: Razvijati ljudske resurse i unaprijediti upravljanje razvojem	3.874.000,00	21.375.000,00	34.500.000,00
Cilj 3: Poboljšati infrastrukturu i kvalitetu života	68.143.000,00	111.215.000,00	596.300.000,00
Cilj 4: Poboljšati zaštitu okoliša i prepoznatljivost kulturne i prirodne baštine	5.536.750,00	16.600.250,00	26.675.000,00
UKUPNO	107.687.140,00	240.909.250,00	918.115.000,00

*Preliminarna procjena

Treba istaknuti da je riječ tek o vrlo indikativnim financijskim sredstvima. Daljnjom razradom metodologije za financijski okvir i utvrđivanjem ostalih izvora sredstava za razvojne projekte predviđene ŽRS dobit će se potpun uvid u stvarne mogućnosti financiranja razvoja Zagrebačke županije.

FINANCIJSKI OKVIR ŽUPANIJSKE STRATEGIJE ZAGREBAČKE ŽUPANIJE – PARTNERSKO VIJEĆE 9.3.2011.

Cilj I: POVEĆATI KONKURENTNOST I DRUŠTVENU ODGOVORNOST GOSPODARSTVA					
Prioritet	Mjera	Sredstva za mjere previđena u ŽRS 2011.- 2013. u kunama	Ostali izvori u %	Sredstva za mjere iz Proračuna ŽŽ 2011. u kunama	Sredstva za mjere iz Proračuna ŽŽ 2011.- 2013. u kunama
1.1. Razvoj poticajnog poduzetničkog okruženja	1.1.1. Unapređenje sustava cjelokupnog obrazovanja za poduzetništvo	900.000	100% ŽŽ	300.000,00	300.000,00
	1.1.2. Promoviranje društveno odgovornog gospodarstva	2.000.000,00	20 % ŽŽ	133.000,00	400.000,00
	1.1.3. Unapređenje infrastrukture za razvoj poduzetništva	18.100.000,00	30% ŽŽ 10% ILS 60% MINGORP	2.011.000,00	6.033.000,00
	1.1.4. Unapređenje povezivanja (proizvodno, razvojno, poslovno i dr.) malog i srednjeg gospodarstva putem klastera i drugih oblika	900.000,00	60% ŽŽ 40% MINGORP i dr..	180.000,00	540.000,00
	1.1.5. Razvoj financiranja poduzetništva	1.050.000,00	100% ŽŽ	350.000,00	1.050.000
1.2. Primjena znanja, uvođenje i razvoj novih tehnologija i inovacija u gospodarstvo	1.1.6. Poticanje izvozne orijentacije gospodarstva	1.000.000,00	80% ŽŽ 20% MINGORP i dr.	266.000,00	800.000,00
	1.1.7. Poticajne potpore za male i srednje poduzetnike	22.170.000,00	70% ŽŽ 30% državni proračun	5.173.000,00	15.519.000,00
1.3. Ruralni razvoj i konkurentna poljoprivreda	1.2.1. Razvoj tehnološke infrastrukture (tehnološki centri, tehnološki parkovi i dr.)	6.000.000,00	30% ŽŽ 10% ILS 60% državni proračun	0	1.800.000,00
	1.2.2. Poticanje korištenja znanja, tehnologije i razvoja inovacija u gospodarstvu	750.000, 00	100% ŽŽ.	250.000,00	750.000, 00
	1.3.1. Edukacija poljoprivrednika	2.000.000,00	70% županijski proračun, 30% fondovi Europske unije	466.000,00	1.400.000,00
	1.3.2. Učinkovito upravljanje poljoprivrednim zemljištem	5.000.000,00	50% ŽŽ 20% državni proračun 30% fondovi EU	833.000,00	2.500.000,00
1.3.4. Razvoj integrirane i ekološke poljoprivredne proizvodnje	1.3.3. Stvaranje učinkovitog sustava potpore poljoprivredi i ruralnom razvoju	75.000.000,00	30% ŽŽ, 40% državni proračun, 30% fondovi EU	8.330.000,00	25.000.000,00
	1.3.4. Razvoj integrirane i ekološke poljoprivredne proizvodnje	1.000.000,00	30% ŽŽ, 20% državni proračun ,50%	111.000,00	333.000,00

UKUPNO CILJ I.		260.640.000,00	30.133.390,00	91.719.000,00
Cilj II. RAZVIJATI LJUDSKE RESURSE I UNAPRIJEDITI UPRAVLJANJE RAZVOJEM				
2.1. Konkurentnost ljudskih resursa i uravnoteženost tržišta rada	2.1.1. Izrada Strategije razvoja ljudskih potencijala za Zagrebačku županiju	500.000,00	0	0
	2.1.2. Utemeljenje i razvoj lokalnog partnerstva za zapošljavanje	1.000.000,00	0	0
	2.1.3. Podrška razvoju ljudskih resursa usklađenom sa razvojnim potrebama ŽŽ utvrđenim Strategijom razvoja ljudskih potencijala	9.750.000,00	3.250,00	9.750.000,00
2.2. Učinkovita županijska, lokalna samouprava i suradnja s državnim i EU tijelima	2.2.1. Jačanje kapaciteta područne (regionalne) i lokalne samouprave	2.250.000,00	75.000,00	225.000,00
	2.2.2. Jačanje kapaciteta Regionalne razvojne agencije Zagrebačke županije	18.000.000,00	3.000.000,00	9.000.000,00
2.3. Učinkovita suradnja s Gradom Zagrebom i drugim županijama	2.3.1. Učinkovita razvojna suradnja Zagrebačke županije s Gradom Zagrebom	1.000.000,00	133.000,00	400.000,00
2.4. Informiranje i educiranje, jačanje aktivne uloge civilnog društva u razvoju županije	2.4.1. Jačanje udruga značajnih za razvoj civilnog društva	2.000.000,00	666.000,00	2.000.000,00
UKUPNO CILJ II.		34.500.000,00	3.874.000,00	21.375.000,00

Cilj III. POBOLJŠATI INFRASTRUKTURU I KVALITETU ŽIVOTA						
3.1. Razvijena komunalna i prometna infrastruktura	3.1.1. Unapređenje prometne povezanosti	70.000.000,00	Grad Zagreb 20%, ZŽ 5%, IPA i Strukturni fondovi Europske unije 60% i ostali (Ministarstvo i JLS) 15%.	3.500.000,00	10.500.000,00	
	3.1.2. Razvoj integralnog sustava gospodarenja otpadom	15.000.000,00	20% ZŽ, FZOEU 80%.	1.000.000,00	3.000.000,00	
	3.1.3. Razvoj sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda	320.000.000,00	Hrvatske vode 80%, 5% JLS, 14% ostali fondovi, ZŽ 1%.	655.000,00	2.755.000,00	
	3.1.4. Razvoj sustava vodoopskrbe	55.000.000,00	Hrvatske vode 30%, ZŽ 15%, Ministarstvo regionalnog razvoja šumarstva i vodnog gospodarstva 3 0% i JLS 25%.	7.880.000,00	20.550.000,00	
3.2. Razvijene društvene djelatnosti i prevencija za zdravlje	3.1.5. Plinifikacija Županije	35.000.000,00	distributeri 70%, Ministarstvo regionalnog razvoja 20% i JLS 10%.	0,00	0,00	
	3.2.1. Izgradnja, obnova i opremanje objekata u školstvu	90.000.000,00	40% ZŽ, 20% JLS, 40% državni proračun, 20% JLS	23.000.000,00	67.000.000,00	
		2.500.000,00	100% ZŽ	833.000,00	2.500.000,00	
		6.000.000,00	Zavod za hitnu medicinu Zagrebačke županije i ZŽ.	1.225.000,00	4.750.000,00	
	3.3. Visoka kvaliteta urbanog i prirodnog okruženja	3.2.2. Provedba preventivnih mjera do zdravlja	1.000.000,00	ZŽ – 15%	50.000,00 kn	100.000,00
		3.2.3. Razvoj hitne medicinske službe		JLS – 70%		
UKUPNO CILJ III.	3.3.1. Unapređenje razine urbaniteta naselja	1.800.000,00	fondovi EU 15% ZŽ – 5%	30.000,000	60.000,00	
	3.3.2. Razvoj modela novog vrtnog naselja i gospodarske zone po posebnim uvjetima		JLS – 10% krajnji korisnici 85%			
		596.300.000,00		68.143.000,00	111.215.000,00	

Cilj IV: POBOLJŠATI ZAŠTITU OKOLIŠA I PREPOZNATLJIVOST PRIRODNE I KULTURNE BAŠTINE						
4.1. Zaštita i održivo korištenje prirodne baštine	4.1.1. Uspostava i upravljanje zaštićenim djelovima prirode	1.735.000,00	15% ŽŽ, donatori, ulagači 85% fondovi EU	86.750,00	260.250,00	
	4.1.2. Potpunija identifikacija, valorizacija, interpretacija i razvojna integracija prirodne baštine	10.840.000,00	ŽŽ, JLS, donatori, ulagači, fondovi EU-a.			
4.2. Zaštita i održivo korištenje kulturne baštine	4.2.1. Očuvanje i održivo korištenje kulturne baštine	2.100.000,00	40% ŽŽ 60% JLS	280.000,00	840.000,00	
	4.2.2. Očuvanje i njegovanje identiteta Županije uz otvorenost prema drugima	2.300.000,00	100% ŽŽ.	770.000,00	2.300.000,00	
	4.2.3. Osnivanje, jačanje i međusobno povezivanje institucija u području kulturne baštine i realizacija kulturnih programa	2.100.000,00	100% ŽŽ.	700.000,00	2.100.000,00	
4.3. Zaštita okoliša	4.3.1. Unapređenje okoliša poboljšanjem kakvoće zraka	3.000.000,00	ŽŽ i JLS, Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, programi EU-a.			
	4.3.2. Unapređenje sustava zaštite okoliša	5.000.000,00	ŽŽ i JLS, Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, fondovi EU.	200.000,00	600.000,00	
4.4. Jačanje prepoznatljivosti tradicijskih vrijednosti	4.4.1. Jačanje institucionalne podrške i promoviranje obrazovnih programa i aktivnosti u svrhu njegovanja prepoznatljivosti	600.000,00	100% ŽŽ.			
UKUPNO CILJ IV.		27.675.000,00		2.036.750,00	6.100.250,00	

5.2. Akcijski plan ŽRS – Model za ŽŽ

Akcijski plan služi za operacionalizaciju i provedbu ŽRS, a omogućuje cjelovit pregled i strukturu svih aktivnosti potrebnih za provedbu ŽRS u određenom razdoblju.

Akcijski plan sadrži sljedeće glavne sastavnice:

- ciljeve
- predviđene aktivnosti
- razdoblje provedbe plana i pojedinih aktivnosti
- izvršitelje aktivnosti
- međusobnu povezanost aktivnosti
- prioritizaciju aktivnosti
- troškove provedbe pojedinih aktivnosti
- izvore financiranja aktivnosti
- načine i indikatore praćenje ostvarivanja plana i
- kontrolu provedbe plana.

Načelno: AP bi trebao biti jednostavan, pregledan i brz jer su mjere detaljno razrađene naprijed u ŽRS ŽŽ, a financiranje u financijskom okviru.

Pojašnjenja:

1. **Razina**

Akcijski plan radi se na razini mjera.

Temeljem toga, na razini aktivnosti/projekta za svaku mjeru, odgovorni nositelj izrađuje detaljan akcijski plan prema istoj metodologiji.

2. **Razdoblje**

AP se donosi za razdoblje 2011.-2013. AP se povezuje s financijskim okvirom ŽRS.

Temeljem toga izrađuju se godišnji AP.

3. **Rangiranje mjera za provedbu**

Premda Pravilnikom o izradi ŽRS nisu predviđeni postupak i kriteriji za rangiranje mjera u sklopu AP dani su okvirni prijedlozi za rangiranje. Oni se temelje na pristupu i praksi koji se primjenjuju u rangiranju projekata na natječajima EU-a. Postupak za rangiranje mjera utvrđuje RRAZZ. Redoslijed prioriteta i mjera predlaže RRAZZ, a uz sugestije Partnerskog vijeća usvaja županijska skupština.

4. **Praćenje provedbe i rezultati**

Praćenje provedbe provodi se preko dvije skupine pokazatelja: očekivani rezultati i ostvareni rezultati. Pokazatelji se koriste iz opisa mjera u ŽRS ŽŽ i utvrđivanjem onog što je postignuto u realizaciji pojedine mjere.

U prilogu br. 1 je Akcijski plan za Županijsku razvojnu strategiju Zagrebačke županije 2011.-2013.

5.3. Institucionalni okvir

Institucionalni okvir sadrži kratki popis svih uključenih dionika, opis njihovih uloga i zadaća vezano uz izradu, donošenje, provedbu i praćenja provedbe ŽRS-a, kao i način njihove komunikacije i koordinacije.

Ključni dionici ŽRS ZZ:

- Županijska skupština
- Županijska uprava
 - župan, dožupani
 - pročelnici
- Partnersko vijeće
 - privatni sektor strukovne skupine,
 - javni sektor
 - civilni sektor udruge, savezi
 - istaknuti pojedinci iz pojedinih djelatnosti
- RRAZZ
- Nositelji provedbe mjera
- Agencija za regionalni razvoj RH
- MRRŠVG
- Stručnjaci za ex ante evaluaciju

Tablica 69. Pregled ključnih dionika u pripremi, izradi i provedbi ŽRS ŽŽ

Dionici	Priprema ŽRS	Izrada nacrtu ŽRS	Ex ante evaluacija ŽRS	Usvajanje ŽRS	Provedba ŽRS	Praćenje i ocjena provedbe ŽRS
UPRAVA ŽŽ (župan, dožupani, pročelnici)	<ul style="list-style-type: none"> • Inicira izradu nacrtu • Angažira stručnjake za ex ante evaluaciju 	<ul style="list-style-type: none"> • Suraduje u izradi nacrtu • Priprema i usklađuje financijski okvir • Prati i nadzire izradu nacrtu 	<ul style="list-style-type: none"> • Prima izvješće i rezultate ex ante evaluacije 	<ul style="list-style-type: none"> • Razmatra i usvaja konačni nacrt • Predlaže nacrt Skupštini ŽŽ na usvajanje 	<ul style="list-style-type: none"> • Inicira i koordinira pripremu i provedbu razvojnih projekata • Usvaja predložene razvojne projekte 	<ul style="list-style-type: none"> • Prima i usvaja izvješća o provedbi • Nadzire i kontrolira provedbu • Razmatra rezultate i učinke provedbe na razvoj ŽŽ • Inicira i provodi dopune i izmjene financijskog okvira • Inicira dopune i izmjene ŽRS ŽŽ
RRAZŽ	<ul style="list-style-type: none"> • Organizira Radnu skupinu • Angažira konzultante • Izrađuje plan rada • Organizira partnersko vijeće • Osigurava administrativnu podršku za rad partnerskog vijeća • Konzultira se s MRRŠVG i ARR 	<ul style="list-style-type: none"> • Koordinira izradu svih faza nacrtu • Izrađuje akcijske planove provedbe ŽRS-a • Suraduje na izradi financijskog okvira • Koordinira poslove za središnju elektroničku bazu razvojnih projekata • Upravlja županijskom bazom razvojnih projekata • Inicira i priprema razvojne projekte 	<ul style="list-style-type: none"> • Suraduje pri izradi ex ante evaluacije • Koordinira rad na dopunama i izmjenama nacrtu 	<ul style="list-style-type: none"> • Daje stručna pojašnjenja nacrtu ŽRS ŽŽ prije usvajanja i na sjednici županijske skupštine 	<ul style="list-style-type: none"> • Koordinira cjelokupnu provedbu ŽRS ŽŽ • Inicira razvojne projekte • Priprema i realizira razvojne projekte • Suraduje s drugima na pripremi, predlaganju i kandidiranju razvojnih projekata • Obavlja poslove za središnju bazu razvojnih projekata • Upravlja i razvija županijsku bazu razvojnih projekata • Provodi komunikacijsku strategiju ŽRS ŽŽ 	<ul style="list-style-type: none"> • Obavlja poslove praćenja provedbe ŽRS • Izrađuje izvješća o provedbi ŽRS • Izvještava o rezultatima i učincima provedbe ŽRS • Prikuplja ocjene o provedbi ŽRS ŽŽ • Predlaže dopune i izmjene ŽRS ŽŽ

Partnersko vijeće ŽŽ	<ul style="list-style-type: none"> • Upoznavanje s ciljevima i metodologijom izrade nacрта 	<ul style="list-style-type: none"> • Daje savjete i prijedloge na pojedine dijelove nacрта • Daje mišljenje i na konačni nacrt 	<ul style="list-style-type: none"> • Prima izvješća o rezultate ex ante evaluacije 	<ul style="list-style-type: none"> • Prilaže svoje mišljenje na konačni nacrt ŽRS ŽŽ 	<ul style="list-style-type: none"> • Daje mišljenja na provedbu ŽRS ŽŽ; 	<ul style="list-style-type: none"> • Prima izvješća o provedbi ŽRS ŽŽ;
Županijska skupština	<ul style="list-style-type: none"> • Upoznavanje s iniciranjem izrade nacрта 	<ul style="list-style-type: none"> • Prima informacije o tijeku izrade nacрта 	<ul style="list-style-type: none"> • Razmatra nacrt • Usvaja ŽRS ŽŽ • Donosi izmjene i dopune ŽRS ŽŽ • Usvaja izvješća o praćenju i vrednovanju 	<ul style="list-style-type: none"> • Usvaja izvješća o praćenju i vrednovanju provedbe ŽRS ŽŽ 	<ul style="list-style-type: none"> • Usvaja izvješća o praćenju i vrednovanju provedbe ŽRS ŽŽ; 	<ul style="list-style-type: none"> • Prima izvješća o provedbi ŽRS ŽŽ;
Nositelji mjera	<ul style="list-style-type: none"> • Upoznavanje s ciljevima i metodologijom izrade nacрта 	<ul style="list-style-type: none"> • Konzultiraju se pri iniciranju i izradi mjera • Suraduju pri izradi pokazatelja za praćenje i vrednovanje provedbe te rezultata i učinaka razvojnih projekata • Suraduju u izradi prijedloga za financijski okvir 	<ul style="list-style-type: none"> • Informiranje o rezultatima ex ante evaluacije 	<ul style="list-style-type: none"> • Provedba mjera prema Akcijskom planu • Priprema i predlaganje razvojnih projekata • Koordinacija sa RRAZZ-om 	<ul style="list-style-type: none"> • Prati rezultate i razvojnih učinaka provedbe mjera ŽRS ŽŽ; • Izrađa izvješća o provedbi mjera ŽRS ŽŽ 	<ul style="list-style-type: none"> • Prima izvješća o provedbi ŽRS ŽŽ;
Agencija za regionalni razvoj RH	<ul style="list-style-type: none"> • Konzultacije sa RRAZZ-om središnju elektroničku bazu razvojnih projekata • razvojnih projekata 	<ul style="list-style-type: none"> • Konzultacije sa RRAZZ-om središnju elektroničku bazu razvojnih projekata • razvojnih projekata 	<ul style="list-style-type: none"> • Suradnja sa RRAZZ-om kod registracije razvojnih projekata prijavljivanja središnju elektroničku bazu razvojnih projekata • Suradnja u održavanju i razvoju središnje elektroničke baze razvojnih projekata 	<ul style="list-style-type: none"> • Suradnja sa RRAZZ-om 	<ul style="list-style-type: none"> • Prima izvješća o provedbi ŽRS ŽŽ; 	<ul style="list-style-type: none"> • Prima izvješća o provedbi ŽRS ŽŽ;
MRRŠVG	<ul style="list-style-type: none"> • Konzultira se s RRAZZ-om tijekom izrade nacрта 	<ul style="list-style-type: none"> • Prima odluku o usvajanju ŽRS ŽŽ 	<ul style="list-style-type: none"> • Prima izvješće o ex ante evaluacije 	<ul style="list-style-type: none"> • Konzultira se s RRAZZ-om o provedbi 	<ul style="list-style-type: none"> • Prima izvješća o provedbi ŽRS ŽŽ; • Prati rezultate i 	<ul style="list-style-type: none"> • Prima izvješća o provedbi ŽRS ŽŽ; • Prati rezultate i

Stručnjaci za ex ante evaluaciju				Suradnja radi ex ante evaluacija pojedinih faza nacrta	Ex ante evaluacija pojedinih faza nacrta Ex ante evaluacija konačnog nacrta Izrada izvješća o ex ante evaluaciji							razvojnih učinaka provedbe mjera ŽRS ZZ
Drugi												

5.4. Praćenje i izvještavanje

Sustav praćenja i izvještavanja temelji se na dva ključna elementa: elektroničkoj bazi u kojoj se nalaze podaci o ostvarenim rezultatima te izvještajima koji na sažet i jasan način pružaju informacije o ostvarenim rezultatima. Svrha je sustava praćenja i izvještavanja osigurati dovoljno informacija za nositelje provedbe strategije, uključujući županijsko partnerstvo, za donošenje ocjena o sljedećim ključnim elementima:

- uspješnosti dostizanja postavljenih ciljeva za tekuće razdoblje;
- razlozima za eventualno nepostizanje postavljenih ciljeva te mogućim rješenjima;
- adekvatnosti planiranih resursa (materijalnih, ljudskih, financijskih) za dostizanje planiranih ciljeva, odnosno prijedlozima za eventualne realokacije resursa;
- relevantnosti planiranih prioriteta i mjera s obzirom na eventualne promijenjene okolnosti odnosno temeljem iskustava iz provedbe;
- financijskoj učinkovitosti provedbe mjera;
- uspješnosti procesa partnerstva s ključnim socio-ekonomskim dionicima.

Ključnu ulogu u procesu praćenja i izvještavanja ima županijska razvojna agencija, koja je zadužena za pripremu elektroničke baze te izradu redovitih izvještaja o provedbi. Izvještaji će se pripremati za župana, županijsku skupštinu i županijsko partnersko vijeće. RRAZZ će pripremati dvije vrste izvještaja: polugodišnje i godišnje. Polugodišnja izvješća će se fokusirati na praćenje izravnih rezultata (outputa) provedenih aktivnosti, kao što su npr. broj provedenih treninga održanih za poduzetnike-početnike, iznosi ulaganja u izgradnju poduzetničkih zona, broj pripremljenih projektnih prijava za fondove EU-a itd. Godišnje izvješće će pored pokazatelja izravnih rezultata na godišnjoj razini posebnu pozornost posvetiti tzv. pokazateljima razvojnih učinaka, poput povećanja broja upisanih i diplomiranih studenata, iznosa investicija u gospodarstvu, dinamike zaposlenosti i nezaposlenosti, smanjenih migracija stanovništva u Zagreb itd.¹⁹

U prilogu br. 2 su prikazani obrasci koji će se koristiti u postupku izvještavanja i koji predstavljaju ključne izvore podataka za izradu izvještaja. Sam sadržaj obrasca usklađen je s obrascima koje koriste središnja državna tijela prigodom izvještavanja o provedbi svojih strateških planova. Na taj se način promovira komplementarnost u cjelokupnom sustavu praćenja provedbe razvojne politike na središnjoj i regionalnoj razini.

¹⁹ Za razliku od pokazatelja izravnih rezultata koji su izravno i u najvećoj mjeri rezultat provedenih aktivnosti u okviru ŽRS, pokazatelji razvojnih učinaka tek su djelomično pod utjecajem provedbenih aktivnosti u okviru ŽRS te na njih može snažno utjecati i niz drugih, vanjskih čimbenika.

PRILOG 1

**AKCIJSKI PLAN ZA ŽUPANIJSKU RAZVOJNU STRATEGIJU ZAGREBAČKE
ŽUPANIJE 2011.-2013.**

ŽRS ŽŽ AKCIJSKI PLAN ZA 2011.

STRATEŠKI CILJ I: POVEĆATI KONKURENTNOST I DRUŠTVENU ODGOVORNOST GOSPODARSTVA

Prioritet <i>Iz ŽRS ŽŽ</i>	Br mjere	Mjere <i>Naziv iz ŽRS ŽŽ</i>	Rang važnosti provedbe (od 1 do 5)	Razdoblje provedbe <i>Godina od-do</i>	Ukupno planirana sredstva 2011. <i>U kn</i>	Ukupno ostvarena sredstva 2011. <i>Prema realizaciji</i>	Odgovorni nositelj i rukovoditelj <i>UO ili druga organizacija ime rukovoditelja</i>	Glavni pokazatelji ostvarivanja mjere <i>Iz ŽRS ŽŽ</i>
1.1. Razvoj poticajnog poduzetničko g okruženja	1.1.1.	Unapređenje sustava cjelokupnog obrazovanja za poduzetništvo	3	2011-2013	300.000,00		ZŽ – Upravni odjel za gospodarstvo, Upravni odjel za prosvjetu, kulturu, šport i tehničku kulturu.	- Izrađena analiza postojećih programa i aktivnosti obrazovanja poduzetništva u cjelini. - Izrađena analiza potreba. - Izrađen program obrazovanja za podršku jačanju i razvoju poduzetništva. - Broj provedenih aktivnosti formalnog i neformalnog obrazovanja, broj i struktura polaznika.
	1.1.2.	Promoviranje društveno odgovornog gospodarstva	3	2011-2013	133.000,00		ZŽ – Upravni odjel za gospodarstvo, GSV, RRA, HGK, HOK-OKZ, HUP	- broj poduzeća koja su provela društveno odgovorno poslovanje - broj poduzeća s certifikatima društveno odgovornog poslovanja - broj i vrsta izvještaja poduzeća - broj poduzeća koja financiraju projekte zaštite prirodne i kulture baštine - broj poduzeća koja financiraju projekte nevladinih udruga i lokalne zajednice, broj projekata koji su dobili potporu, iznosi. - ocjena ugleda poduzetnika i poduzetništva.

1.1.3.	Unapređenje infrastrukture za razvoj poduzetništva	1	2011-2013	2.011.000,00	Zagrebačka županija – Upravni odjel za gospodarstvo. RRAŽZ,.	<ul style="list-style-type: none"> - broj i vrsta usluga poduzetničkih centara - broj i vrsta korisnika poduzetničkih centara - ocjena kvalitete usluga pruženih poduzetnicima - iznos i broj potpora za razvoj zona dodijeljenih IJS - povećanje površine komunalno opremljenih poduzetničkih zona - broj investitora, vrsta i vrijednost ulaganja, - broj i vrsta poduzetnika u zonama - broj i struktura zaposlenih u zonama - broj i kvaliteta ostvarenih kontakata s potencijalnim investitorima. - broj, veličina i struktura ostvarenih ulaganja.
1.1.4.	Unapređenje povezivanja (proizvodno, razvojno, poslovno i dr.) malog i srednjeg gospodarstva putem klastera i drugih oblika	1	2011-2013	180.000,00	ZŽ – Upravni odjel za gospodarstvo, RRAŽZ,	<ul style="list-style-type: none"> - broj novoosnovanih klastera - broj djelatnosti i projekata kojima se bave postojeći klasteri - broj veza i načina suradnje među članicama klastera - udio poduzetnika s pozitivnim stavom prema udruživanju u klasterne. - broj i vrsta inovacija i novih tehnoloških rješenja u primjeni - udio tehnološki složenijih proizvoda u proizvodima članica klastera i u gospodarstvu ZŽ u cjelini.
1.1.5.	Razvoj financiranja poduzetništva	1	2011-2013	350.000,00	Županija – Upravni odjel za gospodarstvo, Jamstvena agencija,	<ul style="list-style-type: none"> - broj i vrsta uspostavljenih novih financijskih instrumenata - iznos sredstava koji je na taj način na raspolaganju poduzetnicima. - broj i struktura financiranih projekata poduzetnika.
1.1.6.	Poticanje izvozne orijentacije gospodarstva	1	2011-2013	266.000,00	Županija – Upravni odjel za gospodarstvo RRAŽZ,	<ul style="list-style-type: none"> - Izrađena analiza i vrednovanje učinka postojećih programa. - Broj i vrsta novih programa potpore izvoznoj orijentaciji gospodarstva. - Broj poduzetnika obuhvaćenih programima potpore. - Iznos sredstava utrošen za programe potpore izvoznoj orijentaciji. - Broj izvoznika. - Poslovni rezultati izvoznika.

	1.1.7. Poticajne potpore za male i srednje poduzetnike	1	2011-2013	5.173.000,00	Županija – Upravni odjel za gospodarstvo, JLS RRAŽŽ,	<ul style="list-style-type: none"> - Broj i vrsta novih programa potpore. - Broj i načini predstavljanja programa potpore. - Broj poduzetnika obuhvaćenih programima potpore. - Iznos sredstava utrošen za programe potpore. - Poslovni rezultati poduzetnika. - Broj i struktura novozaposlenih osoba. - Broj i vrsta novih proizvođača i usluga.
1.2. Primjena znanja, uvođenje i razvoj novih tehnologija i inovacija u gospodarstvo	1.2.1. Razvoj tehnološke infrastrukture (tehnološki centri, tehnološki parkovi i dr.)	1	2011-2013	0	Županija Upravni odjel za gospodarstvo, Upravni odjel za prosvjetu, kulturu, sport i tehničku kulturu, RRAŽŽ	<ul style="list-style-type: none"> - broj i vrsta programa suradnje s visokoškolskim i istraživačkim institucijama, broj poduzetnika i znanstvenobrazovnih institucija koji suraduju - broj izrađenih programa za uspostavu i korištenje tehnološkog parka, tehnološkog centra, tehnološkog inkubatora i drugih institucija - broji vrsta tehnoloških i inovacijskih proizvođača i usluga - broj inovacija, patenata - broj poduzetnika uključenih u programe - iznos ulaganja poduzetnika u inovacije i tehnologiju
1.2.2.	Poticanje korištenja znanja, tehnologije i razvoja inovacija u gospodarstvu	1	2011-2013	250.000,00	ŽŽ – Upravni odjel za gospodarstvo. RRAŽŽ,	<ul style="list-style-type: none"> - broj zahtjeva za zaštitu intelektualnog vlasništva, broj izdanih rješenja o zaštiti - iznosi sredstava za programe potpore komercijalizaciji inovacija i uvođenju inovacija u proizvodnju, Broj, struktura poduzetnika i traženi iznosi zahtjeva, broj i iznos ostvarenih potpora - broj novih tehnologija i inovacija korišteni u proizvodnji - broj i vrsta proizvođača nastalih korištenjem tehnologije i inovacija - poslovni rezultati poduzetnika – povećanje prihoda od novih proizvođača
1.3. Ruralni razvoj i konkurentna poljoprivreda	1.3.1. Edukacija poljoprivrednika	1	2011-2013	466.000,00	Upravni odjel za poljoprivredu, ruralni razvitak i šumarstvo Regionalna	<ul style="list-style-type: none"> - Broj osposobljenih poljoprivrednika - Broj novih tehnologija u proizvodnji i preradi poljoprivrednih proizvoda - Broj novih poljoprivrednih proizvođača na tržištu - Broj pripremljenih i prihvaćenih projektnih prijavi za nacionalne i fondove Europske unije - Dohodak poljoprivrednih gospodarstava

1.3.2.	Učinkovito upravljanje poljoprivrednim zemljištem	3	2011-2013	833.000,00		Upravni odjel za poljoprivredu, ruralni razvitak i šumarstvo	<ul style="list-style-type: none"> - Površina obrađenog/neoobrađenog poljoprivrednog zemljišta. - Prosječna veličina poljoprivrednog gospodarstva i proizvodne parcele. - Količina i struktura proizvoda i usluga po poljoprivrednom gospodarstvu. - Stanje onečišćenja poljoprivrednih tala. - Dohodak poljoprivrednih gospodarstava. - Odnos uloženi sredstva i gospodarskih aktivnosti na ruralnom području. - Vrste i količine proizvoda i usluga. - Dohodak poljoprivrednog gospodarstva... - Stanje krajobraza (održavanje livada i pašnjaka, poljoprivrednog zemljišta i sl.)
1.3.3.	Stvaranje učinkovitog sustava potpore poljoprivredi i ruralnom razvoju	1	2011-2013	8.330.000,00		Upravni odjel za poljoprivredu, ruralni razvitak i šumarstvo	<ul style="list-style-type: none"> o Broj proizvođača upisanih u Upisnik proizvođača u ekološko/integriranoj proizvodnji. o Površine poljoprivrednog zemljišta i broj grla stoke u ekološkoj/integriranoj proizvodnji. o Razvoj poljoprivrede na zaštićenim područjima. o Stanje nitrata u podzemnim vodama. o Promet poljoprivrednim proizvodima iz ekološke/integrirane proizvodnje. o Dohodak poljoprivrednih gospodarstava u ekološkoj/integriranoj proizvodnji.
1.3.4.	Razvoj integrirane i ekološke poljoprivredne proizvodnje	2	2011-2013	111.000,00		Upravni odjel za poljoprivredu, ruralni razvitak i šumarstvo	<ul style="list-style-type: none"> - Broj zapošlenih u novootvorenim obrtima, - Uspješnosti poslovanja novootvorenih obrta, - Broj organiziranih seminara, predavanja ili radionica, kao i broj onih koji su ih pohađali - Broj proizvoda i proizvođača tradicionalnih i inovativnih proizvoda. - Broj novih proizvoda zaštićenih oznakom izvornosti i geografskog podrijetla. - Broj novih inovativnih proizvoda.
1.3.5.	Razvoj tradicijskih i inovativnih županijskih proizvoda	2	2011-2013	1.733.000,00		Upravni odjel za poljoprivredu, ruralni razvitak i šumarstvo	<ul style="list-style-type: none"> o Broj pripremljenih i realiziranih projekata izgradnje i obnove infrastrukture. o Površina ruralnog područja s uređenom infrastrukturom. o Površina poljoprivrednog zemljišta sa sustavom odvodnje/navodnjavanja. o Broj pripremljenih i prihvaćenih projektnih prijava za nacionalne fondove i fondove EU.
1.3.6.	Razvoj infrastrukture u ruralnim područjima	3	2011-2013	5.000.000,00		Upravni odjel za poljoprivredu, ruralni razvitak i šumarstvo	

1.3.7.	Unapređenje povezivanja i udruživanja poljoprivrednih proizvođača	1	2011-2013	333.000,00		Upravni odjel za poljoprivredu, ruralni razvitak i šumarstvo	<ul style="list-style-type: none"> o Broj aktivnih udruga, zadruga i proizvođačkih organizacija i broj njihovih članova. o Financijski pokazatelji rada zadruga i proizvođačkih organizacija. o Rast količine i kvalitete poljoprivredne proizvodnje organiziranih proizvođača. o Specijalizacija i unapređenje proizvodnje organiziranih proizvođača. o Broj zaštićenih proizvoda. o Broj pripremljenih, prijavljenih i provedenih projekata financiranih iz fondova Europske unije.
1.4.	Konkurentan sektor turizma						
1.4.1.	Razvoj ruralnog turizma i drugih oblika selektivnog turizma	1	2011-2013	644.000,00		Upravni odjel za poljoprivredu, ruralni razvitak i šumarstvo JLS, RRAŽ,	<ul style="list-style-type: none"> -Broj turističkih objekata -Broj i vrste novih sadržaja u turističkoj ponudi -Broj i vrste certificiranih proizvoda i oznaka kvalitete -Broj noćenja -Broj i vrste turista, posjetitelja i gostiju -Financijski pokazatelji poslovanja u turizmu, -Dohodak poljoprivrednih gospodarstva -Broj zaposlenih u ruralnom području.
1.4.2.	Edukacija za potrebe turizma	2	2011-2013	83.330,00		Turističke zajednice,	<ul style="list-style-type: none"> -Kvaliteta usluga. -Broj i struktura zaposlenih. -Prihodi u turizmu. -Zaposlenost i plaća zaposlenika. -Udio gostiju srednje-visokog socioekonomskog profila
1.5.	Privlačenje poželjnih investicija						
1.5.1.	Unapređenje uvjeta za privlačenje domaćih i stranih ulaganja	1	2011-2013	133.000,00		RAŽ, Upravni odjel za gospodarstvo, gradovi i općine, poduzetnici.	<ul style="list-style-type: none"> - Broj i oblik prezentacijskih materijala za potencijalne ulagače - Broj educiranih osoba, broj i vrsta provedenih edukacija. - Broj i vrsta održanih prezentacija Županije, broj i struktura informiranih. - Stav i ocjene potencijalnih ulagača o privlačnosti i prepoznatljivost Županije kao mjesta ulaganja. - Broj i vrsta kontakata s potencijalnim investitorima. - Broj potencijalnih investitora koji su posjetili Županiju. - Broj, tip, vrijednost i lokacija novih ulaganja, - broj ugrađenih solarnih kolektora u kućanstvima na području Županije - broj instaliranih peći na pelete u kućanstvima na području županije - broj ugrađenih geotermalnih dizalica topline u kućanstvima na području Županije.
1.6.	Uporaba obnovljivih izvora energije i učinkovito korištenje energije						
1.6.1.	Uspostava mehanizma financiranja obnovljivih izvora energije	1	2011-2013	870.000,00		Upravni odjel za gospodarstvo Regionalna energetska agencija Sjeverozapadne Hrvatske	

1.6.2.	Podizanje razine svijesti i promocija energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije	2	2011-2013	200.000,00	Upravni odjel za gospodarstvo Regionalna energetska agencija Sjeverozapadn e Hrvatske –	<ul style="list-style-type: none"> - broj provedenih promotivno-informativnih kampanja - broj organiziranih skupova na temu energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije - broj provedenih obrazovnih kampanja - broj izrađenih obrazovnih i promotivnih materijala - broj osnovanih info-galerija, info-kutaka i info-vitrina
1.6.3.	Energetska učinkovitost za poboljšanje konkurentnosti gospodarstva	2	2011-2013	374.000,00	Upravni odjel za gospodarstvo Regionalna energetska agencija Sjeverozapadn e Hrvatske	<ul style="list-style-type: none"> - broj gospodarskih subjekata i identificiranih najboljih rješenja - broj i vrsta članova neprofitnog energetskeg klastera - broj provedenih radionica i izrađenih obrazovnih vodiča - izabran najuspješniji gospodarski subjekt iz područja energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije te najuspješniji mladi poduzetnik.
1.6.4.	Učinkovito korištenje energije i uvođenje obnovljivih izvora energije u županijskim zgradama	3	2011-2013	1.860.000,00	Upravni odjel za gospodarstvo Županije Regionalna energetska agencija Sjeverozapadn e Hrvatske	<ul style="list-style-type: none"> - izrađen registar zgrada u vlasništvu Županije, broj zgrada obuhvaćen registrom - količina podataka prikupljenih o karakteristikama zgrada i energetskej potrošnji - uveden informacijski sustav gospodarenja energijom u zgradama i poduzećima u vlasništvu Županije, broj objekata obuhvaćenih informacijskim sustavom - broj rekonstruiranih i saniranih postojećih zgrada, - količina uvedenih obnovljivih izvora energije - broj održanih obrazovnih radionica za zaposlenike
1.6.5.	Uvođenje/korištenje energije biomase	3	2011-2013	500.000,00	Upravni odjel za poljoprivredu, ruralni razvitak i šumarstvo Regionalna energetska agencija sjeverozapadn e Hrvatske	<ul style="list-style-type: none"> o Broj provedenih edukacija zainteresiranih proizvođača energije iz biomase. o Ishodeno idejno rješenje i dozvole za gradnju bioplinskog postrojenja. o Izgrađeno bioplinsko postrojenje. o Stanje gospodarenja poljoprivrednim zemljištem i šumama. o Povećanje prihoda gospodarstava. o Broj pripremljenih i prihvaćenih projektnih prijava za nacionalne fondove i fondove EU. o Broj zaposlenog stanovništva u ruralnom prostoru.

STRATEŠKI CILJ II: RAZVIJATI LJUDSKE RESURSE I UNAPRIJEDITI UPRAVLJANJE RAZVOJEM

2.1. Konkurentnost ljudskih resursa i uravnoteženo st tržišta rada	2.1.1. Izrada Strategije razvoja ljudskih potencijala za Zagrebačku županiju	1	Do 31.srpnja 2011. -	0	HZZ, Područna služba.	Izrađeni i od strane nadležnih tijela prihvaćeni Strategija razvoja ljudskih potencijala i Akcijski plan za Zagrebačku županiju.
	2.1.2. Utemeljenje i razvoj lokalnog partnerstva za zapošljavanje	1	2011-2013	0	HZZ, Područna služba Zagreb	Utemeljeno Lokalno partnerstvo za zapošljavanje u Zagrebačkoj županiji. Definiran oblik djelovanja u i upravljačka struktura. Broj projekata pripremljenih za natječaje u okviru IPA-a i kasnije ESF-a. Broj i struktura sudionika LPZ. Broj i vrste aktivnosti LPZ.
	2.1.3. Podrška razvoju ljudskih resursa usklađenom sa razvojnim potrebama ŽŽ utvrđenim Strategijom razvoja ljudskih potencijala	3	2011-2013	3.250.00	ŽŽ, HZZ, Područna služba Zagreb	Broj i vrsta potpora. Broj i vrsta dodatne obuke za specifična znanja i vještine. Broj i struktura korisnika programa. Broj obrazovnih institucija uključenih u program. Broj i vrste mjera za prilagodbu cjelokupnog sustava obrazovanja u skladu sa potrebama razvoja u skladu s razvojnim potrebama ŽŽ.
2.2. Učinkovita županijska, lokalna samouprava i suradnja s državnim i EU tijelima	2.2.1. Jačanje kapaciteta područne (regionalne) i lokalne samouprave	2	2010-2013	75.000,00	UO ŽŽ, JLS RRAŽŽ,	<ul style="list-style-type: none"> - broj održanih seminara, radionica, tečajeva, - broj službenika na prekvalifikaciji, stručnom osposobljavanju, usavršavanju i školovanju i njihove ocjene, - rezultati ispitivanja javnog mišljenja (putem anketa na web stranicama) o kvaliteti i profesionalnim obavljanju javnih usluga za građane - broj, oblici i vrste, vrijednost suradnje ŽŽ s ostalim jedinicama regionalne samouprave i jedinicama lokalne samouprave te europskim regijama - broj izrađenih i prihvaćenih programa suradnje - broj ostvarenih programa suradnje - broj zajednički iniciranih i prihvaćenih razvojnih projekata
	2.2.2. Jačanje kapaciteta Regionalne razvojne agencije Zagrebačke županije	1	2010-2013	3.000.000,00	RRAŽŽ, ŽŽ.	Ocjena uspješnosti provedbe ŽRS ŽŽ; broj iniciranih i pokrenutih razvojnih programa i projekata (domaćih, financiranih od strane EU i drugih izvora); broj i financijska vrijednost uspješno realiziranih razvojnih projekata;

2.3. Učinkovita suradnja s Gradom Zagrebom i drugim županijama	2.3.1. Učinkovita razvojna suradnja Zagrebačke županije s Gradom Zagrebom	1	2011-2013	133.000,00	ZŽ, JLS, GZ,	<p>rezultati i učinci realiziranih razvojnih projekata na razvoj Županije, broj realiziranih tečajeva za podizanje upravljačkih sposobnosti zaposlenika; broj i vrsta promidžbenih aktivnosti županijskog razvoja.</p> <p>Broj zajednički realiziranih programa/projekata suradnje GZ i ZŽ.</p> <p>Porast svijesti i nužnosti o značenju suradnje s GZ;</p> <p>Razvoj partnerskih odnosa i izgrađeni "društveni kapital", unaprijeđena razina znanja vezano za integralno planiranje u ZŽ.</p>
2.4. Informiranje i educiranje, jačanje aktivne uloge civilnog društva u razvoju županije	2.4.1. Jačanje udruga značajnih za razvoj civilnog društva	2	2011-2013	666.000,00	Županija, JLS,	<ul style="list-style-type: none"> - Broj registriranih udruga po pojedinim područjima društvenog života. - Broj ostvarenih programa udruga. - Ocjena provedenih programa i njihovo vrednovanje.
STRATEŠKI CILJ III: POBOLJŠATI INFRASTRUKTURU I KVALITETU ŽIVOTA						
3.1. Razvijena komunalna i prometna infrastruktura	3.1.1. Unapređenje prometne povezanosti	3	Prva je etapa provedbe 2011.-2013.	3.500.000,00	Županija, županijski Upravni odjel za promet i komunalnu infrastrukturu, JLS, Županijske ceste, GZ, Hrvatske željeznice, Ministarstvo prometa.	<p>Broj realiziranih novih infrastrukturnih projekata u smanjenje kumulativnog „vremena putovanja“ na relacijama unutar</p> <p>Broj novoizgrađenih pruga i obilaznih i prilaznih cesta u km, broj nabavljenih šinskih niskopodnih vlakova.</p>

3.1.2.	Razvoj integralnog sustava gospodarenja otpadom	2	Sve aktivnosti u I. fazi provest će se od 2011.-2013.	1.000.000,00	Županija, županijski upravni odjel za promet i komunalnu infrastrukturu, JLS, komunalna poduzeća,	Smanjenje ukupne količine odlaganog otpada, smanjenje broja okolišno neprihvatljivih službenih deponija i broja ilegalnih deponija, porast udjela stanovništva obuhvaćenog organiziranim prikupljanjem otpada, rast stope odvojenog prikupljanja otpada, porast korištenja otpada kao sekundarne sirovine. Zatvaranje postojećih deponija nakon provedenih mjera sanacije.
3.1.3.	Razvoj sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda	3	2011-2013	655.000,00	JLS, komunalna poduzeća, županijski upravni odjel za promet i komunalnu infrastrukturu.	Količina otpadnih voda koje se nepročišćene ispuštaju u okoliš. Udio stanovništva koji na zadovoljavajuć/optimalan (okolišno, sanitarno, financijski) način ima riješenu odvodnju otpadnih voda. Broj kilometara novih kolektora i kanalizacijske mreže.
3.1.4.	Razvoj sustava vodoopskrbe	3	2011-2013	7.880.000,00	JLS, komunalna poduzeća, županijska tvrtka za vodoopskrbu, Hrvatske vode,	Veća potrošnja vode iz javnih vodoopskrbnih sustava, sigurnija opskrba vodom u sušnim mjesecima a naročito u ruralnim sredinama
3.1.5.	Plinofikacija Županije	3	2011-2013	0,00	JLS, distributeri, župa Upravni odjel za promet i komunalnu infrastrukturu.	Broj kućanstava priključenih na distribucijski sustav, broj gospodarskih subjekata i ostalih subjekata- institucija priključenih na plinsku mrežu.
3.2.1.	Izgradnja, obnova i opremanje objekata u školstvu	1	2011-2013	23.000.000,00	ZŽ JLS,	<ul style="list-style-type: none"> - Broj obnovljenih ili novih objekata - Broj objekata s novom/obnovljenom opremom. - Kvalitetni uvjeti za održavanje nastave.
3.2.2.	Provedba preventivnih mjera do zdravlja	2	2011-2013	833.000,00	Zavod za javno zdravlje Zagrebačke županije, Dom zdravlja Zagrebačke županije i	<ul style="list-style-type: none"> - Broj održanih edukacija. - Broj osoba uključenih u program prevencije. - Povećanje uključenosti stanovnika u programe prevencije. - Uključivanje novih nositelja u provedbu programa prevencije. Povećano medijsko praćenje programa prevencije.

							organizacije civilnog društva.	
3.2.3.	Razvoj hitne medicinske službe	1	2011-2013	1.225.000,00			Zavod za hitnu medicinu Zagrebačke županije	-pravodobna intervencija hitne medicinske službe, -broj pritužbi na rad hitne medicinske službe
3.3.1.	Unapređenje razine urbaniteta naselja	2	2011. – 2013. i dugoročno	50.000,00 kn			JLS, županijski upravni odjeli po sektorima, Zavod za prostorno uređenje ŽŽ.	-Broj naselja pokrivenih urbanističkim planovima (ili površina). -Duljina infrastrukturnih mreža po vrsti. -Površina izgrađenih sadržaja za javne sadržaje po stanovniku u gravitacijskom području koje opslužuje. -Radjusi dostupnosti pojedinih sadržaja -postotak stanovnika kojima je dostupna javna mreža vodovoda, kanalizacije, plina, telefona, grijanja, telefona.
3.3.2.	Razvoj modela novog vrtnog naselja i gospodarske zone po posebnim uvjetima	1	2011. - 2013. godina, i dugoročno	30.000,000			Općina Klinča Sela ŽŽ	- izrada analiza i idejnih rješenja vrtnog naselja - izrada dokumenata prostornog uređenja za naselje - priprema zemljišta i opremanje
STRATEŠKI CILJ IV: POBOLJŠATI ZAŠTITU OKOLIŠA I PREPOZNAVATLJIVOST PRIRODNE I KULTURNE BAŠTINE								
4.1. Zaštita i održivo korištenje prirodne baštine	4.1.1.	4.1.1.1. Uspostava i upravljanje zaštićenim djelovima prirode	2	2011-2013	86.750,00		Javna ustanova "Zeleni prsten" ŽŽ, JLS; ŽŽ	Broj pravilnika i planova upravljanja. Broj i vrsta informacija dostupnih korisnicima. Broj i vrsta informiranje i savjetovanje poduzetnika i drugih korisnika prirodne baštine. Broj i vrsta potpora raznim oblicima aktivnosti svih zainteresiranih sudionika u zaštiti i održivom korištenju prirodne baštine. Broj pripremljenih projekata i financiranih iz državnih h programa i iz EU fondova.
	4.1.2.	Potpunija identifikacija, valorizacija, interpretacija i razvojna integracija prirodne baštine	2	2011-2013	1.000.000,00		Javna ustanova "Zeleni prsten" ŽŽ; PP Medvednica i Žumberak i Samoborsko gorje; JLS; ŽŽ	Broj projekata obnove. Broj inventariziranih objekata. Broj poduzetničkih projekata za održivo korištenje prirodne baštine.

4.2. Zaštita i održivo korištenje kulturne baštine	4.2.1.	Očuvanje i održivo korištenje kulturne baštine	3	2011-2013	280.000,00		ZŽ, JLS, kulturne ustanove i institucije, obrazovne institucije, kulturno-umjetnička društva, udruge u području kulture.	- Broj valoriziranih objekata/projekata. - Broj novih realiziranih projekata. - Broj projekata međužupanijske suradnje u održivom korištenju kulturne baštine.
	4.2.2.	Očuvanje i njegovanje identiteta Županije uz otvorenost prema drugima	1	2011-2013	770.000,00		ZŽ, JLS, obrazovne institucije, institucije s područja kulture, zajednice manjina, udruge.	- Broj djece/mladih /studenata koji pohađaju zavičajnu nastavu i kulturno-edukacijske aktivnosti. - Broj stručnjaka koji sudjeluju u spomenutim aktivnostima i razvojnim projektima vezano za očuvanje identiteta i njegovanje vlastite i tuđe kulturne baštine. - Broj predloženih i provedenih edukacijskih i drugih programa i manifestacija vezano za njegovanje i očuvanje identiteta i tradicijskih vrijednosti te promicanja kulturnološke i sociološke bliskosti sa stanovništvom drugih županija, regija i zemalja.
	4.2.3.	Osnivanje, jačanje i međusobno povezivanje institucija u području kulturne baštine i realizacija kulturnih programa	2	2011-2013	700.000,00		ZŽ, JLS, kulturne ustanove i institucije, obrazovne institucije, kulturno-umjetnička društva, udruge u području kulture.	- Broj novih institucija i organizacija u području kulture. - Broj pojedinaca uključen u rad institucija u kulturi. - Broj projekata i programa međusobne suradnje institucija u Županiji te međužupanijske i prekogranične suradnje. - Broj stanovnika u Županiji i izvan nje koji posjećuju kulturne programe. - Broj zadovoljnih stanovnika kulturnom ponudom u Županiji.
4.3. Zaštita okoliša	4.3.1.	Unapređenje okoliša poboljšanjem kakvoće zraka	2	2011-2013	1.000.000,00		Županija, Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju i	Ocjena kakvoće i utvrđivanje kategorije zraka. ROO – broj postojećih obveznika dostave podataka. Praćenje trenda očekivanog broja prijavljenih obveznika (porast u izvještajnoj godini i usporedba s prethodnim godinama);

							zaštitu okoliša, JLS, drugi relevantni akteri za pojedina područja.	Broj provedenih postupaka PUO i SPUO.
4.3.2.	Unapređenje sustava zaštite okoliša	2	2011-2013	1.500.000,00			Zagrebačka županija, Upravni odjel za prostorno uređenje, građnju i zaštitu okoliša, Odsjek za zaštitu okoliša, Javna ustanova za upravljanje zaštićenim područjima i drugim zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Zagrebačke županije, jedinice lokalne samouprave.	<ul style="list-style-type: none"> - Brojnost i kvaliteta donesenih Lokalnih programa zaštite okoliša (LA 21). - Brojnost, opseg i važnost realiziranih konkretnih projekata zaštite okoliša. - Broj pripremljenih i prihvaćenih projektnih prijava zaštite okoliša fondovima EU-a. - Broj prihvaćenih projektnih prijava od strane fondova EU-a. a. <ul style="list-style-type: none"> - Sadržaj i ocjena funkcionalnosti informacijskog sustava zaštite okoliša. - Opseg uključenosti udruga civilnog društva u upravljanje zaštitom okoliša i prirode. - Brojnost i kvaliteta provedbe edukativnih programa zaštite okoliša.

4.4. Jačanje prepoznatljivosti tradicijskih vrijednosti	4.4.1. Jačanje institucionalne podrške i promoviranje obrazovnih programa i aktivnosti u svrhu njegovanja prepoznatljivosti	2	2011-2013	200.000,00	Županija, JLS, kulturne ustanove i institucije, marketinške tvrtke, lokalni mediji, gospodarski subjekti, institucije tercijarnih djelatnost, obrazovne institucije, lokalni mediji.	<ul style="list-style-type: none"> -Broj specijalističkih programa (tradicionalne aktivnosti u Županiji) za njegovanje prepoznatljivosti Županije. -Broj projekata i programa obrazovanja za stjecanje znanja i vještina za njegovanje prepoznatljivosti Županije. -Broj novih promidžbenih poruka, broj zajedničkih promocijskih materijala i pojedinačnih info prospekata za specifične dijelove kulturne ponude. -Funkcionalni programi i projekti međusektorske suradnje. -Definirane aktivnosti i promotivne kampanje. -Pripremljeni pojedinačni marketinški projekti i programi za specifične dijelove nematerijalne i materijalne kulturne baštine u Županiji.
---	---	---	-----------	------------	--	---

PRILOG 2

MODEL ZA PRAĆENJE I IZVJEŠTAVANJE

Primjer ispunjavanja obrasca za mjerenje izravnih rezultata (za 2011.)

Prioritet: 1. 1. Poticanje razvoja poduzetništva i obrtništva te stvaranje preduvjeta za ulaganje u gospodarstvo

Mjera: 1.1.3. Razvoj regionalnih poslovnih, obrtničkih i turističkih zona

Pokazatelji izravnih rezultata	Ciljna vrijednost u 2011/1	Ostvarena vrijednost 2011/1	Planirani rashodi 2011/1	Ostvareni rashodi 2011/1	Ciljna vrijednost u 2011/2	Ostvarena vrijednost 2011/2	Planirani rashodi 2011/2	Ostvareni rashodi 2011/2	Odgovorno tijelo
1. Broj izrađenih poslovnih planova upravljanja zonama	2		0		3		0		RRAZZ
2. Izrađena strategija privlačenja ulaganja u zone	1		25.000		-		-		RRAZZ
3. Broj sati treninga koje su prošli zaposlenici zaduženi za upravljanje zonama	0		0		40		20.000		RRAZZ
4. Broj pripremljenih projektnih prijava za investiranje u razvoj zona za fondove EU-a	1		0		2		0		RRAZZ
5. Iznos ulaganja u komunalno opremanje zona (svi izvori)	5.000.000		5.000.000		10.000.000		10.000.000		Upravni odjel nadležan za gospodarstvo

Primjer ispunjavanja obrasca za mjerenje razvojnih učinaka (2011.-2013.)

Prioritet: 1. 1. Poticanje razvoja poduzetništva i obrtništva te stvaranje preduvjeta za ulaganje u gospodarstvo

Mjera: 1.1.3. Razvoj regionalnih poslovnih, obrtničkih i turističkih zona

Pokazatelji razvojnog učinka	2011.		2012.		2013.		Izvori podataka/nadležno tijelo
	Ciljana vrijednost	Ostvarena vrijednost	Ciljana vrijednost	Ostvarena vrijednost	Ciljana vrijednost	Ostvarena vrijednost	
1. Broj novootvorenih poduzeća u zonama	15		15		20		Anketa/Upravni odjel nadležan za gospodarstvo
2. Vrijednost investicija poduzeća u zonama	40.000.000		60.000.000		75.000.000		Anketa/Upravni odjel nadležan za gospodarstvo
3. Broj novozaposlenih u zonama	200		250		250		Anketa/Upravni odjel nadležan za gospodarstvo
4. Porast prihoda poduzeća u zonama	10%		10%		15%		Podaci o poslovanju poduzeća/FINA

PRILOG 3

KOMUNIKACIJSKA STRATEGIJA

Komunikacijska strategija, koja je sastavni dio Županijske razvojne strategije Zagrebačke županije (ŽRS ZŽ), pridonijet će transparentnosti provedbe i mjerenja učinaka provođenja ciljeva, prioriteta i mjera navedenih u Strategiji. Ujedno, Komunikacijska strategija pomoći će svim dionicima i nositeljima razvoja da postanu svjesni svoje uloge u razvoju Zagrebačke županije. Stoga su ciljevi izrade Komunikacijske strategije:

- informirati javnost o ulozi ŽRS u ostvarivanju ciljeva ravnomjernog regionalnog razvoja RH i podizanja konkurentnosti hrvatskih regija
- informirati dionike i potencijalne korisnike na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini o dostupnim mogućnostima financiranja razvojnih projekata
- osigurati stalnu transparentnost provedbe ŽRS Zagrebačke županije
- uskladiti sve komunikacijske aktivnosti koje provode partnerske institucije obuhvaćene ŽRS.

Sve aktivnosti koje će se poduzimati u okviru Komunikacijske strategije i njenog Akcijskog plana rukovodit će se sljedećim načelima:

- informacije će biti izložene u jasnom, pristupačnom i razumljivom obliku
- aktivnosti će se temeljiti na usmjeravanju svih relevantnih poruka ciljanim skupinama
- ciljane skupine bit će uzete u obzir već prigodom razvijanja i korištenja komunikacijskih alata
- sve će aktivnosti biti komplementarne i konzistentne te će težiti uspostavljanju dopuna, komunikacijskih alata i odašiljanju cjelovite poruke
- uspostaviti će se sistem praćenja i ažuriranja informacija kako bi bile u tijeku s vremenom i potencijalnim promjenama situacije.

Ciljane skupine i komunikacijski kanali

Kanali komunikacije koji su definirani Strategijom usmjereni su na različite interesne grupe unutar ciljane skupine. Ciljana skupina definirana je kao skup dionika koji imaju aktivnu ulogu u ostvarenju ciljeva, prioriteta i mjera razvoja Zagrebačke županije, ali i regionalnog razvoja Republike Hrvatske. Ovo poglavlje pokušava grupirati potencijalne ciljane skupine u kategorije te dati kratke analize potreba grupe, informacije koje se žele prenijeti i očekivane metode komunikacije.

Javnost

Vrlo je važno upoznati javnost sa Županijskom razvojnom Strategijom Zagrebačke županije, vizijom, ciljevima i prioritetima te dodanom vrijednošću koju će stvoriti implementacijom predviđenih mjera. Ova interesna skupina bit će upoznata sa Strategijom putem internetskih stranica Zagrebačke županije (www.zagrebacka-zupanija.hr) i Regionalne razvojne agencije Zagrebačke županije (www.zacorda.hr). Ujedno, stanovnici Županije moći će putem web stranica slati pitanja, komentare i prijedloge, koji će se prosljeđivati odgovornim osobama. Mediji će također imati značajnu ulogu u prijenosu informacija ciljanoj skupini, osobito objavljivanjem u regionalnom i lokalnom tisku te putem emisija i promidžbi na radiju i televiziji.

Mediji

Mediji (napose lokalni) također će se koristiti i kao komunikacijski kanali za prijenos informacija, ne samo široj javnosti, nego i potencijalnim korisnicima. Komunikacija s medijima bit će proaktivna i uključivat će priopćenja za novinare, brošure, letke i obavijesti za novinare, koji će omogućiti timu koji je zadužen za odnose s javnošću unutar Zagrebačke županije pravodobno pružanje traženih informacija.

Šira zajednica i potencijalni korisnici

Osim institucija izravno uključenih u upravljanje i provedbu Strategije razvoja Zagrebačke županije, potrebno je s njom upoznati i širu zajednicu. Šira zajednica uključuje:

- privatni sektor i poslovne organizacije
- sindikate
- znanstveni i istraživački sektor
- nevladin sektor.

To je značajna ciljna skupina, čiji članovi mogu imati važnu ulogu pri određivanju uspješnosti provedbe Strategije. Za svaku podgrupu koja je uključena u taj segment ciljane skupine, razvija se odgovarajuća metoda komunikacije.

Partneri u provedbi Strategije razvoja Zagrebačke županije

Ova kategorija obuhvaća institucije uključene u upravljanje i provedbu Strategije:

- Hrvatska gospodarska komora, županijska komora Zagrebačka
- Obrtnička komora Zagrebačke županije
- Zavod za zapošljavanje, područna služba Zagrebačka
- Hrvatski zavod za poljoprivredno savjetodavnu službu Zagrebačke županije
- Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima Zagrebačke županije
- Zavod za prostorno uređenje Zagrebačke županije
- Županijska uprava za ceste
- Turistička zajednica Zagrebačke županije
- Agencija za regionalni razvoj Republike Hrvatske
- Partnersko vijeće Sjeverozapadne Hrvatske
- druga tijela državne uprave i javna tijela koja svojim djelovanjem pridonose ostvarivanju ciljeva politike regionalnog razvoja
- gradovi i općine na području Županije

Internetska stranica Regionalne razvojne agencije i ZŽ olakšava dobivanje potrebnih informacija o provedbi Strategije Zagrebačke županije važne za partnere, a predviđeno je da će se za ciljanu skupinu organizirati i događanja kako bi se provedba Strategije unaprijedila.

Akcijski plan komunikacijske strategije

Akcija	Ciljana skupina	Metoda	Vodeće odgovorno tijelo	Strateški partner	Vrijeme izvršenja	Trošak	Izvor financiranja
1.	Jasno postaviti komunikacijsku strukturu, koja će pridonijeti širenju i dostupnosti informacija određenih ŽRS	Definirati identitet Strategije, grafički dizajn, u sklopu web stranice ZARE i ŽŽ izraditi dio koji se odnosi na provođenje politike regionalnog razvoja RH, imenovati kontakt osobu za sve upite vezane uz promidžbu i komunikaciju	RRAZZ	ZŽ	travanj 2011.	10.000,00 kuna	Proračun Zagrebačke županije, RRAZZ
2.	Pobuditi svijest o politici regionalnog razvoja	Kreirati identitet Strategije, izraditi i podijeliti promidžbene materijale vezane uz Strategiju	RRAZZ	ZŽ	travanj 2011.	5.000,00 kuna	Proračun Zagrebačke županije, RRAZZ
3.	Predstavljane ŽRS Zagrebačke županije	Kvartalna radijska emisija o regionalnom razvoju, 1 konferencija za novinare za predstavljane ŽRS ŽŽ, 1 konferencija za novinare vezana za Strategiju regionalnog razvoja Republike Hrvatske, organizacija sastanaka Partnerskog vijeća – 2 sastanka godišnje, četiri okrugla stola s aktualnim temama u okviru regionalnog razvoja, info radionice za prekograničnu suradnju, info radionice za IPA IV komponentu, Forumi za traženje partnera, Posjet	RRAZZ, ZŽ	HGK ŽKK, OZZ, HZZ PS Zagrebačka	2011. – 2013.	50.000,00 kuna	Proračun Zagrebačke županije, RRAZZ, MRRSVG

Akcija	Ciljana skupina	Metoda	Vodeće odgovorno tijelo	Strateški partner	Vrijeme izvršenja	Trošak	Izvor financiranja
		uredu u Bruxellesu i prisustvovanje Danima regija					
4.	Partneri u provedbi Strategije	Redovita recenzija izvedbe promidžbenih i komunikacijskih mjera	RRAŽŽ	ŽŽ	2011. – 2013.	10,000,00 kuna	Proračun Zagrebačke županije, RRAŽŽ
5.	Partneri u provedbi Strategije	Osigurati kanale komunikacije s partnerima u provedbi Strategije koji će osigurati protok svježih informacija vezanih za regionalni razvoj i postizanje ciljeva, prioriteta i mjera navedenih u Strategiji, organizirati jednu radionicu godišnje za predstavnike partnera kako bi ih se informiralo o novim metodama i komunikacijskim alatima	RRAŽŽ	ŽŽ	2011. – 2013.	10,000,00 kuna	Proračun Zagrebačke županije, RRAŽŽ, MRRSVG

PRILOG 4

ČLANOVI RADNE SKUPINE ZA IZRADU ŽUPANIJSKE RAZVOJNE STRATEGIJE ZAGREBAČKE ŽUPANIJE 2011 – 2013.

Na temelju Odluke Župana Zagrebačke županije o izradi Županijske razvojne strategije Zagrebačke županije 2011 – 2013. i imenovanju članova Županijskog tima za pripremu i praćenje izrade Županijske razvojne strategije 2011 – 2013. (Klasa: 022-01/10-02/18; Ur.broj: 238/1-03-10-6, od 28. srpnja 2010.) zamjenik župana Zagrebačke županije dana 6. rujna 2010. godine donosi

ODLUKU

o imenovanju radne skupine za izradu Županijske strategije Zagrebačke županije 2011 – 2013.

I

PODSKUPINA: PRIRODNI RESURSI, OKOLIŠ I INFRASTRUKTURA

1. Nenad Babić, pročelnik Upravnog odjela za promet i komunalnu infrastrukturu -voditelj
2. Zlatko Dražetić, ravnatelj, Županijski zavod za prostorno uređenje i zaštitu okoliša
3. Martina Glasnović-Horvat, ravnateljica Javne ustanove za upravljanje zaštićenim područjima i drugim zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Zagrebačke županije
4. Zvonko Marinić, v.d. ravnatelja Županijske uprave za ceste
5. Julije Domac, ravnatelj Regionalne energetske agencije sjeverozapadne Hrvatske
6. Marijan Marunica, direktor Vodoopskrba i odvodnja Zagrebačka županija

PODSKUPINA: GOSPODARSTVO

7. Rudolf Vujević, zamjenik župana - voditelj
8. Krunoslav Pilko, v.d. pročelnika Upravnog odjela za gospodarstvo ZŽ
9. Gordana Županac, pročelnica Upravnog odjela za poljoprivredu, ruralni razvitak i šumarstvo ZŽ
10. Zlatko Herček, direktor Regionalne razvojne agencije Zagrebačke županije
11. Ružica Rašperić, direktorica Turističkog ureda Turističke zajednice ZŽ
12. Biserka Šafran, voditeljica Odsjeka za poljoprivredu, prehrambenu industriju i šumarstvo Gospodarske komore Zagreb
13. Stjepan Valjak potpredsjednik Obrtničke komore Zagreb

PODSKUPINA: DRUŠTVENE DJELATNOSTI (I NEZAPOSLENOST)

14. Damir Tomljenović, zamjenik župana – voditelj Županijskog tima za pripremu i praćenje izrade ŽRS
15. Vjeran Štublin, pročelnik Upravnog odjela za prosvjetu, kulturu, šport i tehničku kulturu ZŽ
16. Ksenija Čuljak, pročelnica Upravnog odjela za zdravstvo i socijalnu skrb ZŽ
17. Jadranka Dujčić Frlan, voditeljica Odsjeka - savjetnica za prosvjetu i kulturu u Upravnom odjelu za prosvjetu, kulturu, šport i tehničku kulturu ZŽ
18. Snježana Žunec, voditeljica Odsjeka za zdravstvo u Upravnom odjelu za zdravstvo i socijalnu skrb ZŽ
19. Većeslav Bergman, ravnatelj Doma zdravlja ZŽ
20. . Marija Halić, voditeljica Odsjeka za posredovanje i pripreme za zapošljavanje

**PODSKUPINA: INSTITUCIONALNA STRUKTURA I
UPRAVLJANJE RAZVOJEM**

21. Dubravka Kravos, tajnica Stručne službe Skupštine - voditeljica
22. Katarina Belec, predstojnica Ureda državne uprave u ZŽ
23. Ana Marin, v.d. pročelnica Upravnog odjela za financije ZŽ
24. Mato Jurić, tajnik Stručne službe župana
25. Gorana Rabatić, voditeljica Odsjeka za europske integracije i međužupanijsku suradnju u Upravnom odjelu za gospodarstvo ZŽ
26. Juro Horvat, tajnik Zajednice športskih udruga i saveza ZŽ

II

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

Klasa: 022-01/10-02/18
Ur.broj: 238/1-03-10-42
Zagreb, 6. rujna 2010.

Zamjenik župana:

Damir Tomljenović
Damir Tomljenović

PRILOG 5

ČLANOVI PARTNERSKOG VIJEĆA ZA ŽUPANIJSKU RAZVOJNU STRATEGIJU ZAGREBAČKE ŽUPANIJE 2011 - 2013.

Na temelju Odluke Župana Zagrebačke županije o izradi Županijske razvojne strategije Zagrebačke županije 2011 – 2013. i imenovanju članova Županijskog tima za pripremu i praćenje izrade Županijske razvojne strategije 2011 – 2013. (Klasa: 022-01/10-02/18; Ur.broj: 238/1-03-10-6, od 28. srpnja 2010.) zamjenik župana Zagrebačke županije dana 6. rujna 2010. godine donosi

O D L U K U

o imenovanju Županijskog partnerskog vijeća za izradu Županijske razvojne strategije Zagrebačke županije 2011 -2013.

1. ŽUPANIJSKO PARTNERSKO VIJEĆE

1. Dijana Vuletić, direktor Šumarskog instituta Jastrebarsko,
2. Margareta Biškupić, ravnateljica Muzeja Turopolja,
3. Josip Borošić, predstojnik Zavoda za povrćarstvo na Agronomskom fakultetu,
4. Hrvoje Bunjevac, direktor Distributivnog centra za voće i povrće,
5. Mirjana Dimnjaković, ravnateljica Gradske knjižnice Samobor,
6. Stjepan Ban, predsjednik uprave Agropromerada d.d., Ivanić Grad,
7. Jure Mišković, ravnatelj Osnovne škole „Stjepan Radić“ Božjakovina i predsjednik Županijskog aktiva ravnatelja osnovnih škola ŽŽ,
8. Nikola Skledar, dekan Visoke škole za poslovanje i upravljanje s pravom javnosti “Baltazar Adam Krčelić”, Zaprešić,
9. Đurđica Kahlina, predsjednica socijalnog vijeća ŽŽ i županijski povjerenik SSSH za ŽŽ
10. Dragoljub Geratović, predsjednik Vijeća srpske nacionalne manjine ŽŽ,
11. Damir Kosir, tajnik Zajednice tehničke kulture ŽŽ,
12. Ivica Kudelić, direktor Euro-milka d.o.o., Bedenica,
13. Ivan Kust, Komunalac Vrbovec,
14. Ivan Kutleša, direktor Dalekovod-cinčaonice d.o.o., Dugo Selo,
15. Alan Labus, ravnatelj SŠ Ban Josip Jelačić i predsjednik Županijskog aktiva ravnatelja srednjih škola ŽŽ,
16. Stjepan Laljak, Ogranak Matice hrvatske Zaprešić,
17. Josip Leščić, direktor Drvoproizvoda d.d., Jastrebarsko,
18. Predrag Mikulčić, direktor IGM Šljunčare Trstenik, Rugvica,
19. Irena Majcenović, predsjednik Udruge proizvođača marke vina “Portugizac Plešivica”, Jastrebarsko,
20. Zdravko Runtas, direktor Igo-mata d.o.o. iz Bregane,
21. Katica Suban, direktor Suban d.o.o., Samobor,
22. Šime Svetina, pomoćnik direktora DIN d.o.o., Novoselec,
23. Vladimir Štarkelj, predsjednik udruge građana za zaštitu okoliša “Zelena akcija” Mičevec,
24. Mladen Vrabc, Dukom Plin Dugo Selo,
25. Goran Maričić, ravnatelj SB Naftalan, Ivanić Grad,
26. Ivan Željko Weis, predstavnik S.B. Gornja Bistra;

GRADONAČELNICI I NAČELNICI OPĆINA S PODRUČJA ZAGREBAČKE ŽUPANIJE:

27. Vlado Kruhak, gradonačelnik Dugog Sela,
28. Boris Kovačić, gradonačelnik Ivanić Grada,

29. Mihael Zmajlović, gradonačelnik Jastrebarskog,
30. Krešo Beljak, gradonačelnik Samobora,
31. Drago Prahin, gradonačelnica Svete Nedelje,
32. Vlado Žigrović, gradonačelnik Svetog Ivana Zelina,
33. Dražen Barišić, gradonačelnik Velike Gorice,
34. Vladimir Bregović, gradonačelnik Vrbovca,
35. Željko Turk, gradonačelnik Zaprešića,
36. Slavko Cvrlja, načelnik Bedenice,
37. Krešimir Gulić, načelnik Bistre,
38. Alen Prelec, načelnik Brdovca,
39. Željko Funtek, načelnik Brckovljana,
40. Josip Burek, načelnik Dubrave,
41. Franjo Štos, načelnik Dubrave,
42. Željko Copak, načelnik Farkaševca,
43. Damir Lukačić, načelnik Gradeca,
44. Snježana Bužinec, načelnica Jakovlja,
45. Miljenko Vučković, načelnik Klinča Sela,
46. Zlatko Golubić, načelnik Kloštar Ivanića,
47. Josip Petković Fajnik, načelnik Krašića,
48. Vlado Kolarec, načelnik Kravarskog,
49. Ivana Posavec Krivec, načelnik Križa,
50. Darko Kralj, načelnik Luke,
51. Marija Jančić, načelnica Marija Gorice,
52. Ivan Petko, načelnik Orla,
53. Tomo Kovačić, načelnik Pisarovina,
54. Božidar Škrinjarić, načelnik Pokupskog,
55. Ivan Pavliček, načelnik Preseke,
56. Anđela Cirkveni, načelnica Pušće,
57. Branko Herček, načelnik Rakovca,
58. Ivan Remenar, načelnik Rugvice,
59. Ivan Trgovec, načelnik Stupnika,
60. Zdenko Šiljak, načelnik Žumberka.

II

Partnersko vijeće djeluje kao forum za dijalog i postizanje konsenzusa različitih skupina dionika i ima savjetodavnu ulogu u izradi i provedbi Strategije regionalnog razvoja Zagrebačke županije.

III

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

KLASA: 022-01/10-02/18
Urbroj: 238/1-03-10-43
Zagreb, 6. rujna 2010.

ZAMJENIK ŽUPANA

Damir Pomljenović

PRILOG 6

ŽUPANIJSKI TIM ZA PRIPREMU I PRAĆENJE ŽUPANIJSKE RAZVOJNE STRATEGIJE 2011.-2013.

Na temelju članka 48. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi ("Narodne novine" broj 33/01, 60/01 - vjerodostojno tumačenje, 129/05, 109/07, 125/08 i 36/09), članka 40. Statuta Zagrebačke županije ("Glasnik Zagrebačke županije" broj 17/09,31/09), članka 21. Poslovnika o načinu rada župana Zagrebačke županije (Glasnik Zagrebačke županije broj 26/09), župan Zagrebačke županije dana 28. srpnja 2010. godine donosi

ODLUKU

o izradi Županijske razvojne strategije Zagrebačke županije 2011-2013. i imenovanju članova Županijskog tima za pripremu i praćenje izrade Županijske razvojne strategije 2011-2013.

I.

Zagrebačka županija pristupa izradi Županijske razvojne strategije Zagrebačke županije 2011-2013.

II.

Regionalna razvojna agencija Zagrebačke županije imenuje se za koordinatora izrade Županijske razvojne strategije 2011-2013. i indikativne liste projekata.

III.

Zadužuje se koordinator da u roku od 30 dana pripremi sve potrebne akte te poduzme sve potrebne aktivnosti radi donošenja odluke o imenovanju članova Županijskog partnerskog vijeća.

IV.

Za pripremu i praćenje izrade Županijske razvojne strategije 2011-2013. osniva se Županijski tim za pripremu i praćenje izrade Županijske razvojne strategije 2011-2013.

V.

U Županijski tim za pripremu i praćenje izrade Županijske razvojne strategije 2011-2013. imenuju se:

- Damir Tomljenović, voditelj tima
- Rudolf Vujević, zamjenik voditelja tima
- Damir Mikuljan, član
- Zlatko Herček, član
- Julije Domac, član
- Zvonko Marinić, član
- Nenad Babić, član
- Gordana Županac, član
- Željka Abramović, član
- Ana Marin, član
- Krunoslav Pilko, član

Zadaci Županijskog tima za pripremu i praćenje izrade Županijske razvojne strategije 2011-2013. su:

- Organizacija i koordinacija svih potrebnih aktivnosti za uspješnu izradu Županijske razvojne strategije 2011-2013.

- U pripremlnoj fazi izrade Strategije utvrditi koncepciju te pružiti savjetodavnu pomoć i usmjeravati rad Koordinatora izrade Županijske razvojne strategije 2011-2013.
- U suradnji sa Županijskim partnerskim vijećem raspraviti i usuglasiti konačni prijedlog Županijske razvojne strategije 2011-2013.
- Formiranje i imenovanje radnih skupina unutar Županijskog tima

VI.

Administrativne i operativne poslove za potrebe Županijskog tima za pripremu i praćenje izrade Županijske razvojne strategije Zagrebačke županije 2011-2013. obavljat će Regionalna razvojna agencija Zagrebačke županije.

VII.

Sredstva za provedbu ove Odluke osiguravaju se u Proračunu Zagrebačke županije za 2010. godinu, razdjel 06. Upravni odjel za gospodarstvo, pozicija 633, konto 352 – Subvencije trgovačkim društvima izvan javnog sektora.

VIII.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

KLASA: 022-01/10-02/18

URBROJ: 238/1-03-10-6

Zagreb, 28. srpnja 2010.

ŽUPAN

mr. sc. Stjepan Kožić, dipl. ing.

